Тракийски владетелски дом
край село Синеморец

Том I

под редакцията на

Даниела Агре

**Книгата е издадена с финансовата
подкрепа на фондация
STICHTING HORIZON**

**The book is published with the
financial support of the foundation
STICHTING HORIZON**

A Thracian Ruler's Residence near the Village of Sinemorets

Volume I

Daniela Agre (Editor)

Авалон Пъблишинг Avalon Publishing

София, 2016, Sofia

© Даниела Агре, Светослав Йорданов, Атанас Койчев

ISBN 978-954-9704-35-8

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод 5

Даниела Агре

Глава 1. Археологическо проучване на обект в м. Голата нива край с. Синеморец 11

Даниела Агре

- **Сондажни проучвания през 2007 г.** 11
- **Кулата** 19
- **Подстъп към кулата** 26
- **Оградната стена** 28
  - Оградната стена източно от кулата 29
  - Оградната стена западно от кулата 31
  - Североизточна оградна стена 33
  - „Контрафорс" 35
- **Обстоятелства на намиране на сребърното монетно съкровище** 38
- **Обстоятелства на намиране на бронзовите монети** 43

Глава 2. Монетното съкровище от Синеморец 45

Светослав Йорданов, Даниела Агре

- **Монети на Одесос** 47
- **Монети на Месамбрия** 48
- **Монети на Мостис** 50
  - Библиографски преглед 54
  - Монограми 64
  - Монетни печати 81
- **Монети на Бизантион – Лизимахови типове** 93
- **Монети на Витинското царство** 170
- **Монета на Кизик** 178
- **Заключение** 179

CONTENTS

Introduction 5

Daniela Agre

Chapter 1. Archaeological Research of Golata Niva Site near the Village of Sinemorets 11

Daniela Agre

- **Trench investigations in 2007** 11
- **The tower** 17
- **Approach to the tower** 26
- **The surrounding wall** 28
  - The surrounding wall east of the tower 29
  - The surrounding wall west of the tower 31
  - Northeastern surrounding wall 33
  - "Buttress" 35
- **Silver coin hoard discovery circumstances** 38
- **Bronze coin discovery circumstances** 43

Chapter 2. The Coin Treasure from Sinemorets 45

Svetoslav Yordanov, Daniela Agre

- **Odessos Coins** 47
- **Mesambria Coins** 48
- **Coins of Mostis** 50
  - Bibliographic review 54
  - Monograms 64
  - Coin dies 64
- **Coins of Byzantium – Lysimachus types** 93
- **Coins of the Bithynian Kingdom** 165
- **Coin of Cyzicus** 177
- **Conclusion** 178

Глава 3. Бронзовите монети от тракийския владетелски дом при с. Синеморец 185

Атанас Койчев

Монета на Аполония 186

Монета на Котис? (ок. 105/100–87 г.пр. Хр.) 188

Монета на Котис (57–48 г.пр.Хр.) 191

Монети на Мостис (110–85 г. пр.Хр.) 193

Глава 4. Характеристика и периодизация на обекта в м. Голата нива край с. Синеморец 201

Даниела Агре

Характеристика на обекта 201

Архитектурно-строителни решения 203

Фортификация 205

Стратиграфия и хронология на обекта 206

Кой е бил владетеля на дома край Синеморец? 210

Литература и съкращения 213

Chapter 3. Bronze Coins from the Thracian Ruler’s Residence by Sinemorets 185

Atanas Koychev

Apollonia coin 186

Coin of Kotys? (c. 105/100 – 87 BC) 188

Coin of Kotys (57-48 BC) 191

Coins of Mostis (110-85 BC) 193

Chapter 4. Characteristics and Periodization of the site at Golata Niva Locality near Sinemorets 201

Daniela Agre

Site characteristics 201

Architectural and building solutions 203

Fortification 205

Site stratigraphy and chronology 206

Who was the owner of the residence near Sinemorets? 209

Bibliography and Abbreviations 213

Увод

Даниела Агре

В най-югоизточната част на България е разположена Странджа планина – една уникална географска, историческа и етнокултурна зона съхранила в земите си наследството на няколко цивилизации (Обр. 1). Разположението на Странджа я прави естествен мост между Черноморието, Мраморно море, Тракийския Херсонес, Анатолия и вътрешността на Тракия. Векове наред тази територия е подвластна на тракийските племена. Данните на античните автори за Странджа са малобройни. От Херодот знаем за тракийските племена от Салмидесос – скирмиани и нипсеи, че се предават без бой на Дарий (Херодот 4, 93). В началото на IV в.пр.Хр. в Странджа заедно с войските си известно време пребивава древногръцкият историк Ксенофонт, който дава изключително ценни сведения за местните тракийски племена, за начина им на живот и за имената им, като споменава меландитите, транипсите и мелинофагите (Xenophon 7, 2, 32). Ксенофонт подробно описва срещата си с тракийския цар Севт II (Xenophon 7, 2, 32), пише и за най-войнствените местни племена – тините (Xenophon 7, 2, 18–37).

Introduction

Daniela Agre

The most southeastern corner of Bulgaria features Strandzha Mountain, a unique geographical, historical and ethno-cultural zone that has preserved the heritage of several civilizations (Fig. 1). Strandzha's location makes it a natural bridge between the Black Sea, the Sea of Marmora, Thracian Chersonese, Anatolia and the interior of Thrace. For centuries on end, this territory was the land of Thracian tribes. Ancient authors say little about Strandzha. Herodotus tells us that the Thracian tribes of Salmydessus, Scyrmiadae and Nipsaeans, surrendered to Darius without fighting (Herodotus 4, 93). In the beginning of the 4th century BC, the Greek historian Xenophon spent some time in Strandzha with his troops. He has provided exceedingly important information about the local Thracian tribes, their lifestyle and their names, mentioning the Melanditae, the Tranipsae, and the Melinophagoi (Xenophon 7, 2, 32). Xenophon has provided a detailed description of his meeting with the Thracian King Seuthus II (Xenophon 7, 2, 32), and he also wrote about the most warlike of local tribes, the Thynians (Xenophon 7, 2, 18-37).

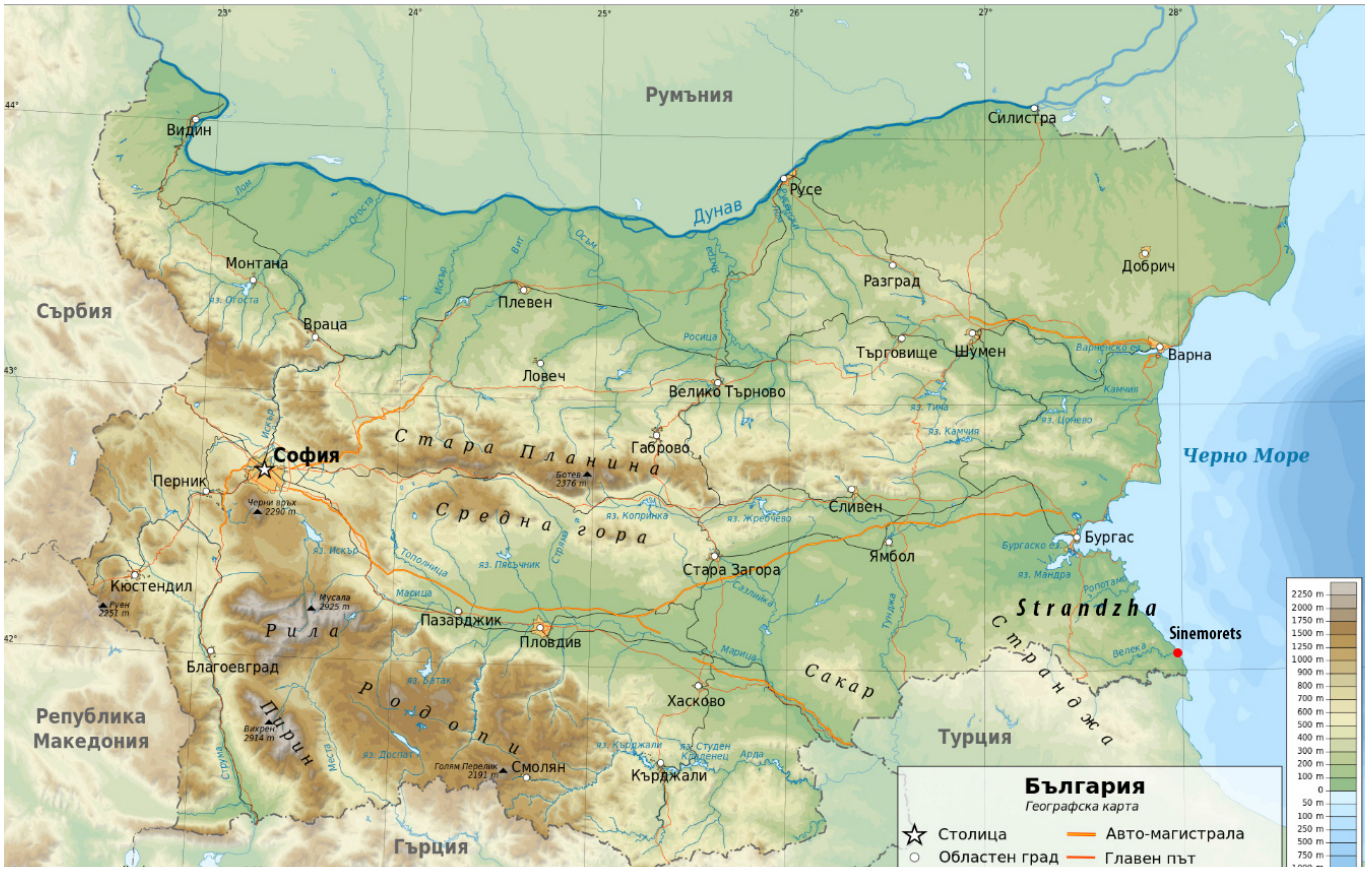
Румъния
Сърбия
Република Македония
Гърция
Турция
Черно Море
Дунав
Видин
Силистра
Русе
Монтана
Враца
Плевен
Разград
Добрич
Търговище
Шумен
Варна
Ловеч
Велико Търново
Габрово
София
Перник
Стара Планина
Средна гора
Сливен
Бургас
Ямбол
Стара Загора
Кюстендил
Рила
Пазарджик
Пловдив
Благоевград
Пирин
Родопи
Хасково
Смолян
Кърджали
Сакар
Strandzha
Странджа
Sinemorets
България
Географска карта
Столица
Областен град
Авто-магистрала
Главен път

Обр. 1 Географска карта на България
Fig. 1. *Geographic map of Bulgaria*

От средата на IV в.пр.Хр. територията на Странджа е известна под името Астика, а по-късно, през II–I в.пр.Хр., в литературата местните племена са известни под името асти (Йорданов 1990, 374). Странджа се определя като съществена част от територията на Астейското царство, а като за резиденция (царска крепост) на тракийските царе се посочва Бизия (съвременния град Визе в Турция), разположена на централно място в Странджа (Тачева 1990, 389–390).

Реликти от тракийската древност са се запазили и до днес в Странджа и се откриват съхранени в народните предания, вярвания и обреди. На едно от най-красивите места по Странджанското Черноморие, на естествената връзка между планината и морето, е разположена община Царево (Обр. 2). Най-ранните археологически обекти, регистрирани на тази територия, се отнасят към II хил.пр.Хр. През I-то хил.пр.Хр. по черноморското крайбрежие се появяват гръцки градове-полиси, както и гръцки селища с не съвсем изяснен статут, какъвто е случаят с ранногръцкото селище, съществувало на територията на днешния Ахтопол (Гюзелев 2009, 149–151).

Резултати от най-ранните археологически обхождания на територията на Царевска община пуб-

From the middle of the 4th century BC the territory of Strandzha was known under the name of Astika and later, in the 2nd-1st century BC, the local tribes were designated as Asti in literature (Йорданов 1990, 374), while Strandzha was defined as an essential part of the territory of the Kingdom of the Asti, Bizye (today the town of Vize in Turkey), with a central location in Strandzha, is said to have been the residence (royal fortress) of the Thracian kings (Тачева 1990, 389-390).

Relics from ancient Thrace have been preserved to this day in Strandzha, not the least in folk legends, beliefs and rites. Tsarevo Municipality is located at one of the most beautiful places along the Black Sea coast of Strandzha, at the natural link between the mountain and the sea (Fig. 2). The earliest archaeological sites registered on this territory date from the 2nd millennium BC. Ancient Greek cities-poleis began to appear along the Black Sea coast in the 1st millennium BC, as well as Greek settlements with not quite clear status, such as the Ancient Greek settlement which existed on the territory of what is today Ahtopol (Гюзелев 2009, 149-151).

The results of the earliest archaeological surveys of the territory of Tsarevo Municipality were published by

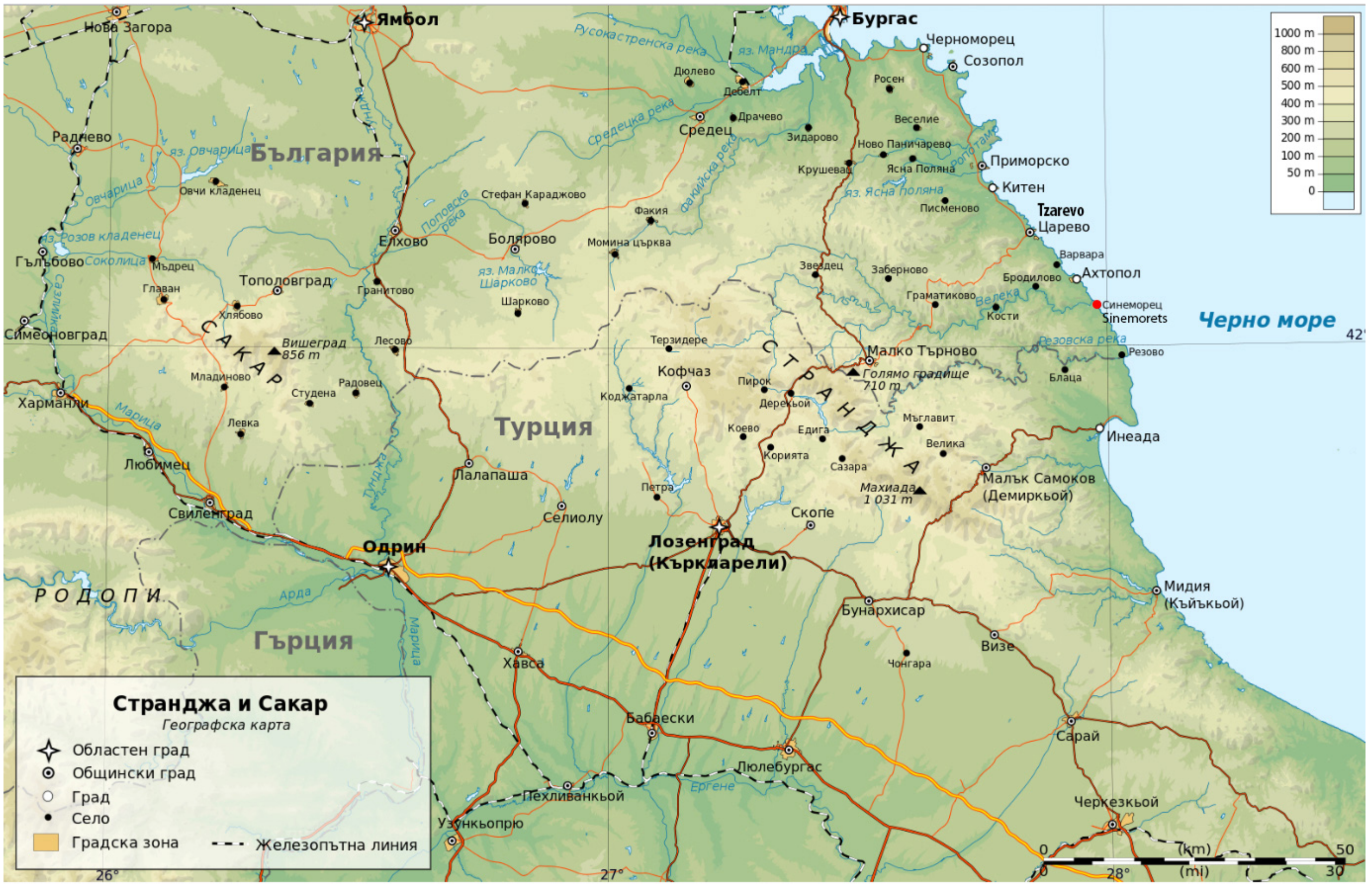
Странджа и Сакар
Географска карта
Областен град
Общински град
Град
Село
Градска зона
Железопътна линия
България
Турция
Гърция
Черно море
Бургас
Ямбол
Нова Загора
Черноморец
Созопол
Средец
Приморско
Китен
Tzarevo
Царево
Варвара
Ахтопол
Синеморец
Sinemorets
Резово
Малко Търново
Голямо градище 710 m
Махиада 1 031 m
Малък Самоков (Демиркьой)
Инеада
Мидия (Къйъкьой)
Визе
Лозенград (Къркларели)
Одрин
Кофчаз
Лалапаша
Елхово
Болярово
Тополовград
Вишеград 856 m
Свиленград
Любимец
Харманли
Симеоновград
Гълъбово
Радиево
Бунархисар
Бабаески
Люлебургас
Сарай
Черкезкьой
Узункьопрю
Пехливанкьой
Хавса
Скопе
Селиолу
САКАР
СТРАНДЖА
РОДОПИ
1000 m
800 m
600 m
500 m
400 m
300 m
200 m
100 m
50 m
0
(km)
(mi)
26°
27°
28°
42°

Обр. 2. Географска карта на Странджа планина
Fig. 2. *Geographic map os Strandzha Mountains*

ликува Карел Шкорпил (Шкорпил 1925, 63–65). През 50-те (Гълъбов 1957, 61–72), 70-те и 80-те години на XX век са организирани комплексни интердисциплинарни експедиции, при които голяма част от територията на община Царево е обходена и са документирани значителен брой археологически обекти (Делев 1990, 145–149). Подводни изследвания на тракийското крайбрежие, в това число и в залива на с. Варвара, акваторията на Ахтополския залив и устието на р. Велека до Синеморец, се провеждат през 80-те години на XX век от експедиция „Тракия Понтика“ и експедиция „Космос“ (Велков, Димитров, Найденова 1985, 295–296). По ред причини (труднодостъпен граничен район, отдалеченост от по-големи градове и пр.) археологически разкопки са извършвани единствено в рамките на един сезон на нос Кастрич, край Резово (Лещаков 2002, 30–32); на територията на град Ахтопол (главно спасителни проучвания); частично е проучена и една могила разположена на брега край с. Синеморец (Теодосиев, Торбов 1996, 40–41). Във вътрешността на Странджа планина, на територията на която е разположена община Царево, археологически разкопки започнаха за пръв път през 2003 г. с проучването на крепостта „Градището“ край с. Българи и на могили от късножелязната и римската епоха, разположени в землището на същото село (Агре 2004, 86–87; 151–152; Агре, Дичев 2005, 43–74). Проучванията на територията на община Царево се явяват естествено продължение на научни изследвания и свързаните с тях археологически проучвания на Странджа, започнали от експедиция „Странджа” през 1999 г. (Агре 2001, 65–66; Агре 2002, 71–72; Агре 2003, 72–76). Научната програма на ръководената от мен експедиция, включва проучването на долмени, крепости, селища, некрополи от тракийската епоха и свързаните с тях погребални и поменални практики на населението обитавало Западна, Централна и Северна Странджа през I-то хил.пр.Хр. до IV в. сл.Хр. Проучванията на голяма част от тези обекти беше възможно благодарение на финансовата помощ от международната фондация „Хоризонти” (Stichting Horizon), за която още веднъж им благодаря.

През 2006 г. по щастливо стечение на обстоятелствата при спасителни проучвания на силно разрушена могила в м. Поляните в землището на с. Синеморец, нашата експедиция откри гроб на богата тракийска аристократка (Обр. 3), отнасящ се към края на III – II в.пр.Хр. (Агре 2007, 77–78; Agre, 2009, 21–27). Същата могила е разкопавана от археолози през 1995 г., когато гроб не е открит. След разкопките на терена е останала само част от западната половина от могилата, която е по-малка от една трета

Karel Václav Škorpil (Шкорпил 1925, 63-65). Comprehensive interdisciplinary expeditions, at which a large portion of the territory of Tsarevo Municipality was inspected and a considerable number of archaeological sites were registered in the 1950s (Гълъбов 1957, 61-72), the 1970s and the 1980s were made (Делев 1990, 145-149). Underwater research of the Thracian coast, including in the bay of Varvara village, the bay of Ahtopol and the mouth of the Veleka River near Sinemorets was carried out by the Thacia Pontica and Cosmos expeditions in the 1980s (Велков, Димитров, Найденова 1985, 295-296). For a number of reasons (a hardly accessible border region, distance from largest cities and others), archaeological excavations were made only during one season at Cape Kastrich near Rezovo (Лещаков 2002, 30-32); on the territory of the town of Ahtopol (mainly rescue investigations); a mound located on the beach by Sinemorets village was also investigated partly (Теодосиев, Торбов 1996, 40-41). In the interior of Strandzha on the territory of which Tsarevo municipality is located archaeological excavations and of tumuli from the Late Iron and the Roman age in the vicinity of the same village (Агре 2004, 86-87; 151-152; Агре Дичев 2005, 43-74). The research on the territory of Tsarevo are a natural extension of the research and the related archaeological studies of Strandzha launched by the Strandzha expedition in 1999 (Агре 2001, 65-66; Агре 2002, 71-72; Агре 2003, 72-76). The research program of the expedition I lead includes study of dolmens, fortresses, settlements and necropolises from the Thracian age and the related burial and memorial practices of the people who lived in Western, Central and Northern Strandzha in the 1st millennium BC to the 4th century AD. Research of a large part of these sites was made possible thanks to funding by the STICHTING HORIZON international foundation to which I express my gratitude again.

In 2006, by lucky chance, our expedition discovered the grave of a rich Thracian lady during rescue research of an extremely damaged tumulus in the Polyanite locality of Sinemorets (Fig. 3), dating from the end of the 3rd – the middle of the 2nd century BC (Агре 2007, 77-78; Agre, 2009, 21-27). The same tumulus was excavated by archaeologists in 1995 when a grave was not found. Only a part of the western section of the tumulus, which is less than one-third of the entire mound, remained unstudied after the excavation. The excavation revealed ritual places (triznas) with broken at place pottery and glass vessels. On the basis of the discovered pottery the mound was dated in the 3rd century BC (Теодосиев, Торбов 1996, 40-41).

The extremely rich grave discovered in the mound от целия насип. При тези проучвания на различни места в насипа на могилата са разкрити ритуални площадки и тризни с керамични и стъклени съдове. На база на откритата керамика могилата е датирана в III в.пр.Хр. (Теодосиев, Торбов 1996, 40–41).

Изключително богатият гроб, открит в могилата, повдигна пред нас въпроса за търсене на мястото (дома), където е живяла погребаната в могилата тракийска аристократка. Това беше и една от предпоставките за извършените теренни издирвания с оглед евентуалното откриване на такъв обект. Откриването му стана през 2007 г. на около 250 м в северозападна посока от проучената могила (Агре 2008, 212–215). Това, което трябва да се подчертае, е научният шанс, който имаше експедицията с локализирането на този обект, явяващ се един от най-интересните и важни по Южното българско Черноморие от периода II – началото на I в.пр.Хр. От 2007 г. (с тригодишно прекъсване) експедиция „Странджа”[1] проучва обекта (Агре 2008, 191–192; Агре 2009, 212–215; Агре, Дичев 2010, 214–217; Агре, Дичев 2013, 145–147; Агре, Дичев 2015). През 2012 г. на обекта беше открито изключител-

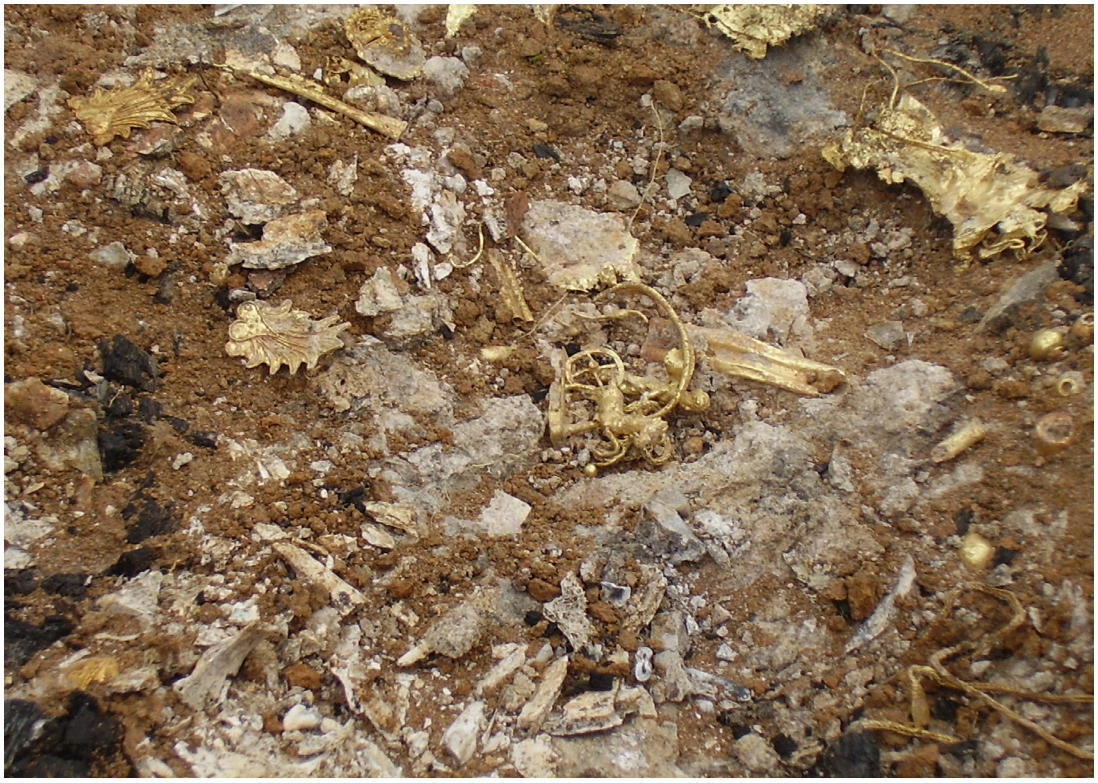

Обр. 3. Златни дарове *in situ* в гроба от могилата в м. Поляните, с. Синеморец

Fig. 3. *Golden burial gifts in situ from the grave in the tumulus in the Polyanite locality of Sinemorets*

made us think of trying to locate the place (home) where the Thracian aristocratic lady buried there used to live. This also conditioned the terrain investigations aimed at the possible discovery of such a site. It was discovered in 2007, at about 250 m to the northwest of the excavated mound (Агре 2008, 212-215). What should be underscored is the lucky research chance of the expedition with the localization of this site, which is one of the most interesting and important ones along the southern Bulgarian Black Sea coast from the period of the 2nd – the beginning of the 1st century BC. Since 2007 (with an interruption of three years) Strandzha expedition[1] has been researching the site (Агре 2008, 191-192; Агре 2009, 212-215; Агре, Дичев 2010, 214-217; Агре, Дичев 2013, 145-147; Агре, Дичев 2015). In 2012 the site revealed an extremely rich silver coin hoard. Interest in it, both in Bulgaria and across the world, rose from the moment it was reported in academic community. The fact that the treasure contained 36 tetradrachms of one of the most mysterious Thracian kings, Mostis, who ruled in the second half of the 2nd – the first half of the 1st century BC, the “dark” and still barely studied periods of Thracian history, was the

---

[1] Ръководител – Даниела Агре (НАИМ-БАН), зам. ръководител - Деян Дичев; членове на екипа: Доротея Гюрджийска, Атанас Атанасов, Светослав Йорданов - докторанти по археология; Атанас Данов, Михаела Занева, Тодор Пеев – магистри по археология.

[1] The head of the expedition – Daniela Agre (NAIM - BAS), the vice-head of the expedition – Dejan Dichev; members of the team: Doroteia Giurdzhiiska, Atanas Atanasov, Svetoslav Yordanov – PhD students of archaeology; Atanas Danov, Michaela Zaneva, Todor Peev - masters of archaeology.

но богато сребърно монетно съкровище. Интересът към него, не само в България, а и по света, започна още с анонсирането му в научните среди. Откритите в състава на съкровището 36 тетрадрахми на един от най-загадъчните тракийски царе – Мостис, управлявал през втората половина на II – началото на I в.пр. Хр., един от „тъмните“ и все още почти непроучени периоди от тракийската история, е основният повод съкровището да бъде публикувано приоритетно, преди цялостното проучване на обекта.

Настоящият том е съставен от четири глави. В първата глава се дава детайлно описание на археологическото проучване на обекта направено досега, като основният акцент е върху укрепителната му система. Представени са и обстоятелствата на откриване на сребърното монетно съкровище и бронзовите монети от елинистическата епоха, открити при проучванията на обекта.

Втората глава е посветена на детайлното описание и анализ на сребърното монетно съкровище. Значителна част от изследването е отделена на монетите на Мостис, като са анализирани монетните печати, използвани за отсичане на 36-те екземпляра от съкровището, датирани в отрязъка от десетте години, от 22-та до 32-та година, от царуването на владетеля.

Бронзовите монети от елинистическата епоха, открити при археологическото проучване на обекта, се анализират в трета глава. В нея се дискутират и ред още нерешени въпроси, свързани с управлението на тракийските владетели Мостис и Котис.

В четвъртата глава акцентът е върху характера на обекта и неговата периодизация на базата на откритите до сега археологическите материали.

В следващите два тома, от поредицата, посветена на проучванията на обекта, ще бъдат публикувани всички материали, отнасящи се към двата периода на обитаването му – II в.пр.Хр. – първата четвърт на I в.пр.Хр. и периода на Възраждането.

main reason to publish it with a priority before completing research of the site.

This volume contains four chapters. The first chapter provides a detailed description of the archaeological research of the site to date, with a stress on its fortification system. It also relates the archaeological situations of the discovery of the silver coin hoard and the bronze coins from the Hellenistic Period found during the investigation of the site.

The second chapter is dedicated to the detailed description and analysis of the silver coin hoard. A significant part of the study is dedicated to the coins of Mostis, with analysis of the coin dies used to mint the 36 items of the treasure, dated in the period of ten years – from the 22nd to the 32nd – of his rule.

The bronze coins from the Hellenistic Period, discovered in the process of archaeological research of the site, are analyzed in the third chapter. It also discusses a number of other unresolved issues related to the rule of the Thracian kings Mostis and Kotys.

The fourth chapter focuses on the character of the site and its periodization on the basis of the archaeological materials discovered to date.

The next two volumes of the series dedicated to the research of the site will publish all the materials related to the two periods when it was inhabited: the 2nd century BC – the 1st century BC, and the period of the National Revival.

Глава 1. Археологическо проучване на обект в м. Голата нива край с. Синеморец

Даниела Агре

Проучваният обект се намира на около 300 м северозападно от сегашните граници на с. Синеморец в м. Голата нива. Открива се на естествено възвишение, с платовидно било, на около 250 м западно от плажната ивица, непосредствено на север от съвременните гробища на селото, на около 300 м в северозападна посока е устието на р. Велека (Обр. 1-1). От север и изток платото е оградено с естествена скала, издигаща се спрямо морското равнище на 30 м височина и спускаща се почти отвесно надолу до нивото на реката и морето (Обр. 1-2). Тази огромна денивелация се явява естествена защита на обекта. Преди проучванията на терена личаха необработени камъни с различни размери, както и множество следи от нарушения, извършени в различни периоди. Повърхността на обекта беше обрасла с трева и храсти, открояваше се черен път, по който години наред са се изкачвали автомобили.

Сондажни проучвания през 2007 г.

Археологическите проучвания на обекта започнаха през 2007 г., като бяха заложени три сондажа. Разкопаването бе осъществено чрез отнемане на механични пластове с дебелина 0,15-0,20 м, а при разчистването на керамични струпвания и останки от сгради – по 0,05 м .

Chapter 1. Archaeological Research of Golata Niva Site Near the Village of Sinemorets

Daniela Agre

The researched site is located in the Golata Niva locality, about 300 m to the northwest of the present village of Sinemorets. It lies on a natural eminence with a plateau-like top, about 250 m west of the beach, directly north of what is the village graveyard today, while the mouth of the Veleka River is about 300 m to the northwest (Fig. 1-1). From the north and the east, the plateau is surrounded by natural rock rising 30 m above sea level, with an almost sheer drop to the level of the river and the sea. This enormous denivelation provides a natural protection of the site. Prior to the fieldwork, there were discernible unprocessed rocks of various dimensions, as well as numerous traces of interventions made in different period. The surface of the site was covered with grass and bushes, and there was also a dirt road which has been used by vehicles for years.

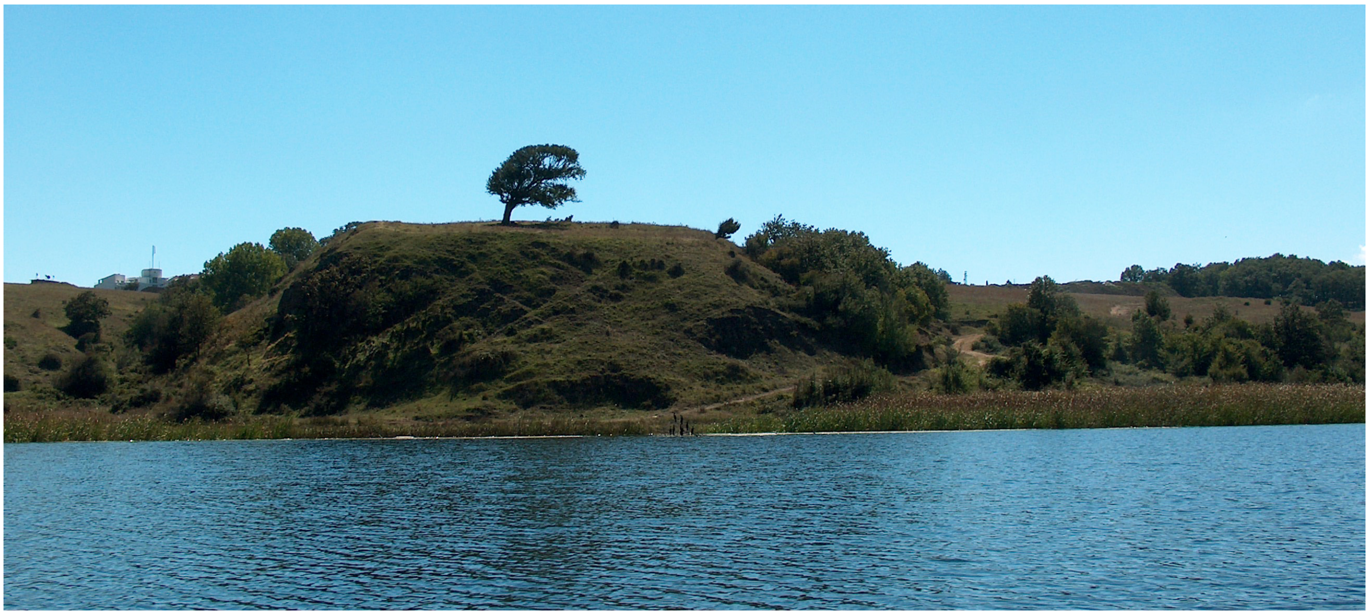

Обр. 1-1. Поглед към обекта от изток

Fig. 1-1. *View of site from the east*

Trench investigations in 2007

Archaeological research of the site began with three trench in 2007. The excavation was carried out by removal of mechanical layers with a thickness of 0.15-0.20 m, or of 0.05 in the case of investigating pottery accumulations and building remains.

Trench 1 was positioned almost in the central part of the plateau. It had dimensions N-S 3.0 m; E-W 5.0 m. The sterile layer, blistering greyish-yellow sandstone,

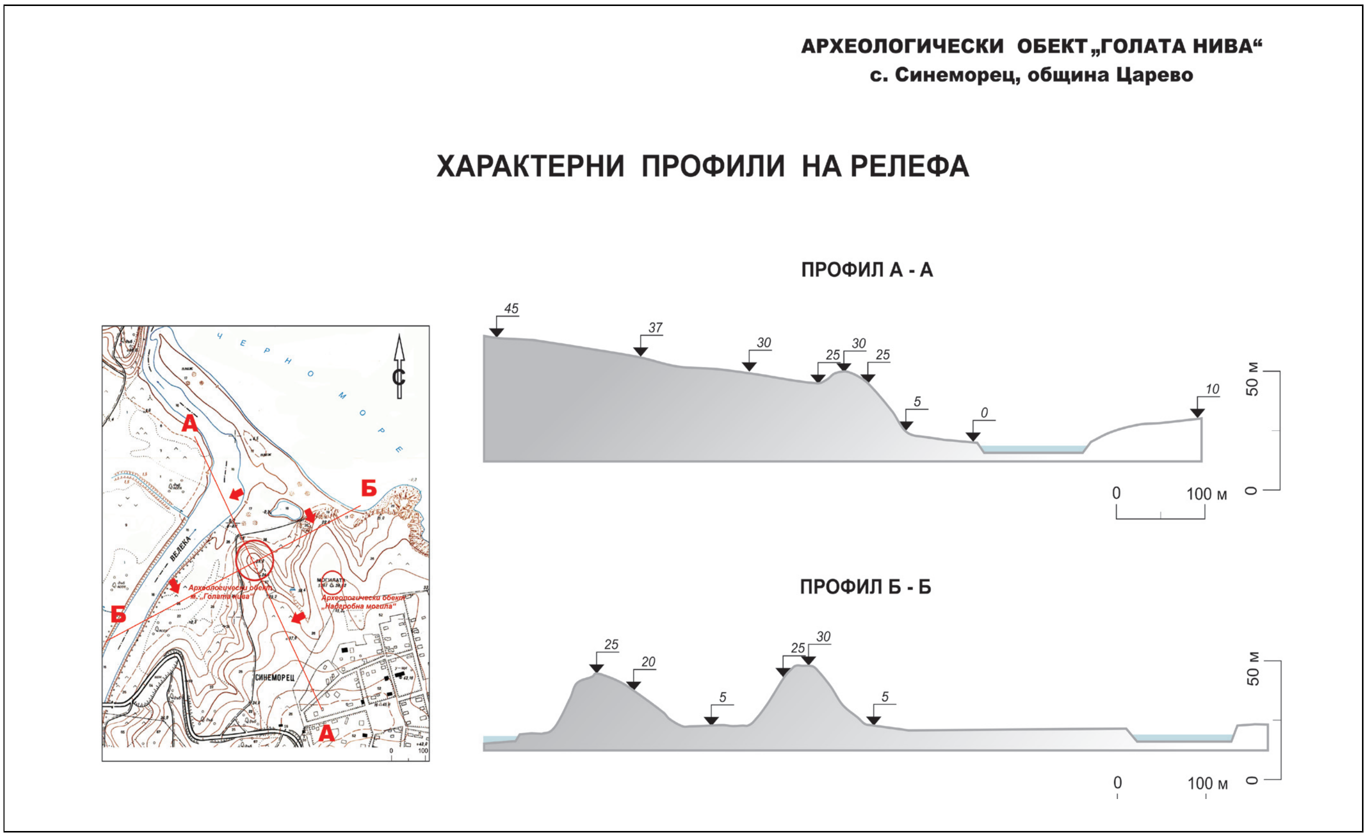
АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ОБЕКТ „ГОЛАТА НИВА“
с. Синеморец, община Царево
ХАРАКТЕРНИ ПРОФИЛИ НА РЕЛЕФА
ПРОФИЛ А - А
45
37
30
25
30
25
5
0
10
50 м
0
0
100 м
ПРОФИЛ Б - Б
25
20
5
25
30
5
50 м
0
0
100 м
Черно море
С
А
Б
Велека
Археологически обект м. „Голата нива“
Могилата
Археологически обект „Надгробна могила“
Синеморец
Б
А
0
100

Обр. 1-2. Профили на релефа на обекта
Fig. 1-2. *Profiles of site terrain*

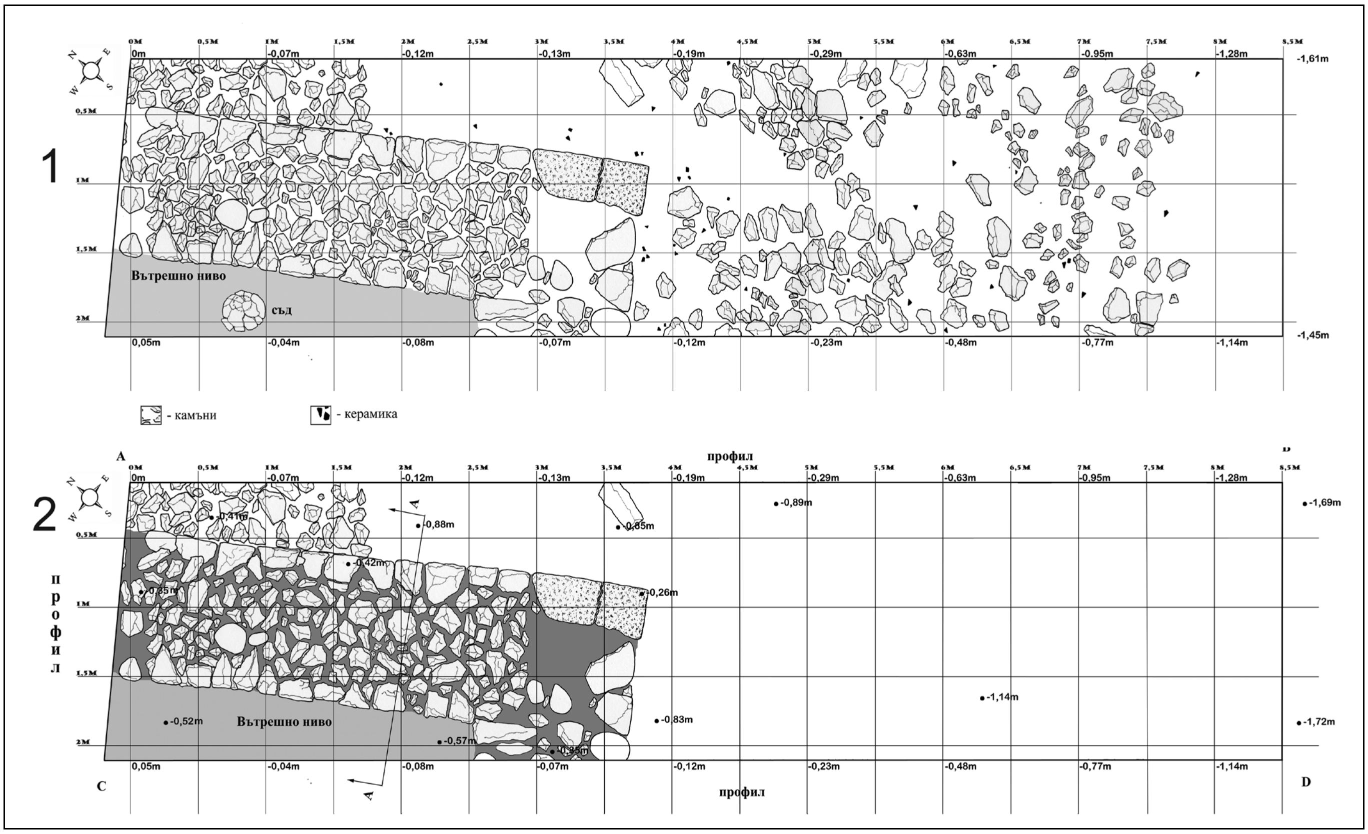
1
0м
0,5м
1м
1,5м
2м
2,5м
3м
3,5м
4м
4,5м
5м
5,5м
6м
6,5м
7м
7,5м
8м
8,5м
0m
-0,07m
-0,12m
-0,13m
-0,19m
-0,29m
-0,63m
-0,95m
-1,28m
-1,61m
Вътрешно ниво
съд
0,05m
-0,04m
-0,08m
-0,07m
-0,12m
-0,23m
-0,48m
-0,77m
-1,14m
-1,45m
- камъни
- керамика
2
A
профил
B
-0,41m
-0,88m
-0,85m
-0,89m
-1,69m
-0,42m
-0,35m
-0,26m
профил
-0,52m
-0,57m
-0,83m
-1,14m
-1,72m
-0,95m
C
D
профил
A

Обр. 1-3. План на сондаж 2
Fig. 1-3. *Plan of trench 2*

Сондаж 1 е заложен почти в централната част на платото. Той е с размери: С-Ю 3,0 м; И-З 5,0 м. Стерилното ниво – ронлив пясъчник със сиво-жълт цвят, е достигнато на дълбочина от 0,17 м до 0,20 м от съвременното ниво, което се дължи на денивелацията на терена от юг към С-СИ. В проучения пласт са открити фрагменти строителна керамика (тухли) с оранжев цвят, фрагменти от замазки с червен и оранжево-червен цвят, както и фрагменти от керамика с оранжев и сиво-кафяв цвят (устия, дъна, двойна дръжка), изработена на колело. Керамиката най-общо може да бъде отнесена към късноелинистическата епоха.

Сондаж 2 бе разположен в южната част на обекта. Той е ориентиран СЗ-ЮИ по дългите си страни и е с размери: 10,00 м х 2,00 м. Дълбочината на културния пласт в сондажа бе от 0,50 м до 0,75 м. Непосредствено под чимовия пласт бе открит зид с ориентация С-Ю, който при по нататъшните проучвания се оказа източната стена на кула (Обр. 1-3). В първите два механични пласта бяха открити фрагменти от битова керамика от 18-19 век, представена от паници и стомни, както и фрагменти от строителна керамика, предимно от възрожденски („турски") покривни керемиди и няколко фрагмента от кере-

was reached at a depth ranging from 0.17 m to 0.20 m of the contemporary level due to the denivelation of the terrain from the south to the N-NE. The investigated layer revealed fragments of building ceramics (bricks), orange in colour, fragments of red and reddish-orange plaster, as well as orange and greyish-brown pottery fragments (spouts, bottoms, double handle) made on a pottery wheel. The pottery can most general be dated in the Late Hellenistic Age.

Trench 2 was located in the southern part of the site. It was oriented NW-SE along its long sides, with dimensions: 10.00 m x 2.00 m. The depth of the cultural layer in the trench was from 0.50 m to 0.75 m. Directly under the turf layer we revealed a wall directed N-S, which further research proved the eastern wall of a tower (Fig. 1-3). The first two mechanical layers contained fragments of household pottery from the 18th-19th century represented by bowls and jugs, as well as fragments of building ceramics, consisting mainly of National Revival ("Turkish") roof tiles and several fragments of solenes type tiles. The next layers contained only pottery from the Late Hellenistic period: amphorae, handmade and wheel-turned pottery, building ceramics (Fig. 1-4a). At the inner face of the wall, from the west,

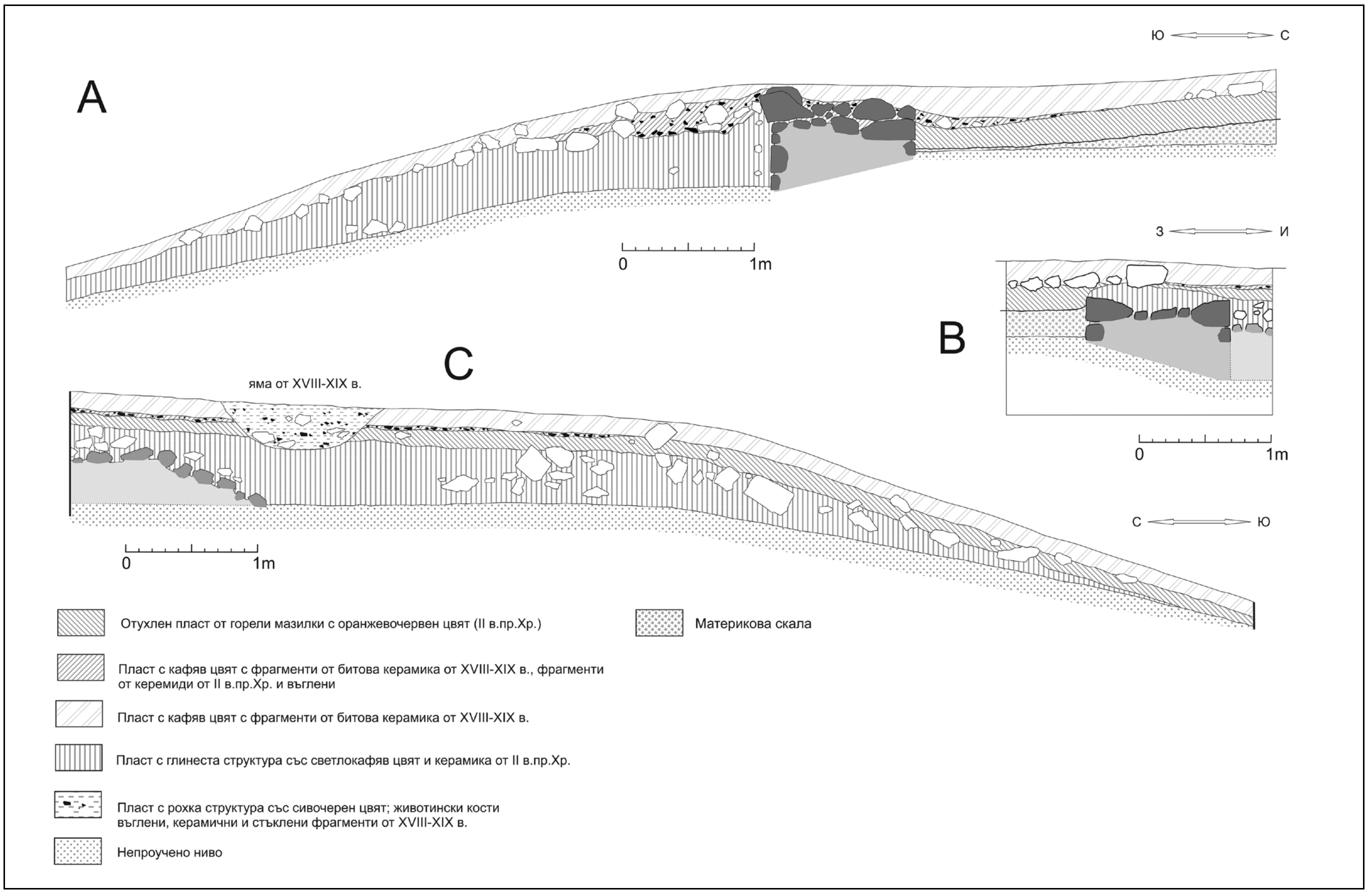
Ю С
A
0 1m
З И
B
C
яма от XVIII-XIX в.
0 1m
С Ю
0 1m
Отухлен пласт от горели мазилки с оранжевочервен цвят (II в.пр.Хр.)
Материкова скала
Пласт с кафяв цвят с фрагменти от битова керамика от XVIII-XIX в., фрагменти от керемиди от II в.пр.Хр. и въглени
Пласт с кафяв цвят с фрагменти от битова керамика от XVIII-XIX в.
Пласт с глинеста структура със светлокафяв цвят и керамика от II в.пр.Хр.
Пласт с рохка структура със сивочерен цвят; животински кости въглени, керамични и стъклени фрагменти от XVIII-XIX в.
Непроучено ниво

Обр. 1-4. Профили в квадрат Е3: А – западен профил; В - северен профил; С - източен профил
Fig. 1-4. *Profiles in square E3: A – western profile; B – northern profile; C – eastern profile*

миди, тип солени. В следващите пластове керамиката е единствено от късноелинистическата епоха: фрагменти от амфори, керамика на ръка и колело, строителна керамика (Обр. 1-4а). При вътрешното лице на зида, от запад, бе разкрит отухлен пласт състоящ се от горели мазилки и кирпичи, добили оранжево-червен цвят (Обр. 1-5). Пластът започва на около 0,13 м от нивото на терена и е с дебелина до 0,32 м. В него бяха открити голямо количество фрагменти от строителна керамика (солени). В този сондаж в и под пласта с отухляване пред западното лице на зида бе открит *in situ* фрагментиран на място цял съд. Съдът е поставен с дъното нагоре и представлява гърне, изработено на ръка, с широко устие и с пластична украса във вид на декоративни дръжки, прилепени под устието. Фрагменти от устието му липсват. Източният профил на сондажа пресича боклучна яма с цилиндрична форма (Обр. 1-4b). Пръстта в нея е със сиво-черен цвят, а в пълнежа ѝ се откриваха въгленчета, животински кости, керамични и стъклени фрагменти от 18-19 век.

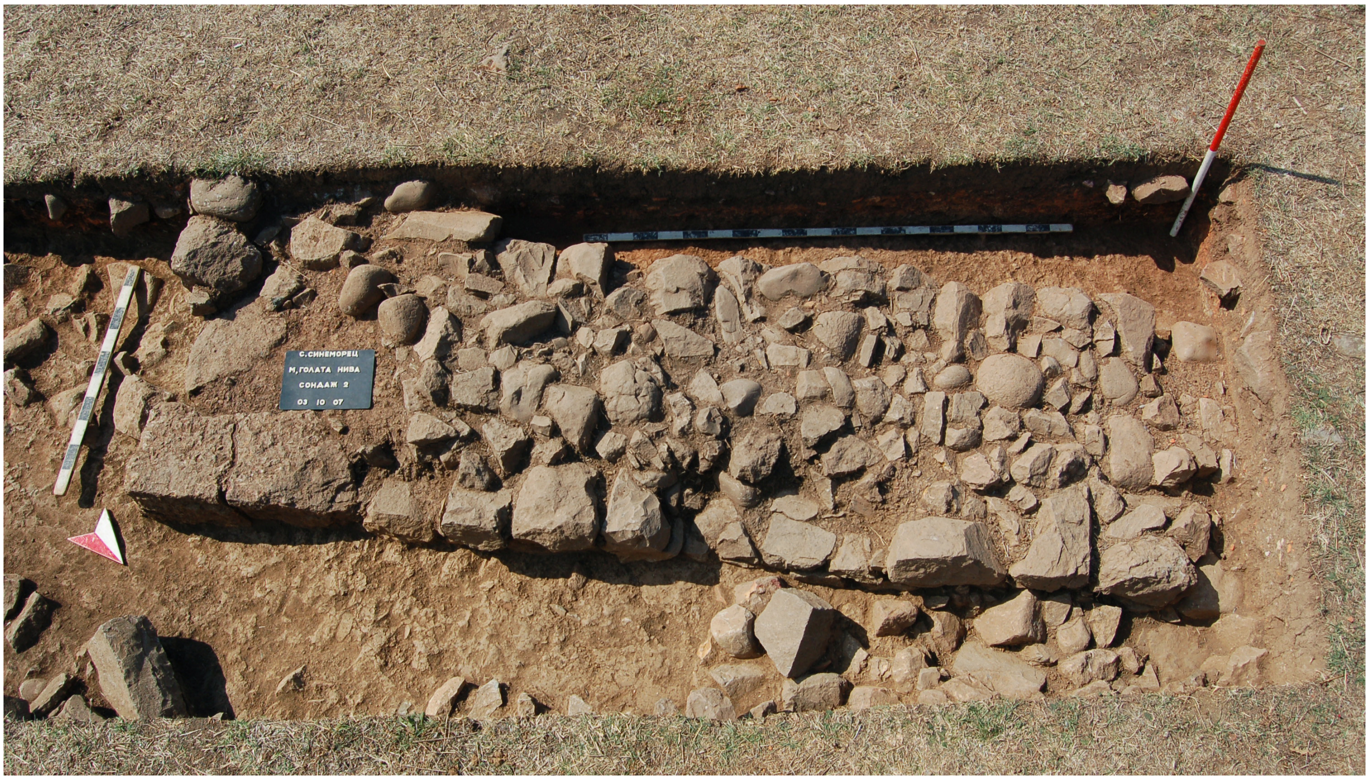

Обр. 1-5. Горял пласт от мазилки в западната част на сондаж 2
Fig. 1-5. *Burnt layer of plaster in the western part of trench 2*

Сондаж 3 бе заложен в ЮЗ част на обекта. Той е с размери: 6,00 м х 2,00 м, ориентиран е СИ-ЮЗ по дългата си страна. Под чимовия пласт бяха открити фрагменти от керамични съдове от късния османски период. В сондажа са проучени три механични пласта с обща дебелина 0,30 м. В ЮЗ посока сондажът пресича част от оградната стена, която е

we revealed a brick-like layer consisting of burnt plaster and adobe which have acquired a reddish-orange colour (Fig. 1-5). The layer began at about 0.13 m from the level of the terrain and was up to 0.32 m thick. It revealed a large quantity of building ceramics fragments (solenes). In this trench a whole vessel fragmented at place was found *in situ* in and beneath the brick layer in front of the western face of the wall. The vessel was placed bottom up and constituted a pot made by hand, with a wide mouth and with plastic decoration in the form of decorative handles attached under the mouth. Fragments of the mouth are missing. The eastern profile of the trench crossed a waste pit with cylindrical form (Fig. 1-4b). The earth in it was greyish-black in colour and its contents revealed small bits of ashes, animal bones, ceramic and glass fragments from the period of the 18th-19th century.

Trench 3 was positioned in the SE part of the site, with dimensions 6.00 m x 2.00 m, oriented NE-SW along its length. Beneath the turf layer, we discovered fragments of ceramic vessels dated from the Late Ottoman period. Three mechanical layers with a total thickness of 0.30 m were investigated in the trench. To the SW the trench crossed part of the surrounding wall, which was revealed in a superstructure of one row of stones. Directly next to its inner face, at a depth of 0.20 m from the surface, archaeologists revealed *in situ* the lower

разкрита в суперструкция от един ред камъни. Непосредствено до вътрешното ѝ лице, на дълбочина 0,20 м от повърхността, е разкрита *in situ* долната част на фрагментиран питос, вкопан в терена. На разстояние 0,50 м в източна посока от него е разкрит втори питос, също силно фрагментиран и вкопан непосредствено до стената (Обр. 1-6). Питосите са изработени от грубо огладена глина, примесена с едри опоснители, която след изпичане е придобила оранжево-червен цвят. В профилите на сондажа на дълбочина от 0,07 м до 0,15 м са открити различни по размер отухлявания. В СЗ ъгъл на сондажа е разкрито голямо петно от отухлена керамика, представляващо, най-вероятно, горната част на пещ.

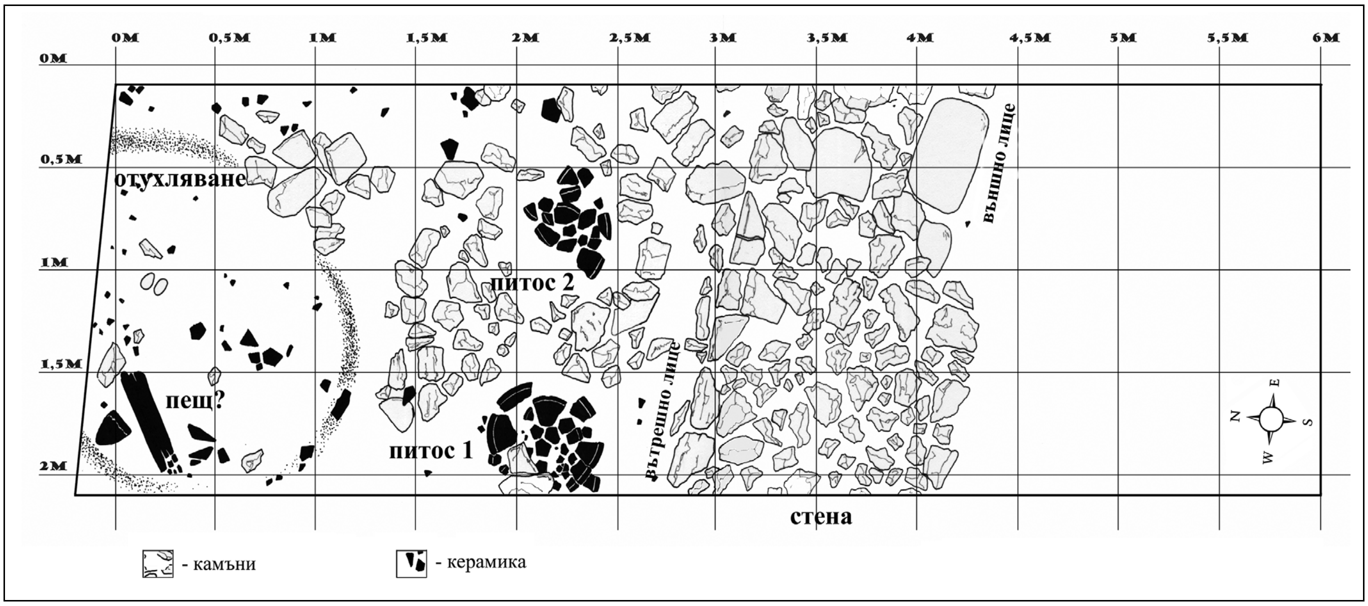

Обр. 1-6. План на сондаж 3
Fig. 1-6. *Plan of trench 3*

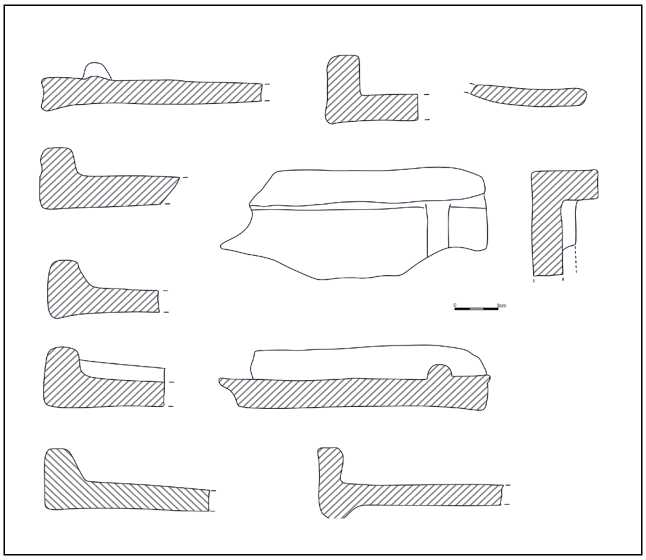

Обр. 1-7. Фрагменти от строителна керамика
Fig. 1-7. *Fragments of building ceramics*

part of a fragmented pithos imbedded in the terrain. A second pithos, also quite fragmented and buried directly next to the wall was discovered at a distance of 0.50 m from it to the east (Fig. 1-6). The pithoi are made of roughly smoothed clay mixed with large conditioners, which after firing acquired an orange-red colour. At a depth from 0.07 m to 0.23 m, the profiles of the trench revealed decomposed brick-like accumulations of various dimensions. In the NW corner of the trench, archaeologists revealed a large spot of decomposed brick-like ceramics, most probably representing the upper part of a kiln. Part of a grid and vaulted roof[1] was discovered. The earth around the kiln featured a lot of decomposed brick baked to the point of glassiness. The trench revealed fragments of table pottery consisting of handmade and wheel-turned vessels, most generally belonging to the Late Hellenistic Age. A large number of fragments of building ceramics (solenes and kalupter) were discovered in the researched layer above and on both sides of the pithoi (Fig. 1-7).

The materials and archaeological situations revealed during the first season of the investigation of the site showed that the location was inhabited during two chronological periods: the Late Hellenistic and the National Revival in the 18th-19th century[2].

---

[1] The assumption that a kiln was discovered in trench 3 was confirmed at the further investigation of the site.

[2] In the Turkish registers from the 17th century to the Balkan Wars Sinemorets bore the name of Kalandzha, the population inhabiting from 17 houses in the 17th century to 25 in the beginning of the 20th. The population was Greek, poor, mainly engaged in fishing and logging.

Разкрита е част от скара и засводяване[1]. Пръстта около пещта е много силно отухлена и е изпечена до остъкляване. В сондажа бяха открити фрагменти от трапезна керамика от съдове, изработени на ръка и колело, отнасяща се най-общо към късноелинистическата епоха. В проучения пласт над и от двете страни на питосите бяха открити голям брой фрагменти от строителна керамика (солени и калиптери) (Обр. 1-7).

Разкритите през първия сезон от проучването на обекта материали и археологически ситуации показаха, че мястото е било обитавано през два хронологически периода: късноелинистическия период и през късно османския период и Възраждането (18-19 в.)[2].

През 2008 г. на целия обект с площ от 2200 кв. м, бе заложена план-квадратна мрежа със страни на

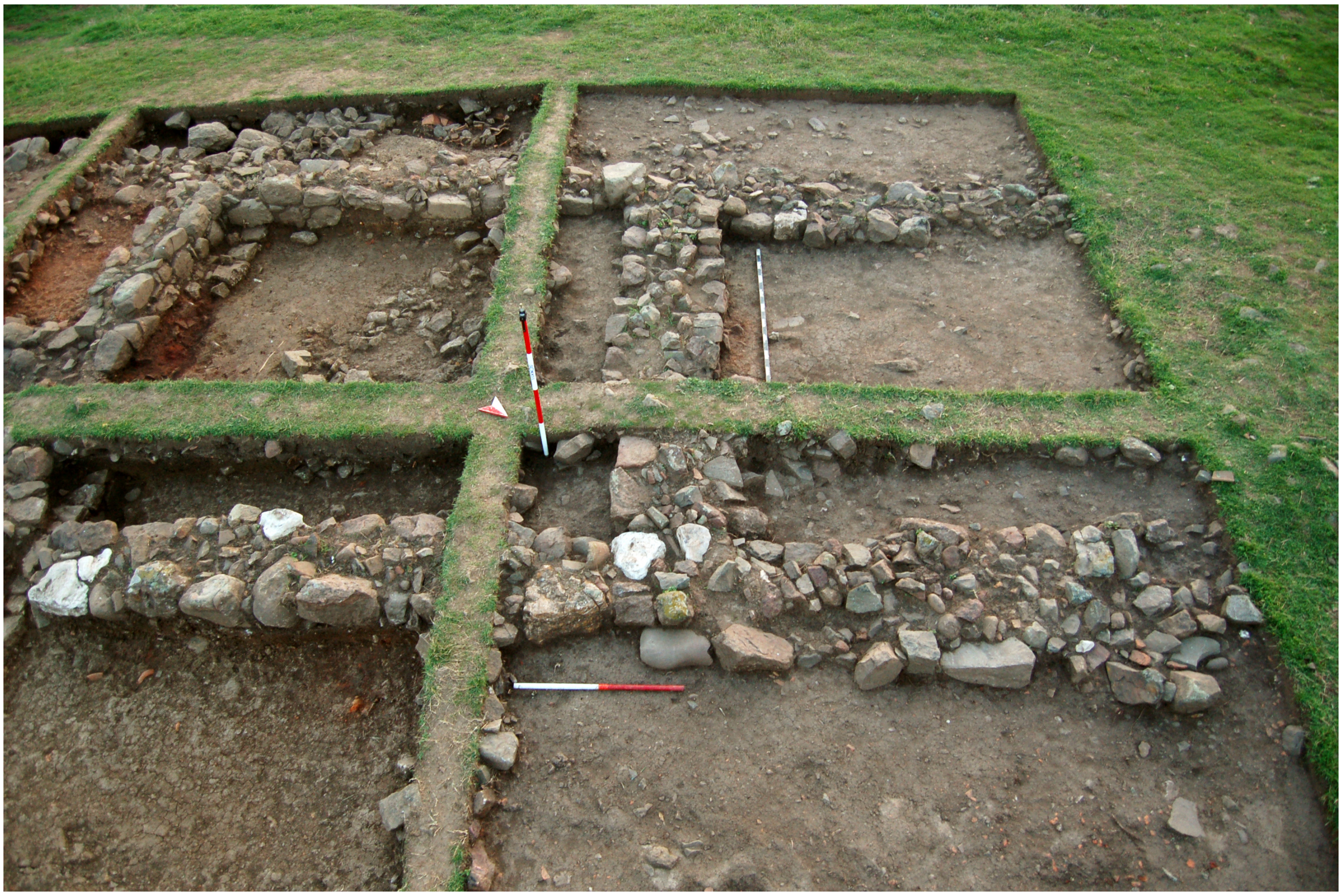

Обр. 1-8. Основи на сграда от 18-19 в.
Fig. 1-8. *Foundations of 18th-19th century building*

In 2008 the entire site of 2,200 sq.m was subjected to a square grid plan with 5x5 m square sides. Work was mainly focused in the squares on both sides of the wall revealed at trench 1 and in four squares north of that. Squares E4,5 and Ж4,5, after removal of the first mechanical layer which is 0.10 m thick, revealed stone walls with considerable destruction. The layer also revealed household pottery from the National Revival period (bowls, various jugs and others), as well as building ceramics, consisting exclusively of roof tiles dating from the same period. After destructions from the second and third mechanical layer were removed, it became clear that the walls belonged to a building dated from the Ottoman period. It has an extremely elongated rectangular plan (Fig. 1-8). Its longitudinal axis is oriented N-S, with a deviation of some 12 degrees to the west. The partitioning wall divides the building into two premises, a northern and a southern one. The terrain served as a floor level of both as traces of more precise formation of that (flooring or ramming) were not discovered. The walls are two-faced, made of roughly hewn stone with smaller stone filling. The solder between the stones is diluted mud. The inner and the outer face are made of larger stones in ir-

---

[1] Предположението, че в сондаж № 3 е разкрита пещ, се потвърди при понататъшните проучвания на обекта.

[2] В турските регистри от 17 в. до Балканските войни с. Синеморец носи името Каланджа, като населението обитава от 17 къщи през 17 век до 25 в началото на 20 век. Населението е гръцко, бедно, занимаващо се основно с риболов и дърводобив.

квадрата 5x5 м. Основната работа беше съсредоточена в квадратите от двете страни на разкрития зид в сондаж 2 и в четири квадрата северно от него. В кв. Е4,5 и Ж4,5, след отнемане на първи механичен пласт, който е с дебелина 0,10 м, се очертаха каменни зидове с голямо количество деструкции. В пласта се откриваше битова керамика от османския период (паници, кани, стомни и др.), както и строителна керамика, представена изключително от керемиди от същия период. След разчистване на деструкциите при втори и трети механичен пласт стана ясно, че зидовете принадлежат на сграда от османския период. Тя е със силно издължен правоъгълен план (Обр. 1-8). Дългата ѝ ос е ориентирана С-Ю с отклонение от около 12 градуса на запад. Преградна стена разделя сградата на две помещения – северно и южно. За подово ниво на двете помещения е служил теренът, като не бяха открити следи от по-прецизното му оформяне (настилане или трамбоване). Градежът на стените е двулицев от ломени камъни с пълнеж от по-дребни камъни. Спойката между камъните е на калов разтвор. Вътрешното и външно лице са оформени от по-големи камъни, наредени в неправилни редове. Дебелината

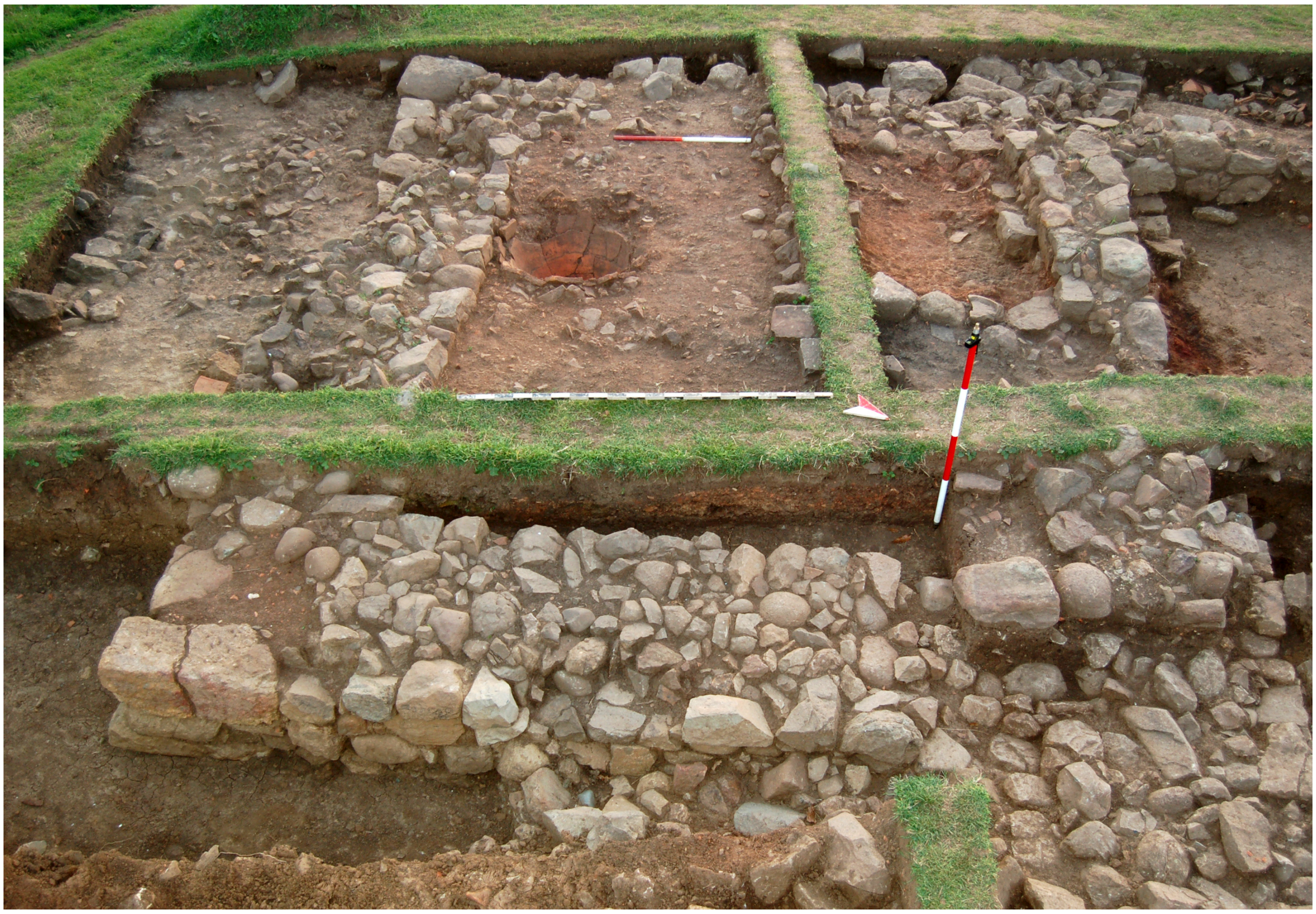

Обр. 1-9. Ниво на проучване на кулата през 2009 г.
Fig. 1-9. *Level of investigation of the tower in 2009*

regular rows. The thickness of the walls is irregular and varies between 0.60 m and 0.80 m. In addition to the discovered mixed fragments of household and building ceramics, the interior of the premises did not reveal any other material.

A hearth of nearly rectangular form, surrounded by large stones to the west and to the south, was recorded at a depth of 0.10 m after the first mechanical layer, on the southern side of the later wall and partly on it. A layer about 2.0 cm thick was studied inside it, filled with an extremely large amount of ashes and coals. It did not reveal archaeological material. The hearth was made after the destruction of the 18th-19th century building. It is impossible to date it more precisely.

A single-aisled, single apse church with a narthex was discovered during the 2014 excavations directly north of the building. Both the church and the building date from the National Revival period.

The tower

Research of the tower began in 2008 in squares E4,5 and Ж4,5, however its substructure was not reached на стените е неравномерна и варира от 0,60 м до 0,80 м. Освен откритите разбъркани фрагменти от битова и строителна керамика във вътрешността на помещенията не бяха открити никакви други материали.

На дълбочина 0,10 м след първи механичен пласт, от южната страна на османския зид и частично върху него, е документирано огнище с почти правоъгълна форма, оградено от запад и юг с големи камъни. Във вътрешността му беше проучен пласт с дебелина около 2 см, наситен силно с пепел и въглени. Археологически материали в него не бяха открити. Огнището е направено след разрушаването на османската сграда. По-точното му датиране е невъзможно.

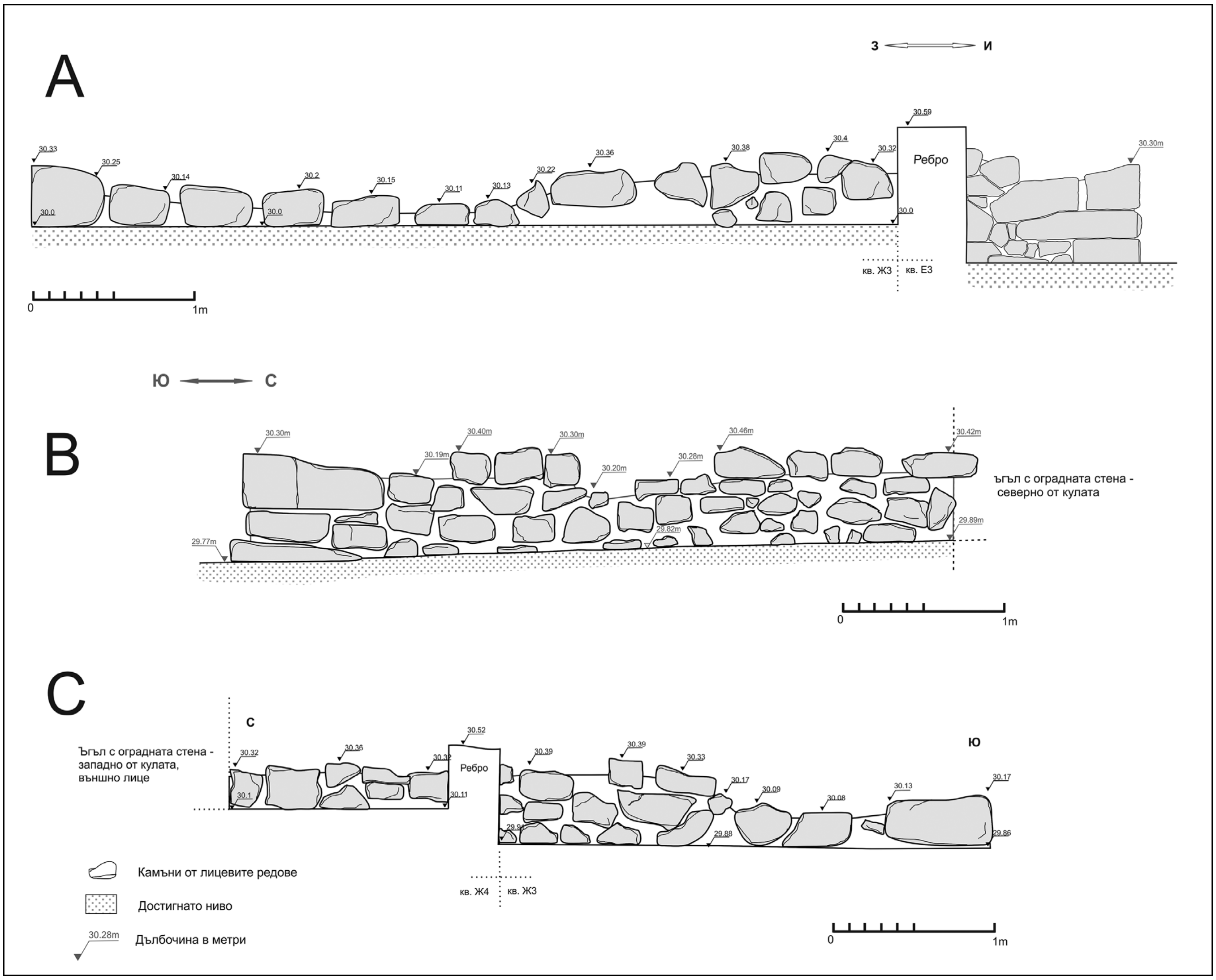
A
З
И
Ребро
кв. Ж3
кв. Е3
0
1m
Ю
С
B
ъгъл с оградната стена - северно от кулата
C
С
Ъгъл с оградната стена - западно от кулата, външно лице
Ю
кв. Ж4
кв. Ж3
Камъни от лицевите редове
Достигнато ниво
30.28m
Дълбочина в метри

Обр. 1-10. Външни лица на кулата: А - южно лице; В – източно лице; С – западно

Fig. 1-10. *Outer faces of the tower: A – southern face; B – eastern face; C – western*

При проучванията през 2014 г. непосредствено на север от сградата бе разкрита еднокорабна, едноапсидна църква с притвор. Църквата, както и сградата, се отнасят към късния османския период

during subsequent excavations in any of the squares. The tower was erected in the southern, most accessible part of the site, in front of the most vulnerable part of the surrounding wall. It is made of hewn stone (granites and diorites[3]) of various size, the largest having dimensions of 0.50 x 0.30 x 0.40 m (Fig. 1-9). At several places the masonry also includes larger river stones. The faces are made in irregular rows, with selection of larger and smooth-faced stones (Fig. 1-10). The filling between the two faces consists of smaller stones soldered with diluted mud. The walls are made with light brown mud solder. Corner stones with the largest dimension (0.82 m x 0.37 m x 0.30 m) were used to reinforce the structure. In the southeastern and the southwestern end of the tower the corners are made of stone blocks (sandstone) with rectangular form, the и Възраждането (18-19 в.).

---

[3] Diorites and granodiorites feature in a strip of rocks in this part of Strandzha Mountain, 10-15 km wide and parallel to the sea shore. Malko Turnovo Natural Park 1999, 14.

Кулата

Проучването на кулата започна през 2008 г. в кв. Е4,5 и Ж4,5, като при последвалите разкопки в нито един участък не е достигнато до субструкцията й. Кулата е издигната в южната, най-достъпна част на обекта, пред най-уязвимата част на оградната стена. Тя е изградена от ломени камъни (гранити и диорити[3]) с различна големина, като най-големите достигат размери 0,50 х 0,30 х 0,40 м (Обр. 1-9). На няколко места в градежа са включвани и масивни речни камъни. Лицата са изградени в неправилни редове, като са подбирани по-големи и с равно лице камъни (Обр. 1-10). Пълнежът между двете лица е от по-дребни камъни на калова спойка. Стените са изградени на калова спойка със светло кафяв цвят. За подсилване на градежа са използвани ъгловите камъни са с най-големи размери (0,82 м х 0,37 м х

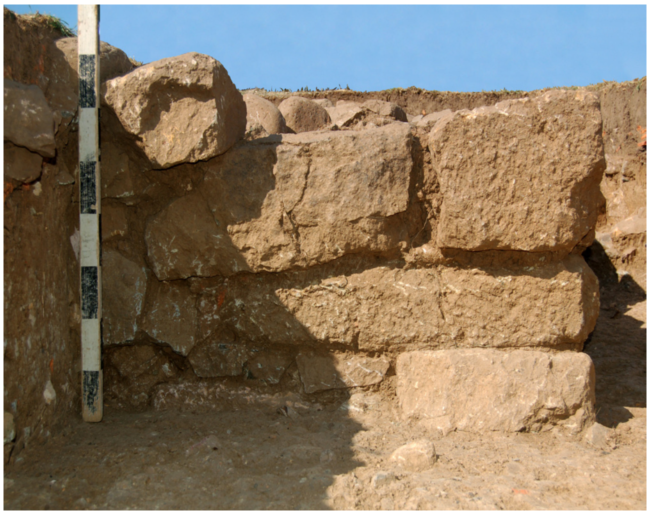

Обр. 1-11. Рустицирани каменни блокове в югоизточния ъгъл на кулата
Fig. 1-11. *Rusticated stone blocks in the southeastern corner of the tower*

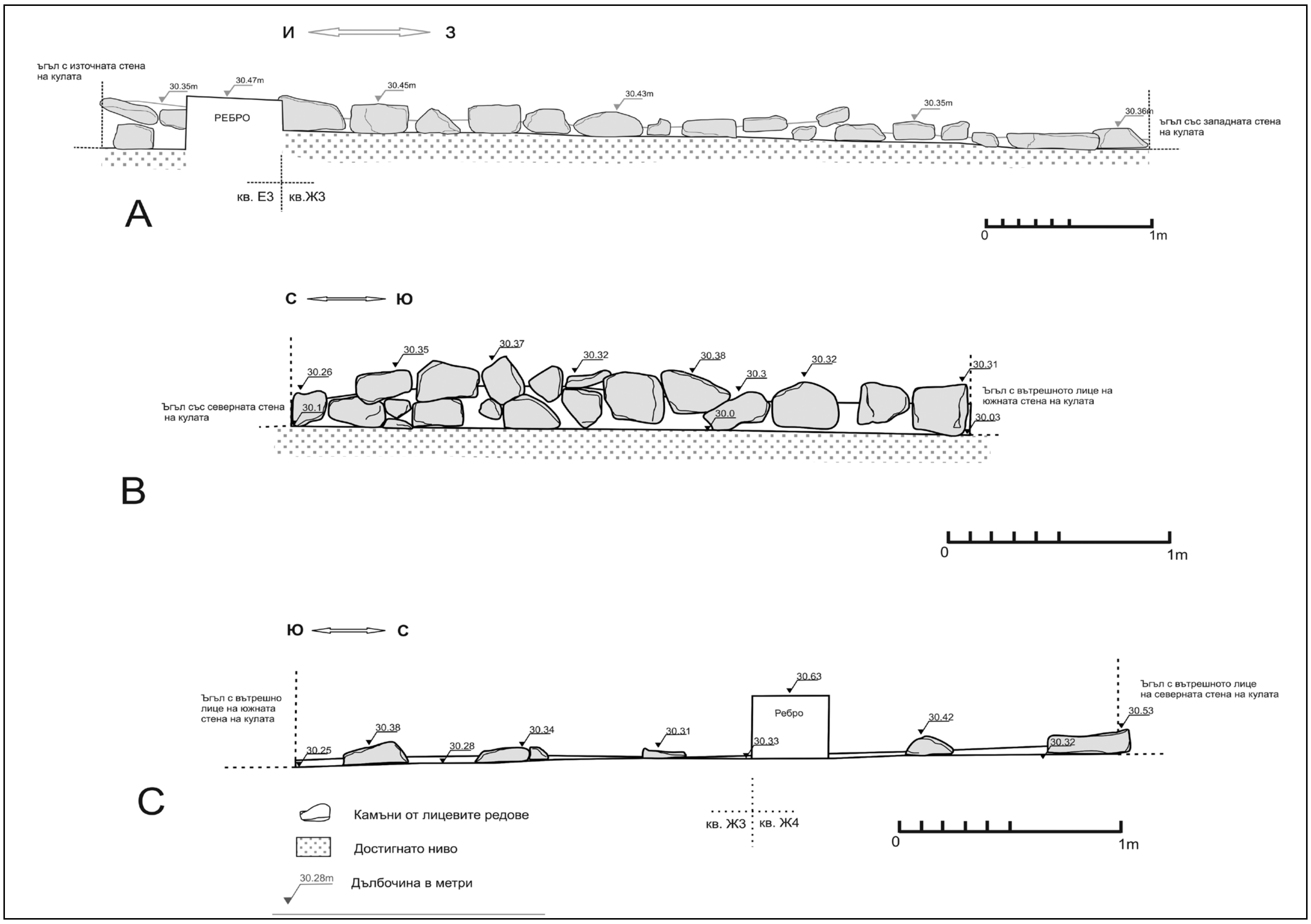
И
З
ъгъл с източната стена на кулата
30.35m
30.47m
РЕБРО
30.45m
30.43m
30.35m
30.36m
ъгъл със западната стена на кулата
кв. Е3
кв.Ж3
A
0
1m
С
Ю
30.26
30.35
30.37
30.32
30.38
30.3
30.32
30.31
Ъгъл със северната стена на кулата
30.1
30.0
Ъгъл с вътрешното лице на южната стена на кулата
30.03
B
0
1m
Ю
С
Ъгъл с вътрешно лице на южната стена на кулата
30.25
30.38
30.28
30.34
30.31
30.63
Ребро
30.33
30.42
30.32
30.53
Ъгъл с вътрешното лице на северната стена на кулата
C
Камъни от лицевите редове
Достигнато ниво
30.28m
Дълбочина в метри
кв. Ж3
кв. Ж4
0
1m

Обр. 1-12. Вътрешни лица на кулата: А - южно лице; В – източно лице; С – западно лице
Fig. 1-12. *Inner faces of the tower: A – southern face; B – eastern face; C – western face*

faces of which were processed by rustication, with finer 3-4 cm wide frames formed by finer rustication at

---

[3] Диоритите и гранодиоритите влизат в състава на ивица от скали в този район на Странджа планина, паралелна на морския бряг, с ширина 10-15 км. Странджа. Природен парк. М. Търново 1999, 14.

0,30 м). В югоизточния и югозападния край на кулата ъглите са изградени от каменни блокове (пясъчници) с правоъгълна форма, лицата на които са обработени чрез рустициране, като при външните им ъгли, чрез по-фино рустициране, са оформени рамки с ширина 3-4 см (Обр. 1-11). Най-долният камък в югоизточния ъгъл на кулата се издава с 0,09 м навън от следващия над него.

Кулата е с външни размери 6,70 м x 5,75 м, като дебелината на стените ѝ е 1,10 м. Стените нямат фуги, т.е. кулата е изградена като едно конструктивно тяло. Суперструкцията на кулата е запазена във височина до 0,66 м – това е височината на външното лице на източната стена, запазена в четири реда от градежа, вътрешното лице на стената е с височина 0,30 м и два реда от градежа (Обр. 1-12b). При западната стена отвън са запазени три реда от градежа, като се забелязва стремеж към подравняването им. Запазената ѝ височина отвън е 0,60 м, а отвътре – 0,12 м. Входът в кулата се очерта след вдигане на основите от южната стена на сградата от османски период, която частично го застъпваше. Входното пространство бе запълнено с пръст, горели замазки и кирпичи, и дребни камъни. Не бяха открити останки от входни съоръжения освен железни скоби, желязно резе и десетина силно корозирали железни

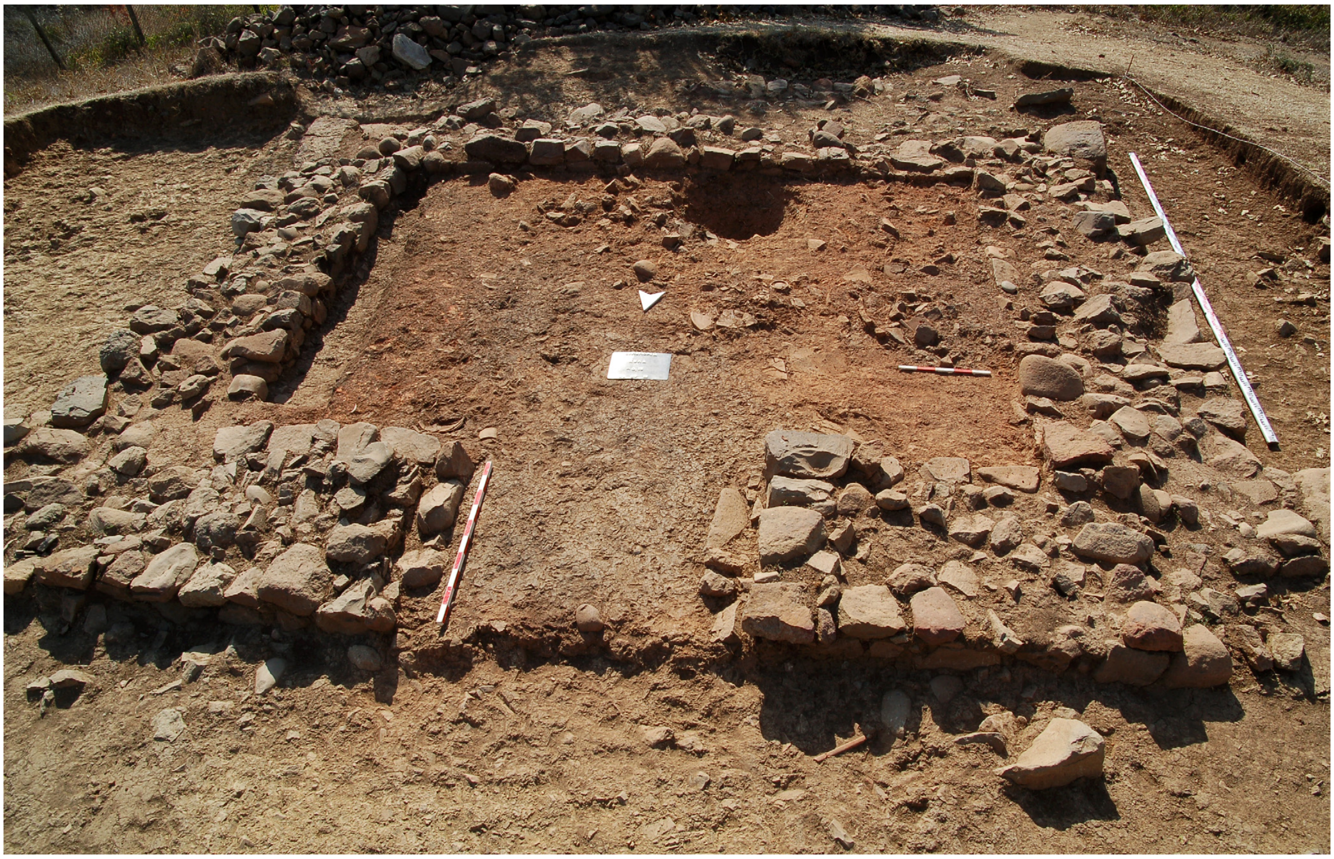

Обр. 1-13. Входът в кулата
Fig. 1-13. *Entrance to tower*

the outer corners (Fig. 1-11). The bottom stone in the southeastern corner of the tower sticks out by 0.09 m from the next one above it.

The tower has external dimensions 6.70 m x 5.75 m, with a thickness of the walls at 1.10 m. The walls do not have grouts, i.e. the tower was made as a whole constructive body. The superstructure of the tower has been preserved to a height of up to 0.66 m – this is the height of the external face of the eastern wall, preserved in four rows of the masonry; the inner face of the wall is of a height of 0.30 m and is in two rows of the masonry (Fig. 1-12b). Three rows of the masonry have been preserved at the western wall (outside), with noticeable traces of levelling. The preserved height outside is 0.60 m and inside - 0.12 m. The entrance to the tower emerged after the southern wall foundations dating from the Ottoman period which partly overlapped were removed. The entrance space was filled with earth, burnt clay plasters and adobes, as well as small stones. Remains of entrance facilities other than iron clamps, an iron bolt and a dozen or so extremely corroded iron nails with broad heads and crooked at about 0.05 m beneath them were not discovered. The clamps and nails are probably part of a massive iron-studded wooden door. The entrance is located at the

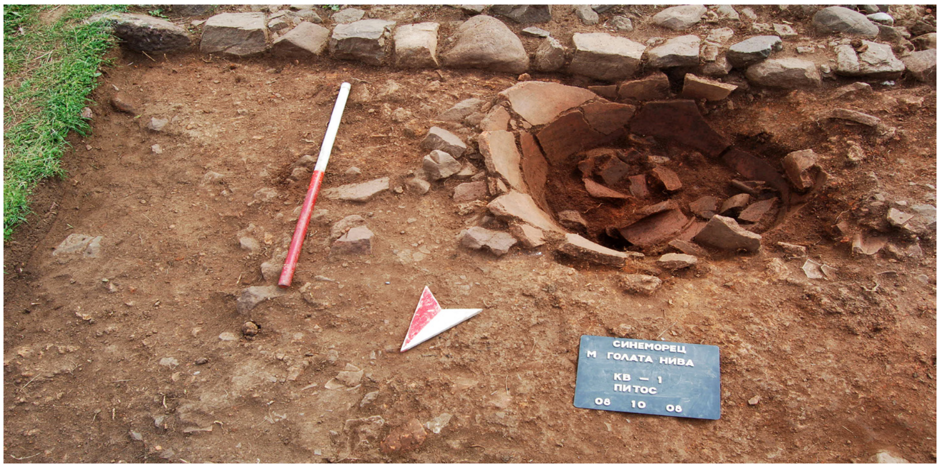
СИНЕМОРЕЦ
М ГОЛАТА НИВА
КВ — 1
ПИТОС
08 10 08

Обр. 1-14. Питос №1 до южната стена на кулата
Fig. 1-14. *Pithos No. 1 next to the southern wall of the tower*

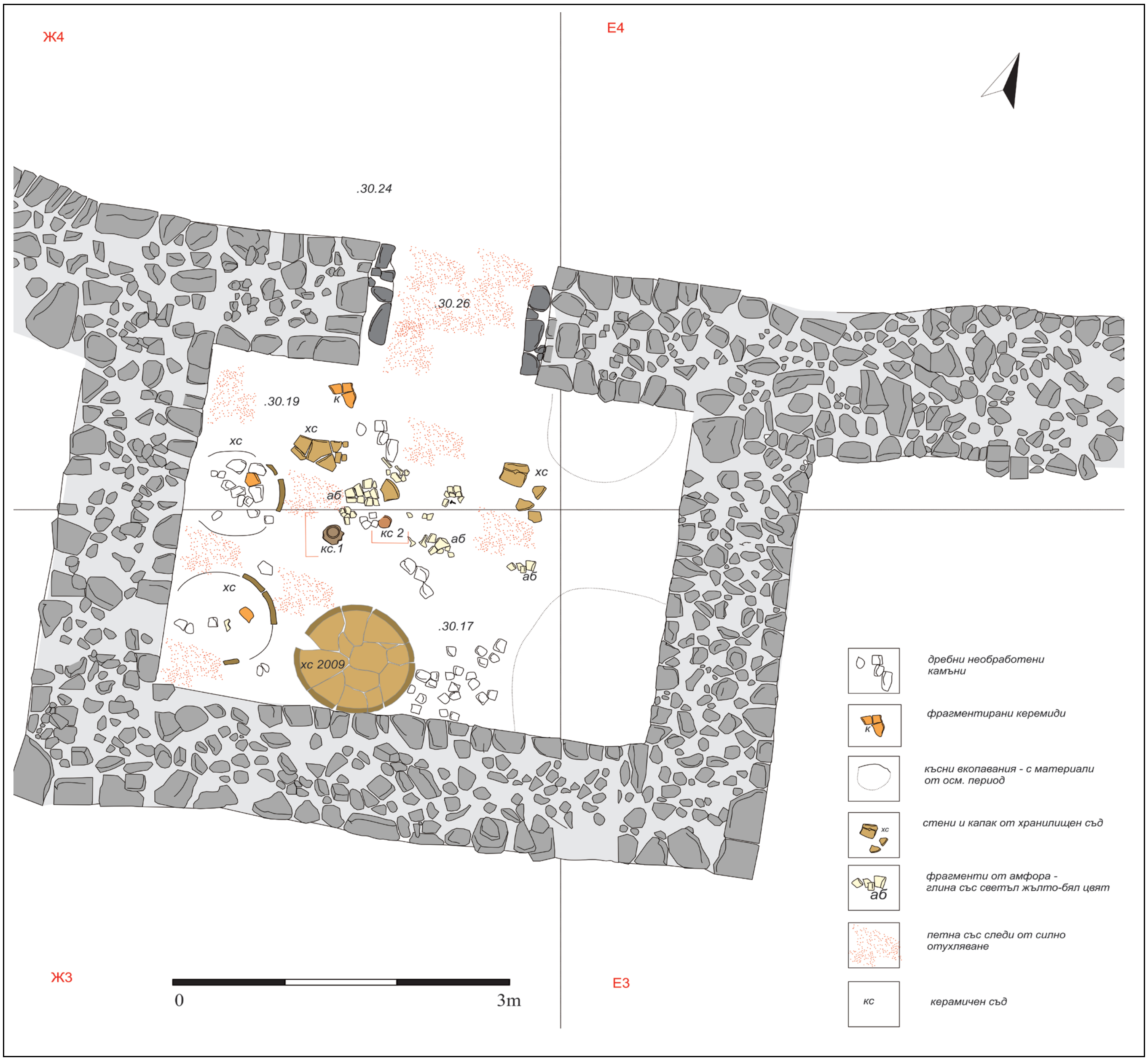
Ж4
Е4
.30.24
.30.26
.30.19
к
хс
хс
аб
хс
кс 2
кс.1
аб
аб
хс
.30.17
хс 2009
дребни необработени камъни
к
фрагментирани керемиди
късни вкопавания - с материали от осм. период
хс
стени и капак от хранилищен съд
аб
фрагменти от амфора - глина със светъл жълто-бял цвят
петна със следи от силно отухляване
кс
керамичен съд
Ж3
Е3
0
3m

Обр. 1-15a. Вътрешно пространство на кулата – първи механичен пласт за 2012 г.
Fig. 1-15a. *Inner space of the tower – first mechanical layer for 2012*

гвоздея с широки глави, извити на около 0,05 м под тях. Вероятно скобите и гвоздеите са част от обкова на масивна дървена врата. Входът е разположен на северната стена на кулата и е с ширина 1,30 м (Обр. 1-13). Във височина 0,29 м са запазени два реда от суперструкцията му.

Първите два пласта във вътрешността на кулата бяха заети с деструкции от стените ѝ (ломени камъни със средни размери) и с малък брой фрагменти от керамични съдове от османския период и от късноелинистическата епоха. След вдигането на първи пласт в югозападната част на кулата бе разкрита горната част на питос № 1 (Обр. 1-14). След трети механичен пласт (дълбочина 0,15 м, дебелина на пласт 2-3 см) ясно се очертаха вътрешните лица на стените на кулата и бе достигнат плътен пласт от отухлени замазки, отухлена червеникава пръст и въглени. Върху пласта се откриха фрагменти от стро-

north wall of the tower and has a width of 1.30 m (Fig. 1-13). Two rows of its superstructure are preserved at a height of 0.29 m.

The first two layers in the interior of the tower featured destructions from its walls (medium-size hewn stones) and a small number of pottery fragments dated from the National Revival and Late Hellenistic Age. The upper part of a pithos (No. 1) was revealed after the removal of the first layer in the southwestern part of the tower (Fig. 1-14). After the third mechanical layer (depth 0.15 m, layer thickness 2-3 cm) the inner faces of the tower walls were outlined clearly and a dense layer of decomposed clay plasters, brick-like reddish earth and coals was reached. Fragments of building ceramics (solenes and kalupters), fragments of thin-walled vessels with varnish, ceramic fragments of grey vessels made on a pottery wheel, fragments from three amphorae, a small

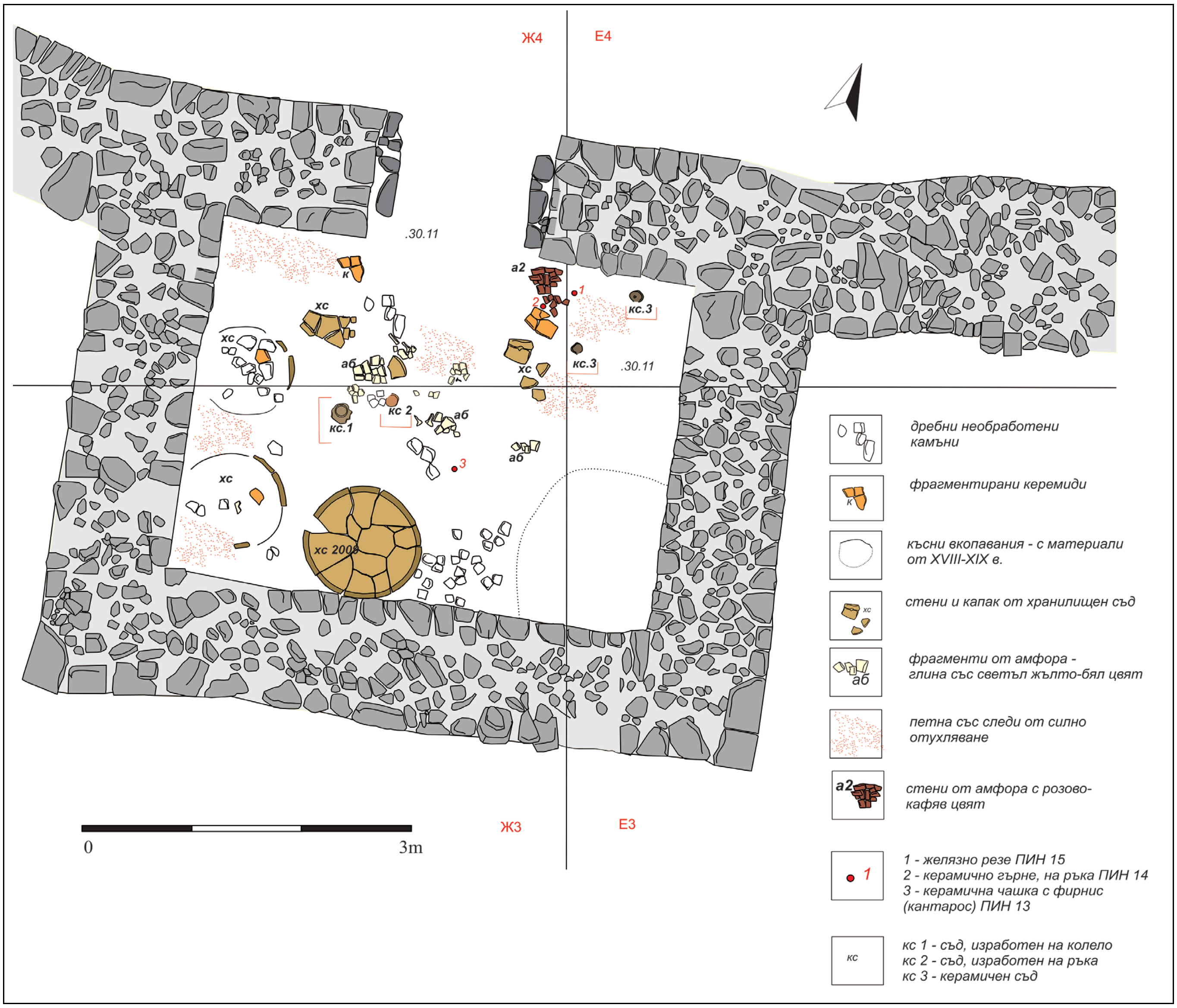
Ж4
Е4
.30.11
к
а2
1
2
кс.3
хс
хс
аб
хс
кс.3
.30.11
кс 2
аб
кс.1
3
аб
хс
хс 2008
Ж3
Е3
0
3m
дребни необработени камъни
фрагментирани керемиди
късни вкопавания - с материали от XVIII-XIX в.
стени и капак от хранилищен съд
фрагменти от амфора - глина със светъл жълто-бял цвят
петна със следи от силно отухляване
а2
стени от амфора с розово-кафяв цвят
1 - желязно резе ПИН 15
2 - керамично гърне, на ръка ПИН 14
3 - керамична чашка с фирнис (кантарос) ПИН 13
кс
кс 1 - съд, изработен на колело
кс 2 - съд, изработен на ръка
кс 3 - керамичен съд

Обр. 1-15b. Вътрешно пространство на кулата – втори механичен пласт за 2012 г.
Fig. 1-15b. *Inner space of the tower – second mechanical layer for 2012*

ителна керамика (солени и калиптери), фрагменти от тънкостенни съдове с фирнис, керамични фрагменти от съдове на колело със сив цвят, фрагменти от три амфори, малък брой фрагменти от съдове на ръка, както и фрагменти от капак за питос (открит в близост до питос № 1) (Фит. 1-15a). В централната част на кулата бе открит един съд, изработен на колело, обърнат с дъното нагоре. Фрагментите на керамичните съдове са пръснати равномерно в централната и южната част на кулата (Обр. 1-15b). В пространството около входа и на 0,50 м пред него преобладаваха деструкции от дребни камъни и разпръснати железни гвоздеи и скоби, като керамични фрагменти почти не се откриваха. В югозападната част на кулата, непосредствено до стените ѝ, бяха разкрити още два питоса *in situ*, фрагментирани на място с дъна вкопани в здравия терен (Обр. 1-15c;

number of fragments from hand-made vessels, as well as fragments from a pithos lid (discovered near pithos No. 1) were revealed on the layer (Fig. 1-15a). A vessel made on a pottery wheel and turned bottom up was found in the central part of the tower. The ceramic vessel fragments were scattered evenly in the central and southern part of the tower (Fig. 1-15b). Destructions of small stones and scattered iron nails and clamps prevailed in the space around the entrance and at 0.50 m before it, with almost no ceramic fragments. The south-western part of the tower, directly next to the walls, revealed another two pithoi *in situ*, fragmented on the spot and with bottoms imbedded in the firm terrain (Fig. 1-15c; Fig. 1-16a). Their surface and fractures are brick in colour, the thickness of the walls is 4-5 cm, and the largest diameter of the body is 1.05 m. Their interiors were filled with fragments of their spouts and

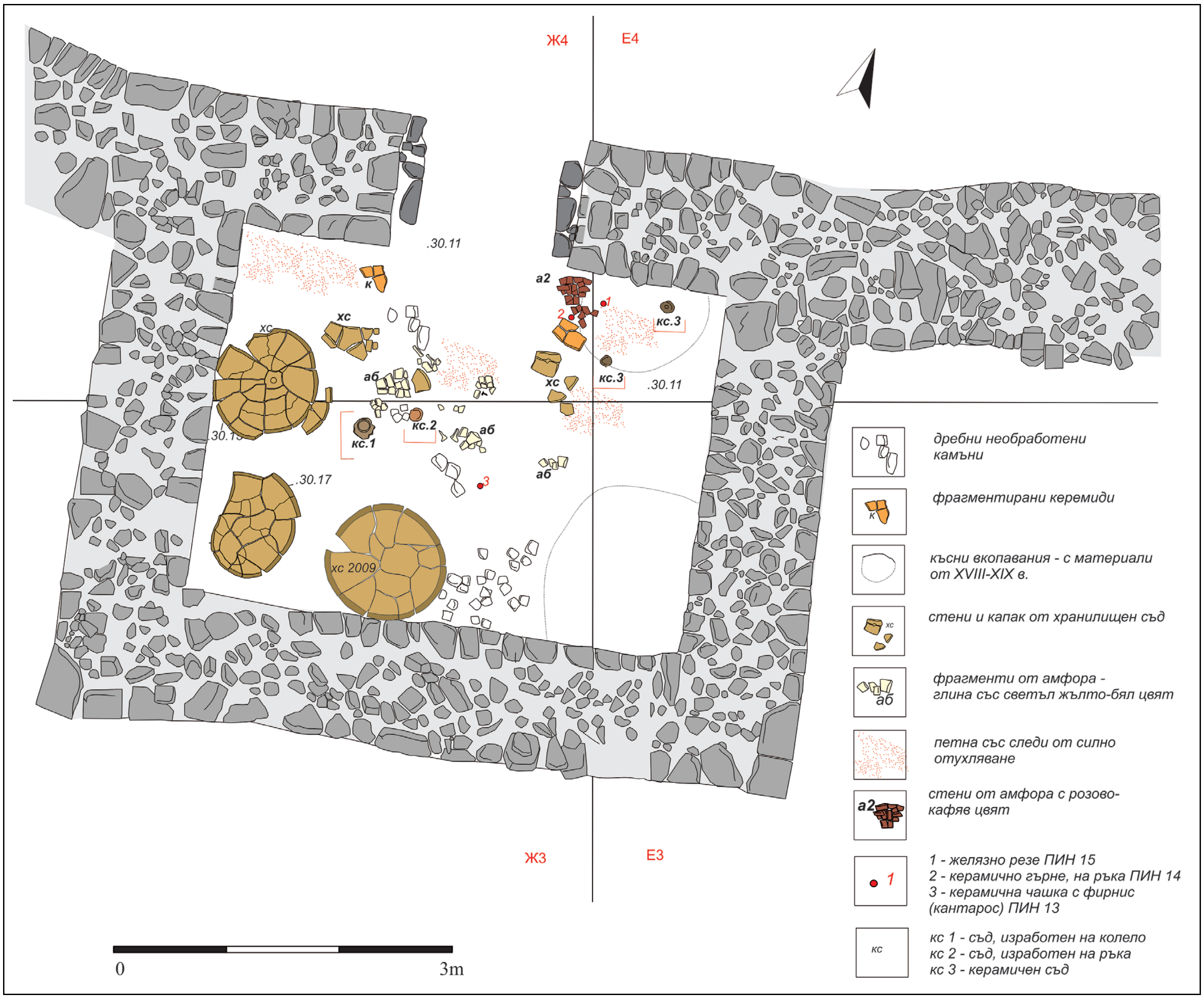
Ж4
Е4
.30.11
а2
к
хс
хс
1
2
кс.3
аб
хс
кс.3
.30.11
30.15
кс.1
кс.2
аб
аб
3
.30.17
хс 2009
дребни необработени камъни
к
фрагментирани керемиди
късни вкопавания - с материали от XVIII-XIX в.
хс
стени и капак от хранилищен съд
аб
фрагменти от амфора - глина със светъл жълто-бял цвят
петна със следи от силно отухляване
а2
стени от амфора с розово-кафяв цвят
1
1 - желязно резе ПИН 15
2 - керамично гърне, на ръка ПИН 14
3 - керамична чашка с фирнис (кантарос) ПИН 13
кс
кс 1 - съд, изработен на колело
кс 2 - съд, изработен на ръка
кс 3 - керамичен съд
Ж3
Е3
0
3m

Обр. 1-15c. Вътрешно пространство на кулата – трети механичен пласт за 2012 г.
Fig. 1-15c. *Inner space of the tower – third mechanical layer for 2012*

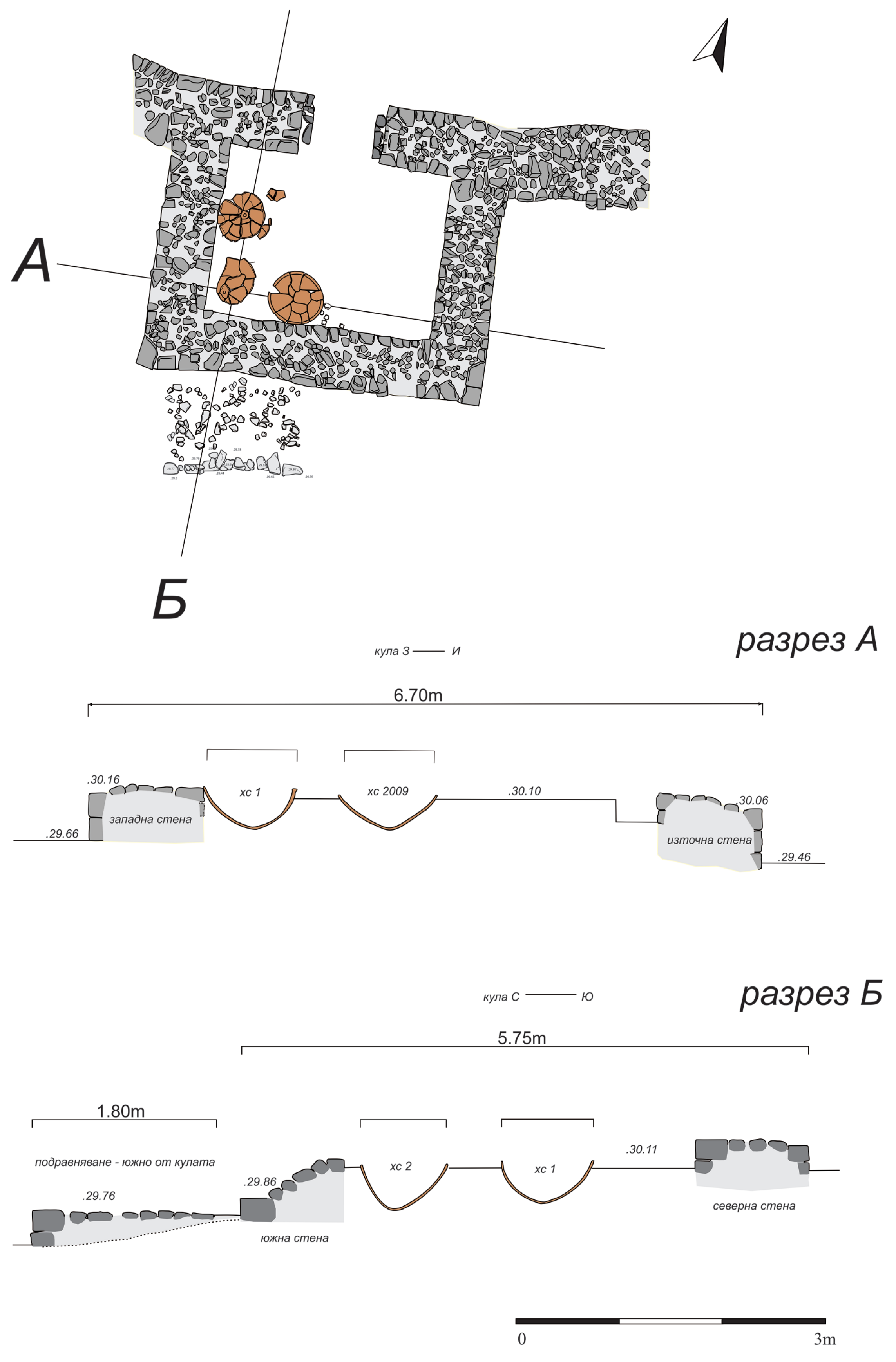
А
Б
разрез А
кула З —— И
6.70m
.30.16
хс 1
хс 2009
.30.10
западна стена
.29.66
30.06
източна стена
.29.46
разрез Б
кула С —— Ю
5.75m
1.80m
подравняване - южно от кулата
.29.76
.29.86
южна стена
хс 2
хс 1
.30.11
северна стена
0
3m

Обр. 1-16. Разрези през кулата
Fig. 1-16. *Cross-sections of tower*

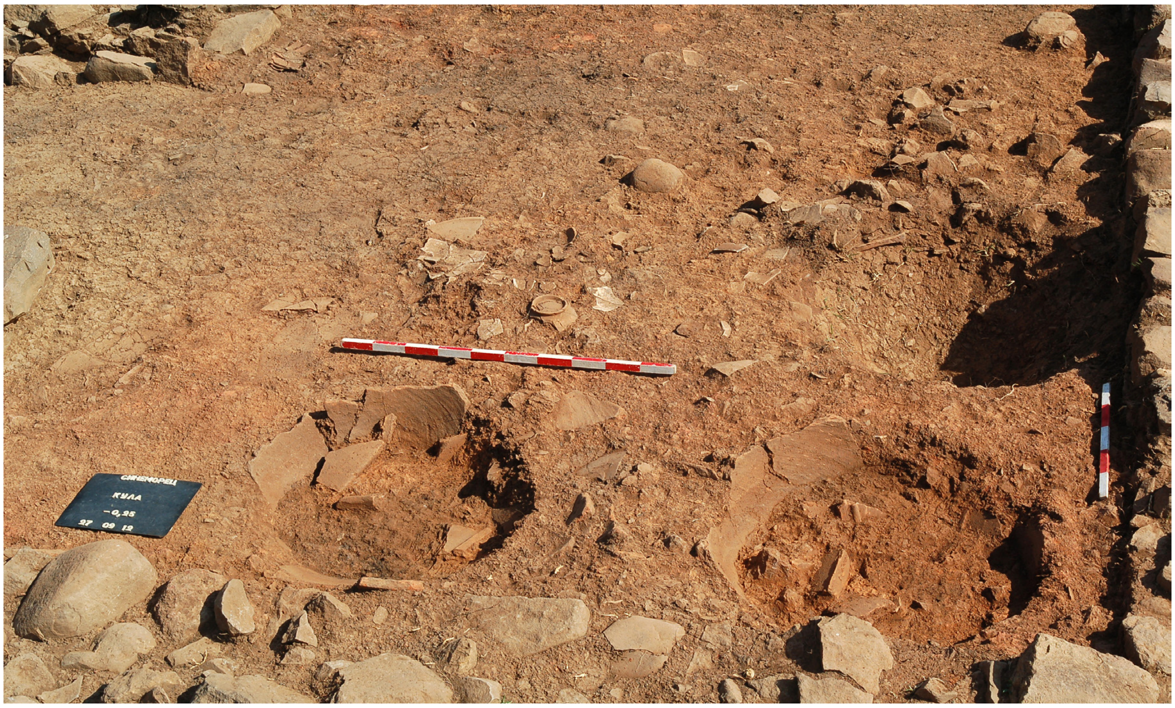

Обр. 1-17. Питоси № 2 и №3 *in situ*
Fig. 1-17. *Pithos No. 2 and No. 3 in situ*

Обр. 1-16). Повърхността и ломът им е с керемиден цвят, дебелината на стените е 4-5 см, с най-голям диаметър на тялото – 1,05 м. Вътрешността им беше запълнена с фрагменти от устията и стените им (някои паднали и навън), със силно отухлени замазки, фрагменти от отухлени кирпичи, дребни камъни, фрагменти от покривна керамика и фрагменти от амфорите, открити върху пласта със замазките (Обр. 1-17).

В югоизточния ъгъл на кулата пластът от замазки е нарушен от вкопаване с размери: 0,80 м х 1,0 м, направено през 18-19 век. По-тъмната пръст от вкопаването ясно се разграничава от отухленото оранжево-червено ниво. В пълнежа на образувалата се от вкопаването яма бяха открити фрагменти от глазирана керамика, от строителна керамика от Възраждането, фрагмент от костна свирка и железно ножче.

От проучването на ситуацията при кулата може да се предположи, че тя е била на два етажа, като между първия и втория етаж е имало подово ниво от дървени греди обмазани с глина. За това съдим от факта, че върху голяма част от замазките, открити във вътрешността на кулата, личат следи от греди. На втория етаж, вероятно са били амфорите и част от другите керамични съдове, чиито фрагменти бяха открити върху пласта със замазките. Долният етаж на кулата е използван за зърнохранилище. По открити както във вътрешността ѝ, така и в много по-голямо количество извън стените ѝ фрагменти от строителна керамика съдим, че кулата вероятно

walls (some had also fallen outside), with extremely decomposed clay plasters, fragments of decomposed brick adobe, small stones, fragments of roof tiles and fragments from the amphorae discovered above the layer with the plasters (Fig. 1-17).

In the southeastern corner of the tower, the plaster layer was disturbed by 18th-19th century digging with dimensions: 0.80 m x 1.0 m. The darker earth from the dig is clearly distinguished from the decomposed brick orange-red level. The filling of the pit formed by the digging revealed fragments of glazed ceramics, building ceramics from the National Revival, a bone flute fragment and a small iron knife.

Investigation of the situation at the tower permits the assumption that it was two-storied, with a floor level of wooden beams plastered with clay between the first and the second storey. We judge this from the fact that traces of beams can be seen on a large portion of the plasters found in the interior of the tower. The second storey probably housed the amphorae and part of the other ceramic vessels the fragments of which were discovered on the layer with the plasters. The lower storey of the tower was used to store grain. Judging by the fragments of building ceramics found both inside and in much larger quantities outside the walls, the tower probably had a massive gable roof covered with solenes and kalupters. The height of the tower was probably about 7- 7.50 m to the top of the roof. The tower was destroyed by fire.

е била с масивен двускатен покрив с покритие от солени и калиптери. Вероятно височината на кулата е била около 7-7,50 м до билната част на покрива й. Кулата е разрушена при опожаряването й.

Подстъп към кулата

През 2008 г. на 1,80 м южно от южното лице на кулата и успоредно на него, на границата между кв. Ж3 и Ж2, се документира еднолицев зид от големи необработени камъни с дължина 3,20 м, като пространството между лицето на зида и кулата е запълнено с по-дребни ломени камъни и пръст (Обр. 1-18). Предположихме, че се касае за терасиране и подравняване на нивото пред кулата, което може да е свързано и със самия достъп до обекта (платформа, път) (Обр. 1-16b). След проучване на пространството пред стената се потвърди предположението, че тук, успоредно на външното лице на кулата, е изграден път с ширина 1,80 м, който вероятно е използван за обходен път пред кулата. От юг той е ограден с еднолицев зид, който служи и като подпорна стена, т.к. в тази посока денивелацията е най-голяма. Зидът е изграден в неправилни редове от ломени необработени камъни, на калова спойка, запазени в два реда с височина 0,44 м (Обр.

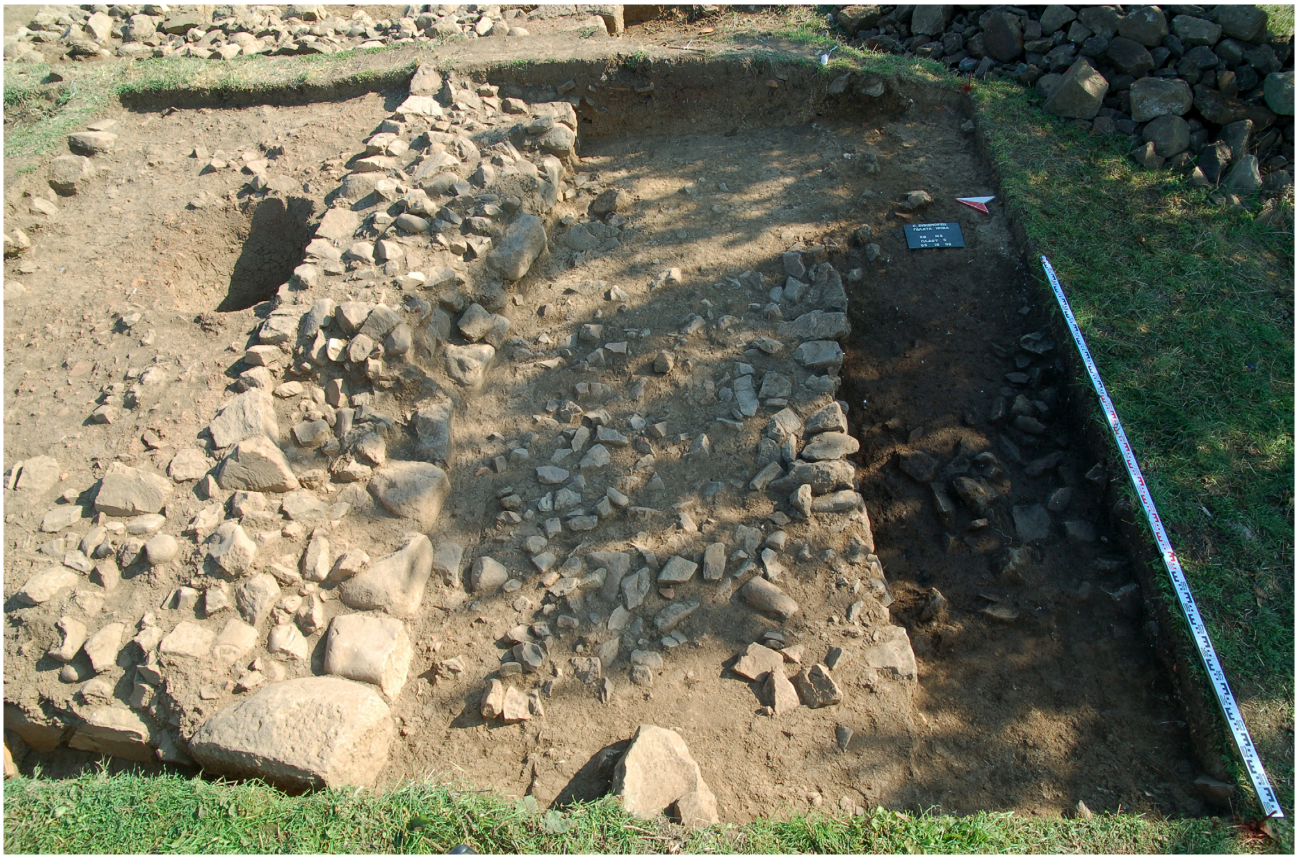

Обр. 1-18. Терасираното ниво („път”) пред южната стена на кулата
Fig. 1-18. *The terraced level (“road”) in front of the southern wall of the tower*

Approach to the tower

In 2008, single-façade masonry made of large unprocessed stones with a length of 3.20 m was recorded at 1.80 m south of the southern face of the wall and in parallel to it, on the border between square Ж3 and Ж2; the space between the face of the masonry and the tower being filled with smaller hewn stones and earth (Fig. 1-18). We assumed that this was a case of terracing and levelling of the terrain in front of the tower, which can be also be related to the very access to the site (platform, road) (Fig. 1-16b). After the space in front of the wall was investigated, it was confirmed that a road with a width of 1.80 m was definitely made there, parallel to the outer face of the wall, which was probably used as a ring road in front of the tower. From the south it is bordered by a single-faced wall which also serves as a supporting wall as in this direction the denivelation is the largest. The wall is made of irregular rows of unprocessed stones with mud solder, which are preserved in two rows with a height of 0.44 m (Fig. 1-19). The level between the south wall of the tower and the supporting wall is packed with small stones.

At the eastern end of square Ж3 and square E3 the “road” was disturbed by a waste pit dug out during the

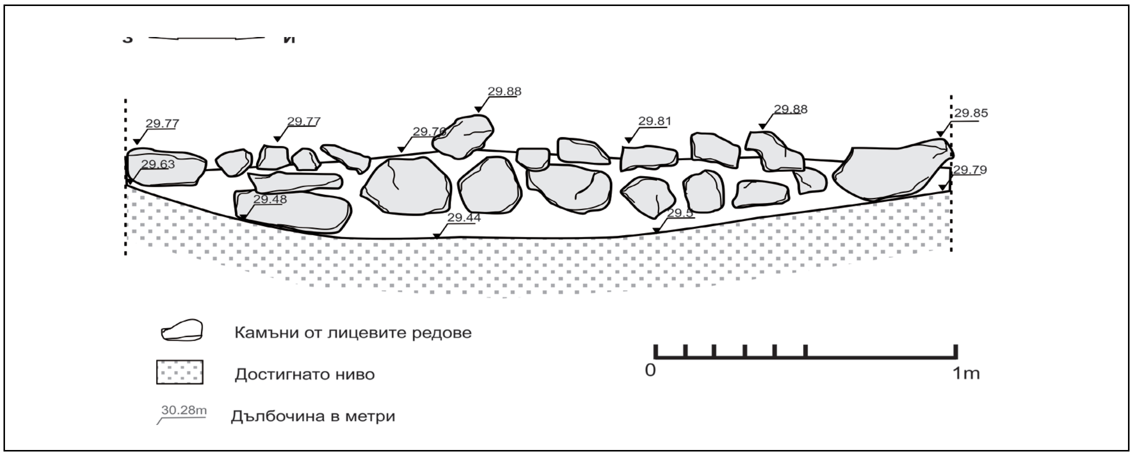
З
И
29.88
29.77
29.77
29.76
29.81
29.88
29.85
29.63
29.79
29.48
29.44
29.5
Камъни от лицевите редове
Достигнато ниво
30.28m
Дълбочина в метри
0
1m

Обр. 1-19. Еднолицев зид пред терасирания „път"- южно от кулата в кв. Ж3

Fig. 1-19. *Single-façade wall in front of terraced "road", south of the tower in square Ж3*

1-19). Нивото между южната стена на кулата и зида е трамбовано с дребни камъни.

В източния край на кв. Ж3 и кв. Е3 „пътят" е нарушен от боклучна яма, вкопана през втория период на обитаване на обекта (18-19 в.). Пълнежът на ямата е еднороден и се състои от тъмна, черна, мазна пръст, равномерно наситена с дребни въглени, черупки от морски миди, фрагменти от битова

second period of habitation of the site (18th-19th century). The pit had an identical filling, consisting of dark, black, greasy earth, evenly filled with small coals, seashells, fragments of household and building ceramics dating from the 18th-19th century, as well as fragments of Hellenistic building ceramics. The pit also revealed a small number of animal bones, as well as two Turkish coins of the smallest face value (akçe).

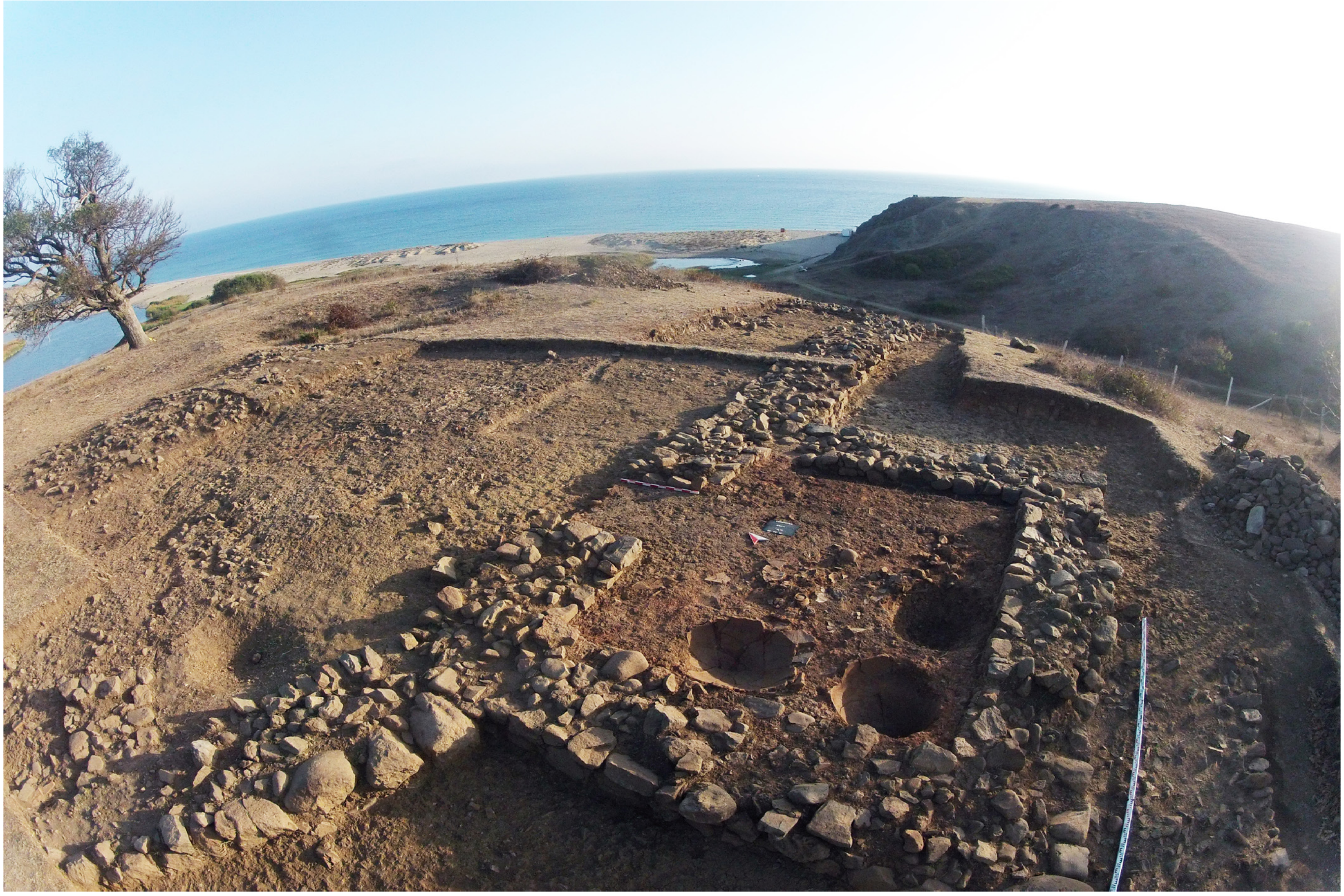

Обр. 1-20. Кулата и част от южната и източната оградна стена

Fig. 1-20. *The tower and part of the southern and eastern surrounding wall*

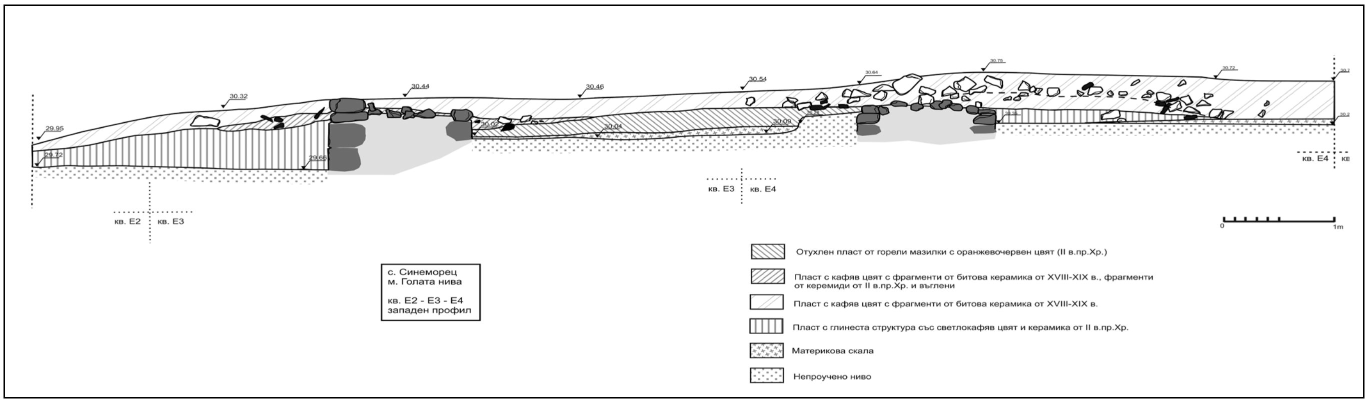
30.32
30.44
30.46
30.54
30.64
30.75
30.72
29.95
29.72
29.66
30.02
30.04
30.09
кв. Е2
кв. Е3
кв. Е3
кв. Е4
кв. Е4
0
1m
с. Синеморец
м. Голата нива
кв. Е2 - Е3 - Е4
западен профил
Отухлен пласт от горели мазилки с оранжевочервен цвят (II в.пр.Хр.)
Пласт с кафяв цвят с фрагменти от битова керамика от XVIII-XIX в., фрагменти от керемиди от II в.пр.Хр. и въглени
Пласт с кафяв цвят с фрагменти от битова керамика от XVIII-XIX в.
Пласт с глинеста структура със светлокафяв цвят и керамика от II в.пр.Хр.
Материкова скала
Непроучено ниво

Обр. 1-21. Западният профил на кв. Е3, Е3, Е4
Fig. 1-21. *The western profiles of squares E3, E3, E4*

и строителна керамика от османския период, фрагменти от елинистическа строителна керамика. В ямата бяха открити и малък брой животински кости, както и две сребърни турски монети от най-малък номинал (акчета).

Оградната стена

Оградната стена на обекта следва естествения терен, минавайки по ръба на високите части на платото. На този етап са проучени участъци от стената, разположени източно и западно от кулата, както и в североизточната част на обекта, като в нито един от тях не е достигнато до субструкцията ѝ. Стената се проучваше на пластове с дебелина до 0,10 м. На места камъните бяха видими и над чимовия пласт, а първите два пласта бяха заети изцяло с деструкции от стената – каменен разсип от ломени, средно големи камъни.

Начинът на изграждане на стената е аналогичен с този на кулата – двулицев градеж с пълнеж от по-дребни ломени камъни на калова спойка (Обр. 1-20). Дебелината на стената е 1,40 м, а лицата ѝ са изградени от ломени камъни със средни размери, обърнати с равната си повърхност навън, като на няколко места са използвани и речни камъни. Външното лице е изградено от видимо по-големи и масивни камъни. Вътрешните лица на стената са изравнени с външното лице на северната стена на кулата. Оградната стена е долепена на фуга до кулата.

Съдейки по деструкциите оградната стена в субструкция е била с още 0,5 до 1,0 м височина над сегашното запазено ниво от около 0,55-0,60 м. Можем да предположим, че върху каменния градеж стената във височина е била изградена от кирпич. За наличието на кирпичен градеж свидетелстват стратиграфските наблюдения в контролните профили, в които е регистриран силно сбит глинест пласт със

The surrounding wall

The surrounding wall of the site follows the natural terrain, passing along the ridge of the high parts of the plateau. At this point, archaeologists have investigated sections of the wall located east and west of the tower, as well as in the northeastern part of the site, with its substructure not being reached in any of the cases. The wall was investigated in layers with a thickness of up to 0.10 m. At places the stones were also visible above the turf layer and the first two layers were filled entirely with destructions from the wall: a stone pile of hewn medium-sized stones.

The manner in which the wall was built is similar to that of the tower – two-faced, with a filling of smaller hewn stones with diluted mud solder (Fig. 1-20). The thickness of the wall is 1.40 m and its faces are made of medium-sized hewn stones turned with their flat surface out, with river stones used at several places. The outer face is made of visibly larger and massive stones. The inner faces of the wall are levelled with the external face of the northern wall of the tower. The surrounding wall adjoins the tower by grout.

Judging by the destructions, the surrounding wall in substructure was another 0.5 to 1.0 m high above the present preserved level of about 0.55 – 0.60 m. We can assume that above the stonework the wall was further built with adobe. The stratigraphic observations in the control profiles provided evidence of the existence of adobe construction as the archaeologists registered an extremely dense clayish layer of light brown colour, resulting from the gradual destruction of the adobe walls (Fig. 1-21).

The surrounding wall east of the tower

East of the wall the surrounding tower falls within four

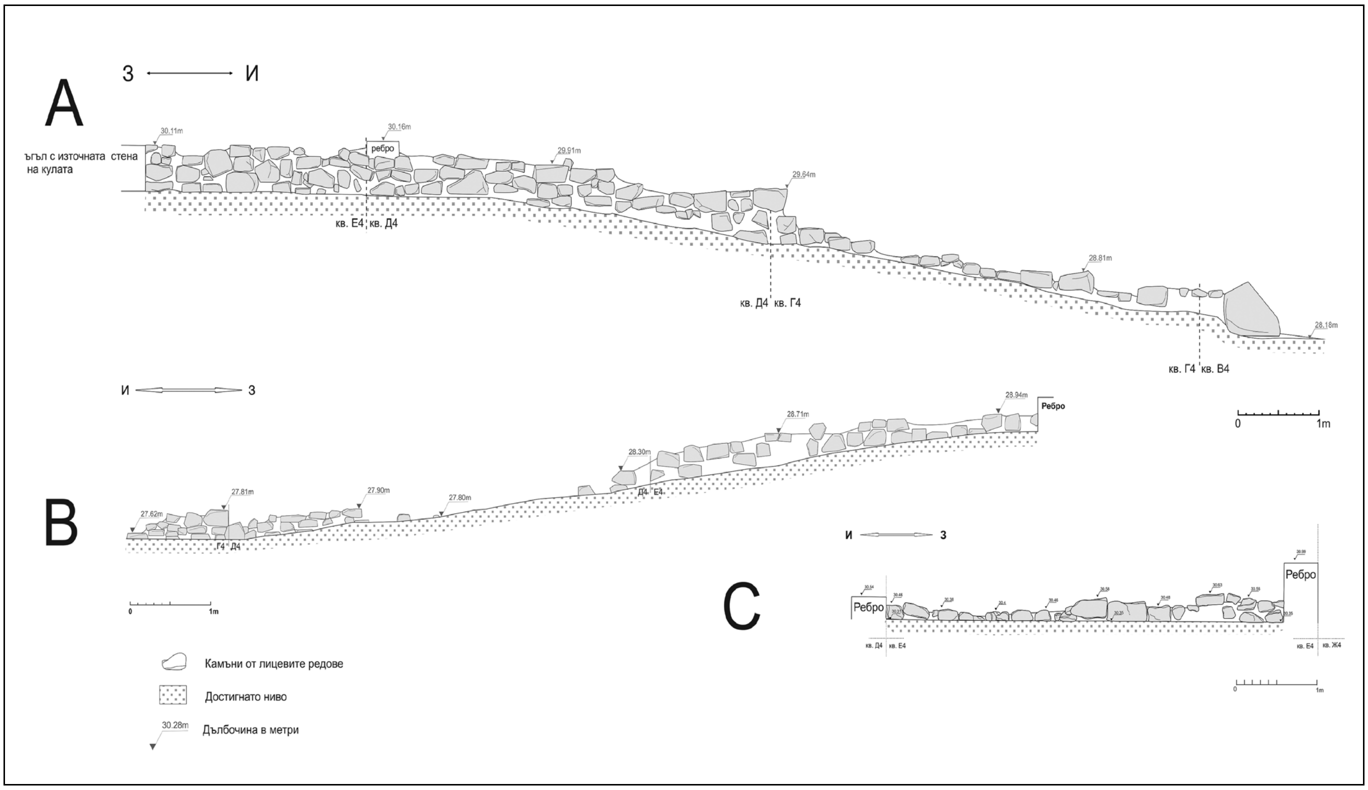
A
З ⟷ И
ъгъл с източната стена на кулата
30.11m
30.16m
ребро
29.91m
29.64m
кв. Е4
кв. Д4
кв. Д4
кв. Г4
28.81m
28.18m
кв. Г4
кв. В4
0
1m
B
И ⟷ З
27.62m
27.81m
27.90m
27.80m
28.30m
28.71m
28.94m
Ребро
Г4
Д4
Д4
Е4
0
1m
C
И ⟷ З
Ребро
Ребро
30.54
30.46
30.31
30.38
30.4
30.46
30.58
30.35
30.48
30.63
30.56
30.35
30.99
кв. Д4
кв. Е4
кв. Е4
кв. Ж4
0
1m
Камъни от лицевите редове
Достигнато ниво
30.28m
Дълбочина в метри

Обр. 1-22. Външно и вътрешно лице на източната оградна стена
Fig. 1-22. *Outer and inner face of eastern surrounding wall*

светлокафяв цвят, получен от постепенното разрушаване на кирпичените стени (Обр. 1-21).

Оградната стена източно от кулата

Източно от кулата оградната стена попада в 4 квадрата – В4, Г4, Д4, Е4. Тук тя е с обща дължина 13,10 м и запазена височина до 0,55 м. Стената слиза в източна посока, следвайки денивелацията на терена (Обр. 1-22). Тъй като във височина стената е била изградена от кирпич, може да се предположи, че горната част на каменната ѝ основа е била изграждана стъпаловидно. Целта е била постигането на хоризонтална основа, върху която е лягала кирпичената надстройка на стената. На обекта този стъпаловиден начин на градеж не е регистриран, но подобно изграждане конструктивно е много важно за здравината на кирпичените стени. Като пример може да бъде посочен обектът край с. Княжево, Тополовградско, където северната и западната оградни стени са построени чрез стъпаловидни засечки, които поемат денивелацията на терена (Агре, Дичев 2014, 168-171).

В кв. Е4 външното лице на стената е запазено в по-голяма височина – до 0,50 м, в три до четири реда камъни от суперструкцията. При изграждането на стената в този участък се наблюдава стремеж към редово полагане, като камъните са с по-голе-

squares – В4, Г4, Д4, Е4. Here it has a total length of 13.10 m and a preserved height of up to 0.55 m. The wall descends to the east, following the denivelation of the terrain (Fig. 1-22). As the upper part of the wall was made of adobe it can be assumed that the upper part of its stone foundation was stepped. The aim was to achieve a horizontal base for the adobe superstructure of the wall. This stepped manner of construction was not registered in the site, but such a method is very important constructively for the sturdiness of the adobe walls. As an example, we can refer to the site by Knyazhevo village in the vicinity of Topolovgrad where the northern and the western walls are built in a stepped manner to compensate for the denivelation of the terrain (Агре, Дичев 2014, 168-171).

In square Е4 the outer face of the wall is preserved to a larger height – up to 0.50 m, in three to four rows of stones of the superstructure. We observed that the builders strived to lay the stones in rows, the stones being with larger dimensions and were selected to have rectangular form and smooth faces. The uppermost stones have slipped slightly to the front. In the other squares the wall is preserved low, maximum to up to three rows in height. At places, it has sustained more damage, mainly at the border between square В4 and square Г4. In square В4, the wall makes a gradual turn to the north, the face structure there visibly being made

ми размери и са подбирани с правоъгълна форма и гладки лица. Най-горните камъни са поддали леко навън. В останалите квадрати стената е запазена ниско, максимум до 3 реда във височина. На места тя е по-силно разрушена – основно при границата между кв. В4 и кв. Г4. В кв. В4, стената прави плавен завой в северна посока, като лицевият градеж там е от видимо по-дребни камъни. След завоя е разкрит участък с дължина 1,60 м, като на този етап външното лице на стената не е очертано ясно. Разсипът тук е много плътен поради голямата денивелация на терена – стената е поддала в южна и източна посока. Във височина външното лице на стената

of smaller stones. After the turn, archaeologists excavated a section with a length of 1.60 m, but at this stage the outer face of the wall is not outlined clearly. The spill here is very compressed because of the considerable denivelation of the terrain: the wall has sagged to the south and to the east. Bottom up, the external face of the wall has been preserved mainly in squares Г4, Д4 and E4, while it is lost in square B4 – in this section the wall has sagged outward. The materials south of the external face of squares B4, Г4 and Д4 were extremely sparse, including building ceramic fragments (solenes), while an accumulation of roof structure building ceramics (solenes and kalupters) was revealed when the

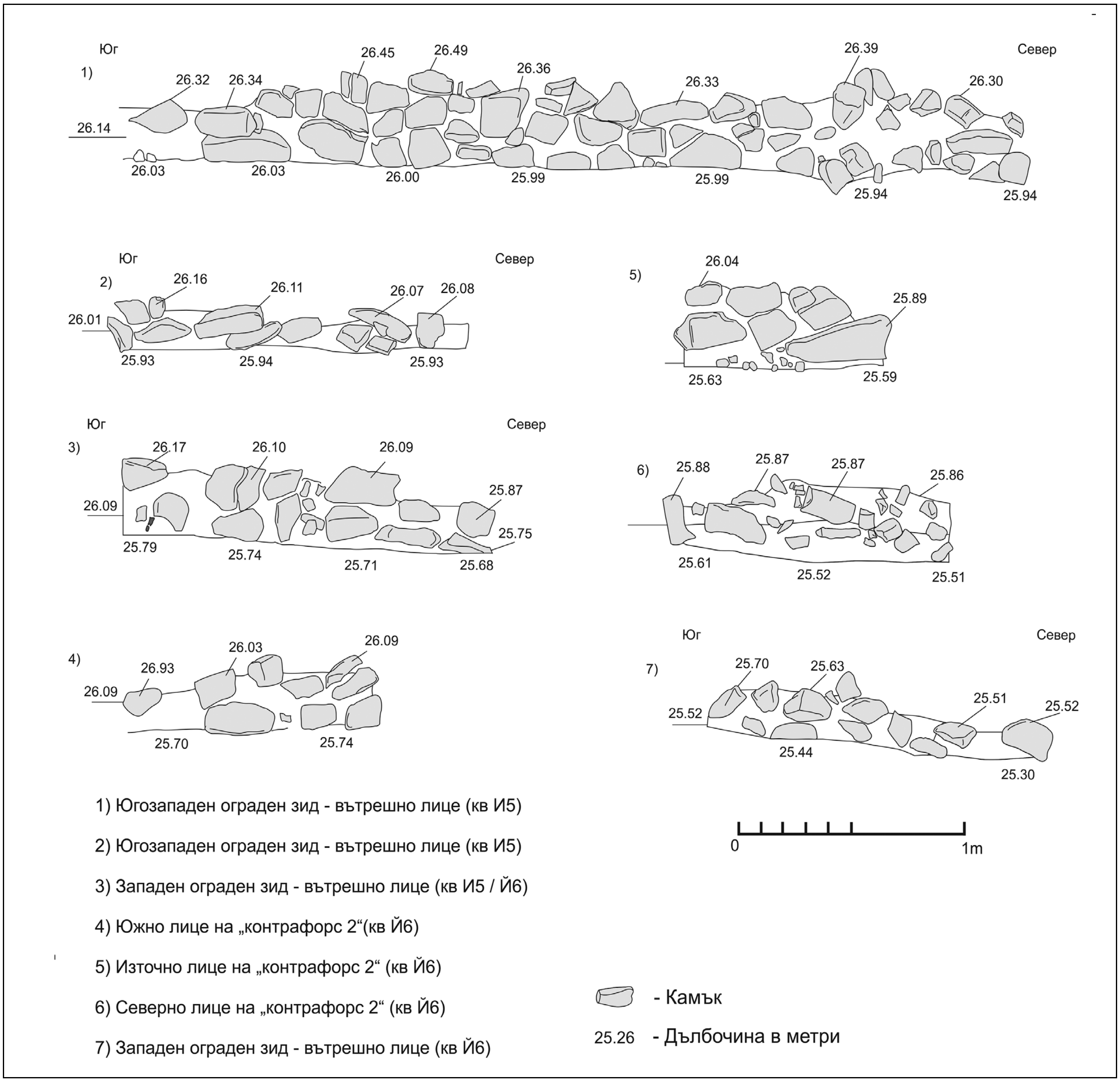
Юг
1)
26.32
26.34
26.45
26.49
26.36
26.33
26.39
Север
26.30
26.14
26.03
26.03
26.00
25.99
25.99
25.94
25.94
Юг
2)
26.16
26.11
26.07
26.08
Север
26.01
25.93
25.94
25.93
5)
26.04
25.89
25.63
25.59
Юг
3)
26.17
26.10
26.09
Север
26.09
25.87
25.75
25.79
25.74
25.71
25.68
6)
25.88
25.87
25.87
25.86
25.61
25.52
25.51
4)
26.93
26.03
26.09
26.09
25.70
25.74
Юг
Север
7)
25.70
25.63
25.51
25.52
25.52
25.44
25.30
1) Югозападен ограден зид - вътрешно лице (кв И5)
2) Югозападен ограден зид - вътрешно лице (кв И5)
3) Западен ограден зид - вътрешно лице (кв И5 / Й6)
4) Южно лице на „контрафорс 2“(кв Й6)
5) Източно лице на „контрафорс 2“ (кв Й6)
6) Северно лице на „контрафорс 2“ (кв Й6)
7) Западен ограден зид - вътрешно лице (кв Й6)
0
1m
- Камък
25.26 - Дълбочина в метри

Обр. 1-23. Вътрешно лице на западната оградна стена и лицата на „контрафорс” 2
Fig. 1-23. *Inner face of western surrounding wall and the faces of “buttress” 2*

е запазено основно в квадрати Г4, Д4 и Е4, докато в кв. В4 се губи – в този участък стената е поддала навън. Материалите южно от външното лице на кв. В4, Г4 и Д4 са изключително малко – фрагменти от строителна керамика (солени), докато при сваляне на реброто в кв. Е3 и Е4 на дълбочина 0,40 м от нивото на терена, непосредствено пред лицето на оградния зид и в ъгъла, който той сключва с кулата, се откри струпване от строителна керамика от покривна конструкция – солени и калиптери.

Пластът северно от вътрешното лице на стената в кв. Г4, Д4, и Е4 е изчерпан до стерил. Керамиката в проучваните пластове, с изключение на първи механичен пласт, е от къснoелинистическата епоха.

Оградната стена западно от кулата

През 2007 г. в сондаж № 3 бе разкрит малък участък от западната оградна стена, чието проучване продължи през 2009, 2012 и 2015 г. Този участък попада в квадрати Ж4, З4, И4, И5, Й4, Й5, Й6, Й7. До сега от стената е разкрит участък с дължина около 20 м (Обр. 1-27b). Вътрешното ѝ лице е разчистено в два до три реда с височина 0,50 м, а външното – основно в два реда, като на места се засича и трети (Обр. 1-23). Най-разрушено е лицето в кв. Й7, където е отнета и част от дебелината на стената. Вероятно това е резултат от строежа на късната стена (ограждаща църковният двор от север) с ориентация по дължина СИ-ЮЗ. Нейното фундиране е по-високо. В същия квадрат е разкрит и голям изкоп с диаметър 2,40 м, причинен от съвременна намеса върху обекта.

Вътрешните лица на стената в кв. И5 и Й6 са на много по-високо ниво спрямо външните, поради естествената денивелация на терена. По същата причина и външното лице на стената в този участък е с наклон навън. Керамиката, разкрита в пластовете пред външното лице на западната оградна стена, е единствено от късноелинистическата епоха, като преобладават фрагменти от съдове на колело и строителна керамика (солени и калиптери).

Съдейки по разкрития от двете страни на стената силно сбит глинест пласт със светлокафяв цвят, аналогичен на пласта от разрушен кирпич до кулата и източната оградна стена, може да предположим, че и тук каменната основа на стените е била надградена с кирпич, върху който е имало двускатно покритие.

От проучените участъци от оградната стена може да се направи заключението, че тя е изградена едновременно с кулата. Никакви по-късни преправки на стената не са регистрирани. На база на анализа на деструкциите можем да предположим, че оградната

'rib' in squares E3 and E4 was removed at imbedding the level to a depth of 0.40 m from the surface of the terrain, directly in front of the surrounding wall and in the corner at which it stands with the tower.

The layer north of the inner face of the wall in squares Г4, Д4, and E4 has been investigated to the point of sterility. The pottery in the investigated layers, with the exception of the first mechanical layer, dates from the Late Hellenistic Age.

The surrounding wall west of the tower

A small section of the western surrounding wall was discovered in trench No. 3 in 2007 and its research continued in 2009, 2012 and 2015. This section falls in squares Ж4, З4, И4, И5, Й4, Й5, Й6, and Й7. So far, a section of the wall with a length of about 20 m has been revealed (Fig. 1-27b). Its inner face has been investigated for about two to three rows with a height of 0.50 m, and the outer face – mainly in two rows, with a third one established at places (Fig. 1-23). The face in square Й7 is most damaged, with part of the thickness of the wall removed. This was probably the result of the construction of the late wall (surrounding the churchyard from the north) oriented NE-SW along its length. Its foundation is higher. A large excavation with a diameter of 2.40 m, caused by contemporary intrusion on the site, was also revealed in the same square.

The inner faces of the wall in squares И5 and Й6 are at a much higher level compared to the external ones because of the natural denivelation of the terrain. For the same reason, the outer face of the wall in this section leans outward. The pottery revealed in the layers in front of the external face of the western surrounding wall dates only from the Late Hellenistic Age, with prevailing fragments of vessels made on pottery wheel and building ceramics (solenes and kalupters).

Judging by the extremely packed clay layer of light brown colour revealed at both sides of the wall and analogous to the layer of broken adobe by the tower and the eastern surrounding wall, we can assume that here, too, the stone foundation of the walls was beneath an adobe superstructure with a gabled roof.

The researched sections of the surrounding wall lead to the conclusion that it was built simultaneously with the tower. No later adjustments to the wall were registered. Based on the analysis of destruction, we can assume that the surrounding wall was no less than 3.0-3.50 m high. The height of the stonework was about 1 – 1.50 m, above which there was an adobe structure with a height of 2 – 2.50 m, with a gabled roof of solenes and kalupters. At

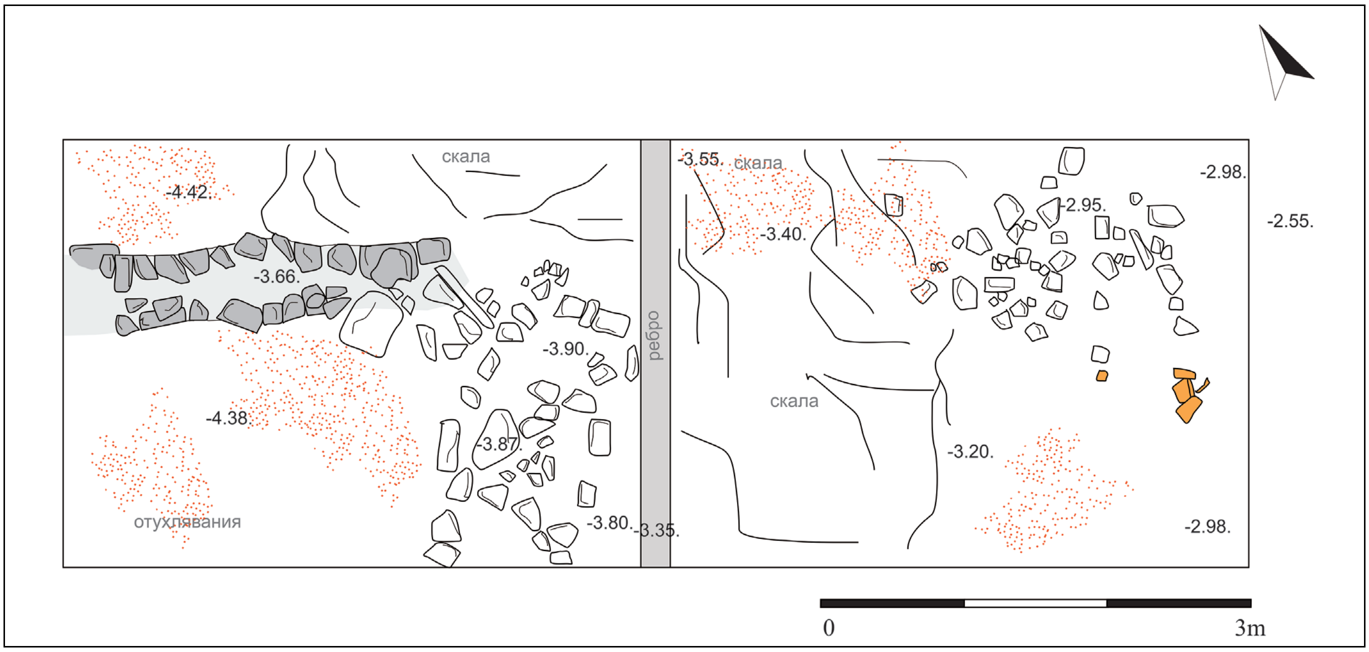

Обр. 1-24. План на североизточната оградна стена в кв. В14
Fig. 1-24. *Plan of the northeastern surrounding wall in square B14*

стена е била с височина не по-малка от 3–3,50 м. Височината на каменния градеж е била около 1 м, който е бил надграден от кирпич с височина 2–2,50 м, върху който двускатно са били наредени солени и калиптери. Засега остава неясно, дали в конструкцията на това двускатно покритие е използвано

this point it remains unclear whether wood was used in this gabled roof as nails were not discovered at the foundations of the wall. The roof could possibly have stepped on a gabled adobe padding. Parallels of such a method of roofing on gabled adobe padding, slightly overhanging over the wall, can be found to this day.

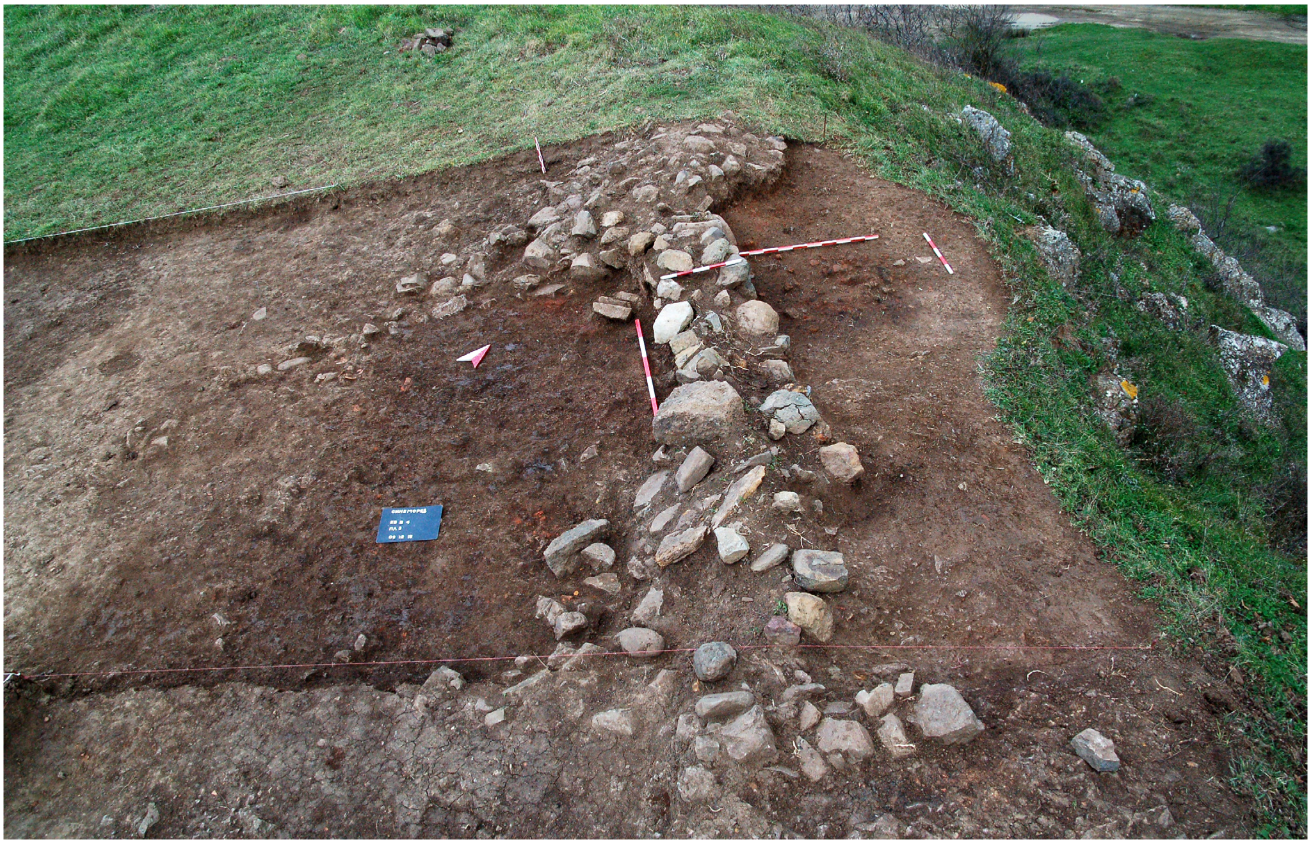

Обр. 1-25. Проученият участък от североизточната оградна стена в кв. В14
Fig. 1-25. *The investigated section of the northeastern surrounding wall in square B14*

дърво, тъй като в основите на стената не са открити гвоздеи. Възможно е покривът да е лягал върху изградена двускатна подложка от кирпич. Паралели на подобен начин на изграждане на двускатна кирпичена подложка, изнесена леко извън стената, се срещат и до наши дни.

Североизточна оградна стена

С цел проследяване линията на оградната стена в североизточна посока, в най-издадената североизточна част на обекта първоначално бяха заложени два сондажа, които през 2015 г. бяха включени в рамките на кв. В13, В14 и Г14. Квадрати В13 и В14 са разположени до скалния венец, ограждащ платото. Преди започване на работа на терена бе видимо разположено в една линия струпване от необработени камъни, които са оголени вероятно при стар иманярски изкоп с приблизителен диаметър около

Northeastern surrounding wall

Two trenches, which were included in squares B13, B14 and Г14, were initially designed in 2015 with the aim to track the line of the surrounding wall to the northeast, in the most protruding northeastern part of the site. Squares B13 and B14 are located next to the rock crown surrounding the plateau. Before work on the terrain began there was a visible accumulation of unprocessed stones spread in one line, which were probably revealed during old treasure hunter excavations with an approximate diameter of about 1.0 m. A large agglomeration of stones directed N-S was discovered in the eastern part of these squares after removal of the first mechanical layer (with a thickness of 0.05 m). The stones are hewn, unprocessed and of different size. The faces of the wall were outlined at the second mechanical layer in square B14. The stonework is two-faced, made of hewn stone with mud solder in irregular

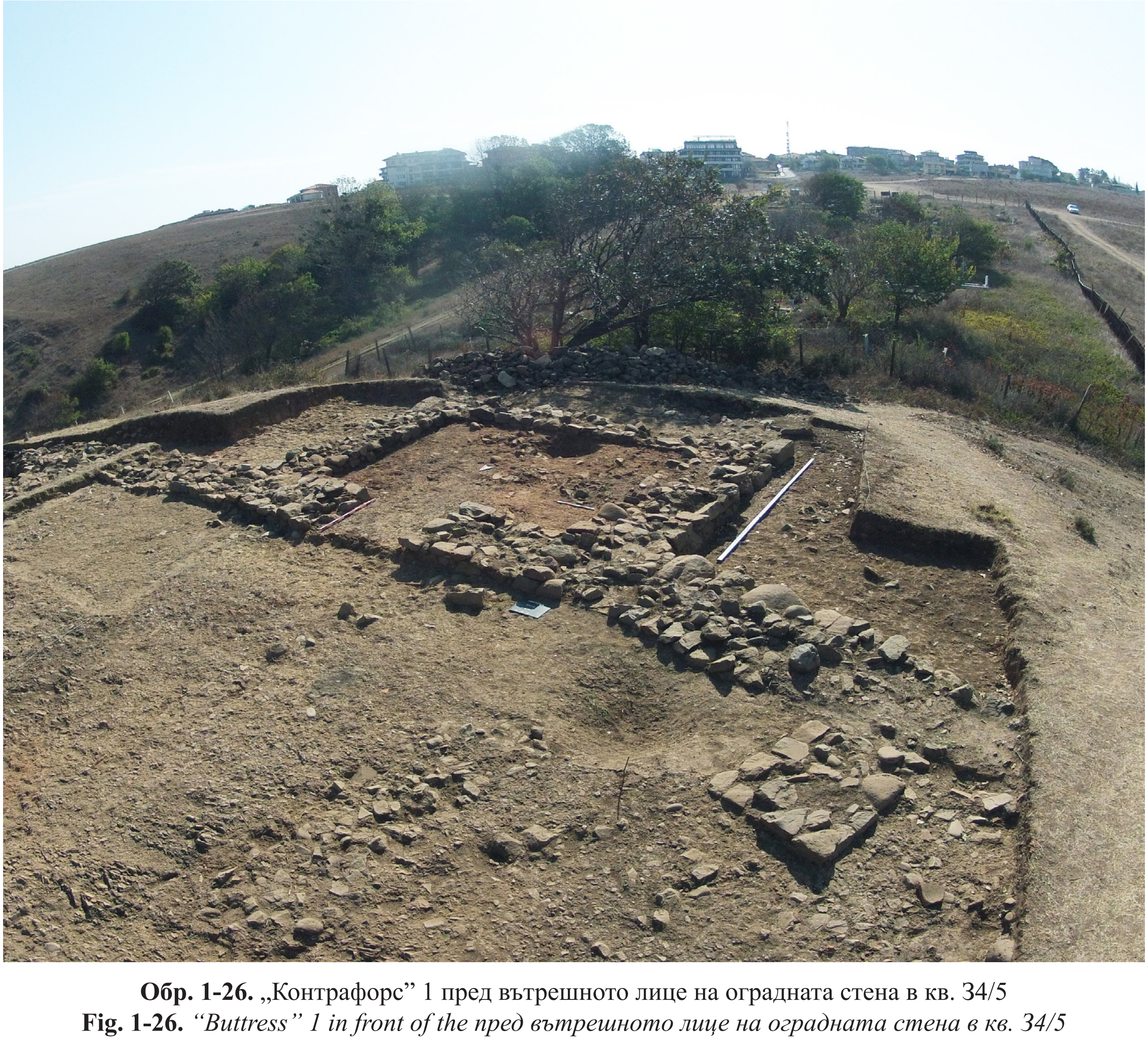

Обр. 1-26. „Контрафорс" 1 пред вътрешното лице на оградната стена в кв. З4/5

Fig. 1-26. *"Buttress" 1 in front of the пред вътрешното лице на оградната стена в кв. З4/5*

1 м. След отнемане на първи механичен пласт (с дебелина 0,05 м) в източната част на тези квадрати се разкри голямо каменно струпване в направление С-Ю. Камъните са ломени, необработени, с различна големина. При втори механичен пласт в кв. В14 се очертаха лицата на стената. Градежът е двулицев от ломени камъни на калова спойка в неправилни редове, от които са разкрити два, на места три реда от суперструкцията. Разкритият участък на стената е с дължина около 3,0 м и ширина 0,50 м–0,55 м (Обр. 1-24). На север стената се разкрива като разсип, следвайки денивелацията на терена. При трети механичен пласт след вдигане на деструкциите от

rows, of which two, occasionally three rows of the superstructure have been revealed. The revealed section of the wall has a length of about 3.0 m and a width of 0.50 m – 0.55 m (Fig. 1-24). To the north, the wall is revealed as a spill, following the denivelation of the terrain. At the third mechanical layer, after removal of the destructions from the stonework, a thick layer of ash and decomposed brick plaster was outlined, between which there were a large number of ceramic fragments from vessels made by hand and on pottery wheel, as well as fragments of building ceramics (Fig. 1-25). The pottery all dates from the Late Hellenistic Age. The visibly smaller thickness of the wall in this section of the

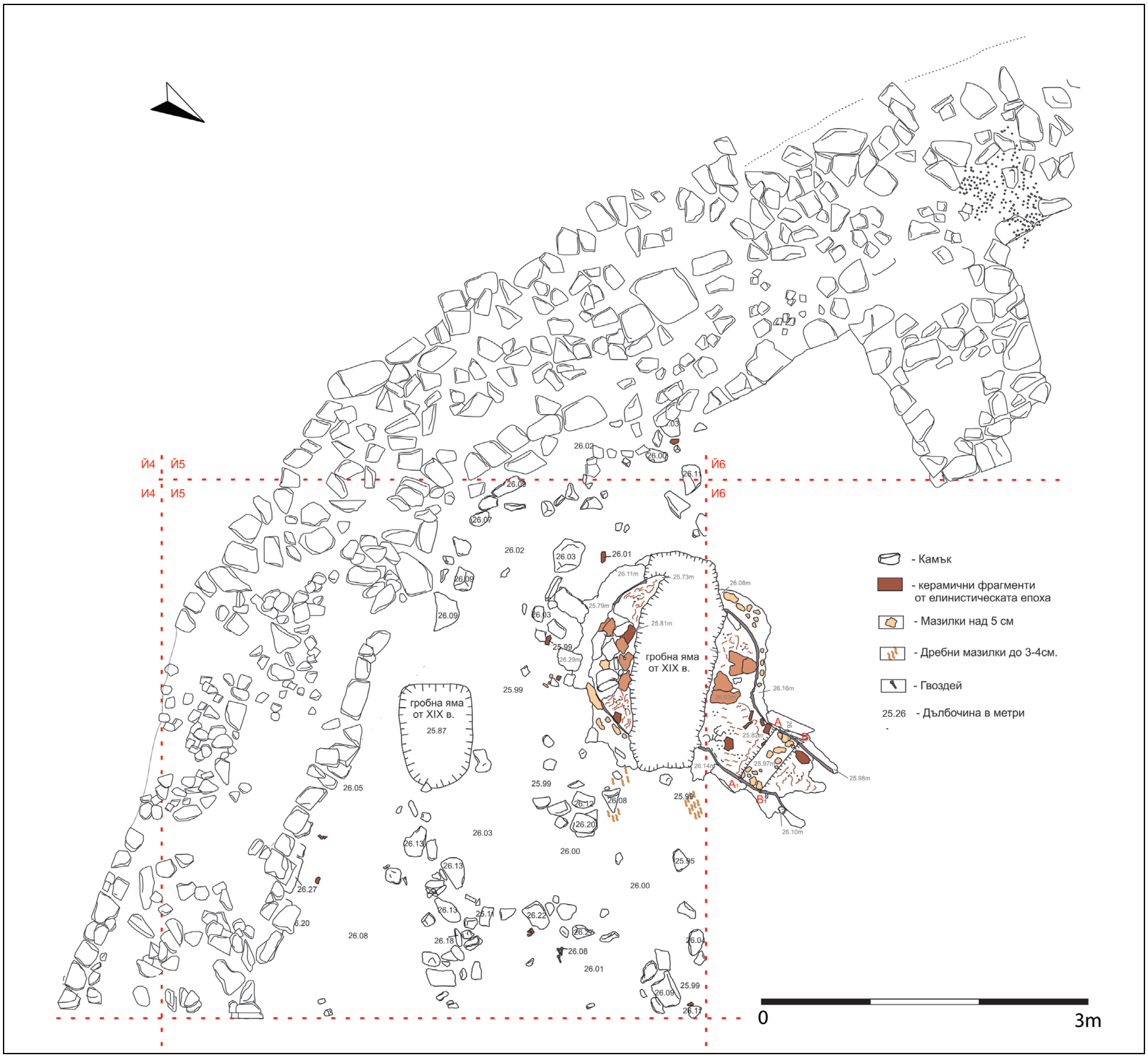
Й4
Й5
И4
И5
Й6
И6
26.02
26.00
26.11
26.08
26.07
26.02
26.03
26.01
26.09
26.09
26.03
25.99
26.11m
25.73m
25.79m
25.81m
26.29m
гробна яма от XIX в.
26.08m
26.16m
25.82m
25.97m
26.14m
25.98m
26.10m
A
Б
A'
Б'
гробна яма от XIX в.
25.87
25.99
26.05
25.99
26.12
26.08
25.98
26.20
26.03
26.13
26.00
25.95
26.13
26.27
26.13
26.00
6.20
26.08
26.18
26.22
26.08
26.01
26.04
25.99
26.09
26.17
- Камък
- керамични фрагменти от елинистическата епоха
- Мазилки над 5 см
- Дребни мазилки до 3-4см.
- Гвоздей
25.26 - Дълбочина в метри
0
3m

Обр. 1-27а. Западната оградна стена в кв. И4, И5, Й5, Й6 и „контрафорс” 2 в кв. Й6
Fig. 1-27a. *The western surrounding wall in squares И4, И5, Й5, Й6 and “buttress” 2 in square Й6*

зида от двете страни на стената се очерта плътен пласт от въглени и отухлени замазки, между които се откриват голям брой керамични фрагменти от съдове на ръка и колело, както и фрагменти от строителна керамика (Обр. 1-25). Цялата керамика е единствено от къснoелинистеческата епоха. Видимо по-малката дебелина на стената в този участък на обекта, вероятно се дължи на факта, че теренът извън стената е с много голяма денивелация (над 45°), което прави изключително труден достъпа към обекта. Стената е с направление северозапад-югоизток, разположена по самия ръб на платото и следва конфигурацията на терена. Нейната височина вероятно е била около 2,5 м.

„Контрафорс”

На запад от кулата, пред вътрешните лица на оградната стена, са открити две малки каменни стени, изградени едновременно със стената. Първата се намира на 2,10 м западно от северозападния ъгъл на кулата и е разположена перпендикулярно на оградната стена в кв. З4/5 (Обр. 1-26). Градежът ѝ е двулицев от ломени камъни на калова спойка, като лицата са изградени от подбрани камъни със сравнително еднакви (средни) размери и гладка лицева повърхност. Пълнежът е от по-дребни, ломени ка-

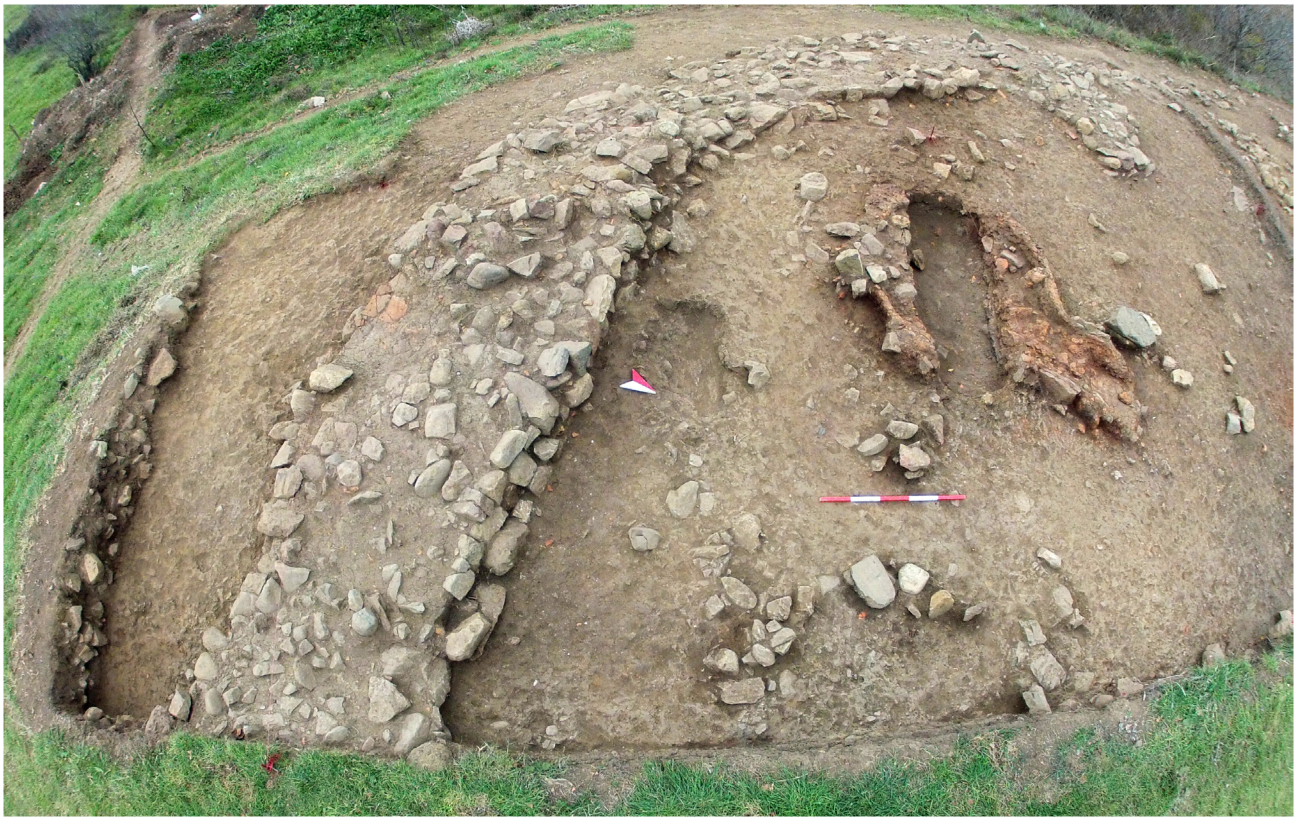

Обр. 1-27b. Част от западната оградна стена в кв. И4-5, Й5-6

Fig. 1-27b. *Part of the western surrounding wall in square И4-5, Й5-6*

site is due to the fact that the terrain outside the wall is with considerable denivelation (over 45°), which makes access to the site exceedingly difficult. The wall is oriented to the northwest-southeast, following the very rim of the plateau and the configuration of the terrain. Its height was probably about 2.5 m.

“Buttress”

West of the tower, before the inner faces of the surrounding wall, two small stone walls were discovered, built simultaneously with the wall. The first is located 2.10 m west of the northwest corner of the tower, perpendicular to the surrounding wall in square З4/5 (Fig. 1-26). The stonework is two-faced, made of hewn stone with mud solder, the faces being made of selected stones of relatively identical (medium) dimensions and a smooth face surface. The filling consists of smaller, hewn stones with mud solder. The wall has a length of 1.40 m and a width of 1.0 m. Its superstructure has been preserved in one row. The second wall is located in front of the inner face of the wall in square Й6, with a length of 1.50 m and a width of 1.0 m (Fig. 1-27a). Its superstructure is preserved in two rows.

At first glance these walls resemble a buttress. In architecture buttresses are used where support for a wall мъни на калова спойка. Стената е с дължина 1,40 м и ширина 1,0 м. Суперструкцията ѝ е запазена в един ред. Втората стена е разположена пред вътрешното лице на стената в кв. Й6 и е с дължина 1,50 м и ширина 1,0 м (Обр. 1-27а). Суперструкци-

is required and are built in sections (and that from the lower side) where there is a danger that it might thrust outward (mainly places with denivelation). In this case, the existence of a buttress on the inner side of the wall would hardly have contributed to its stability. The sur-

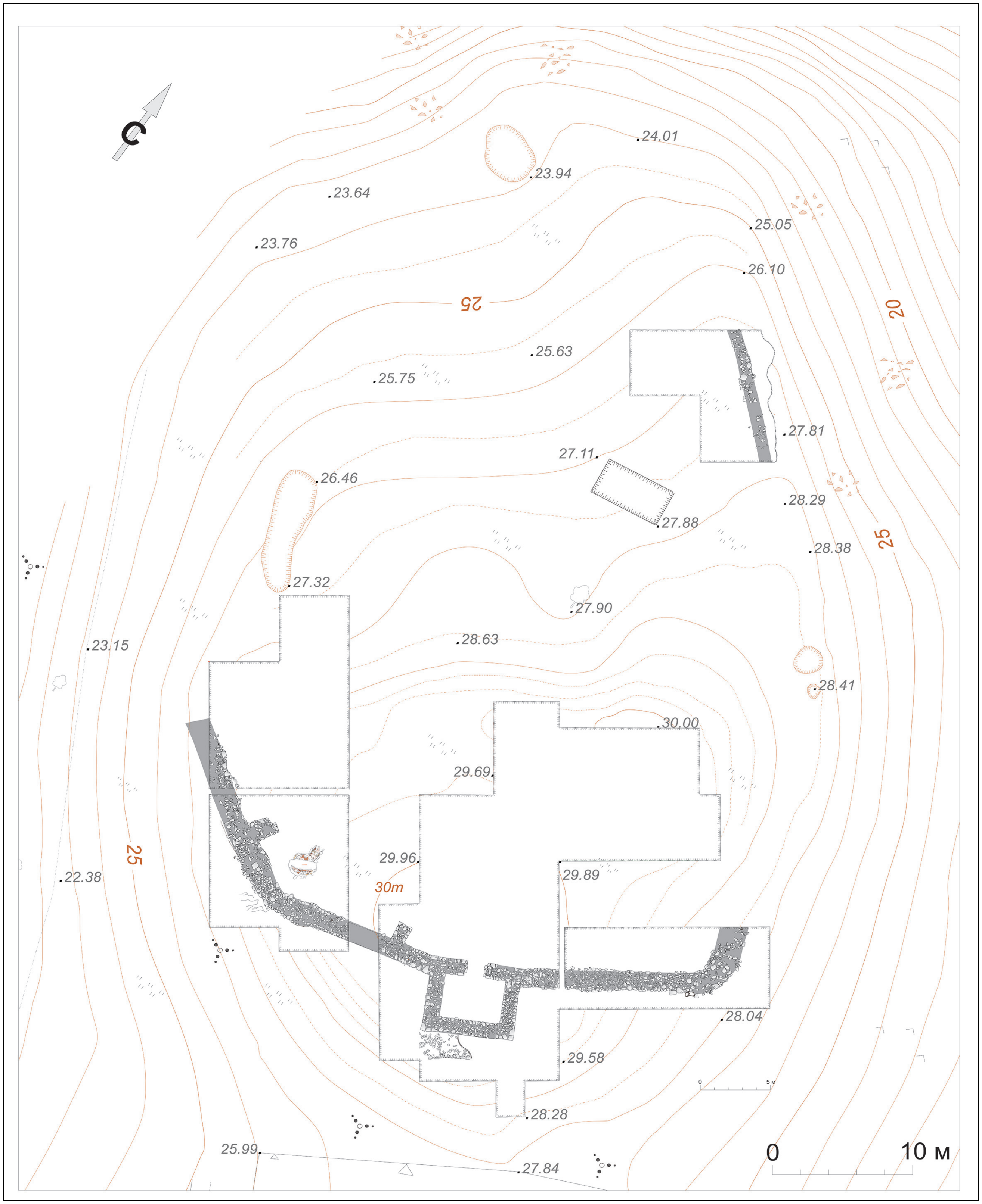
С
.24.01
.23.94
.23.64
.25.05
.23.76
.26.10
25
20
.25.63
.25.75
.27.81
27.11.
.26.46
.28.29
.27.88
25
.28.38
.27.32
.27.90
.28.63
.23.15
.28.41
.30.00
29.69.
25
29.96.
.22.38
30m
29.89
.28.04
.29.58
0
5 м
.28.28
25.99.
0
10 м
.27.84

Обр. 1-28. План на обекта с проучените структури от късноелинистическата епоха
Fig. 1-28. *Plan of site with investigated Late Hellenistic structures*

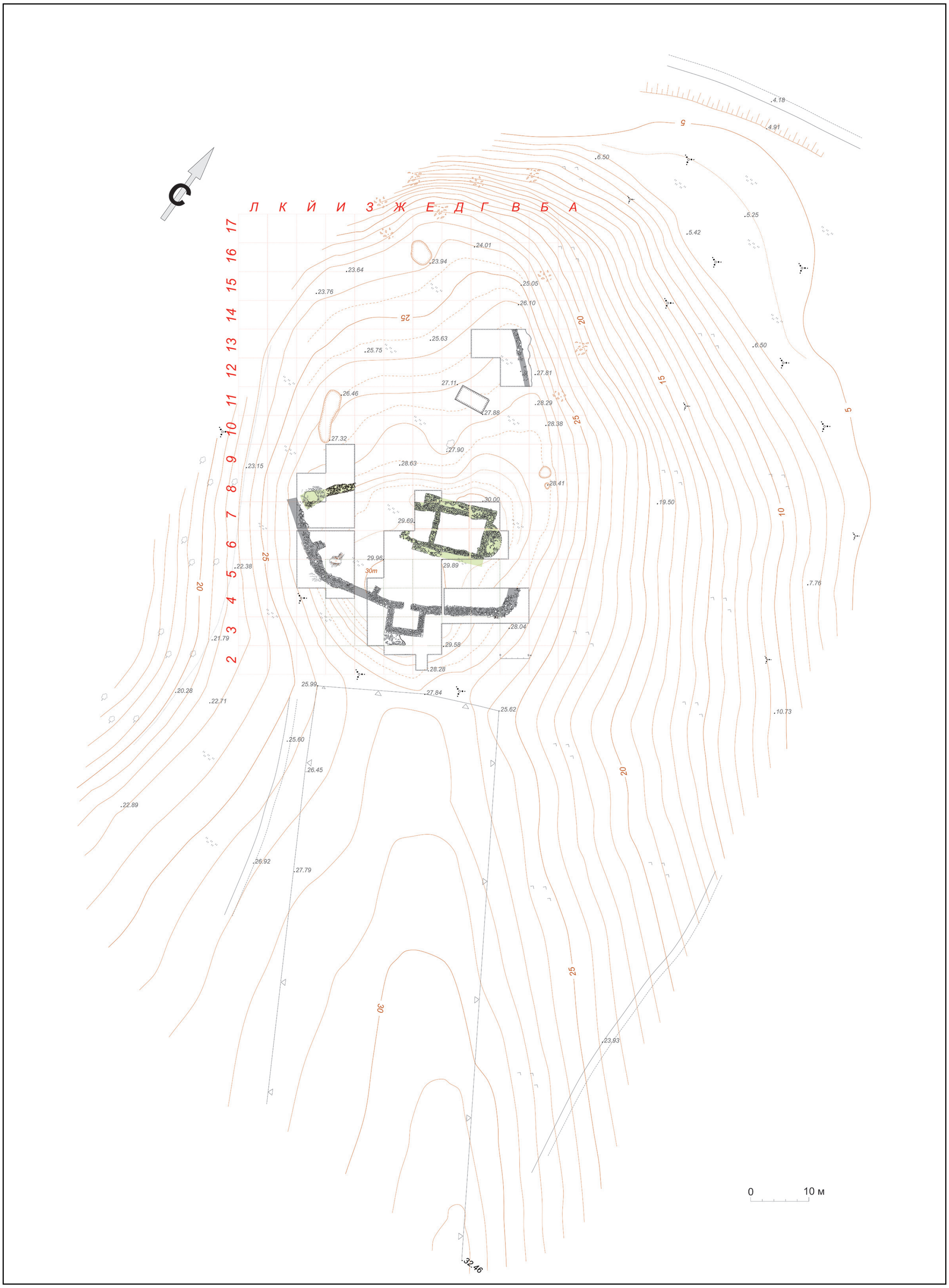
С
Л
К
Й
И
З
Ж
Е
Д
Г
В
Б
А
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
4.18
4.91
5
6.50
5.25
5.42
24.01
23.94
23.64
23.76
25.05
26.10
25
20
25.63
25.75
6.50
27.81
27.11
15
26.46
28.29
27.88
28.38
5
27.32
27.90
23.15
28.63
28.41
30.00
19.50
10
29.69
29.96
30m
29.89
22.38
20
7.76
28.04
21.79
29.58
28.28
25.99
27.84
20.28
22.71
25.62
10.73
25.60
26.45
20
22.89
26.92
27.79
25
30
23.93
0
10 м
32.46

Обр. 1-29. План на обекта с проучените участъци и структури от късноелинистическата епоха и от 18-19 в.

Fig. 1-29. *Plan of site with investigated sections and structures from the Late Hellenistic Age and from the 18th-19th century*

ята ѝ е запазена в два реда.

На пръв поглед тези стени наподобяват контрафорс. В архитектурата контрафорсът се използва там, където е необходимо подсилване на стената и се изгражда в участъци (и то от по-ниската ѝ страна), където има опасност тя да се наклони (предимно това са места с денивелеция). В дадения случай наличието на контрафорс от вътрешната страна на стената едва ли би спомогнало за нейната устойчивост. Оградната стена е поддала навън по склона, по тази причина смятам, че тези стени имат съвсем друго предназначение. Според мен тези „контрафорси" вероятно са служили за основи, върху които е стъпвала дървена платформа. Ширината на платформата е била равна на дължината на стените (около 1,40–1,50 м), като височината ѝ вероятно е била около 2–2,50 м. Платформата е служила за предвижване на защитниците на обекта при военни конфликти.

Подобни „контрафорси" са регистрирани при обекти със сходен характер, какъвто е обектът край Бродилово в м. Пастич и обектът край с. Княжево.

От всички сезони досега на обекта са проучени частично или изцяло 35 квадрата с обща площ около 700 кв. м, като на места материковата скала се разкрива след отнемане на чимовия пласт. От първия период на обитаване на обекта (късноелинистическа епоха) е проучена оградна стена с кула и керамична пещ и започна проучването на няколко постройки с все още неизяснен характер (Обр. 1-28). През втория период (18-19 в.) на територия на обекта е изградена еднокорабна църква и сграда с две помещения (Обр. 1-29). Църквата е имала ограден двор, като част от северозападната му стена е вече разкрита. В западната част на обекта са проучени 16 гроба от 18-19 век, чийто гробни ями в голяма степен нарушават късноелинистическият пласт. На този етап в северната половина на обекта материали от втория период на обитаването му не са открити.

Обстоятелства на намиране на сребърното монетно съкровище

На 26 септември 2012 г. при проучването на ъгъла, оформен между външното лице на източната стена на кулата, и външното южно лице на оградната стена (съгласно плана на обекта това са квадрати Е4 и Е3) бе открито монетното съкровище от сребърни тетрадрахми. Културният пласт в тази част е с максимална дебелина 0,75 м и бе проучен чрез последователно отнемане на шест механични пласта. Както и при останалите сектори и в тези квадрати бяха открити материали от двата хронологически

rounding wall has thrust outward along the slope, for which reason I think these walls had a very different purpose. In my opinion, these "buttresses" probably served as foundations on which a wooden platform stepped. The width of the platform was equal to the width of the walls (about 1.40-1.50 m), and its height was probably about 2 – 2.50 m. The platform was used by the defenders of the site in military conflicts to move from one place to another.

Similar "buttresses" have been registered at sites of similar character, such as the site in Pastich locality near the village of Brodilovo and the site near the village of Knyazhevo.

For all archaeological seasons on the site to date, archaeologists have investigated partly or in full 35 squares with a total area of about 700 sq m, and the continental rock being revealed at places after the removal of the turf layer. A surrounding wall with a tower and a kiln from the first period of habitation of the site (Late Hellenistic Age) were investigated and studying of several buildings of yet unknown character has begun (Fig. 1-28). A single-aisled church and a building with two rooms (Fig. 1-29) were built on the territory of the site during the second period (18th-19th century). The church had a walled-in churchyard, with part of the yard's northwestern wall already revealed. Sixteen 18th-19th century graves were investigated, which disturb the Late Hellenistic stratum considerably. At this stage, materials from the second period of habitation have not been discovered in the northern half of the site.

Silver coin hoard discovery circumstances

A coin hoard of silver tetradrachmae was found on 26 September 2012 during the research of the corner formed between the outer face of the eastern wall of the tower and the outer southern face of the surrounding wall (squares E4 and E3 according to the plan of the site). The cultural stratum in this part has a maximum thickness of 0.75 m, and was studied by successive removing of six mechanical layers. As in the other sectors, these squares also yielded materials from the two chronological periods during which the site had been occupied – Ottoman and Hellenistic.

Ottoman materials were discovered in the first and second mechanical layers only, down to 0.20 m from the level of the present terrain. They are analogous to the finds from the other sectors – mostly everyday pottery (sherds from bowls and pitchers) from the 18th – 19th century, tiles, one Turkish coin of low face value and периода от обитаването на обекта – османски и елинистически.

Материалите от османския период се откриват само в първи и втори механичен пласт до дълбочина 0,20 м от нивото на съвременния терен. Те са аналогични с откритите и в другите сектори на обекта – главно битова керамика (фрагменти от паници и стомни) от XVIII – XIX век, керемиди, една турска монета от малък номинал и няколко железни гвоздеи. В двата пласта се откриват и много малък брой преотложени фрагменти от керамични съдове на колело от късноелинистическата епоха.

В североизточната част на квадрат Е3 бе разчистена една боклучна яма от османския период, която се очерта на терена след вдигане на чимовия пласт. Тя има полусферичта форма и овален отвор с размери 0,7 м х 1,0 м и дълбочина от съвременното ниво 0,30 м (Обр. 1-4с). Ямата бе запълнена с пръст с мазна структура със сивочерен цвят, керамични фрагменти от съдове от османския период (строителна и битова керамика), няколко фрагмента от стъклени съдове, животински кости, миди и въгле-

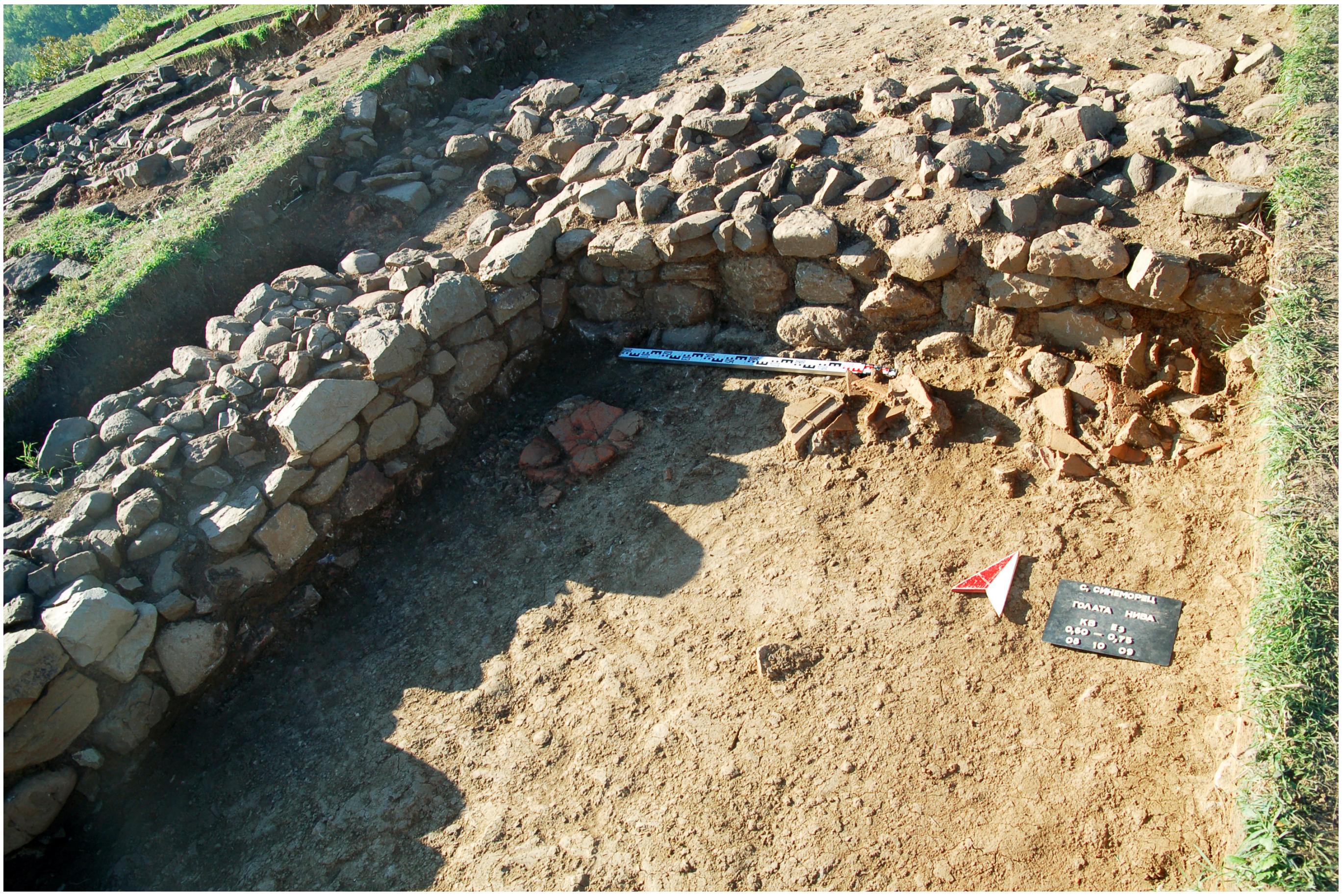

Обр. 1-30. Струпване на фрагменти от строителна керамика в кв. Е3/4 и керамични фрагменти върху съда със сребърното монетно съкровище

Fig. 1-30. *Agglomeration of building ceramics in square E3/4 and ceramic fragments on the vessel with the silver coin hoard*

several iron nails. Few secondly deposited sherds of Late Hellenistic wheel-made pottery were discovered in both layers.

An Ottoman waste-pit was outlined on the terrain in square E3 after the turf layer was removed. It was hemi-spherical, with an oval aperture with dimensions 0.7 m x 1.0 m and was 0.30 m deep from the modern level (Fig. 1-4c). The pit was filled with greyish-black greasy soil, sherds of ceramic vessels from the Ottoman period, both building and everyday life, several fragments of glass vessels, animal bones, shells and coals. The bottom of the pit lies on the eastern wall of the tower and several stones from the face of the wall were taken off when it was dug.

Destructions from the tower and from the surrounding wall were discovered just below the turf layer in the square. The strata below the scattered stones were unevenly saturated with sherds belonging to the Late Hellenistic Age: building ceramics (roof-tiles – both solenes and kalupters), some everyday ceramics con-

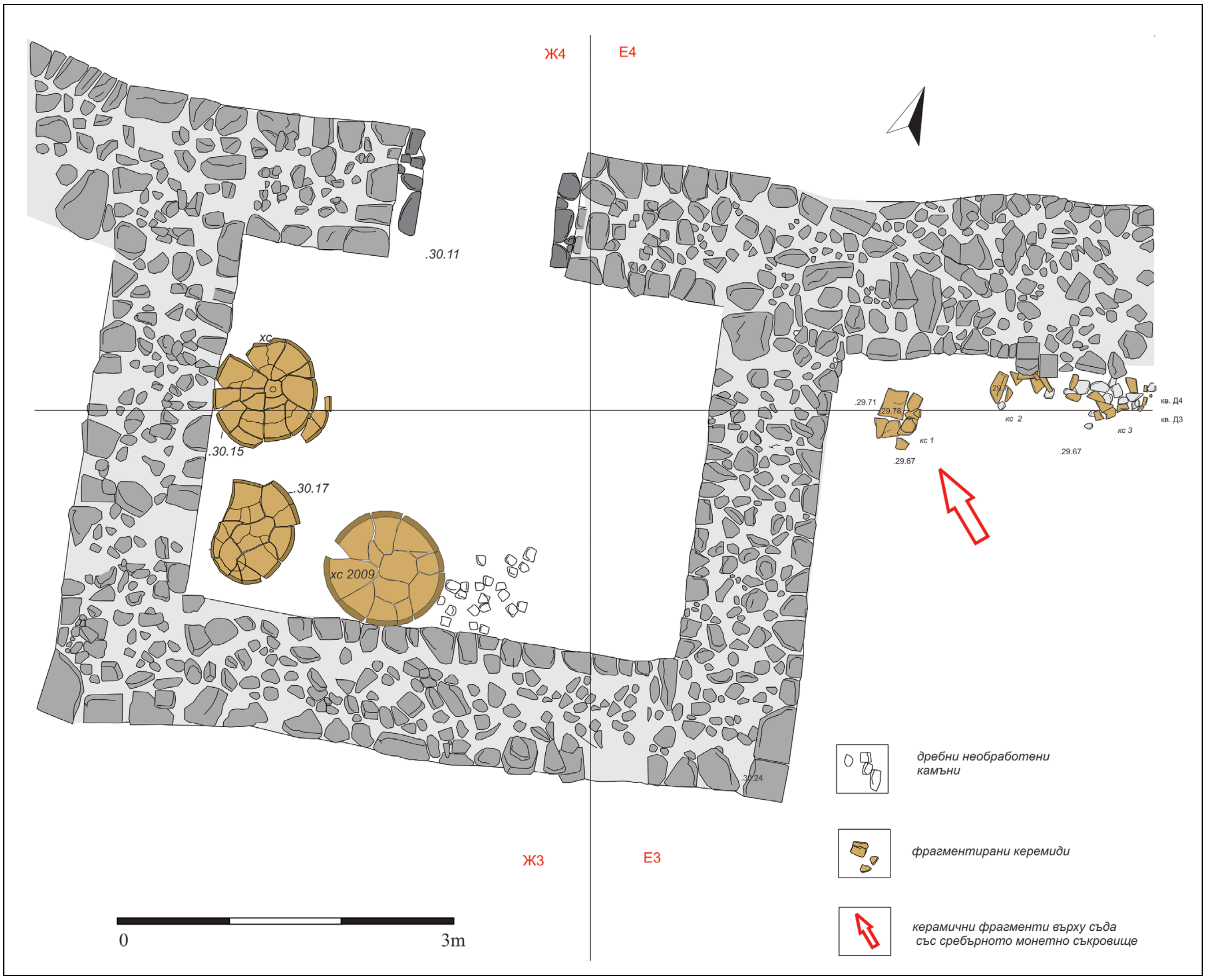
Ж4
Е4
.30.11
хс
.30.15
.30.17
хс 2009
.29.71
29.78
кс 1
.29.67
кс 2
кс 3
.29.67
кв. Д4
кв. Д3
30.24
Ж3
Е3
дребни необработени камъни
фрагментирани керемиди
керамични фрагменти върху съда със сребърното монетно съкровище
0
3m

Обр. 1-31. Струпване на фрагменти от строителна керамика в кв. Е3/4 и керамични фрагменти върху съда със сребърното монетно съкровище

Fig. 1-31. *Agglomeration of building ceramics fragments in front of the southern face of the surrounding wall in square E3/4*

ни. Дъното на ямата попада върху източната стена на кулата, като при прокопаването ѝ са извадени няколко камъка от лицето на стената.

Непосредствено под чимовият пласт в квадрата се разкриха и деструкции от кулата и оградната стена. Намиращите се под каменния разсип пластове са равномерно наситени с керамични фрагменти от късноелинистическата епоха – строителна керамика (керемиди – солени и калиптери), малък брой битова керамика – фрагменти от амфори (стени и дръжки), както и въгленчета. След втори механичен пласт се откроява отухлен пласт с червен цвят и дебелина около 0,10 м (Обр. 1-21). Пластът не е плътен, но добре се разграничава в ЮИ част на квадрата и пред източната стена на кулата. В самото отухляване се срещат спорадично въглени със средна големина около 0,04 м. Пластът е преотложен и се е образувал от постепенното обрушване на горе-

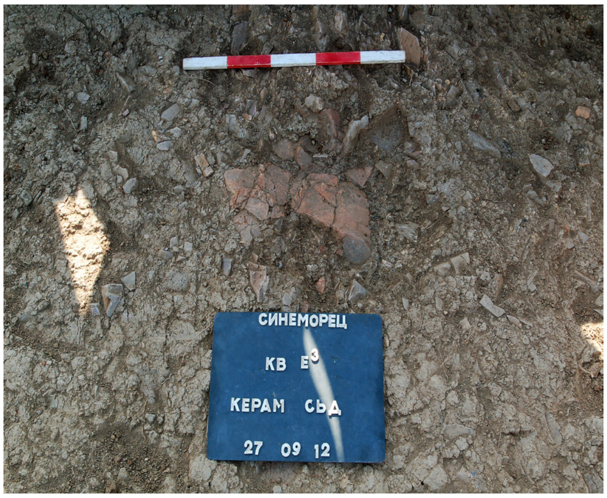
СИНЕМОРЕЦ
КВ Е3
КЕРАМ СЪД
27 09 12

Обр. 1-32. Фрагменти от керамичен съд върху съда със сребърното монетно съкровище

Fig. 1-32. *Fragments of pottery on the vessel with the silver coin hoard*

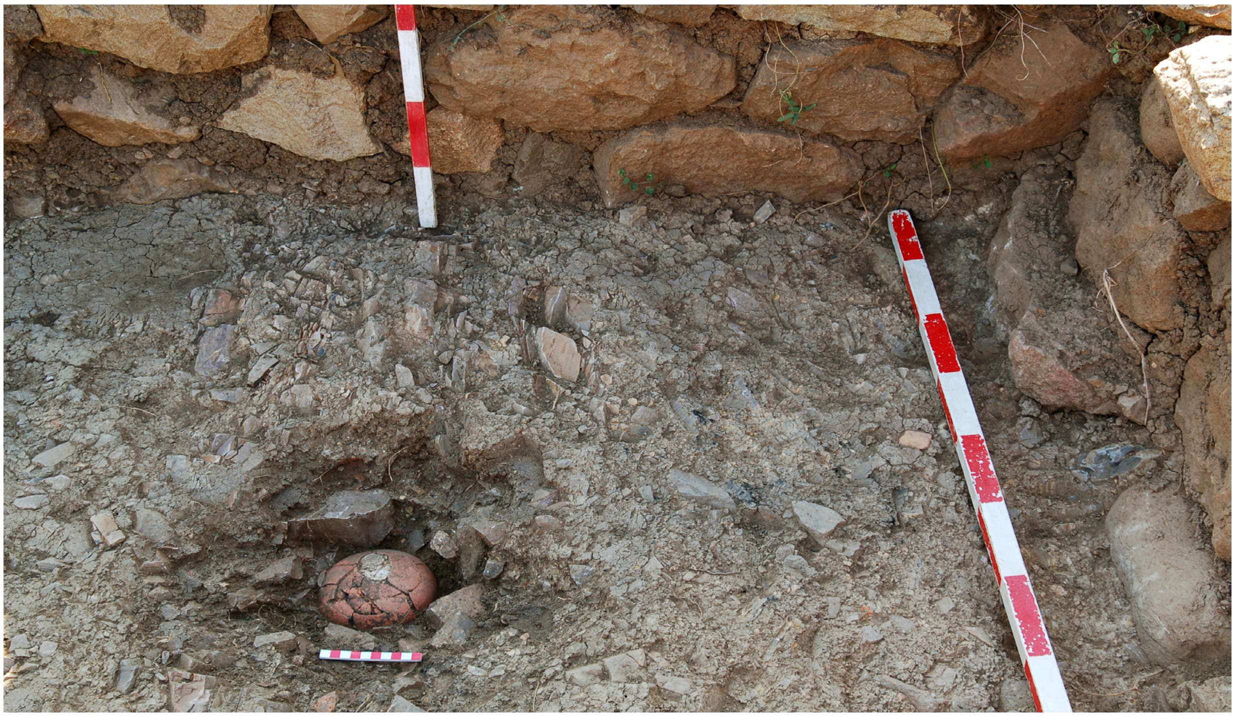

Обр. 1-33. Керамичният съд с монетното съкровище in *situ*
Fig. 1-33. *The ceramic vessel with the coin hoard in situ*

лия кирпич и мазилки от стените на кулата и оградната стена.

Пръстта в четвърти, пети и шести механичен пласт е със светлокафяв цвят и глинеста структура (Обр. 1-21). Тези пластовете са образувани от по-

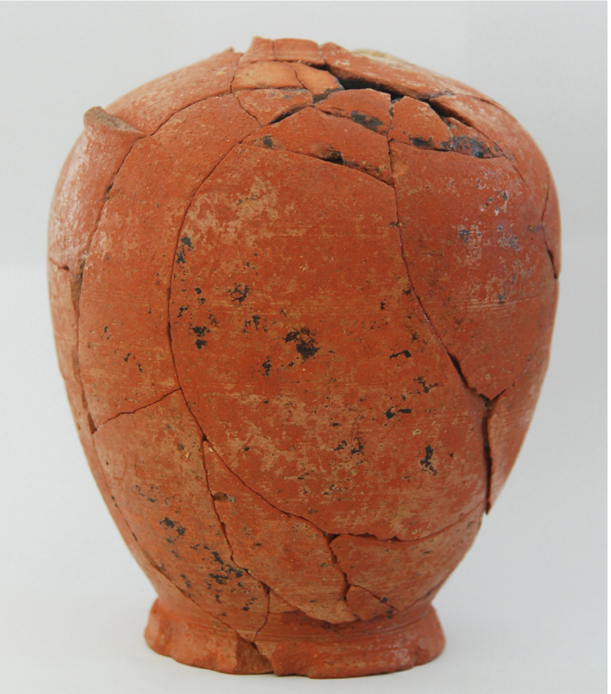

Обр. 1-34. Керамичният съд от монетното съкровище (реставриран)
Fig. 1-34. *The ceramic vessel of the coin hoard (restored)*

sisting of amphora sherds (wall fragments and handles, and coals. A red-coloured layer stood out under the second mechanical layer, about 0.10 m thick and comprised of decomposed bricks (Fig. 1-21). The layer was

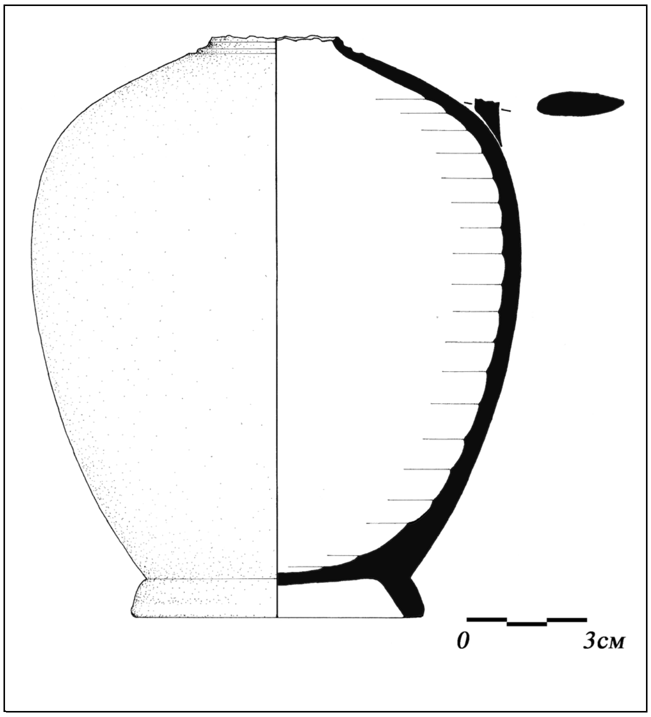

Обр. 1-35. Рисунка на керамичния съд от монетното съкровище
Fig. 1-35. *Drawing of the ceramic vessel of the coin hoard*

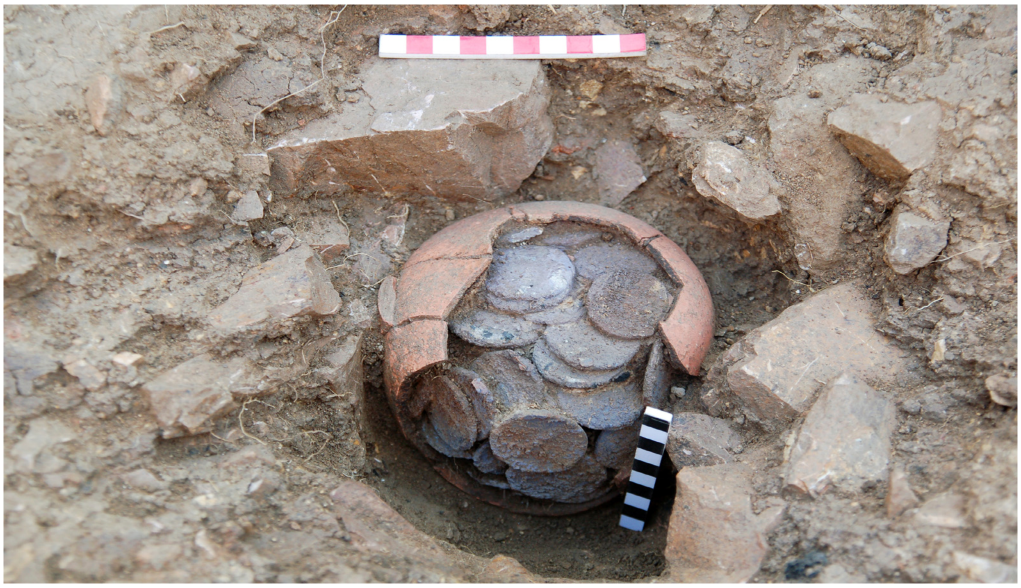

Обр. 1-36. Етап от проучване на съда с монетното съкровище
Fig. 1-36. *A stage in investigating the vessel with the coin hoard*

степенното разрушаване на кирпичените стени на кулата и оградната стена. След проучване на шести механичен пласт е достигнат античният терен (дълбочина 0,75 м от съвременното ниво), върху който се разкриха струпвания от строителна и малък брой фрагменти от битова керамика. Най-голяма концентрация на строителна керамика се откри непосредствено пред лицето на оградната стена (Обр. 1-30). Струпването е с размери: изток – запад: 1,50 м; север – юг: 0,70 м (Обр. 1-31).

На нивото на античния терен, на 0,40 м южно от оградната стена и на около 0,30 м източно от източната стена на кулата, бяха разчистени *in situ* два фрагмента от хранилищен съд (Обр. 1-32). Съдът е дебелостенен, изработен на ръка от добре пречистена глина, придобила след изпичане червено кафяв цвят. Върху стените има украса от пластична лента с насечки. След вдигане на керамичните фрагменти стана ясно, че те са поставени така, че да покриват плитко вкопаване в материковата скала. В малката дупка с диаметър 0,30 м бе открит *in situ* керамичен съд, изработен на колело (Обр. 1-33). Горната му част се намираше на 0,10 м от ръба на вкопаването, а дъното му – на 0,98 м от съвременното ниво. Дръжката на съда, както и устието и шията, са умишлено отчупени (вероятно за да се побере съдът в плитката дупка) (Обр. 1-34; Обр. 1-35). Полученият отвор е запушен с оловна тапа. В съда беше намерено монетно съкровище от 199 монети – сребърни тетрадрахми (Обр. 1-36).

Стратиграфските наблюдения в кв. Е3, в който беше открито монетното съкровище, ясно показват, че неговото укриване е станало *преди* опожаряването на обекта.

not dense but was discernible both in the southeastern part of the square and in front of the eastern wall of the tower. Coals with an average size of 0.04 m were scattered in the layer of decomposed bricks. This layer was secondarily deposited and was formed by the gradual decomposition of burned adobe and plaster both from the tower walls and from the surrounding wall.

The soil in mechanical layers four, five and six is light brown with clayish structure (Fig. 1-21). These strata were formed by the gradual decay of the adobe walls of the tower and of the surrounding wall. An ancient terrain was reached after the study of the sixth mechanical layer at a depth of 0.75 m below the modern level, revealing piles of building ceramics and a few shards of everyday ceramics. The largest concentration of building ceramics was discovered just before the face of the surrounding wall (Fig. 1-30). Dimensions of the pile: 1.50 m (E-W), 0.70m (N-S) (Fig. 1-31).

Two fragments from a storage vessel were uncovered *in situ* on the ancient terrain, 0.40 m south from the surrounding wall and about 0.30 m east of the eastern wall of the tower (Fig. 1-32). The vessel has thick walls, handmade, of well-purified clay that has acquired a reddish-brown colour after firing. The sides reveal a notched band decoration. When the ceramic fragments were lifted, it became clear that they had been covering a shallow pit dug into the continental rock. A wheel-made ceramic vessel (Fig. 1-33) was found *in situ* in the small pit (0.30 m in diameter). Its upper end was 0.10 m below the edge of the digging and its bottom was 0.98 m below the contemporary level. The handle of the vessel, as well as its upper part (mouth and

Обстоятелства на намиране на бронзовите монети

При проучванията в западната част на обекта през 2012 и 2015 г. бяха открити бронзови монети от късноелинистическата епоха. Четири от монетите са открити през 2012 г., като три от тях (ПИН 23/2012 – неопределена, ПИН 26/2012 – на Котис (57–48 г.пр.Хр.) и ПИН 40/2012 – на Мостис (тип с кон)) бяха намерени на рампата за депониране на пръстта след ежедневна проверка с металдетектор[4].

Четвъртата монета (ПИН 30/2012 – на Мостис (тип с колчан) бе открита в югозападния ъгъл на кв. И7 след проучване на шести механичен пласт (дълбочина от централния репер (ЦР) 1,10 м; дълбочина от нивото на терена 0,50 м). В близост до нея бяха открити *in situ* два керамични съда и керамичен прешлен за вретено, отнасящи се към късноелинистическата епоха. Съдовете представляват чашки с пръстеновидни столчета, изработени са на колело. Те бяха открити фрагментирани на място с дъната обърнати нагоре. Пръстта в пласта и около съдовете е силно сбита и със сиво-кафяв цвят – няма очертания на вкопавания (Обр. 1-37). В самия пласт не се откриват материали или каквито и да е структури, които да показват, че съдовете както и монетата, могат да бъдат свързани с времето на обитаване на обекта, т.е. преди неговото опожаряване. В стратиграфски план те се откриват *над* пласт, под който са регистрирани горели мазилки.

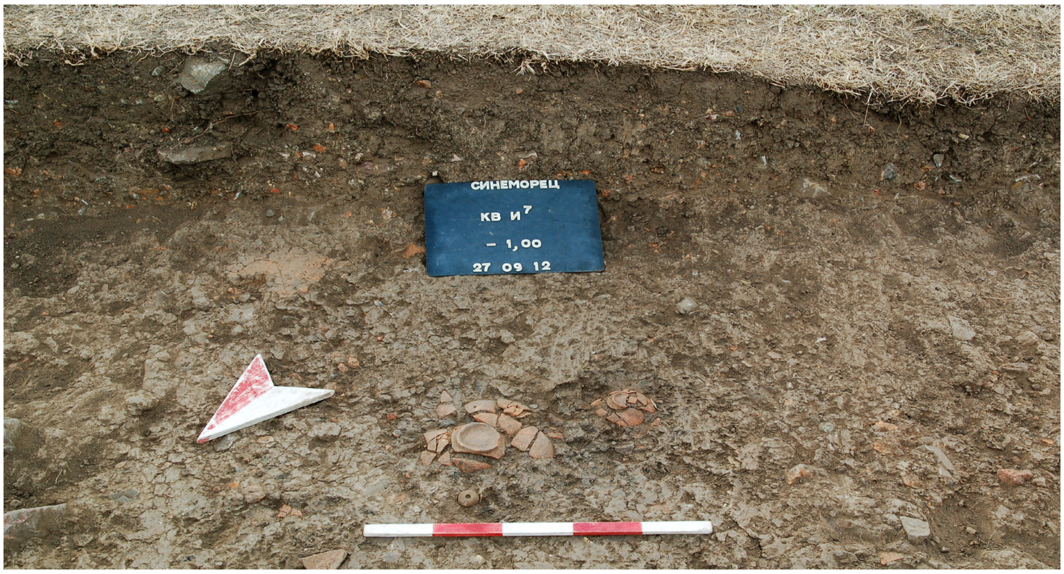

Обр. 1-37. Керамични съдове (паници) in situ в кв. И7
Fig. 1-37. *Ceramic vessels (bowls) in situ in square И7*

През 2015 г. след проучване на осми механи-

neck), had been deliberately broken off (most probably, to fit the vessel into the shallow hole) (Fig. 1-34; Fig. 1-35a, b). The opening thus achieved was sealed with lead. A hoard of 199 coins – silver tetradrachmae – was discovered in the vessel (Fig. 1-36).

The stratigraphic observations in square E3, where the coin hoard was discovered, clearly indicate that it was cached *before* the site was set on fire.

Bronze coin discovery circumstances

Research in the western part of the site in 2012 and 2015 revealed bronze coins from the Later Hellenistic Age. Four of the coins were discovered in 2012, three of which (PIN (Field Inventory Number) 23/2012 – unidentified, PIN 26/2012 – of Kotys (57 – 48 BC) and PIN 40/2012 of Mostis ("horse" type)) were found on the earth disposal platform after a daily metal detector check[4].

The fourth coin (PIN 30/2012 – of Mostis ("with quiver" type)) was found in the southwestern corner of square И7 after investigation of the sixth mechanical layer (depth from the central benchmark (CB) – 1.10 m; depth from the level of the terrain – 0.50 m). Two ceramic vessels and a ceramic spindle weight dating from the Late Hellenistic Age were discovered near it *in situ*. The vessels are wheel-turned cups with ring-like stems. They were discovered fragmented *in situ*,

---

[4] Квадратите, в които се работеше в дните, когато бяха открити монетите, са И6 и И7 (четвърти механичен пласт в кв. И6 и шести механичен пласт в кв. И7).

[4] The squares where work was being done in the days when the coins were discovered were И6 and И7 (fourth mechanical layer in square И6 and sixth mechanical layer in square И7).

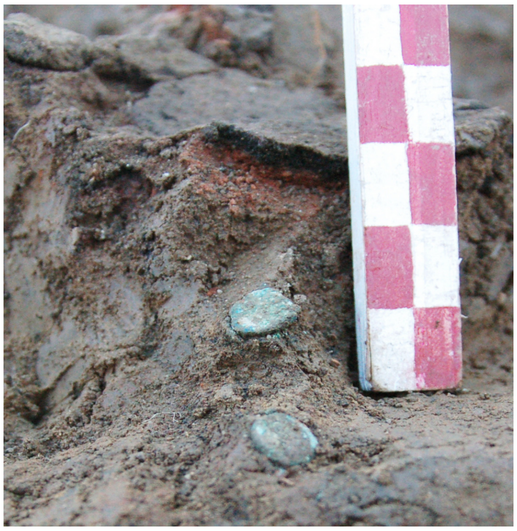

Обр. 1-38. Част от колективната находка от бронзови монети в кв. Й6 *in situ*

Fig. 1-38. *Part of the collective find of bronze coins in square Й6 in situ*

чен пласт в квадрат И7 *между горелите глинени деструкции – мазилки* бяха открити две бронзови монети - ПИН 1/2015 – на Аполония (115/105–72/71 г.пр.Хр.) и ПИН 3/2015 – на Мостис (тип с орел), дълбочина от ЦР – 1,32 м.

През 2015 г. при проучване на пространството пред вътрешното лице на оградната стена в кв. Й6 (шести механичен пласт; дълбочина от ЦР – 0,93м, дълбочина от терена – 0,45 м) бе открита колективна находка от 6 бронзови монети (ПИН 4б/2015 – на Котис? (ок. 105/100–87 г.пр. Хр.), ПИН 4в/2015 – на Мостис (тип с кон), ПИН 4е1/2015 – на Мостис (тип с колчан), ПИН 4е2/2015 – на Мостис (тип с орел), ПИН 4г/2015 – на Мостис (тип с кон) и ПИН 4д/2015 – неопределена) и миниатюрно керамично съдче. Монетите бяха покрити с голям фрагмент от груб дебелостенен съд на ръка (Обр. 1-38). Пластът, в който те бяха открити, е от хомогенна глинеста пръст със светлокафяв цвят, който вероятно е образуван от постепенното разрушаване на кирпичените стени на оградната стена. Пластът, в който са открити монетите, се намираше с около 0,20 – 0,25 м по-високо от пласта с горели мазилки, разкрити непосредствено на изток от тях в кв. И6. По всяка вероятност монетите са поставени на това място *след* опожаряване на обекта и прекъсване на неговото функциониране[5].

with bottoms up. The ground in the stratum and around the vessels was quite packed, of greyish-brown colour, and there were no dig outlines (Fig. 1-37). The layer itself did not reveal materials or any structures whatsoever to show that both the vessels and the coin can be associated with the time the site was inhabited, i.e. before it was burned. In stratigraphic terms these are found *above* a layer under which burnt plaster was registered.

Two bronze coins (PIN 1/2015, Apollonia (115/105 – 72/71 BC) and PIN 3/2015 – of Mostis (“eagle” type), depth from CB 1.32 m) were discovered in 2015 after investigation of the eighth mechanical layer in square И7 *between the burnt clay plaster destructions*.

A collection of six bronze coins (PIN 4б/2015 – of Kotys ? (c. 105/100 – 87 BC), PIN 4в/2015 – of Mostis (“horse” type), PIN 4е1/2015 – of Mostis (“with quiver” type), PIN 4е2/2015 – of Mostis (“eagle” type), PIN 4г/2015 – of Mostis (“horse” type) and PIN 4д/2015 - unidentified), as well as a miniature ceramic vessel were discovered in 2015 at the investigation of the space in front of the inner face of the surrounding wall in square Й6 (sixth mechanical layer; depth from CB 0.93 m, terrain depth 0.45 m) (Fig. 1-38). The coins were covered with a large fragment of a roughly handmade thick-walled vessel. The layer in which they were discovered consists of homogenous light brown clayish soil, which was probably formed by the gradual destruction of the surrounding wall’s adobe walls. The layer in which the coins were found was about 0.20-0.25 m above the stratum with burnt plaster revealed directly to the east of them in square И6. Most probably, the coins were placed in this location *after* the site was burned and its functioning was terminated[5].

---

[5] Поради изключително неблагоприятното време, проучванията в квадрата бяха преустановени за сезона, а в източния квадрат И6 бяха проучени още три механични пласта, състоящи се от глинени деструкции - мазилки от опожарена постройка. След вдигането на пластовете с мазилки се достигна до сиво-черен, горял пласт с високо съдържание на пепел и ниско количество натрошени мазилки. В СИ ъгъл на квадрата е достигнато подовото ниво на постройката.

[5] Because of the exceedingly inclement weather, research in the square was suspended for the season, while another three mechanical layers in the eastern square И6 were investigated. They consisted of clay destructions – plaster from a burnt building. Removal of the layers of plaster revealed a greyish-black, burnt layer with a high content of ash and little broken plaster. The floor level of the building was reached in the NE corner of the square.

Глава 2. Монетното съкровище от Синеморец

Светослав Йорданов, Даниела Агре

Откритото през септември 2012 година до с. Синеморец, община Царево, сребърно монетно съкровище изненада всички със своя състав. Част от него са тетрадрахмите на Мостис, откривани за пръв път в съкровище. Монетите постъпиха в лабораторията на НАИМ-БАН за почистване и консервация. Този процес се проточи във времето и надхвърли предварително планираните срокове. Причината за забавянето бе високата степен на увреденост на голяма част от монетите, което затрудни значително и отложи с месеци приключването на работата. Днес повечето монети са в състояние, което позволява точното разчитане и коректното им определяне.

За всички, имащи отношение към монетосеченията и монетната циркулация в Тракия през периода II в.пр.Хр. - началото на I в.пр.Хр., синеморската находка ще представлява значителен интерес. Новата информация включва, на първо място по важност, анализа на 36-те тетрадрахми на Мостис, тъй като до момента на откриването на съкровището на учените бяха известни само 19 сребърни монети на този владетел. Истински късмет за науката е, че съкровището попадна в ръцете на археолозите, а не бе откопано от някоя иманярска банда. В публикуваното от проучвателите предварително съобщение, посветено на съкровището (Агре, Йорданов 2013, 1-12), бе представена в синтезиран вид малка част от новата информация, като основният акцент бе върху историография на проучванията на монетосеченето на Мостис. Направен бе и преглед на литературата, отразяваща останалите монети от Синеморското съкровище – отсечените в Кизик, Месамбрия, Одесос, Бизантион както и тези с лика на Витинските царе.

Целта на настоящата публикация е пълното описание на монетното съкровище от Синеморец, неговият анализ и датиране. На Мостидовите монети е отделена значителна част от настоящето изследване, като са анализирани монетните печати, използвани за отсичане на 36-те екземпляра от съкровището – те се датират в отрязъка от десетте години от 22-та до 32-та година от царуването на владетеля. Проследени са повечето публикации, в които е засегнато описание и анализ на монетосеченето на Мостис и са описани всички тетрадрахми на Мостис, известни от публикации или аукционни каталози, които са част от музейни колекции или частна собственост.

Chapter 2. The Coin Treasure from Sinemorets

Svetoslav Yordanov, Daniela Agre

A hoard of silver coins discovered in September 2012 near the Black Sea coast village of Sinemorets, Tsarevo Municipality, was a complete surprise for everyone. Part of the hoard included Mostis tetradrachmae, the first to have ever been discovered in a hoard. They were transported to the laboratory of the National Institute of Archaeology and Museum (NAIM) of the Bulgarian Academy of Sciences (BAS) for cleaning and conservation. However, this process was prolonged for months due to the very poor condition of most of the coins, which made their processing difficult. Today, most of the coins are in a condition that allows their precise deciphering and correct identification.

The find from Sinemorets will be of great interest to all concerned with coinage and coin circulation in Thrace in the period between the 2nd century BC and the early 1st century BC. New information, however, includes, most importantly, the analysis of the 36 tetradrachmae of Mostis, as only 19 silver coins of this ruler have been known to scholars so far. It is pure luck for science that the hoard fell into the hands of archaeologists and was not dug up by treasure hunters. A small portion of the new information was presented by the researchers in very synthesized form in a preliminary publication devoted to the hoard (Агре, Йорданов 2013, 1-12). It focused mainly on the historiography concerning the studies of the coinage of Mostis. It also contained a review of the literature that treats the rest of the coins included in the Sinemorets hoard – those minted in Cyzicus, Mesambria, Odessos and Byzantium, as well as those with portraits of the Bithynian kings.

The aim of this publication is to present a detailed description of the coin hoard from Sinemorets, its analysis and dating. A significant portion of it is devoted to the coins of Mostis and the dies used for the mintage of the 36 exemplars from the hoard, dated in the decade spanning the 22nd to the 32nd year of his reign. Most of the publications that include description and analysis of the coinage of Mostis have been reviewed, and all his tetradrachmae known from publications or auction catalogues, which are part of museum collections or are in private hands, have been described.

The most numerous group of coins in the hoard – 143 pieces – comprises the tetradrachmae of the Lysimachus types minted in Byzantium. Interest in these coins is enhanced due to the fact that, in spite of the efforts

Най-многобройната група монети в съкровището (143 броя) са Лизимаховите типове тетрадрахми, отсечени в Бизантион. Интересът към Бизантионските Лизимаховки е засилен поради факта, че въпреки усилията на редица нумизмати, все още няма изградени прецизни хронологически таблици и точното датиране на емисиите е трудно. Смятаме, че монетите и монограмите на Бизантион от Синеморското монетно съкровище ще бъдат от изключителна важност за колегите, които проучват и Лизимахови типове на града от периода втора половина на II в.пр.Хр.до началото на I в.пр.Хр.

В Синеморското съкровище присъстват и монети на Одесос и на Месамбрия, чиято датировка е по-скоро сигурна, както и една интересна група от най-точно датируемите монети – тези на Витинските царе.

Последно ще отбележим и единствената тетрадрахма на Кизик, която присъства сред екземплярите на съкровището. Датирането на тези монети не е съвсем точно, но интерес за специалистите представляват монограмите на опакото. Този екземпляр има вероятно нов, неизвестен за учените монограм, както още в 2012 г. отбеляза Иван Карайотов.

Монетното съкровище от Синеморец е съставено от 199 тетрадрахми, които са разпределени по следния начин (Обр. 2-1): Кизик – 1 екз., Одесос – 2 екз., Месамбрия – 3 екз., монети на Витинските царе – 14 екз., Мостис – 36 екз. и Лизимахови типове, отсечени в Бизантион – 143 екз.

of a number of numismatists, no precise chronological tables have been worked out making the precise dating of the issues difficult. We believe that the coins and monograms of Byzantium in the Sinemorets coin hoard will be of great importance to our colleagues who also study the city's Lysimachus-type coins belonging to the period from the second half of the 2nd century BC to the early 1st century BC.

The Sinemorets hoard also comprises some more reliably dated coins of both Odessos and Mesambria, as well as one quite interesting group of the most precisely datable coins,those of the Bithynian kings.

Finally, we would like to note the single tetradrachm of Cyzicus presented among the exemplars of the hoard. The dating of such coins is not very precise but the monograms on the reverse are of interest to the specialists. This exemplar presents probably a new, unknown to the scholars, monogram, as pointed out by Ivan Karayotov back in 2012.

The coin hoard from Sinemorets comprises 199 tetradrachmae that should be divided as follows (Fig. 2-1): Cyzicus – 1, Odessos – 2 pcs, Mesambria – 3 pcs., Bithynian kings – 14 pcs., Mostis – 36 pcs., Lysimachus Type minted in Byzantium – 143 exemplars.

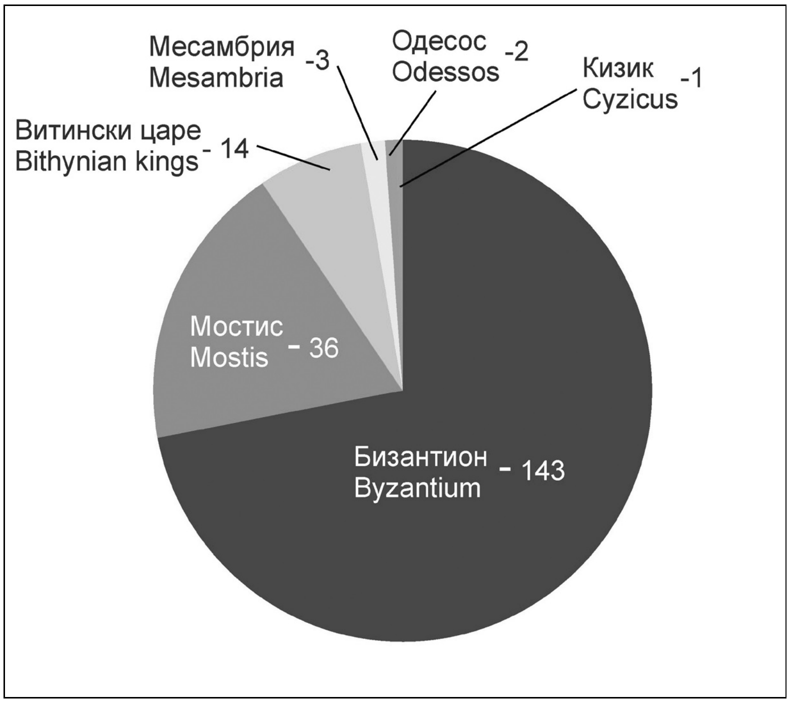

Обр. 2-1. Състав на монетното съкровище от Синеморец
Fig 2-1. *Contents of the Sinemorets hoard*

Монети на Одесос

В Синеморското съкровище има две постумни

Odessos Coins

The Sinemorets hoard comprises two posthumous tet-

Таблица 2-1. Монети на Одесос от състава на Синеморското съкровище
Table 2-1. *Odessos coins in the Sinemorets hoard.*

№	Описание	Изображение Image (M 1 :1)	Description
1	***Постумна тетрадрахма - Александров тип. Одесос.*** **Ав.** Глава на Херакъл, надясно с лъвска кожа. **Рв.** Зевс Аетофорос, седи на трон, наляво. Облечен в химатион до кръста, държи скиптър, а в дясната ръка – орел. Земна линия. Надпис отдясно: B)ΑΣΙΛΕΩ(Σ↓, отляво ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ↓. В лявото поле, под протегнатата ръка, монограм 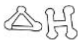. Втори монограм 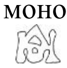 под трона на Зевс. **Диаметър**: 32 мм **Тегло**: 15.34 гр. **Позиция на печатите**: 12 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, инв. № 169. ***de Callataÿ 1997*** *– Gr. 1 (120-95 г.пр.Хр.)* ***Karayotov 2001*** *– Monogr. 1 (115 - 100 г.пр.Хр)*	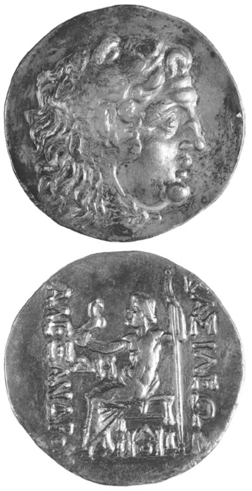	***Posthumous tetradrachm – Alexander type, Odessos.*** **Ob.** Head of Heracles with lion's hide, right. **Re.** Zeus Aetophoros Enthroned, left. Dressed in himation to the waist, holding a staff in his left hand and carrying an eagle on his left. Ground line. Legend, right B) ΑΣΙΛΕΩ(Σ↓; legend, left ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ↓. Monogram in the left field, below the outstretched arm 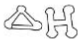. Second monogram 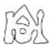 under the throne of Zeus. **Diameter**: 32 mm **Weight**: 15.34 g **Die alignment**: 12 h. **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 169 ***de Callataÿ 1997*** *– Gr. 1 (120-95 BC)* ***Karayotov 2001*** *– Monogr. 1 (115 - 100 BC)*
2	***Постумна тетрадрахма - Александров тип. Одесос.*** **Ав.** Глава на Херакъл, надясно, с лъвска кожа на главата. **Рв.** Зевс Аетофорос, седи на трон, наляво. Облечен в химатион до кръста, държи скиптър, а в дясната ръка – орел. Земна линия. Надпис отдясно: ΒΑΣΙΛΕΩΣ↓, отляво A)ΛΕΞΑΝΔΡΟΥ↓ В лявото поле, под протегнатата ръка монограм 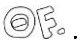. Втори монограм 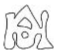 – под трона на Зевс. **Диаметър**: 32 мм **Тегло:** 14.75 гр. **Позиция на печатите**: 12 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, инв. № 2. ***de Callataÿ 1997*** *– Gr. 1 (120-95 г.пр.Хр.)* ***Karayotov 2001*** *– Monogr. 4 (100-85 г.пр.Хр.)*	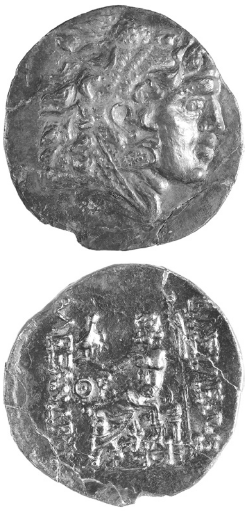	***Posthumous tetradrachm – Alexander type, Odessos.*** **Ob.** Head of Heracles with lion's hide, right. **Re.** Zeus Aetophoros Enthroned, left. Dressed in himation to the waist, holding staff in his left hand and carrying an eagle on his left. Ground line. Legend, right ΒΑΣΙΛΕΩΣ↓; legend, left A)ΛΕΞΑΝΔΡΟΥ↓ Monogram in the left field, under the outstretched arm 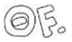. Second monogram 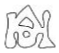 - under the throne of Zeus. **Diameter**: 32 mm **Weight**: 14.75 g **Die alignment**: 12 h. **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 2 ***de Callataÿ 1997*** *– Gr. 1 (120-95 BC)* ***Karayotov 2001*** *– Monogr. 4 (100-85 BC)*

тетрадрахми Александров тип, които са отсечени в Одесос (виж Таблица 2-1).

Сред учените има известни различия по отношение на датирането на одесоските емисии. В основата на класификацията и хронологията на одесоските тетрадрахми, направени от българските нумизмати, е съкровището от с. Рудник, проучено и публикувано от Иван Карайотов (Карайотов 1976, 36-44; Karayotov 2001, 145-158). Според тази хронология първата монета от Синеморското съкровище принадлежи към първите емисии отсечени в Одесос между 115–100 г.пр.Хр., а монограмите на втората монета са използвани между 100 и 85 г.пр.Хр. (Karayotov 2001, 152, Табл. II, № 4).

Друг проучвател на одесоските монети е Франсоа дьо Калатай, който създава хронология на одесоските тетрадрахми, сечени в периода след 120 г.пр.Хр. до втората половина на 70-години на I в.пр.Хр. Краят на този период се определя от датата 72/71 г.пр.Хр., когато Марк Теренций Варон Лукул навлиза в Тракия, като превзема Филипополис и Кабиле, достига с армията си западнопонтийския бряг и подчинява съюзените с Митридат VI градове Аполония, Месамбрия, Дионисополис, Бизоне, Калатис, Томи и Хистрия. (Тачева 1987, 67). Според хронологията на дьо Калатай одесоските екземпляри попадат в група 1 и се датират след 120 до 95 г.пр.Хр. (de Callataÿ 1997, 109-111;114-119; de Callataÿ 1998, 169-192).

Мартин Прайс (Price 1991, 191-196) поставя общо отсичането на одесоските монети между 125 и 75 г.пр.Хр.

Монети на Месамбрия

Съкровището включва трите постумни месамбрийски тетрадрахми от Александров тип (виж Таблица 2-2). За разлика от одесоското, монетосеченето на Месамбрия е добре проучено и изяснено (Карайотов 1992; Karayotov 1994; Karayotov 2009). Франсоа дьо Калатай също изследва градските емисии и създава хронологична линия, съставена от четири групи (de Callataÿ 1994, 300-342;de Callataÿ 1997, 111-119).

Първата месамбрийска монета от съкровището има два монограма – ΔА в ляво поле и HPA под трона. Монограмите са описани от Иван Карайотов под № 56 в таблица II (Karayotov 1994, 131, Pl. XXVIII, № 409-416) и датират монетите в цялата трета четвърт на II в.пр.Хр. Дьо Калатай поставя тетрадрахмите с тези монограми в група 2 (Ав./Рв. печати D19/R1), която е отсичана между 155 и 110 г.пр.Хр. (de Callataÿ 1994, 308, Tab. III; 330)

Втората и третата монета от съкровището са от-

radrachmae of Alexander type minted in Odessos (see Table 2-1).

Scholars differ in their opinion about the dating of the Odessos issues. The hoard from the village of Rudnick, studied and published by Ivan Karayotov (Карайотов 1976, 36-44; Karayotov 2001, 145-158), is fundamental for the classification and chronology of the Odessos tetradrachmae by Bulgarian numismatists. According to this chronology, the first coin in the Sinemorets hoard belongs to one of the first issues minted in Odessos in the period between 115 and 100 BC. The monograms of the second coin were in use from 100 to 85 BC (Karayotov 2001, 152, Table II, No. 4).

François de Callataÿ is another scholar involved in the study of the Odessos coins. He established a chronology for the Odessos tetradrachmae minted after 120 BC – to the second half of the 70s BC. The end of this period is defined by the date of 72/71 BC when Marcus Terentius Varro Lucullus entered Thrace, seizing Philippopolis and Kabyle and reaching with his army the western Pontic coast, subjecting the cities of Apollonia, Mesambria, Dionysopolis, Bizone, Kallatis, Tomi and Istros allied with Mithridates VI (Тачева 1987, 67). According to the chronology of de Callataÿ, the Odessos exemplars fall within group 1 and should be dated in the period after 120 BC and up to 95 BC (de Callataÿ 1997, 109-111; 114-119; de Callataÿ 1998, 169-192).

Martin Price (Price 1991, 191-196) dates the minting of the Odessos coins generally between 125 and 75 BC.

Mesambria Coins

The hoard includes three posthumous tetradrachmae of Alexander type minted in Mesambria (see Table 2-2). Unlike the coinage of Odessos, the one of Mesambria is well studied and explained (Карайотов 1992; Karayotov 1994; Karayotov 2009). François de Callataÿ also studied the city issues and made a chronological line of four groups (de Callataÿ 1994, 300-342; de Callataÿ 1997, 111-119).

The first Mesambrian coin from the hoard shows two monograms - **ΔA** in the left field, and **HPA** – under the throne. The monograms were described by Ivan Karayotov under no. 56 in Table II (Karayotov 1994, 131, Pl. XXVIII, No. 409-416) and they date the coins in the whole third quarter of the 2nd century BC. De Callataÿ places the tetradrachmae with these monograms in Group 2 (Obv./Rev. dies D19/R1) that includes coins issued between 155 BC and 110 BC (de Callataÿ 1994,

Таблица 2-2. Монети на Месамбрия от състава на Синеморското съкровище
Table 2-2. *Coins of Mesambria in the Sinemorets hoard*

№	Описание	Изображение Image (M 1 : 1)	Description
1	***Постумна тетрадрахма – Александров тип. Месамбрия*** **Ав.** Глава на Херакъл, надясно, с лъвска кожа на главата. **Рв.** Зевс, седнал на трон, обърнат наляво. Облечен в химатион до кръста, в лявата ръка държи скиптър, а в дясна ръка – орел. Земна линия. Надпис вдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, надпис вляво ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ(Υ) ↓. В лявото поле под ръката – коринтски шлем, под него монограм 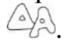. Под трона - втори монограм 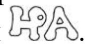. **Диаметър:** 30 мм **Тегло:** 14.60 гр. **Позиция на печатите:** 12 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, инв. № 3. ***Karayotov 1994*** *– Monogr. № 56 (150-125 г. пр.Хр.)* ***de Callataÿ 1994*** *– Gr. 2 (155 и 110 г.пр.Хр)*	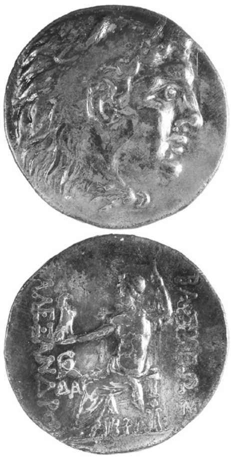	***Posthumous tetradrachm – Alexander type, Mesambria*** **Ob.** Head of Heracles with lion's hide, right. **Re.** Zeus Aetophoros Enthroned, left. Dressed in himation to the waist. Holding a staff in his left hand and an eagle on his left. Ground line. Legend, right: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓; legend, left: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ(Υ) ↓. Corinthian helmet in the left field below the arm and monogram 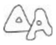 below it. Second monogram 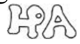 below the throne. **Diameter**: 30 mm **Weight**: 14.60 g **Die alignment**: 12 h. **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 3 ***Karayotov 1994*** *– Monogr. No. 56 (150-125 BC)* ***de Callataÿ 1994*** *– Gr. 2 (155 and 110 BC)*
2	***Постумна тетрадрахма – Александров тип. Месамбрия*** **Ав**. Глава на Херакъл, надясно, с лъвска кожа на главата. **Рв.** Зевс, седнал на трон, обърнат наляво. Облечен в химатион до кръста, в лявата ръка държи скиптър, а в дясна ръка – орел. Земна линия. Надпис вдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, надпис вляво ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ↓. В лявото поле под ръката – коринтски шлем, под него, до колената– монограм 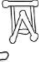. Под трона – втори монограм: 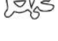 . **Диаметър:** 28 мм **Тегло:** 14.70 гр. **Позиция на печатите:** 12 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, инв. № 190. ***Karayotov 1994*** *– Monogr. № 111 (100-72/71 г.пр.Хр.)* ***de Callataÿ 1994*** *– Gr. 3 (105 и 100 г.пр.Хр)*	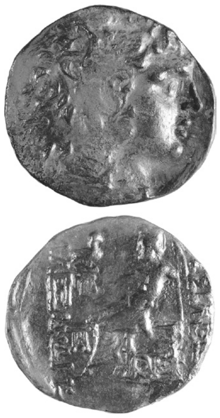	***Posthumous tetradrachm – Alexander type, Mesambria*** **Ob.** Head of Heracles with lion's hide, right. **Re.** Zeus Aetophoros Enthroned, left. Dressed in himation to the waist. Holding a staff in his left hand and an eagle on his left. Ground line. Legend, right: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓; legend, left: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ↓. Corinthian helmet in the left field under the hand. Below it, close to the knees – monogram 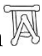. Second monogram 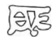 under the throne. **Diameter**: 28 mm **Weght:** 14.70 g **Die alignment**: 12 h. **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 190 ***Karayotov 1994*** *– Monogr. No. 111 (100-72/71 BC)* ***de Callataÿ 1994*** *– Gr. 3 (105 and 100 BC)*

3 ***Постумна тетрадрахма – Александров тип. Месамбрия***

Ав. Глава на Херакъл, надясно, с лъвска кожа на главата.

Рв. Зевс, седнал на трон, обърнат наляво. Облечен в химатион до кръста, в лявата ръка държи скиптър, а в дясна ръка – орел. Земна линия. Надпис вдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, надпис вляво ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ(Υ) ↓. В лявото поле под ръката – коринтски шлем; под него до колената – монограм 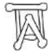. Под трона – втори монограм: 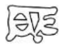.

Диаметър: 28 мм

Тегло: 15.77 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 191.

Karayotov 1994 *– Monogr. № 111 (100-72/71 г.пр.Хр.)*

de Callataÿ 1994 *– Gr. 3 (105 и 100 г.пр.Хр)*

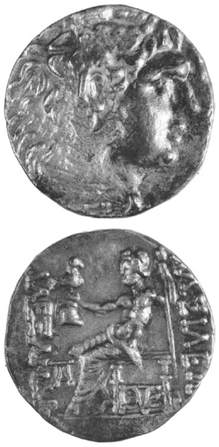

Posthumous tetradrachm – Alexander type, Mesambria

Ob. Head of Heracles with lion's hide, right.

Re. Zeus Aetophoros Enthroned, left. Dressed in himation to the waist. Holding a staff in his left hand and an eagle on his left. Ground line. Legend, right: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓; legend, left: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ(Υ) ↓. Corinthian helmet in the left field under the hand. Below it, close to the knees – monogram 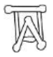. Second monogram 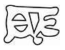 under the throne.

Diameter: 28 mm

Weight: 15.77 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 191

Karayotov 1994 *– Monogr. No. 111 (100-72/71 BC)*

de Callataÿ 1994 *– Gr. 3 (105 and 100 BC)*

сечени с една двойка аверсни и реверсни печати и имат еднакви монограми (M111 по Карайотов), но с различна степен на запазеност. Карайотов датира използването на този монограм между 100 и 72/71 г.пр.Хр. (Karayotov 1994, 133, Pl. XLVI, № 792). Според класификацията на дьо Калатай монети 2 и 3 принадлежат към група 3 (Ав./Рв. печати D11/R1), което прецизира отсичането им между 105-100 г.пр. Хр. (de Callataÿ 1994, 308, Tab. III; 339)

Монети на Мостис

Започвайки прегледа на монетите от съкровището по издатели от север на юг, достигаме до земите на юг от Месамбрия. В последните десетилетия на II в.пр.Хр. и до/или в началото на I в.пр.Хр. европейският Югоизток е контролиран от тракийския цар Мостис. Териториите под неговото управление са се простирали от Месамбрия на север до към Бизантион, Бизанте и Панион на юг и до Черно море от изток (Карайотов 2000, 64). Докъде те са достигали в западна посока не е известно със сигурност – приема се условно, че западната граница е била по реката Хеброс до към Адрианополис, като в северна посока царството е възможно да е включвало планините Сакар и Странджа. През четирите десетилетия на управление на Мостис границите на царството му вероятно са се променяли, като изобщо не е сигурно каква територия е била под контро-

308, Tab. III; 330).

The other two coins in the hoard were minted using one and the same pair of obverse and reverse dies and show identical monograms (M111 after Karayotov) but are in a different state of preservation. Karayotov dated the use of this monogram between 100 BC and 72/71 BC (Karayotov 1994, 133, Pl. XLVI, No. 792). According to the classification of de Callataÿ, coins nos.2 and 3 belong to Group 3 (Obv./Rev. dies D11/R1), which specifies the date of their mintage between 105 BC and 100 BC (de Callataÿ 1994, 308, Tab. III; 339).

Coins of Mostis

Now we come to the lands south of Mesambria in the process of reviewing the hoard according to the issuers from north to south. The European southeast was controlled by the Thracian King Mostis in the last decades of the 2nd century BC. He ruled over territories that spanned from Mesambria in the north, to Byzantium, Bizante and Panion in the south and to the Black Sea in the east (Карайотов 2000, 64). It is not known for sure how far west they reached, but it is accepted conditionally that the western border was along the river Hebros – closely to Adrianopolis. It is possible that the kingdom also included the mountains of Sakar and Strandzha to the north. During the four decades of the reign of Mostis the borders of his kingdom almost cerла на царя.

Епиграфски свидетелства, свързани с Мостис, са публикувани от Ташлъклъоглу (Taşlıklıoğlu 1971, 227–228), Михайлов (Mihailov 1984, 3–15), коментирани от Мустафа Саяр (Sayar 1995, 187–195) и обобщени от Методи Манов (Манов 2014, 263–265). За съжаление, те не съдържат информация с датиращо за управлението на Мостис значение.

Земите, контролирани от Мостис, са обитавани от кените[1]. През II в.пр.Хр. изворите свидетелстват за отделни ходове и активност на водачите им, отбелязвайки техните близки отношения с Витинското царство. Прусий II, цар на Витинското царство между 182 и 149 г.пр.Хр., е имал за съпруга принцеса от кените. Във времето около средата на II в.пр.Хр. кените имали за владетел Диегилис, който дълги години воювал с Пергамските царе. Около 148 г.пр.Хр. той успява да откъсне изпод контрола на Пергамските царе Лизимахия (Кабакчиев 2000, 139). Едва след 145/144 г.пр.Хр. Пергамският цар успява да противодейства на кените като изпраща войски срещу Диегилис, които са предвождани от Стратон. Смята се, че военните действия са продължили до 141 г.пр.Хр., когато кените са прогонени от Херсонес. Същевременно Атал III, последният цар на Пергам, успява при едно свое посещение в Рим да измоли и да получи градовете Енос и Маронея, вероятно също завладени от Диегилис (Тачева 1987, 61). Докато текат военните кампании Диегилис умира или е бил убит. Тронът е наследен от неговия син – Зиселмис/Зибелмиос.

Зиселмис/Зибелмиос продължил политиката на Диегилис в района на Тракийския Херсонес и това станало причина за свалянето му от власт. След смъртта на Атал III, която стана между септември 134 г.пр.Хр. и пролетта/ лятото на 133 г.пр. Хр. (Sherwin-White 1977, 68), земите на Тракийския Херсонес стават част от Римската република (Тачева 1987, 61; Цветкова 2008, 237), тъй като Атал III завещал царството си на Рим. След смъртта на Атал III и оттеглянето на пергамските войски, Зиселмис/Зибелмиос атакувал гръцките градове в Тракия, проявявайки особена жестокост (Diod. XXXIV, 12; Val. Max. IX, 2, ext. 4), което станало причина жителите на Сестос да пратят пратеници до римските военначалници в Азия (Magie 1950, 779-780). В от-

---

[1] В научната литература съществуват различни мнения за принадлежността на Мостис – според едни той принадлежи към към кените, а според други – към астеите (одрисите), като и двете хипотези имат своите аргументи и поддръжници. Обаче, имайки предвид размер на териториите под контрола на Мостис, можем да предположим, че владенията му са включвали няколко племенни групи.

tainly changed, and it is not definite at all what territory was under the control of the king.

Epigraphic evidence concerning Mostis was published by Taşlıklıoğlu (Taşlıklıoğlu 1971, 227-228), Mihailov (Mihailov 1984, 3-15), commented by Mustafa Sayar (Sayar 1995, 187-195) and summarized by Metodi Manov (Манов 2014, 263-265). Unfortunately, they do not contain information that can be directly used for dating Mostis's reign.

The lands controlled by Mostis were inhabited by the Caeni[1]. In the 2nd century BC sources testifified to single moves and activities of Caeni leaders, noting their close relations with the Bithynian Kingdom. Prusius II, King of Bithynia in the period between 182 BC and 149 BC, was married to a Caeni princess. About the middle of the 2nd century BC, the Caeni were ruled by Diegylis – a cruel man who fought with the Pergamon kings for many years. He managed to extract Lysimachia from the control of the Pergamon kings sometime around 148 BC (Кабакчиев 2000, 139). It was only after 145/144 BC that the incumbent king of Pegamum was able to counteract the Caeni by sending troops led by Straton against Diegylis. It is assumed that the military operations lasted until 141 BC when the Caeni were banished from Chersonesus. Meanwhile, during one of his visits to Rome, Attalos III – the last king of Pergamon, succeeded in obtaining by entreaty the cities of Aenus (Ainos) and Maroneia, probably also conquered by Diegylis (Тачева 1987, 61). Diegylis died or was killed during the campaigns. The throne was inherited by his son, Ziselmis/Zibelmios.

Ziselmis/Zibelmios continued the policy of Diegylis in the region of Thracian Chersonesus and this was why he was ousted from power. After the death of Attalos III, which happened between September 134 BC and the spring/summer of 133 BC (Sherwin-White 1977, 68), the lands of Thracian Chersonesus became part of the Roman Republic (Тачева 1987, 61; Цветкова 2008, 237) as he had left his kingdom to Rome in his will. After the death of Attalos III and the withdrawal of the Pergamon army, Ziselmis/Zibelmios attacked the Greek poleis in Thrace with particular cruelty (Diod. XXXIV, 12; Val. Max. IX, 2, ext. 4). This was the reason for the citizens of Sestos to send envoys to the Ro-

---

[1] There are different opinions in research literature about the affiliation of Mostis. Some believe that he belonged to the Caeni, while others think that he belonged to the Astoi (the Odrysians). Both hypotheses have their arguments and supporters. However, considering the territories under his control, it may be assumed that his possessions included several tribal groups.

говор в Тракийския Херсонес пристигна преторът Марк Косконий, на който мандатът като управител на провинция Македония протекъл между 135 и 133 г.пр.Хр. Без да има преки данни за римската намеса, Ю. Кабакчиев предполага, че идването на претора Марк Косконий в района на Херсонес съвпада с края на царуването на Зиселмис/Зибелмиос.

Същевременно неподготвеността на римляните за бързото покоряване на Пергамското царство е използвана от Аристоник/Евмен III, който твърди, че е брат на Атал III. Той е използвал Тракия и тракийски наемници, за да организира въстание и постави под контрол определени територии (Sherwin-White 1977, 67-68; Potter 1988, 294). През 129 г. пр.Хр. втора римска армия водена от Марк Перперна (M. Perperna), разбива бунтовниците и залавя Аристоник при Стратоника (Broughton 1952, 501-502, 504). По този начин в 129 г.пр.Хр приключва четиригодишното управление на Аристоник и римляните присъединяват всичките земи и градове, завещани им от Атал III, в Тракийски Херсонес (Тачева 1986, стр. 61).

През следващите десетилетия римските провинциални управители провеждат редица военни кампании във вътрешността на Тракия, в които се редуват победи и поражения (Тачева 1986, 62–65). В самия край на II в.пр.Хр. в земите на кените пристига начело на римската армия преторът Тит Дидий. До около 101/100 г.пр.Хр. римляните завладяват Кенийския Херсонес, а последвалото администриране на земите задължило провинциалният управител на Македония да престоява в тези места по шейсет дни годишно (Тачева 1986, 64–65). Завещаните от Аталидите земи, включващи Тракийския Херсонес, имат статут на военна провинция от 129 до 101/100 г. пр. Хр., след което са присъединени към провинция Македония (Martin, Badian 1979, 158).

На фона на тези бурни исторически събития изследователите нямат единно мнение за периода на царуването на Мостис. По мнението на Кабакчиев „към края на II/началото на I в.пр.Хр. в Тракийския югоизток е управлявал за около 40 години владетел на име Мостис" (Кабакчиев 2000, 141) и определя Мостис като наследник на Зиселмис/Зибелмиос. Той смята, че още от началото на управлението си Мостис е трябвало да се съобразява с новата политическа обстановка в района и да ориентира политиката си изцяло към Рим и съюзниците му (Кабакчиев 2000, стр. 141). Той също смята, че успехите на римляните, донесли триумф на Тит Дидий (101/100 г.пр.Хр.), още не означавали катастрофа за Мостис (Кабакчиев 2000, 143). Така, съгласно Ю. Кабакчиев, периодът на управление на Мостис може да бъде поставен между 135/133 г.пр.Хр. и 95/93 г.пр.Хр.

man military commanders in Asia (Magie 1950, 779-780). In response, Praetor Marcus Cosconius arrived to Thracian Chersonesus. His mandate as a Governor of the province of Macedonia was between 135 and 133 BC. Without having direct information about any direct Roman intervention, Y. Kabakchiev assumed that the arrival of Praetor Marcus Cosconius in the area coincided with the end of the rule of Ziselmis/Zibelmios.

At the same time, the fact that the Romans were not prepared for the swift conquest of Pergamon was used by Aristonicus/ Eumenes III, who claimed to be the brother of Attalos III. He used Thrace and Thracian mercenaries to organize a revolt and to impose control on certain territories (Sherwin-White 1977, 67-68; Potter 1988, 294). In 129 BC a second Roman army led by Marcus Perperna defeated the rebels and captured Aristonicus at Stratonikeia (Broughton 1952, 501-502, 504). Thus 129 BC saw the end of the four-year governance of Aristonicus and the Romans added all the lands and territories in Thracian Chersonesus (Тачева 1986, p. 61).

In the decades that followed, the Roman provincial governors carried out a number of military campaigns in inner Thrace in which a sequence of victories alternated with defeats (Тачева 1986, 62-65). At the very end of the 1st century BC, Praetor Titus Didius arrived in the lands of the Caeni at the head of the Roman troops. By 101/100 BC, the Romans had seized the entire Caeni Chersonesus, and the new administration of these territories obliged the provincial governors of Macedonia to remain there 60 days a year (Тачева 1986, 64-65). The lands willed to them by the Attalids, including Thracian Chersonesus, had the status of a military province from 129 to 101/100 BC, after which they were added to the Province of Macedonia (Martin, Badian 1979, 158).

Against the backdrop of these historical events, researchers are not united in their opinion about the reign of Mostis. In the opinion of Kabakchiev, "at the end of the 2nd/the beginning of the 1st century BC, the Thracian southeast was ruled by a king named Mostis who governed for about 40 years" (Кабакчиев 2000, 141), defining Mostis as an heir to Ziselmis/Zibelmios. According to Kabakchiev, from the very beginning of his rule, Mostis had to take into consideration the new political situation in the region and turn his policy entirely towards Rome and its allies (Кабакчиев 2000, p. 141). He also thinks that the successes of the Romans that resulted in a triumph of Titus Didius (101/100 BC), still did not mean a catastrophe for Mostis (Кабакчиев 2000, 143). Thus, according to Y. Kabakchiev, the period during which Mostis ruled should be designated

Има и други мнения относно годините и обстоятелствата, при които управлява Мостис. В изследването си, посветено на монетосеченията на тракийските племена и владетели, Й. Юрукова предложи царуването на Мостис да се постави в период от около началото на последната четвърт на II в.пр. Хр до около 86 г.пр.Хр. (Юрукова 1992, 172). Предложената датировка се базира на тетрадрахмата на Мостис от Британския музей с последната (известна) година на неговото управление – 38 г., отсечена върху тасоска тетрадрахма, съчетана с известните исторически данни за похода на Луций Корнелиус Сула (L. Cornelius Sulla), който спечелвайки сраженията при Херонея и при Орхомен предопределя изхода на I Митридатова война (88–85 г.пр.Хр.).

Трябва да се отбележи, че тасоските тетрадарахми нямат сигурна и точна датировка. Имитативното монетосечене на Тасос продължава 80, 100 или повече години, като най-ранната дата на започването му е около 120–100 г.пр.Хр., а ателието на острова продължава с продукцията им до около 20/10 г.пр.Хр. (Prokopov 2009, 340). Най-ранните монети, група 1 според дългогодишният прочвател на тасоските монети И. Прокопов, са отсичани в период от около 120 до 80/70 г.пр.Хр. (Prokopov 2009, 338) – този почти половинвековен времеви отрязък превръща, на практика, използването на тасоските монети в много несигурен източник за датиране на емисиите на Мостис.

Ставри Топалов приема за първа година от управлението на Мостис 123 г.пр.Хр., която е начална и за царуването на Митридат VI. Той смята, че именно постоянната подкрепа, оказвана от понтийския владетел на своя балкански съюзник, е причината за избора на тази начална дата за номерирането на тетрадрахмите на Мостис (Топалов 2009, 145–146). Обаче в заключение Топалов предлага за годините, в които Мостис най-вероятно е бил владетел в земите на Тракия, датировка 113/104–85/79 г.пр.Хр. (Топалов 2009, 151).

Още по-различно мнение за Мостис изказва Пламен Петков, според когото Мостис „едва ли е владетел на кените” и вижда в него басилевс от астейска (одриска) линия (Петков 2012, 111) и поставя управлението му между 105–87 г.пр.Хр. (Петков 2012, 339). Неясна остава предложената от Петков продължителност от около 18 години на царуването на Мостис при наличието на монети, достигащи, за сега, до 38 година.

Нова датировка за управлението на Мостис представя Евгени Паунов, който предлага за начало на царуването му 139/138 г.пр.Хр., а за края – годината, в която Тит Дидий завладява Кенийския Херсонес, 101/100 г.пр.Хр. (Paunov 2014, 458). Източник

between 135/133 BC and 95/93 BC.

There are other opinions about the years and the circumstances at which Mostis ruled. In her study dedicated to the coinage of Thracian tribes and rulers, Y. Yuroukova suggested that the reign of Mostis should be limited within a period from about the beginning of the last quarter of the 2nd century BC to about 86 BC (Юрукова 1992, 172). The suggested dating is based on the Mostis tetradrachm from the British Museum with the last (known) dynastic year of his rule (38) minted on a Thasos tetradrachm, combined with the known historical data about the campaign of Lucius Cornelius Sulla, who, winning the battles at Chaeronea and Orchomenus, determined the outcome of the First Mithridatic War (88-85 BC).

It should be noted that the Thasos tetradrachms do not have a definitive and precise dating. Imitative coin minting on Thasos continued for 80-100 or more years, the earliest date when it was begun being around 120-100 BC, with the mint on the island continuing to produce them until around the years 20/10 BC (Prokopov 2009, 340). The oldest ones, group 1, according to I. Prokopov who has studied Thasos coins for years, were minted in the from around 120 to 80/70 BC (Prokopov 2009, 338) - this nearly half-century timeslot practically makes Thasos coins a very insecure source of dating Mostis issues.

Stavri Topalov accepts 123 BC as the beginning of the reign of Mostis – a year also initial for the rule of Mithridates VI. He believes that the permanent support of the Pontic ruler to his Balkan alley was precisely the reason for the choice of this year as the first one for the numeric system of the Mostis' tetradrachmae (Топалов 2009, 145-146). However, Topalov offers in his conclusions other dates – 113/104-85/79 BC – for the years during which Mostis was most probably ruler in the lands of Thrace (Топалов 2009, 151).

The opinion of Plamen Petkov is quite different. He believes that Mostis "had hardly been ruler of the Caeni" and he recognizes in him a basileus of the Astian (Odrysian) line (Петков 2012, 111), dating his rule in the period 105-87 BC (Петков 2012, 339). The duration of about 18 years of the reign of Mostis suggested by Petkov also remains obscure in the light of the existence, for now, of coins covering 38 years.

A new dating for the rule of Mostis is presented by Evgeni Paunov, who suggests the beginning of his reign in 138/139 BC and the end of it – in the year when Titus Didius seized Caeni Chersonesus, 101/100 (Pau-

на информация за похода на Тит Дидий е надписът от Книдос (Col IV, 1.5) където се споменава Τίτο [ς Δείδος] и завладените от римляните земи на кените (Hassall, Crawford, Reynolds, 1974, 204).

До намирането на категорични доказателства за елиминирането на Мостис в 101/100 г.пр.Хр. ще се придържаме към датировка на управлението на владетеля, започваща в 133 г.пр.Хр като наследник на Зиселмис/Зибелмиос. Важно е да се отбележи, че без значение, дали ще бъдат открити монети от покъсните му емисии, съществува възможност управлението на Мостис да е продължило повече от 38 г. Общите граници на част от земите му с Римската република са били важна причина да поддържа добри отношения с този изключително силен и мощен съсед. Освен това, не непременно военна кампания или други активни действия трябва да са причинили смъртта му. За съжаление липсата на името на Мостис в изворите не ни позволява да поставим по-сигурно във времето годините на царуването му. Надяваме се, че натрупването на новите нумизматични свидетелства от типа на синеморското съкровище, ще допринесе съществено до решаване на този въпрос.

Библиографски преглед

В началото на дългия списък от учени, дали своя принос в изучаването на Тракия, е Феликс Кари. Той е роден в Марсилия през 1699 г. и до смъртта си в 1754 г. работи като антиквар, нумизмат и активен колекционер (Thomas 1870, 532). През 1752 г. Кари издава класическия си труд „История на царете на Тракия и на Боспор Кимерийски“ (Cary 1752). В него отсъства информация за Мостис, но безупречното оформление и използваните изворови данни за владетелите отреждат на Кари важно място в изследванията посветени на Тракия.

Пръв от нумизматите, писали за Мостис, е изтъкнатият Еразмус Фрьолих (Froelich или Frölich) (Frölich 1753, 146), който е роден през 1700 г. в Грац. Фрьолих е живял във Виена, където става професор по история. Публикувал много трудове, основно на латински. (Thomas 1870, 973). В 1753 г., пет години преди смъртта си, той описва бронзова монета на цар Мостис и поставя началото на изучаването на монетите му (Frölich 1753, 146).

Друг пионер-нумизмат е Джоузеф Пелран (роден в 1684 г.). Той включва монета на Мостис в издадения през 1762 г. в Париж „Каталог на царските монети“ (Pellerin 1762, 31, Pl. III). Пелран събира огромна колекция – както твърдят, една от най-големите частни колекции (Thomas 1901, 1912), която впоследствие образувала ядрото на нумизматичнаnov 2014, 458). A source of information about the campaign of Titus Didius is the inscription from Knidos (Col IV, 1.5), where Τίτο [ς Δείδος] is mentioned, as well as the Caeni lands seized by the Romans (Hassall, M., Crawford, M., Reynolds, 1974, 204).

Until definitive evidence of the elimination of Mostis in 101/100 BC is found we will use the dating of his rule beginning in 133 BC as the heir to Ziselmis/Zibelmios. It is important to note that, regardless of whether coins of his later issues will be discovered, there is an option that the rule of Mostis could have continued for more than 38 years. The common borders part of his lands shared with the Roman Republic were an important reason to maintain good relations with this extremely powerful neighbor. In addition, his death may not necessarily have been caused by a military campaign or other actions. Regrettably, the absence of the name of Mostis in the sources does not allow us to pinpoint more precisely the years of his rule. We hope that the accumulation of new numismatic evidence of the Sinemorets hoard type will make a considerable contribution to the resolution of this problem.

Bibliographic review

Felix Cary is at the top of the long list of scholars who contributed to the study of Thrace. He was born in Marseille in 1699 and worked as an antiquarian, numismatist and active collector until his death in 1754 (Thomas 1870, 532). In 1752 Cay published his classical work – *History of the Kings of Thrace and of the Cimmerian Chersonesus* (Cary MDCCLII). There is no information in it about Mostis, but the impeccable presentation and the data from the sources about the rulers, assign Cary an important place in the studies devoted to Thrace.

Erasmus Frölich was the first one among the numismatists who wrote about Mostis (Frölich MDCCLIII, 146). He was born in 1700 in Graz but he lived in Vienna where he became professor of history. Frölich published many works, mainly in Latin (Thomas 1870, 973). In 1753, five years before his death, he described a bronze coin of king Mostis, and the study of his coins began (Frölich MDCCLIII, 146).

Joseph Pellerin (born in 1684) was another pioneer-numismatist. He included a coin of Mostis in the *Catalogue of the Royal Coins*, published in 1762 in Paris (Pellerin MDCCLXII, 31, Pl. III). Pellerin gathered what people say was one of the largest private collections (Thomas 1901, 1912). Eventually, it became the core of the numismatic collection of the French Naта колекция на френската Национална библиотека. Пелран, цитирайки Фрьолих, счита Мостис за владетел в Епир или в някоя съседна страна на илирийския бряг.

Италианският пътешественик, антиквар и нумизмат Доменико Сестини е роден около 1750 г. във Флоренция. През 1814 г. Сестини е назначен за професор в Пиза и до смъртта си в 1832 г. публикува редица трудове по нумизматика, чрез които името му се увенчава със слава (Thomas 1901, 2174). Издава през 1790 г. в Ливорно четвърти том на „Писмата...“ (Sestini 1790, 81, Lettere VII)., в който откриваме и първата описана тетрадрахма на Мостис, която, по негово време, е част от колекцията на сър Робърт Аинсли. Екземплярът е от 38 година, а владенията на царя за първи път са локализирани в Тракия. Сестини прави това откритие чрез изворите и се позовава на Тукидид. Обаче виждането му за свързването на Мостис с Тракия не се възприема от съвремениците му.

Италианският пътешественик, антиквар и нумизмат Доменико Сестини е роден около 1750 г. във Флоренция. През 1814 г. Сестини е назначен за професор в Пиза и до смъртта си в 1832 г. публикува редица трудове по нумизматика, чрез които името му се увенчава със слава (Thomas 1901, 2174). Издава през 1790 г. в Ливорно четвърти том на „Писмата...“ (Sestini 1790, 81, Lettere VII)., в който откриваме и първата описана тетрадрахма на Мостис, която, по негово време, е част от колекцията на сър Робърт Айнсли. Екземплярът е от 38 година, а владенията на царя за първи път са локализирани в Тракия. Сестини прави това откритие чрез изворите и се позовава на Тукидид. Обаче виждането му за свързването на Мостис с Тракия не се възприема от съвременниците му.

Известният йезуит и нумизмат, австриецът Йозеф Екел, автор на „Науката за старите пари“, също пише за цар Мостис. Екел натрупва значителни знания за античността и монетите. През 1774 г. той е назначен за директор на императорския монетен кабинет във Виена. Между 1792 и 1798 г. публикува най-систематичното изследване, свързано с науката за монетите (Thomas 1870, 825), което му носи огромна известност и популярност и до днес. Макар че монетите на Мостис са описани също в частта, посветена на царете на Епир, Екел отбелязва и двете съществуващи мнения за монетите на владетеля – на Пелран и на Сестини (Eckhel 1839, 177).

В том II от „Описанията“ на френският антиквар и нумизмат Теодор Мионе отново откриваме няколко бронзови монети и същата тетрадрахма. Томът е издаден през 1807 г. и монетите на Мостис са поставени след царете на Епир и преди екземплярите

tional Library. Pellerin, quoting Frölich, believed that Mostis was a ruler in Epirus or in some other neighboring country along the Illyrian coast.

The Italian traveler, antiquarian and numismatist, Domenico Sestini, was born *c*. 1750 in Florence. Sestini was appointed as professor in Pisa in 1814, and, until his death in 1832, he published a number of numismatic works that covered his name with glory (Thomas 1901, 2174). In 1790, he published in Livorno the fourth volume of *The Letters*... (Sestini MDCCXC, 81, Lettere VII), in which we find the first described tetradrachm of Mostis. At that time, the coin was part of the collection of Sir Robert Ainsley. The exemplar is from the 38th year, and the lands of the king were localized in Thrace for the first time. Sestini made this discovery by the sources and referred to Thucydides. However, his idea to relate Mostis with Thrace was not accepted by his contemporaries.

Austrian Joseph Eckhel, a famous Jesuit and numismatist, author of *The Science of Old Coins,* also wrote about king Mostis. Eckhel acquired significant knowledge about antiquity and coins. In 1774, he was appointed director of the imperial cabinet of coins in Vienna. In the period between 1792 and 1798, he published the most systematic study associated related the science of coins (Thomas 1870, 825), which have brought him immense fame and popularity up to the present day. In spite of the fact that the coins of Mostis were also described in the part devoted to the kings of Epirus, Eckhel noted the two existing views concerning the ruler's coins – those of Pellerin and Sestini (Eckhel MDCCCXXXIX, 177).

We find again several bronze coins and the already mentioned tetradrachm in Volume II of *The Descriptions* by the French numismatist and antiquarian, Theodor Mionnet (Mionnet MDCCCVII, 67).

Ennio Visconti is another interesting person who wrote about Mostis. He was born in Rome in 1751 and was hereditary conservator of the Roman popes, antiquarian and historian. Visconti moved to Paris, where he worked at the Louvre, after the occupation of Rome by the French in 1793. On an appointment by Napoleon, he published six volumes of descriptions of eminent Greek and Roman men. He was elected professor of archaeology in 1803 (Thomas 1901, 2400). Visconti also wrote about Mostis in volume II devoted to Greece (Visconti MDCCCVIII, 259-261, Pl.41, N 18), and he associated him with the Thracian kings after Kotys V and Raskouporis. Visconti believed that the lands of Mostis were in the European part of Turkey and borот о. Керкира (Mionnet 1807, 67).

Енио Висконти е друга интересна личност, писала за Мостис. Наследствен консерватор на римските папи, антиквар и историк, той е роден в Рим през 1751 г. След окупацията на Рим от французите в 1793 г. Висконти се премества в Париж, където работи в Лувъра и издава по заръка на Наполеон 6 тома описания на бележити мъже от Гърция и Рим. През 1803 г. той е избран за професор по археология (Thomas 1901, 2400). В том II, посветен на Гърция, Висконти пише и за Мостис (Visconti 1808, 259-261, Pl.41, N 18), като го причислява към царете на Тракия след Котис V и Раскупор. По негово мнение владенията на Мостис са били в Европейска Турция и граничели с Македония. Висконти представя екземпляра, описан от Сестини, този, отсечен в 38 година (тетрадрахмата е илюстрирана в табло 41).

Половин век по-късно французинът Шабуйе публикува втора тетрадрахма на Мостис. Шабуйе е роден в 1814 г. в Париж и от 1832 г. работи в Монетния кабинет към Френската Национална библиотека. През 1866 година той публикува отсечена в 22 година тетрадрахма (Chabouillet 1866, 21-24, Pl. I, N 6), като прави пълен преглед на публикациите, в които е писано за Мостис и дава различните мнения за произхода и владенията му. Шабуйе помества и рисунка на монетата в табло I под номер 6.

През 1876 г. във Великобритания е публикувана статията на Пърси Гарднър за Мостис и монетосеченето му (Gardner 1876, 299-306). Тридесетгодишният Гарднър по това време работил в Британския музей, а статията му, посветена специално на Мостис, е първата по рода си. Описаната от него тетрадрахма привлича вниманието му поради факта, че за отсичането й е използвана тасоска монета. Гарднър и нумизматиката по това време са в пълна неяснота относно времето, в което управлява и сече монети Мостис и остров Тасос. Той счита, че първите емисии монетите на Тасос са отсечени в III в.пр.Хр. – между 280-212 г.пр.Хр., а царуването на Мостис е затворено между 274-258 г.пр.Хр. Пърси Гарднър е убеден, че Мостис е управлявал в Тракия и по-точно в Източна Тракия, а не в Епир.

В следващата година Пърси Гарднър и Бъркли Хед издават „Каталог на гръцките монети в Британският музей“ (Head, Gardner 1877, 206, № 1), в който отново намират място монети на Мостис – отсечената в 38 година тетрадрахма, както и бронзова монета от типа „кон в тръс наляво”.

През 1887 г. Бъркли Винсън Хед публикува първото издание на „История на монетите” – това значимо изследване му отрежда заслужено място сред нумизматите. По това време на Хед са известни три тетрадрахми на Мостис – от години ΙΓ, ΚΒ и ΛΗ

dered on Macedonia. He presented the exemplar described by Sestini, the one minted in the 38 BC (the tetradrachm is illustrated in Plate 41).

Half a century later, a Frenchman, Chabouillet, published a second tetradrachm of Mostis. Chabouillet was born in 1814 in Paris, and worked at the Cabinet of Coins of the French National Library since 1832. In 1866, he published one tetradrachm minted in the year 22 (Chabouillet 1866, 21-24, Pl. I, N 6), made a complete review of the publications that contained anything about Mostis and quoted the different views on both his origin and the location of his kingdom. Chabouillet also gave a drawing of the coin in Plate I under no. 6.

The paper about Mostis and his coinage by Percy Gardner was published in 1876 in Great Britain (Gardner 1876, 299-306). Gardner, 30 at that time, was working at the British Museum, and his paper devoted especially to Mostis was the first of its kind. The tetradrachm described by him attracted his attention due to the fact that a Thasos coin was used for its mintage. At that time, both Gardner and the numismatics were totally unaware about the time of reign and of the coinage of Mostis, as well as of that of the island of Thasos. He believed that the first coin issues of Thasos were minted in the 3rd century BC – between 274 and 258 BC. Percy Gardner was convinced that Mostis ruled in Thrace, and more precisely in Eastern Thrace, not in Epirus.

Next year Percy Gardner and Barcley Head published the *Catalogue of the Greek Coins in the British Museum* (Head, Gardner 1877, 206, No. 1) and the coins of Mostis found their place in it again: the tetradrachm minted in the year 38 and a bronze coin of the “horse at a trot on the left” type.

In 1887 Barcley Vincent Head published the first edition of the *History of Coins*. This remarkable work deservedly assigned him a place among the numismatists. Head knew of three tetradrachmae of Mostis at that time: of the years ΙΓ, ΚΒ and ΛΗ (Head 1887, 243) and one bronze coin of the “horse at a trot” type.

The tetradrachm of Mostis from year 13 (ΙΓ), described in *History of Coins* in 1887, is now part of the collection of the Berlin Museum. Its first publication is probably that by Julius Friedlaender. The present review uses a later issue edited by Sallet – a catalogue supplemented with brief data about the individual rulers (von Sallet 1888, 338-339, Taf. VIII, 73).

The bronze coins presented by Head were published in 1898 by the epigraph, numismatist and archaeologist

(Head 1887, 243) и една бронзова монета от типа „конче в тръс".

Описаната през 1887 г. в „История на монетите" тетрадрахма на Мостис от 13-та година е първата известна от тази дата – днес тя е част от сбирката на Берлинския музей. Вероятно първата ѝ публикация е на Юлиус Фридлендер (Julius Friedländer). В настоящия обзор е използвана по-късно излязла книжка, издадена под съставителството на Зайет и представляваща каталог, допълнен с кратки данни за отделните владетели (von Sallet 1888, 338-339, Taf. VIII, 73).

През 1898 г. представените от Хед бронзови монети са публикувани от епиграфа, археолог и нумизмат Хайнрих Дресел (Dressel 1898, 211).

Във второто допълнено издание на „Историята", публикувано през 1911 г., Бъркли Хед дава информация за повече монети на Мостис – както за тетрадрахма, отсечена в година ΛΒ, така и за бронзови монети от различни типове. (Head 1911, 285).

В България първи за Мостис пише чехът Вацлав Добруски (Добруски 1897, 625-627, табло III, № 13,№ 16), който е бил първият директор на Археологическия музей в София. Той описва известните екземпляри, разпръснати в различни музеи и прави преглед на монетосеченията на тракийските царе. Добруски ръководи музея от 1893 до 1910 г., като организира и първите археологически разкопки в страната – в Златна Панега, Ескус и Никополис ад Иструм.

В Археологическия музей в София, първоначално като секретар, а впоследствие и като завеждащ Нумизматичната сбирка, работи и Никола Мушмов, който е автор на редица книги и материали по нумизматика. Също негова заслуга са големите придобивки за музея на съкровища и колекции. Мушмов е роден в Струга през 1869 г. В навечерието на Балканските войни той издава първия си голям труд – „Античните монети на Балканският полуостров и монетите на Българските царе". По своята същност „Античните монети.." е каталог и в дясното поле на страниците са дадени цените на монетите в левове. Мушмов публикува три сребърни монети на Мостис – тетрадрахми от години ΙΓ (No 5764), ΚΒ (No 5766) и ΛΗ (No 5765), както и четири бронзови монети от типовете „орел върху мълния", „броня", „кончето" и „с грозд" (Мушмов 1912, 338, Табло XXXVIII-16-17 и 18-19 и Табло XXXIX-4).

Друг важен труд на Никола Мушмов е публикуван в Годишника на Народната Библиотека Пловдив за 1925 г. В „Монетите на тракийските царе" са представени монети от Спарадок до Реметалк III. Частта, посветена на Мостис, включва три тетрадрахми от години ΙΓ (No 163), ΛΕ (No 162) и ΛΗ

Heinrich Dressel (Dressel 1898, 211).

In the second expanded edition of the *History*, published in 1897, Barcley Head gave information more about more Mostis coins: a tetradrachm issued in the year ΛΒ and bronze coins of various types (Head 1911, 285).

The first scholar who wrote about Mostis in Bulgaria was the Czech Václav Dobruský (Добруски 1897, 625-627, табло III, No.13, No. 16) – the first director of the Archaeological Museum in Sofia. He described the known exemplars, scattered in various museums, and made a review of the coinages of the Thracian kings. Dobruský managed the museum from 1893 to 1910 and organized the first archaeological excavations in Bulgaria – in Zlatna Panega, Oescus and Nicopolis ad Istrum.

Nikola Mushmov also worked at the Archaeological Museum in Sofia – initially as secretary and eventually, as head of the numismatic collection. He wrote a number of books and papers on numismatics. The credit for the large acquisitions for the museum of hoards and collections is also his. Mushmov was born in the town of Struga in 1869. He published his first big work on the eve of the Balkan Wars: „Античните монети на Балканския полуостров и монетите на българските царе" (*The Ancient Coins on the Balkan Peninsula and the Coins of the Bulgarian Kings)*. Essentially, "The Ancient Coins …" is a catalogue, and the price of the coins is given in the right field of the pages. Mushmov published three silver coins of Mostis – tetradrachmae from the years ΙΓ (No 5764), ΚΒ (No 5766) and ΛΗ (No 5765) as well as four bronze coins of the "eagle on a thunderbolt", "armor", "the horse" and "with bunch of grapes" kind (Мушмов 1912, 338, Plate XXXVIII-16-17 and 18-19, and Plate XXXIX-4).

Anther important work of Nikola Mushmov, *The Coins of the Thracian Kings,* was published in the Yearbook of the Plovdiv National Library in 1925. It presents coins from Sparadokos to Rhoemetalkas III. The part devoted to Mostis includes three tetradrachmae from the years ΙΓ (No 163), ΛΕ (No 162) and ΛΗ (No 164), as well as eleven bronze coins (Nos. 165 – 175) (Мушмов 1925 (1927), 236 – 238, Plates VI – VII).

Jean Babelon published tetradrachmae of Mostis during World War II, in 1942 (Babelon 1942). Jean Babelon was the son of the eminent French numismatist Ernest Babelon. He worked at the Cabinet of Coins, National Library, and published a number of books on numismatics. As early as in 1936, Babelon published

(No 164), както и единадесет бронзови монети (No. 165–175) (Мушмов 1925 (1927), 236–238, табла VI–VII)

По време на Втората световна война, в 1942 г., Жан Баблон публикува тетрадрахми на Мостис (Babelon 1942). Жан Баблон е син на видния френски нумизмат Ернест Баблон. Той работи в Монетния кабинет към Националната библиотека и издава редица книги, посветени на нумизматиката. Още през 1936 г. Баблон обнародва екземпляра от година 22-ра, който се съхранява в Париж (Babelon 1936, № 1822).

След Баблон няколко десетилетия по темата нищо не се пише, а интересът към Мостис е възбуден отново през 1968 г. През същата година Тодор Герасимов (1903–1974 г.) публикува статия за две тетрадрахми на Мостис. С обявяването им за фалшиви започва полемика между него и Адолф Рогалски. В 1971 г. излиза статията на варненския колекционер и нумизмат Адолф Морис Рогалски (1913–1984 г.). Той събира информация от публикации, а по-късно и гипсови отливки на тетрадрахмите. Съобщава за 9 сребърни монети – повечето са част от колекциите на големи музеи в Европа и в САЩ (Рогалски 1971, 41-50, Таб. 1, 1-9). Рогалски прави редица заключения, сред които, че различните монограми представляват имена на магистрати; че Садала е името на най-важната личност след владетеля; че датите по монетите означават или година на отсичане от възцаряването на владетеля, или такава от начало на ера, отнасяща се до неговата династия. Рогалски също така предполага, че изображенията на монети с номера 1, 2, 6, 7, 8 и 9 са на един и същ човек, но в различна възраст, докато тези от година 22 (№ 3, 4 и 5) представят друга личност, като и двете личности носят едно и също име. Отсъствието на името Садала той обяснява със заемане на друга служба или отстраняване му. Използвайки новата информация Рогалски датира управлението на Мостис в периода от последните три десетилетия на II в.пр.Хр. до първото десетилетие на I в.пр.Хр. За Рогалски монетите на Мостис са автентични.

В публикуваната посмъртно в 1974 г. статия в „Известия на музея във Варна” (Герасимов 1974, 9-17) Герасимов отново застъпва виждането си за неистинската същност на монетите.

Няколко години по-късно, през 1976, излиза монография на Йорданка Юрукова посветена на тракийските монетосечения (Youroukova 1976). В частта, отделена на Мостис, е възприета датировката на Рогалски и са разгледани детайлно изображения върху бронзовите монети, както и тетрадрахмата от Лондон, за отсичането на която е използвана монета на Тасос (Youroukova 1976, 34-39).

the exemplar from the year 22 that is kept in Paris (Babelon 1936, n° 1822).

Nothing was written on the subject for several decades after Babelon, but interest in Mostis arose again in 1968. In this year, Todor Gerasimov (1903-1974) published a paper about two Mostis tetradrachmae. They were declared fake and this gave the start of the polemics between him and Adolph Rogalski. The article of the Varna collector and numismatist Adolph Morris Rogalski (1913-1984) was published in 1971. He gathered information from publications and later collected gypsum casts of the tetradrachmae. He reported nine silver tetradrachmae – most of them in the collections of large museums in Europe and the USA (Рогалски 1971, 41-50, Plate 1, 1-9). Rogalski drew several conclusions, including that the various monograns represent the names of magistrates and that Sadala was the name of the most important person after the ruler; that the dates on the coins denoted either the year of issue from the date of the ruler’s enthronement, or a year from the beginning of an era related to his dynasty. Rogalski also supposed that the representations on coins number 1, 2, 6, 7, 8 and 9 were of one and the same person but at a different age, while those from the year 22 (nos. 3, 4 and 5) show another man, although both men bear one and the same name. He explained the absence of the name of Sadala with his being either transferred to another appointment or simply removed. Bearing in mind this new information, Rogalski dated the reign of Mostis in the period including the last three decades of the 2nd century BC to the first decade of the 1st century BC. For Rogalski the coins of Mostis were authentic.

Gerasimov maintained his opinion concerning the fake nature of the coins in his paper in the Transactions of the Varna Museum, published posthumously in 1974 (Герасимов 1974, 9-17).

The monograph by Jordanka Youroukova devoted to Thracian coinages was published several years later, in 1976 (Youroukova 1976). She accepted the dating of Rogalski in the part concerning Mostis and discussed in detail the representations on the bronze coins, as well as the London tetradrachm that had been struck over a Thasos coin (Youroukova 1976, 34-39).

In 1983, Rogalski published the tenth tetradrachm of Mostis (Рогалски 1983, 81-82). The Varna numismatist died in the same year and the gypsum cast he had fell into the hands of Boyan Plakidov.

The arguments used by Gerasimov and Rogalski until then had been of numismatic nature. When the paper

През 1983 г. Рогалски публикува десетата тетрадрахма на Мостис (Рогалски 1983, 81-82). Същата година варненският нумизмат умира, а гипсовите отливки, с които е разполагал, попадат в ръцете на Боян Плакидов.

До този момент аргументите, използвани от Герасимов и Рогалски, са основно от нумизматичен характер. Когато през 1988 г. излиза статията на Боян Плакидов, подредбата, направена от Рогалски, е разместена и ясната линия, следваща по години на емисиите, е изоставена (Плакидов 1988, 37-41). Плакидов внася нови източници на информация за Мостис – статията му има кратка историческа част и включва и епиграфския паметник, публикуван от Ташлъклъоглу, в който се споменава за пръв път Мостис.

В краят на 80-те години на XX в. един млад учен, тогава стипендиант, навлиза на световната нумизматична арена – това е Франсоа дьо Калатай, който днес е един от водещите нумизмати, посветил живота си на проучване проблемите на елинистическите монетосечения. През 1991 г. той публикува интересна статия за Мостис (de Callataÿ 1991, 37-45) – дьо Калатай е открил и използвал всички публикации от XX в., в които е писано за владетеля, а разсъжденията му разкриват нов подход за анализ и съпоставка на данни от различни източници. Направена е и номерация на използваните монетни печати (de Callataÿ 1991, 41).

Година след публикацията на дьо Калатай в България е отпечатана обзорната по своята същност книга на Йорданка Юрукова „Монетите на тракийските племена и владетели", посветена на тракийските монетосечения (Юрукова 1992). Частта за Мостис събира на едно място всичките нови данни – епиграфски, от монетните съкровища, включва известни публикации и използва историческите сведения, които са анализирани от Юрукова при представянето на Мостис и определянето на мястото му сред царете на Тракия (Юрукова 1992, 165-173).

През 1997 г. Франсоа дьо Калатай издава голямо изследване, посветено на Митридатовите войни (de Callataÿ 1997). В частта, отделена за Мостис, описаните тетрадрахми са вече 12, като дьо Калатай продължава създадената номерацията на монетните печати, включвайки и новооткритите монети (de Callataÿ 1997, 258-259).

Друг български учен, писал за Мостис, е Иван Карайотов. Карайотов е автор на корпуса на монетите на Месамбрия, публикуван през 2009 г., както и на множество статии, една от коитопосветена на Мостис (Карайотов 2000, 60-69). В нея подробно са разгледани различните аспекти и проблеми на

of Boyan Plakidov was published in 1988, the order of Rogalski was confused, and the clear line that followed the issues year after year was abandoned (Плакидов 1988, 37-41). Plakidov introduced new sources of information about Mostis – his paper includes both a short historical part and includes the epigraphic monument on which Mostis is mentioned for the first time published by Taşlıklıoğlu.

A young scholar entered the world numismatic arena in the late 1980s: Francois de Callataÿ, one of the leading numismatists of our time, who devoted his life to the study of the problems of Hellenistic coinages. He published an interesting paper about Mostis in 1991 (de Callataÿ 1991, 37-45). De Callataÿ found and used all publications made in the 20th century that mentioned the ruler but his considerations revealed a new approach to both analysis and comparison of data of various sources. He also numbered the coin dies used (de Callataÿ 1991, 41).

A survey concerning Thracian coinages by Jordanka Youroukova – „Монетите на тракийските племена и владетели" (*The Coins of the Thracian Tribes and Rulers)* – appeared a year after the publication of de Callataÿ (Юрукова 1992). The part concerning Mostis gathered all new information in one, both epigraphic and from coin hoards, and included well-known publications and historic data. These were analyzed by Youroukova in the introduction of Mostis and used to determine his place among the kings of Thrace (Юрукова 1992, 165-173).

In 1997 Francois de Callataÿ published his large study devoted to the wars of Mithridates (de Callataÿ 1997), and the tetradrachmae described in the part dedicated to Mostis are already twelve. Callataÿ followed the established numbering of the coin dies, also including the newly-found ones (de Callataÿ 1997, 258-259).

Ivan Karayotov is another Bulgarian scholar who wrote about Mostis. Karayotov is the author of the corpus of the Mesambrian coins, published in 2009, as well as of many papers, one of which devoted to Mostis (Карайотов 2000, 60-69). It considers in detail the various aspects and problems concerning the coinage of Mostis: historical data, re-stricken coins, the inscription ΕΠΙ ΣΑΔΑΛΟΥ, epigraphic data, coin hoards, etc. His most recent work on the subject was published in September 2014 in the *Morski Vestnik* biweekly (www.morskivestnik.com/mor_kolekcii/izsledwaniq/images/Karayotov12092014.pdf).

The problems associated with Thracian coinages were also actively studied in the recent decades by Evgeni

Мостисовото монетосечене – историческите сведения, препечатки, надписа ΕΠΙ ΣΑΔΑΛΟΥ, епиграфски данни, монетни съкровища и др. Най-новата му публикация по темата излиза в началото на месец септември 2014 г. в „Морски вестник“ (www.morskivestnik.com/mor_kolekcii/izsledwaniq/images/Karayotov12092014.pdf).

Проблемите на тракийските монетосечения активно се проучват през последните десетилетия и от Евгени Паунов, като на монетосеченето на Мостис е посветена статията му, публикувана през 2014 г. (Paunov 2014, 457-480).

Съкровището от Синеморец съдържа 36 сребърни тетрадрахми на Мостис. Анализът на сребърните монетосечения на тракийските владетели в периода V в.пр.Хр. – втората половина на II в.пр.Хр. показва, че при тях номиналът от четири драхми е използван рядко или епизодично. Най-ранните монети са отсечени на границата между VI и V в.пр. Хр. и в началните десетилетия на V в.пр.Хр. - те са дело на владетели от няколко тракийски племена – дерони, орески, ихни, бисалти и поставят началото на монетосеченето на траките. Тежкотегловните монети, особено тези на дероните, са били обект на проучване от страна на редица учени (Юрукова 1992, 10-14; Делев 2012, 61-71; Делев 2014, 238-273)

След средата на V в.пр.Хр. одриският цар Спарадок развива монетосечене, което се проявява през периода на неговото управление (445–435 г.пр.Хр.), като монетната продукция с името на царя включва три номинала сребърни монети – тетрадрахми, драхми и диоболи (Юрукова 1992, 38). Спарадок е първият от тракийските царе, който сече монети по нововъзприетия тегловен стандарт. Налагането му става през първата половина на V в. пр.Хр., когато градове и владетели постепенно възприемат и започват да използват в разплащанията тетрадрахмата.

След смъртта на Спарадок в следващите около 165 години тракийските царе емитират основно бронзови монети и само епизодично – сребърни от малки номинали. Чак след битката при Корупедион (281 г.пр.Хр.) тракийският династ Скосток започва да сече сребърни монети в два номинала – драхми и тетрадрахми. Този владетел, за когото се знае само от името му, изписано в родителен падеж върху монетите, е управлявал територии в Югоизточна Тракия. Тетрадрахмите с неговото име са подражания на Лизимаховите и са отсечени в Енос. Като времето на отсичане на тези сребърни монети можем да приемем условно 277/6-275 г.пр.Хр. (Юрукова 1992, 115-132), тъй като има различни мнения както за датировката на монетите, така и за периода

Paunov, who published an article devoted to the coinage of Mostis in 2014 (Paunov 2014, 457-480).

The hoard from Sinemorets comprises 36 Mostis silver tetradrachmae. The analysis of the silver coinages of the Thracian rulers in the period between the 5th century BC and the second half of the 2nd century BC shows that the four drachmae face-value was applied rarely or occasionally. The earliest coins were struck between the end of the 6th and the beginning of the 5th century BC, as well as during the first decades of the 5th century BC. They were issued by the rulers of several Thracian tribes - Derroni, Orreskoi, Ichnoi and Bisaltai – and marked the beginning of Thracian coinage. The heavyweight coins, especially those of the Derroni, were studied by a number of scholars (Юрукова 1992, 10-14; Делев 2012, 61-71; Делев 2014, 238-273).

The Odrysian king Sparadokos developed coinage during his reign after the middle of the 5th century BC (445-435 BC). Coin production bearing the name of the king included silver coins of three face-values: tetradrachmae, drachmae and diobols (Юрукова 1992, 38). Sparadokos was the first of the Thracian kings to mint coins in accordance with the newly accepted weight standard. This was established in the first half of the 5th century BC when cities and rulers gradually accepted and started to use the tetradrachm in payment.

After the death of Sparadokos, in the 165 or so years to follow, the Thracian kings issued mainly bronze coins and just occasionally silver ones of low face-value. The Thracian dynast Skostokos began to mint silver coins of two face-values, drachmae and tetradrachmae, as late as after the Battle of Koroupedion (281 BC). This ruler, about whom we know just the name written in Dative on the coins, reigned over territories in Southeast Thrace. The tetradrachmae that bear his name are imitations of those of Lysimachus and were minted in Aenus. A date of 277/6-275 BC is conditionally accepted as the date of the mintage of these silver coins (Юрукова 1992, 115-132), as there are different opinions concerning both the dating of the coins and the period of reign of Skostokos himself (Димитров 1987, 51; Драганов 1993, 38). After the death of Skostokos, the Thracian kings issued bronze coins only. This continued until the 13th year of the reign of Mostis, which should correspond to about 122/121 BC. The ruler minted the earliest known so far tetradrachmae at that time[2].

The brief review of coin production in Thrace in the на управлението на самия Скосток (Димитров 1987, 51; Драганов 1993, 38). След Скосток тракийските царе и династи секат само бронзови монети. Това продължава до 13 година от управлението на Мостис, която би трябвало да отговаря на около 122/121 г.пр.Хр. – тогава владетелят отсича най-ранните известни засега тетрадрахми[2].

---

[2] Two coins from this year are known so far. The first one is in Berlin (Staatliche Museen zu Berlin), and the second one is in a private collection, last time traded in 2003 by Numismatik Lanz, Munich (Lanz, 114/2003).

Направеният по-горе кратък преглед на монетното производство в Тракия ясно показва, че Мостис е сред малцина тракийските царе, успели да концентрират ресурс, необходим за отсичане на монети от сребро. При това, смятано до скоро за епизодично и малко като тираж монетосеченето му е било в много по-големи количества. Те са такива, че днес Мостис може да се разглежда като владетелят със значително, като тираж, сребърно монетно производство сред тракийските царе. Той го осъществява във време, когато Тракия и античният свят са на прага на значителни промени в политическата обстановка – от запад набира сила и мощ Римската държава, която в следващите 150 години ще разпростре своята власт над Европа и ще подчини едно след друго елинистическите царства в Близкия Изток и северна Африка.

В литературата е възприето схващането, че отбелязването с гръцки нумерални букви на годината на отсичане на монетата започва от година първа на управлението на Мостис и е по подобие на монетите на Кападокийските царе (Юрукова 1992, 167). С оглед на тесните връзки между кените и Витинското царство, съществували много преди Мостис да седне на престола, е много вероятно Мостис да заимства поставянето на година върху монетите си именно от витинските царе. Тази хипотеза може да се доразвие и в посока, че Мостис би могъл да е поставял години като начало на собствена ера – по подобие на царете на Понта и Витиния. Дали това е така, можем само да гадаем, но икономическите и роднински контакти със съседите му от юг, немалката като обем монетна продукция, реализирана през продължително му властване могат да се приемат като достатъчни предпоставки за един владетел да започне да гради по-големи планове.

И така, от първата книга, в която е публикувана монета на Мостис, до 2012 г. – време на откриване на Синеморското монетно съкровище, са изминали 250 години. За цялото това време официално известните тетрадрахми на владетеля са 19 броя (виж Таблица 2-3). Информацията за десет екземпляра е събрана и публикувана първо от Адолф Рогалски

text above indicates clearly that Mostis was among the few Thracian kings who succeeded in collecting the necessary resources to mint coins in silver. At that, what until recently was considered occasional and small-scale coinage of Mostis, was actually in much greater quantities. The amounts are such that Mostis today should be considered as the ruler with considerable in scale silver coinage among the Thracian kings. He accomplished this at a time when Thrace and the Classical World were on the verge of considerable changes in political ambiance. The Roman Empire in the west was gathereding power and strength and was going to spread its power across Europe and to subject the Hellenistic kingdoms in the Middle East and North Africa in the 150 years to follow one by one.

Scholars have accepted that the marking of the year of minting with Greek numeral letters began from the first year of the reign of Mostis by analogy of the coins of the Cappadocian kings (Юрукова 1992, 167). It is quite possible that Mostis borrowed the marking of the year on the coins precisely from the Bithynian kings, considering that the close relations between the Caeni and the Bithynian Kingdom lasted for decades before Mostis sat on the throne. This hypothesis may also be further developed on the assumption that Mostis could have marked the years as a beginning of an era of his own by analogy of the kings of Pontus and Bithynia. We can only guess if that was so, but the economic and family relations with his neighbors to the south and the quite considerable volume of coin production during his long reign, may be considered a sufficient condition for a ruler to begin making plans on a larger scale.

Thus, 250 years passed from the first book that published a coin of Mostis until 2012, the year the Sinemorets coin hoard was discovered. Over all that time, the officially known tetradrachmae of that ruler were 19 (see Table 2-3). The information about ten exemplars was gathered and first published by Rogalski (Рогалски 1971, 41-50; Рогалски 1983, 81-82), and in 1988, the coins were published for a second time by Boyan Plakidov (Плакидов 1988, 37-41). A few more coins became known over the following decades and all these were gathered and described in detail by Evgeni Paunov (Paunov, 2014, 465-466).

All tetradrachmae of Mostis that were known before the discovery of the Sinemorets hoard are presented in Table 2-3. The tetradrachm bearing the year **ZΛ** (No. 15) is marked in the table as minted in the year 37 and not in year 36, as described by Evgeni Paunov (Paunov 2014, 466, Tab. 3). This is due to the following reasons: the coins of the Cappadocian kings show that the writ-

---

[2] До момента са известни две монети от тази година: първата е в Берлин (Staatliche Museen zu Berlin), а втората е частно притежание, изтъргувана последно в 2003 г. от аукционна къща Ланц (Lanz, 114/2003).

Таблица 2-3. Монети на Мостис, известни до откриването на Синеморското съкровище
Table 2-3. *Coins of Mostis known before the discovery of the Sinemorets hoard.*

№ в таблицата *№. in the table*	**№ по (Рогалски 1983)** *№ after (Рогалски 1983)*	**№ по (Плакидов 1988)** *№ after (Плакидов 1988)*	**№ по (Paunov 2014)** *№ after (Paunov 2014)*	**Година на отсичане** *Year of mintage*	**Публикации/ Място на съхранение** *Publications/ Location*	**Тегло/ Диаметър/ Позиция на печати** *Weight/ Diameter/ Die alignment*	**Номерация на печатите** *Numbering of the dies*		
							(de Callataÿ 1997)	**(Паунов 2014)**	**(настоящата публикация)** *(present publication)*
1	1	1	1	**IΓ година 13** ***year 13***	*von Sallet 1888* *Babelon 194* *Youroukova 1976, 131.* *de Callataÿ 1997, No 1.* **Berlin**, Staatliche Museen, 18200227.	16.56 гр./*gr* 32 мм/*mm* 10 ч/*h*	D1/R1	O1/R1	-
2			2	**IΓ година 13** ***year 13***	*Lanz 92 = Lanz 102/2001= Lanz 114/2003;* **Частно притежание** ***Private collection***	16.33 гр/*gr* 33 мм/*mm* 11 ч/*h*		O1/R2	
3	2	9	3	**IΔ година 14** ***year 14***	*de Callataÿ 1997, No 2.* **Paris** Bibliothèque nationale de France, M5009; FRBNF41824340.	16.43 гр./*gr* 30/29 мм/*mm* 11 ч/*h*	D1/R2	O1/R3	-
4	4	4	11	**KB година 22** ***year 22***	*Chabouillet 1866; Babelon 1936, n° 1822.* *de Callataÿ 1997, No. 4.* **Paris**, Bibliothèque nationale de France, Luynes 1822; FRBNF41746425.	16.43 гр/*gr* 35/37 мм/*mm* 12 ч/*h*	D2/R4	O2/R8	***Av22-1/Rv22-8***
5			5	**KB година 22** ***year 22***	**Частно притежание** ***Private collection***	16.83 гр./*gr* 33 мм/*mm* 12 ч/*h*	-	O2/R5	***Av22-1/Rv22-7***
6	5	2	10	**KB година 22** ***year 22***	*de Callataÿ 1997, No 5.* **Sankt Petersburg**, Ermitage (Ермитаж).	13.49 гр./*gr* 32/25 мм/*mm* 11 ч/*h*	D2/R5	O2/R7	***Av22-2/Rv22-6***
7	3	3	4	**KB година 22** ***year 22***	*de Callataÿ 1997, No 3.* **New York,** ANS, 1950.61.1	16.43 гр./*gr* 33 мм/*mm* 2 ч/*h*	D2/R3	O2/R4	***Av22-2/Rv22-4***
8			6	**KB година 22**	*Dr. Busso Peus – 381, 319, 2004*	16.84 гр./*gr* 33/34 мм/*mm*	D2/R6	O2/R6	

				year 22	*SHH 1042* *de Callataÿ 1997, No 6.* **Частно притежание** ***Private collection***	12 ч/*h*	***Av22-2/Rv22-9***
9			7	**ΚΒ** **година 22** ***year 22***	**Частно притежание** ***Private collection***	16.77 гр./*gr* 33/36 мм/*mm* 10 ч/*h*	- O2/R7 ***Av22-2/Rv22-6***
10			8	**ΚΒ** **година 22** ***year 22***	**Частно притежание** ***Private collection***	16.83 гр./*gr* 34 мм/*mm* 12 ч/*h*	- O2/R7 ***Av22-2/Rv22-6***
11			9	**ΚΒ** **година 22** ***year 22***	**Частно притежание** ***Private collection***	16.65 гр 31/29мм/*mm*	- O2/R7 ***Av22-2/Rv22-6***
12			12	**ΚΒ** **година 22** ***year 22***	**Athens,** Alpha bank	16.82 гр./*gr* 36 мм/*mm*	- O2/R9 ***Av22-2/Rv22-10***
13	6	5	13	**ΛΒ** **година 32** ***year 32***	*de Callataÿ 1997, No 7.* **Copenhagen,** Nationalmuseet**,** SNG Cop. 1172.	15.89 гр./*gr* 31/33 мм/*mm* 11 ч/*h*	D3/R7 O3/R10 ***Av32-2/Rv32-12***
14	7	6	15	**ΛΕ** **година 35** ***year 35***	*Мушмов 1927, таб. IV, 162.* *Youroukova 1976, 132.* *de Callataÿ 1997, No 8.* **Sofia, NAIM 6471.**	16.08 гр./*gr* 33 мм/*mm* 12 ч/*h*	D4/R8 O4/R11 -
15			16	**ΖΛ** **година 37** ***year 37***	*Lanz 42/156-1987.* *de Callataÿ 1997, No 9.* **Частно притежание** ***Private collection***	15.64 гр./*gr* 30/31 мм/*mm* 12 ч/*h*	D4/R9 O4/R12 -
16	8	7	17	**ΛΗ** **година 38** ***year 38***	**Paris,** Bibliothèque nationale de France, département Monnaies, médailles et antiques, FRBNF41824339.	15.92 гр./*gr* 32 мм/*mm* 12 ч/*h*	D4/R10 O4/R13 -
17			18	**ΛΗ** **година 38** ***year 38***	*CNG XVI, Lot. 136, 1991.* *de Callataÿ 1997, No 11.* **Частно притежание** ***Private collection***	15.88 гр./*gr* 30/32 мм/*mm*	D4/R11 O4/R13 -
18	10	10	19	**ΛΗ** **година 38**	*Hesperia Art, Bull. XXXVII, 25.* **Частно притежание** ***Private collection***	31/33 мм/*mm*	- O4/R14 -
19	9	8	20	**ΛΗ** **година 38** ***year 38***	*Sestini, D. 1790, Vol. IV,***;** *Visconti 1808, Pl.41, No 18***;** *Gardner 1876.* *de Callataÿ 1997, No 12.* **London,** British Museum, GC3p206.1.	16.23 гр./*gr* 33/38 мм/*mm* 12 ч/*h*	D4/R12 O4/R15 -

(Рогалски 1971, 41-50; Рогалски 1983, 81-82), а през 1988 г. монетите са повторно публикувани от Боян Плакидов (Плакидов 1988, 37-41). През следващите десетилетия стават известни още няколко монети. Всички те са събрани и подробно описани от Евгени Паунов (Paunov, 2014, 465-466).

Всички тетрадрахми на Мостис, известни до откриването на Синеморското съкровище, са представени в Таблица 2-3. В таблицата тетрадрахмата с година ZΛ (№15) е отбелязана като отсечена в година 37-ма, а не в година 36-та, както това е описано при Евгени Паунов (Paunov 2014, 466, Tab. 3). Причините за това са следните: монетите на царете на Кападокия показват, че изписването на година, съдържаща цифра 6, е ставало винаги или чрез ς – при драхмите на Ариарат VI Епифан (130-116), или чрез C – при изписването на 16-та година от управлението на наследилият го Ариарат VII Филометор (116-101), или чрез Ϛ – както при драхмите от години 6-та и 16-та на Ариобарзан I Филоромайос (96-63) (Simonetta 1977, 33, 35, 40-41). Същото изписване на цифрата шест срещаме и върху монетите на витинските царе, като подобни примери има и сред част от описаните по-долу екземпляри от Синеморец. Съответно цифрата 7 винаги е предавана с буквата Z както е при драхмите на Ариарат VII (116-101) от година седма и при драхмите на Ариобарзан I от година двадесет и седма (Simonneta 1977, 35, 41).

Откритите в Синеморското съкровище сребърни монети на Мостис са 36 броя, като анализът показа, че 11 от тях са отсечени през 22 година от управлението му, 1 екземпляр е от година 25 (първа известна до сега тетрадрахма от тази година), а 24 монети са от година 32 (виж Таблица 2-4).

Монограми

Наблюденията върху сребърните монетите на Мостис, известни до откриване на Синеморското съкровище, позволяват разграничаването само на шест различни монограма на магистрати (Рогалски 1971, Таб. II;Paunov 2014, Fig. 5, № 1-5). Анализът на съкровището от Синеморец показва съществуването на нов монограм, който досега не се среща върху тетрадрахмите на Мостис – това е монограмът от годината 25. По този начин, броят на известни магистратски монограми върху сребърните монети на Мостис стават 7 (виж Таблица 2-5). Трябва да се отбележи, че върху всичките известни тетрадрахми от година 22-ра, монограми 1 и 2 присъстват винаги заедно.

Новооткритият монограм от година 25-та е интересен с това, че е бил известен до днес само от ing of an year that contained the figure 6 was always done either by **ς** – on the drachmae of Ariarathes VI Epiphanes (130-116 BC) – or by **C** – in the marking of the 16th year of the reign of his successor Ariarathes VII Philometor (116-101 BC) – or by **Ϛ** – as on the drachmae from the 5th and the 16th year of the reign of Ariobarzanes I Philoromaios (96-63 BC) (Simonetta 1977, 33, 35, 40-41). The same marking of digit 6 is also to be seen on the coins of the Bithynian kings. There are similar examples among part of the coins from Sinemorets described in the text below. On the other hand, digit 7 was always marked by the letter **Z,** on the drachmae of Ariarathes VII (116-101 BC) from the 7th year, as well as on the drachmae of Ariobarzanes I from year 27 (Simonneta 1977, 35, 41).

The coins of Mostis in the Sinemorets hoard are 36 and analysis showed that 11 of them were minted in the 22nd year of his reign, 1 exemplar is from 25th year (the first known so far tetradrachm from this year) and 24 coins are from year 32 (see Table 2-4).

Monograms

The observations concerning the silver coins of Mostis that were known before the discovery of the Sinemorets hoard, allow the distinguishing of six different monograms of magistrates only (Рогалски 1971, Таб. II; Paunov 2014, Fig. 5, No. 1-5). The analysis of the hoard from Sinemorets showed the existence of a new monogram, not seen on the tetradrachmae of Mostis. This is the monogram on the coin from the 25th year. Thus, the number of the known magistrate monograms on the silver coins of Mostis became 7 (see Table 2-5). It should be noted that monograms 1 and 2 are constantly together on all known tetradrachmae from the 22nd year.

The newly-discovered monogram from the year 25th is interesting as it has so far been known on bronze coins only, and more precisely on those with a diameter larger than 14 mm. This connection by monogram outlines the time when Mostis probably minted most of the bronze coins – within the framework of one or two years, coinciding with the 25th year of his reign.

Coin dies

We will offer a new numbering for the coin dies for the years 22 and 32, which includes separate numbering for each year because of the considerable increase in the number of the known tetradrachmae of Mostis after the discovery of the hoard from Sinemorets, as well as of the certain inaccuracies found in the numbering of

Таблица 2-4. Монети на Мостис от състава на Синеморското съкровище
Table 2-4. *Coins of Mostis from the contents of the Sinemorets hoard*

№	Описание	Изображение Image (M 1 : 1)	Description
1	***Тетрадрахма Мостис*** **Ав.** Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия, закопчана на дясното рамо. **Рв.** Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (ΜΟ)ΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ, частично изтрит 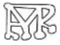. Под трона, хоризонтален надпис (ΕΤΟΥΣ) Λ)Β. **Диаметър:** 35 мм. **Тегло**: 13.24 гр. **Позиция на печатите**: 11 ч. **Година 32 (ΛΒ)** **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, инв. № 13.	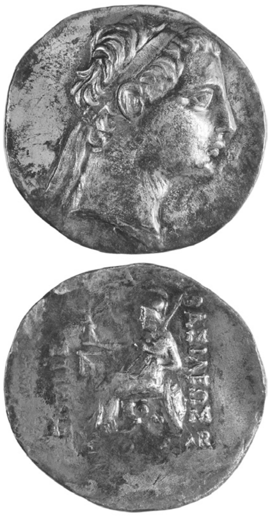	***Mostis tetradrachm*** **Obv.** Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder. **Rev.** Athena Nicephorus enthroned on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – (ΜΟ)ΣΤΙΔΟΣ ↓. A partially worn off monogram on the left, above her knees 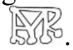. Horizontal legend below the throne – (ΕΤΟΥΣ) Λ)Β. **Diameter:** 35 mm. **Weight**: 13.24 g **Die alignment**: 11 h. **Year 32 (ΛΒ)** **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 13.
2	***Тетрадрахма Мостис*** **Ав.** Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо. **Рв.** Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 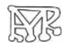. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ. **Диаметър:** 30/32 мм. **Тегло:** 14.89 гр. **Позиция на печатите:** 11 ч. **Година 32 (ΛΒ)** **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, инв. № 14.	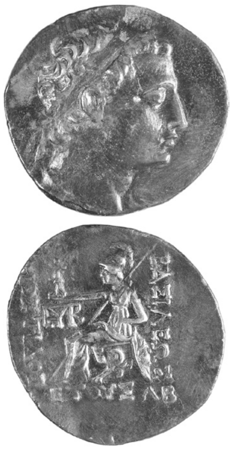	***Mostis tetradrachm*** **Obv.** Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder. **Rev.** Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 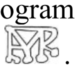. Ground line and horizontal legend below it – (ΕΤΟΥΣ) ΛΒ. **Diameter:** 30/32 mm. **Weight**: 14.89 g **Die alignment**: 11 h. **Year 32 (ΛΒ)** **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 14
3	***Тетрадрахма Мостис*** **Ав.** Бюст на владетеля надясно, с		***Mostis tetradrachm*** **Obv.** Bust of the ruler on the right,

диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ↓. Монограми вляво, над колената й 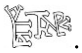. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΚΒ.

Диаметър: 32/34 мм

Тегло: 15.54 гр.

Позиция на печатите: 1 ч.

Година 22 (ΚΒ)

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 15.

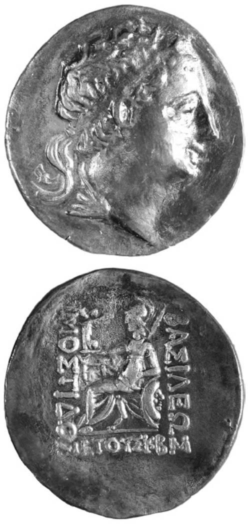

wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ↓. Monograms on the left, above her knees 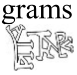. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΚΒ.

Diameter: 32/34 mm.

Weight: 15.54 g

Die alignment: 01 h.

Year 22 (ΚΒ)

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 1

4

Тетрадрахма Мостис

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената й 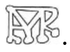. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Диаметър: 29 мм

Тегло: 16.36 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Година 32 (ΛΒ)

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 16.

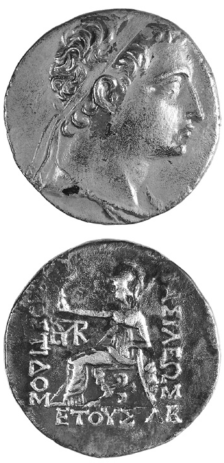

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 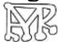. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Diameter: 29 mm.

Weight: 16.36 g

Die alignment: 11 h.

Year 32 (ΛΒ)

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 16

5

Тетрадрахма Мостис

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике,

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената й 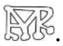. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Диаметър: 31 мм
Тегло: 15.53 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 17.

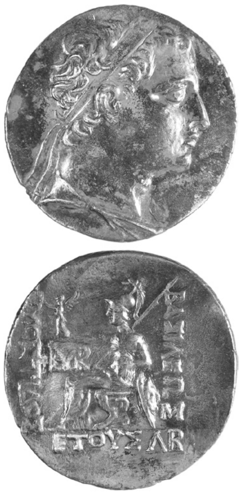

who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 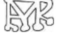. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Diameter: 31 mm.
Weight: 15.53 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 17

6 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената й 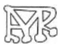. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Диаметър: 30/31 мм.
Тегло: 15.96 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 18.

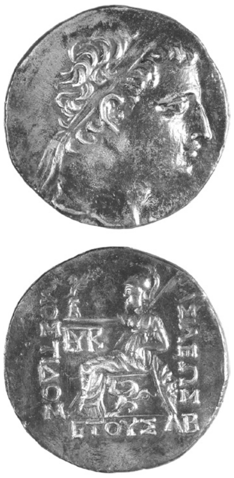

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 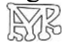. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Diameter: 30/31 mm.
Weight: 15.96 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 18

7 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената й 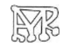. Земна линия, под

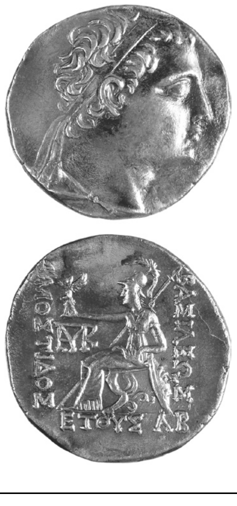

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 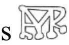. Ground line and

нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Диаметър: 30 мм
Тегло: 16.49 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 19.

horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Diameter: 30 mm.
Weight: 16.49 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 19

8 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената й 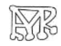. Под трона, хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ).
Диаметър: 30/31 мм.
Тегло: 15.22 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 20.

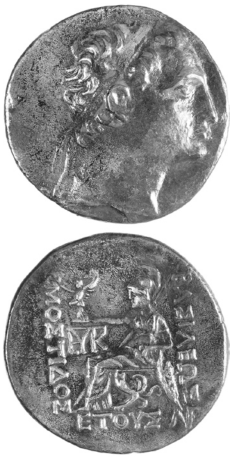

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus, enthroned on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 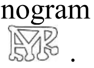. Horizontal legend below the throne – ΕΤΟΥΣ ΛΒ).
Diameter: 30/31 mm.
Weight: 15.22 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 20

9 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 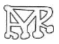. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Диаметър: 28/30 мм.
Тегло: 16.60 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-

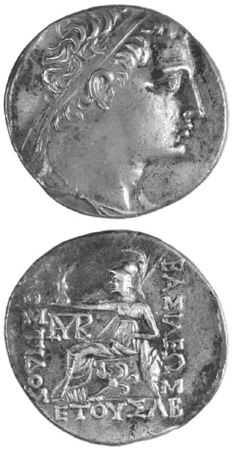

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 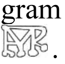. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Diameter: 28/30 mm.
Weight: 16.60 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal

Царево, инв. № 21.

Museum of History, inv. No. 21

10 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограми вляво, над колената ѝ 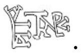. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΚΒ.

Диаметър: 31 мм
Тегло: 16.67 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 22 (КВ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 22.

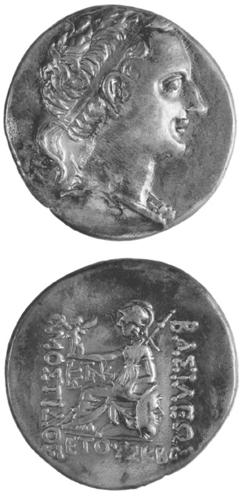

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monograms on the left, above her knees 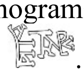. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Diameter: 31 mm.
Weight: 16.67 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 22

11 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената й 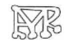. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Диаметър: 30/32 мм
Тегло: 15.24 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 23.

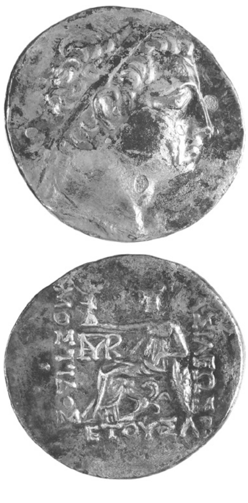

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 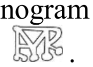. Ground line, horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Diameter: 30/32 mm.
Weight: 15.24 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 23

12 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограми вляво (изтрити) над колената ѝ 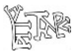. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΚΒ.
Диаметър: 29 мм
Тегло: – 14.91 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 22 (КВ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 24.

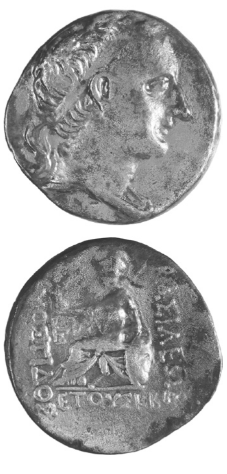

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monograms on the left (worn off), above her knees – 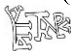. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΚΒ.
Diameter: 29 mm.
Weight: 14.91 g
Die alignment: 11 h.
Year 22 (KB)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 24

13 *Тетрадрахма Мостис*

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограми вляво, над колената ѝ 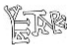. Земна линия под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΚΒ.
Диаметър: 37 мм
Тегло: 15.52 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Година 22 (КВ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 25.

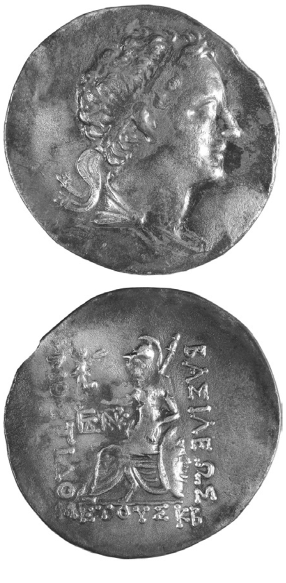

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monograms on the left, above her knees 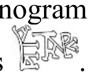. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΚΒ.
Diameter: 37 mm.
Weight: 15.52 g
Die alignment: 12 h.
Year 22 (KB)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 25

14 *Тетрадрахма Мостис*

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent

хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно (В)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓ . Монограм вляво, над колената й . Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ (ΛΒ).
Диаметър: 29/30 мм
Тегло: 15.14 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 26.

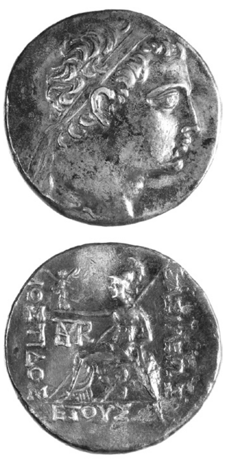

towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right (B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees . Ground line, horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ (ΛΒ).
Diameter: 29/30 mm.
Weight: 15.14 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 26

15 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно (В)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓ . Монограм вляво, над колената ѝ . Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ (ΛΒ).
Диаметър: 30/31 мм
Тегло: 16.15 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 27.

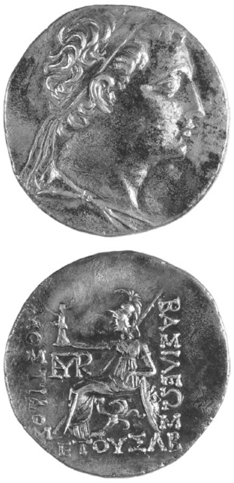

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right (B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees . Ground line, horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ (ΛΒ).
Diameter: 30/31 mm.
Weight: 16.15 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 27

16 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно (В)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓ . Монограм вляво, над колената ѝ . Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ (ΛΒ).

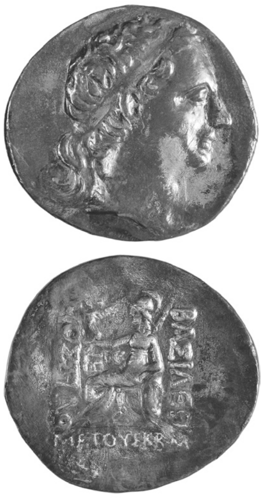

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right (B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees . Ground line, horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ (ΚΒ).

Диаметър: 32/34 мм
Тегло: 14.63 гр.
Позиция на печатите: 01 ч.
Година 22 (КВ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 28.

Diameter: 32/34 mm.
Weight: 14.63 g
Die alignment: 01 h
Year 22 (KB)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 28

17 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 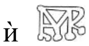. Под трона хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ (ΛΒ).

Диаметър: 32/33 мм
Тегло: 14.84 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 29.

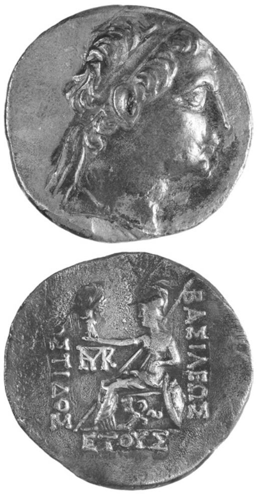

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – (Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 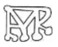. Horizontal legend below the throne – ΕΤΟΥΣ (ΛΒ).

Diameter: 32/33 mm.
Weight: 14.84 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 29

18 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 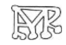. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ).

Диаметър: 30 мм
Тегло: 15.77 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 30.

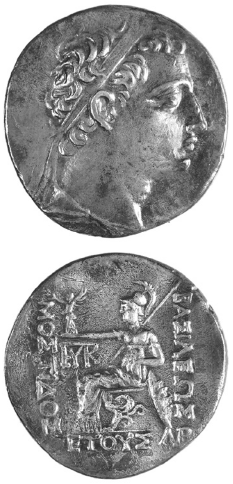

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 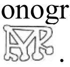. Ground line, horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ).

Diameter: 30 mm.
Weight: 15.77 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 30

19 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограми вляво, над колената ѝ 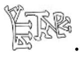. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΚΒ.

Диаметър: 33/35 мм.
Тегло: 14.63 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 22 (ΚΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 31.

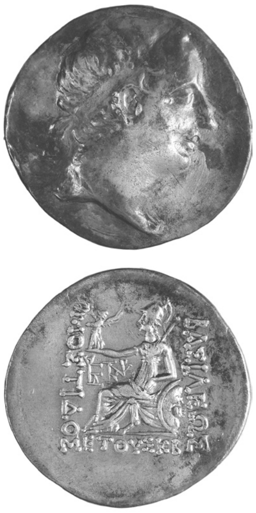

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monograms on the left, above her knees 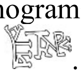. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΚΒ.

Diameter: 33/35 mm.
Weight: 14.63 g
Die alignment: 11 h.
Year 22 (ΚΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 31

20 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 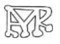. Под трона, хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Диаметър: 30 мм.
Тегло: 16.76 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 32.

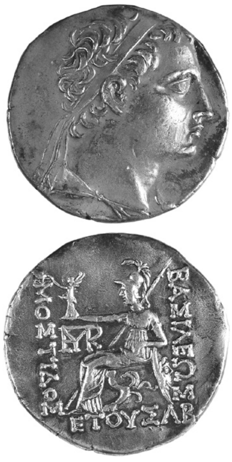

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 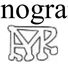. Horizontal legend below the throne – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Diameter: 30 mm.
Weight: 16.76 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 32

21 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ . Под трона, хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ..

Диаметър: 31 мм.
Тегло: 16.52 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 33.

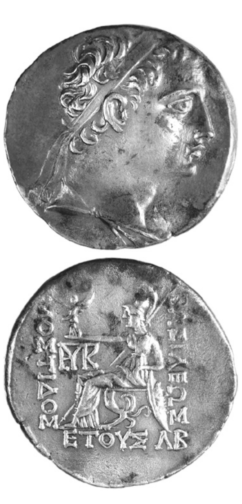

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees . Horizontal legend below the throne – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Diameter: 31 mm.
Weight: 16.52 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 33

22 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ . Под трона, хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Диаметър: 31 мм.
Тегло: 16.67 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 34.

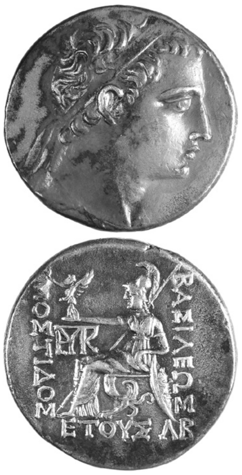

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees . Horizontal legend below the throne – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Diameter: 31 mm.
Weight: 16.67 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 34

23 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита,

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield

украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограми вляво, над колената ѝ 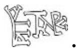. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΚΒ.
Диаметър: 30/31 мм.
Тегло: 15.90 гр.
Позиция на печатите: 12 ч
Година 22 (ΚΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 35.

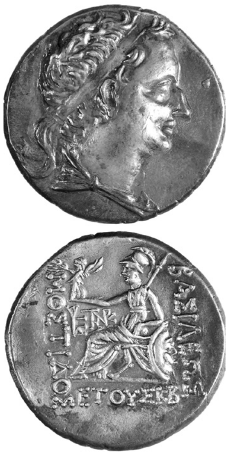

adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monograms on the left, above her knees 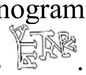. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΚΒ.
Diameter: 30/31 mm.
Weight: 15.90 g
Die alignment: 12 h.
Year 22 (ΚΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 35

24 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 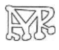. Земна линия, под нея надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Диаметър: 29/30 мм.
Тегло: 15.42 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 167.

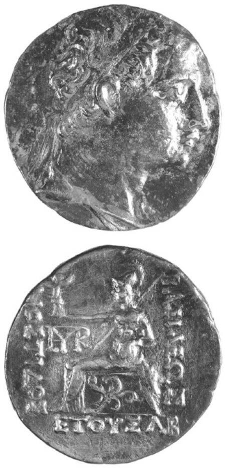

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 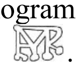. Ground line, horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Diameter: 29/30 mm.
Weight: 15.42 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 167

25 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓; Монограм вляво, над колената ѝ 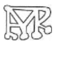 . Под трона хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Диаметър: 29/31 мм.

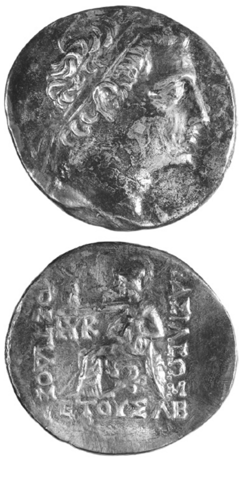

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 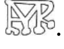. Horizontal legend below the throne – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Тегло: 14.61 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 168.

Diameter: 29/31 mm.
Weight: 14.61 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 168

26 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟ(Σ) ↓. Монограми вляво, над колената ѝ 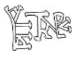. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΚΒ.
Диаметър: 29/31 мм.
Тегло: 14.81 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Година 22 (ΚΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 170.

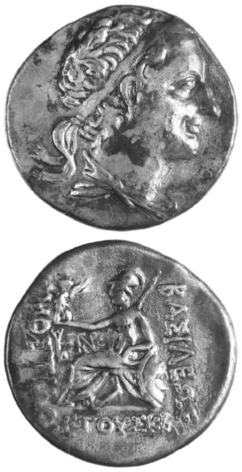

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟ(Σ) ↓. Monograms on the left, above her knees 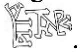. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΚΒ.
Diameter: 29/31 mm.
Weight: 14.81 g
Die alignment: 12 h.
Year 22 (ΚΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 170

27 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 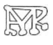. Под трона хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Диаметър: 29/31 мм.
Тегло: 14.80 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 174.

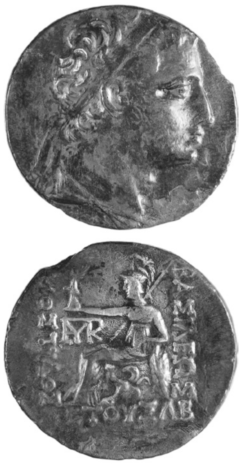

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 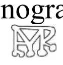. Horizontal legend below the throne ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Diameter: 29/31 mm.
Weight: 14.80 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 174

28 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно В)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограми вляво, над колената и 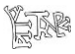. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΚΒ.

Диаметър: 33 мм.

Тегло: 15.10 гр.

Позиция на печатите: 01 ч.

Година 22 (ΚΒ)

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 179.

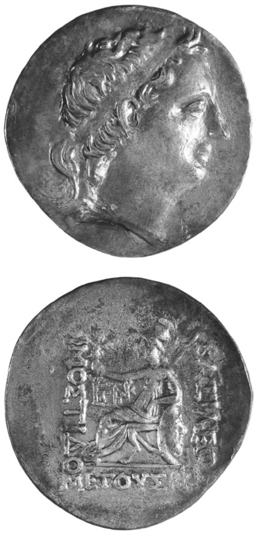

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monograms on the left, above her knees 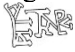. Ground line and horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΚΒ.

Diameter: 33 mm.

Weight: 15.10 g

Die alignment: 01 h.

Year 22 (ΚΒ)

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 179

29 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 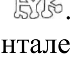. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Диаметър: 30/31 мм.

Тегло: 15.22 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Година 32 (ΛΒ)

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 180.

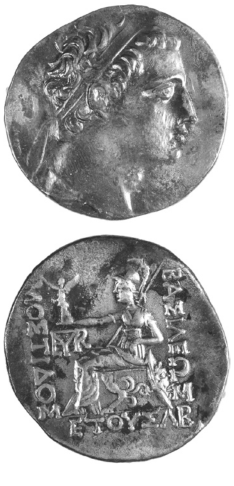

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 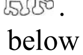. Ground line, horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Diameter: 30/31 mm.

Weight: 15.22 g

Die alignment: 11 h.

Year 32 (ΛΒ)

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 180

30 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned,

трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ) ↓. Монограми вляво, над колената ѝ 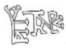. Земна линия, под нея хоризонтален надпис (ΕΤΟ)ΥΣ ΚΒ.

Диаметър: 32/34 мм
Тегло: 15.61 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Година 22 (ΚΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 184.

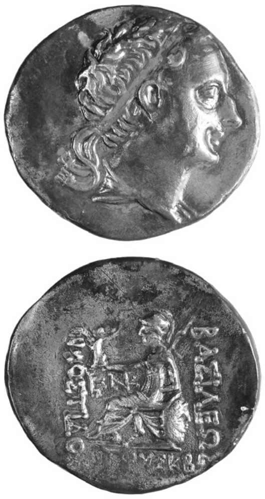

on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ) ↓. Monograms on the left, above her knees 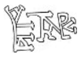. Ground line and horizontal legend below it – (ΕΤΟ)ΥΣ ΚΒ.

Diameter: 32/34 mm.
Weight: 15.61 g
Die alignment: 12 h.
Year 22 (ΚΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 184

31 *Тетрадрахма Мостис*

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 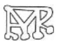. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Диаметър: 31 мм.
Тегло: 14.41 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 185.

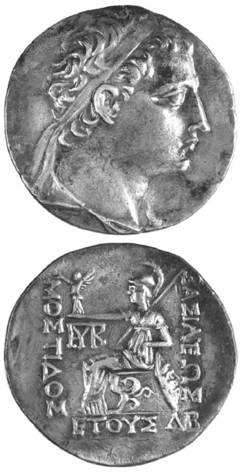

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 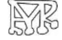. Ground line, horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

Diameter: 31 mm.
Weight: 14.41 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 185

32 *Тетрадрахма Мостис*

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита,

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield

украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ) ↓. Монограми вляво, над колената и 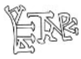. Земна линия, под нея хоризонтален надпис (Ε)Τ)Ο)Υ)Σ) (ΚΒ).
Диаметър: 31/34
Тегло: 13.39 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Година 22 (ΚΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 187.

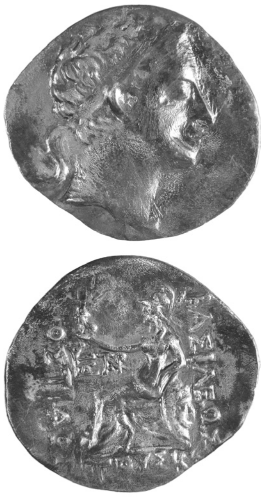

adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – (Μ)ΟΣΤΙΔΟ(Σ ↓. Monograms on the left, above her knees 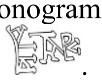. Ground line and horizontal legend below it – (Ε)Τ)Ο)Υ)Σ) (ΚΒ).
Diameter: 31/34 mm.
Weight: 13.39 g
Die alignment: 12 h.
Year 22 (ΚΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 187

33 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 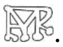. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Диаметър: 31 мм.
Тегло: 14.94 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛΒ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 188.

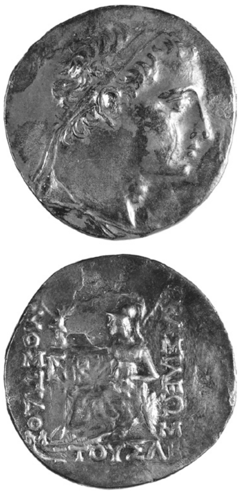

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – (Μ)ΟΣΤΙΔΟΣ) ↓. Monogram on the left, above her knees 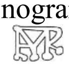. Ground line, horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Diameter: 31 mm.
Weight: 14.94 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛΒ)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 188

34 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 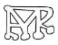. Под трона, хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.

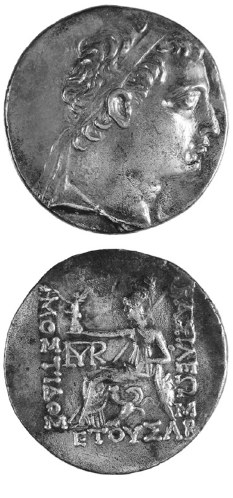

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 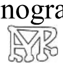. Horizontal legend below the throne – ΕΤΟΥΣ

Диаметър: 30 мм
Тегло: 15.35 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛB)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 189.

ΛB.
Diameter: 30 mm.
Weight: 15.35 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛB)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 189

35 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓.Монограм вляво, над колената ѝ 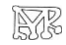. Земна линия, под нея надпис ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Диаметър: 31/32 мм
Тегло: 12.97 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 32 (ΛB)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 192.

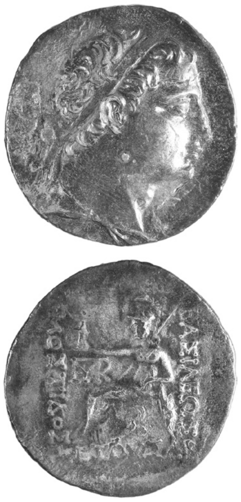

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 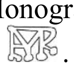. Ground line, horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΛΒ.
Diameter: 31/32 mm.
Weight: 12.97 g
Die alignment: 11 h.
Year 32 (ΛB)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 192

36 ***Тетрадрахма Мостис***

Ав. Бюст на владетеля надясно, с диадема с два висящи края и драпирана мантия закопчана на дясното рамо.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Монограм вляво, над колената ѝ 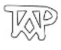. Земна линия, под нея хоризонтален надпис ΕΤΟΥΣ ΚΕ.
Диаметър: 35/36 мм.
Тегло: 14.83 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Година 25 (КЕ)
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 194.

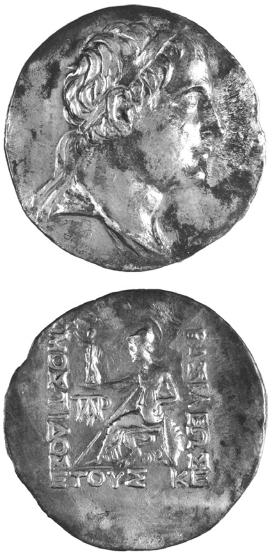

Mostis tetradrachm

Obv. Bust of the ruler on the right, wearing diadem with two hanging ends and a draped mantle buckled on his right shoulder.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Legend on the right ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ – on the left – ΜΟΣΤΙΔΟΣ ↓. Monogram on the left, above her knees 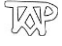. Ground line, horizontal legend below it – ΕΤΟΥΣ ΚΕ.
Diameter: 35/36 mm.
Weight: 14.83 g
Die alignment: 11 h.
Year 25 (KE)
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. No. 194

бронзовите монети (по точно от тези с диаметър над 14 мм). Тази свързаност чрез монограма дава представа за времето, в което Мостис вероятно е отсякъл повечето бронзови монети – в рамките на година-две, съвпадащи с 25-тата година от негово управление.

Таблица 2-5. Монограми върху сребърните монети на Мостис
Table 2-5. *Monograms on the silver coins of Mostis*

1	**Монограм година КВ (година 22)** ***Monogram year KB (year 22)***	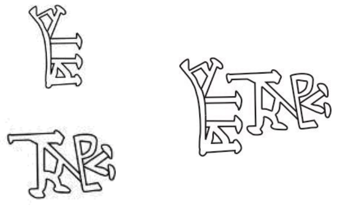
2	**Монограм година КВ (година 22)** ***Monogram year KB (year 22)***	
3	**Монограм година КЕ (година 25)** ***Monogram year KE (year 25)***	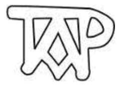
4	**Монограм година ΛΒ (година 32)** ***Monogram year ΛΒ (year 32)***	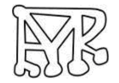
5	**Монограм години ΛΕ / ΖΛ (години 35 и 37)** **Monogram years ΛΕ / ΖΛ (years 35 and 37)**	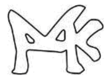
6	**Монограм година ΛΗ (година 38)** ***Monogram year ΛΗ (year 38)***	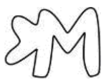
7	**Монограм година ΛΗ (година 38)** ***Monogram year ΛΗ (year 38)***	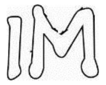

Монетни печати

Значително нарасналият след откриването на Синеморското съкровище брой на известните тетрадрахми на Мостис, както и намерените определени неточности в използваната до момента номерация на монетните печати на такива монети, са причината да предложим нова номерация на печатите за години 22-ра и 32-ра, която включва отделно номериране за всяка година.

За определяне на броя на различни монетни печати, използвани при отсичане на екземплярите от Синеморското съкровище, са използвани:

- За аверсни печати – размер на бюста на владетеля, измерен с точност до милиметри (Обр. 2-2a)
- За реверсни печати – височина на изображението на Атина (с точност до милиметри) – от земната линия под трона (или в случаите, когато тя липсва, от мястото непосредствено над буквите ΥΣ) до върха на шлема (Обр. 2-2b) Също под внимание са взети положението на монетните надписи и от-

the dies for such coins used until now.

The following criteria were used for the determination of the different coin dies used in the stamping of the exemplars from the Sinemorets hoard:

- For obverse dies – size of the ruler's bust, measured with precision to millimeters (Fig. 2-2a);
- For reverse dies – height of the image of Athena (with precision to millimeters) from the ground line below the throne (or in the cases where there is not a ground line, from the spot just above the letters ΥΣ) to the helmet's top (Fig 2-2b) The position of the coin legends and their relation to both the monogram and the goddess have also been taken into consideration.

The studies established that two obverse dies were used for the stamping of the coins from year 22 (Table 2-6):

- Obverse die 1 (Av22-1 – in accordance with the numbering offered by us) – the height of the bust is 26 mm;
- Obverse die 1 (Av22-2) – the height of the bust is 23 mm.

Table 2-6 shows that the obverse die 1 (Av22-1) had been used for the stamping of six coins, while the obverse die 2 (Av22-2) – for five coins in the hoard.

The observations on coin dies of year KB (22nd) allow us to introduce corrections in the numbering of

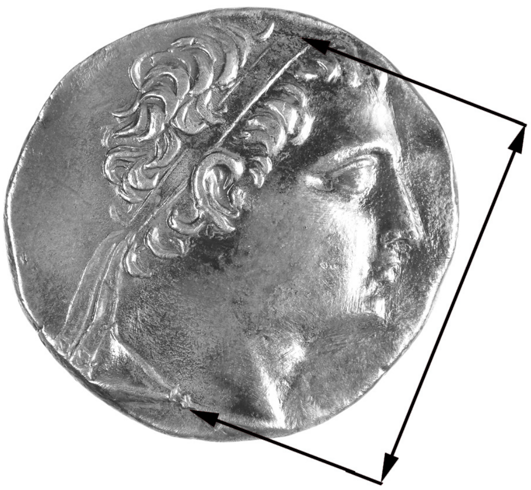

Обр. 2-2а. Горната и долната точки за измерване на бюста на владетеля
Fig. 2-2a. *The upper and lower points for measuring size of the ruler's bust*

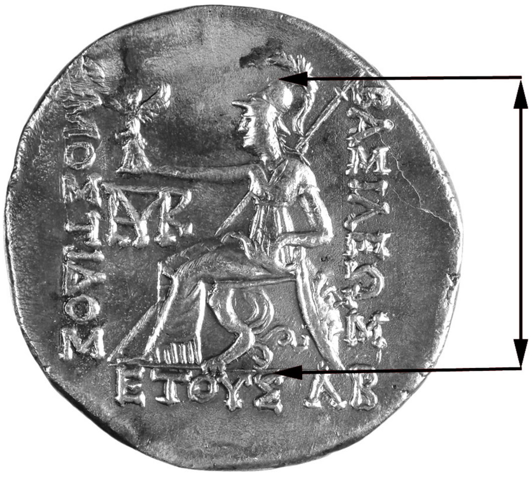

Обр. 2-2b. Горната и долната точки за измерване на височина на изображението на Атина
Fig. 2-2b. *The upper and lower points for measuring the height of the image of Athena*

ношението им спрямо монограма и изображението на богинята.

В резултат от изследванията се установи, че за

obverse dies for the tetradrachmae of Mostis applied so far. Thus, in accordance with the last numbering by Paunov, only one obverse die was used for the silver

Таблица 2-6. Аверсни печати за година 22-ра на тетрадрахмите на Мостис от Синеморското съкровище
Table 2-6. *Obverse dies for year 22 applied for the tetradrachmae of Mostis in the Sinemorets hoard*

Аверсен печат	**Размер на бюста на владетеля**	**№ в Табл. 4 (Инв. № ОИМ Царево)**
Obverse die	***Dimensions of the ruler's bust***	***№ in Table 4 (Inv. №. Tsarevo Municipal Museum of History)***
Av22-1	26 mm	3 (15), 13 (25), 16 (28), 19 (31), 28 (179), 32 (187)
Av22-2	23 mm	10 (22), 12 (24), 23 (35), 26 (170), 30 (184)
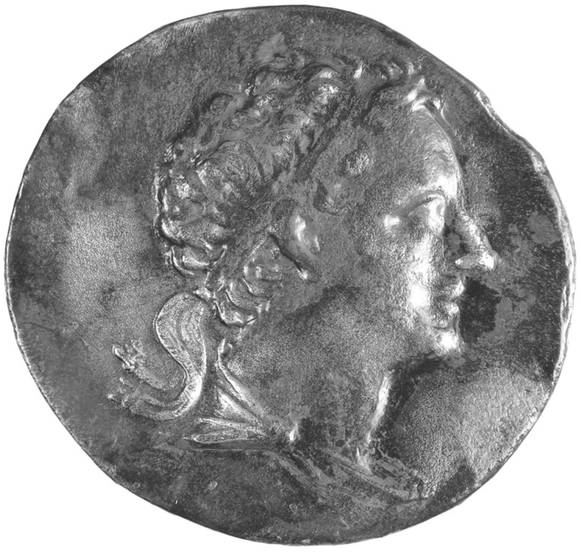 **Av22-1**		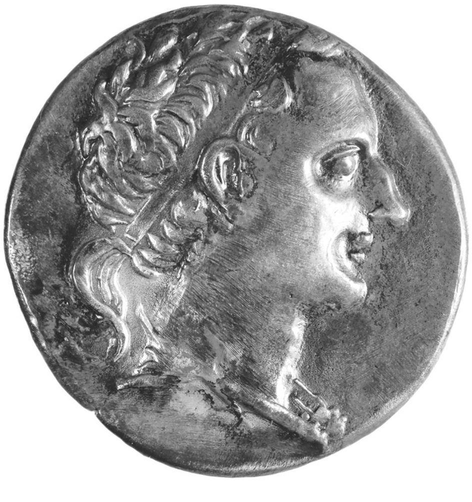 **Av22-2**

отсичане на монети от година 22 са били използвани два аверсни печата (Таблица 2-6):

- Аверсен печат 1 (Av22-1 – по предлаганата от нас номерация) – височината на бюста е 26 mm
- Аверсен печат 2 (Av22-2) – височина на бюста е 23 mm)

Таблица 2-6 показва, че аверсният печат 1 (Av22-1) е бил използван за отсичане на 6 монети, а аверсният печат 2 (Av22-2) – за 5 монети от съкровището.

Наблюденията върху монетните печати от година КВ (22), позволяват да се внесат корекции в използваната до сега номерация на аверсни печати за тетрадрахмите на Мостис. Така, според последната класификация на Паунов, за сребърните монети на Мостис от 22-ра година е използван само един лицев печат (Paunov 2014, 478, Pl. 2 и Pl. 3, № 4–12). Обаче оформлението на къдриците, формата на ушите, усмивката ясно показват различието между екземпляри № 4, № 5 и № 6, № 7, № 8, № 9, № 10, № 11 и № 12 от Таблица 2-3. По предложената от нас класификация първата група монети е отсечена с аверсния печат 1 за година 22-ра (Av22-1), а втората – с аверсния печат 2 за година 22-ра (Av22-2) (виж Таблица 2-3).

Детайлното изследване на съкровището показа, че за отсичането на тетрадрахмите на Мостис от година 22 са били използвани седем реверсни печата (от Rv22-1 до Rv22-7). Основните им характеристики са представени в Таблица 2-7.

От таблицата се вижда, че 3 монети от съкровището са били отсечени с реверсния печат Rv22-2, по 2 монети - с реверсните печати Rv22-1 и Rv22-6 и по една монета – с реверсните печати Rv22-3, Rv22-4, Rv22-5 и Rv22-7.

Направено е сравнение и свързване и на реверсните печати на публикуваните тетрадрахми от 22-ра година с тези от екземплярите от Синеморец. В съкровището имаме използвани 7 печата, които имат собствена номерация (виж Таблица 2-7). Сътветствието и привързването на тези печати с предходните номерации на дьо Калатай и Паунов е представено в Таблица 2-3. Изясни се, че за № 4, № 8 и № 12 от таблицата, са използвани реверсни печати, които нямат паралел сред новооткритите печати в Синеморец. По тази причина те получават съответно номера от Rv22-8 до Rv22-10 в предложената от нас номерация. Така общият брой на известните реверсни печати на Мостис за година 22-ра става 10.

За монетата от година 25 монетните печати са 1 за аверса и 1 за реверса, като техните количествени данни са приведени в Таблица 2-8.

При монетите от година 32, наброяващи 24 ек-

coins of Mostis from year 22 (Paunov 2014, 478, Pl. 2 и Pl. 3, No. 4 - 12). However, the shaping of the curls, the shape of the ears and the smile clearly show differences between exemplars no. 4, no. 5 and no. 6, no. 7, no. 8, no. 9, no. 10, no. 11 and no.12 in Table 2-3. According to the classification presented by us, the first coin group was stamped with obverse die 1 for year 22 (Av22-1), and the second – with obverse die 2 for year 22 (Av22-2) (see Table 2-3).

The detailed study of the hoard showed that seven reverse dies (Rv22-1 to Rv22-7) were used for the stamping of the tetradrachmae of Mostis from year 22. Their basic characteristics are shown in Table 2-7.

It is seen from the table that three coins from the hoard were stamped with reverse die Rv22-2, two coins each for reverse dies Rv22-1 and Rv22-6 and one coin each for reverse dies Rv22-3, Rv22-4, Rv22-5 and Rv22-7.

The reverse dies on the coins from Sinemorets were compared and related to those used on the published tetradrachmae from year 22. In the Sinemorets hoard we have seven dies with personal numbering (see Table 2-7). The parity and linking of these dies with the preceding numbering by de Callataÿ and by Paunov are presented in Table 2-3. It becomes clear that the reverse dies used for nos. 4, 8 and 12 are of no parallel among the newly determined dies for the coins from Sinemorets. Thus, they receive numbers Rv22-8 to Rv22-10 respectively in the presented by us numeration. So, the total number of the known reverse dies of Mostis for year 22nd became 10.

As for the coin from the year 25, the dies are one for the obverse and one for the reverse. Their quantitative characteristics are given in Table 2-8.

The obverse dies used on the 24 coins from year 32 were two. The differences between them are not only in the height of the bust, but also in the representation of the hair curls: there are no hair locks over the diadem on the stamp of obverse die 1 (Av32-1), while a hairlock is clearly seen over the diadem on the stamp of obverse die 2 (Av32-2) (see Table 2-9).

As it can be seen from the table, obverse die 1 was used for the stamping of only two Sinemorets coins from the 32nd year, while reverse die 2 was used on 22 coins.

The observations on the coin dies for the year 32 again permit the introduction of more corrections in the numbering of the obverse dies of the tetradrachmae applied so far. According to the classification by Paunov, only

Таблица 2-7. Реверсни печати за година 22-ра на тетрадрахмите на Мостис от съкровището
Table 2-7. *Reverse dies for year 22 applied for the tetradrachmae of Mostis in the Sinemorets hoard*

Реверсен печат *Reverse die*	**Височина на изображение на Атина** *Height of the representation of Athena*	**Основни характеристика** *Basic characteristics*	**№ в Табл. 4 (Инв. № ОИМ Царево)** *№ in Table 4 (Inv. №. Tsarevo Municipal Museum of History)*
Rv22-1	17 mm	Равни отвесни и хоризонтални надписи, разположени отстрани и под Атина *Even vertical and horizontal legends situated sideward and below Athena*	3(15), 16(28)
Rv22-2	19 mm	Позиция на монограмите спрямо ръката и позицията на буквите *Position of the monograms in relation to the hand and the position of the letters*	10(22), 12(24), 30(184)
Rv22-3	23 mm	Форма и размер на буквите, както и позицията им спрямо изображението *Shape and size of the letters, as well as their position in relation to the image*	13(25)
Rv22-4	19 mm	Разположението на монограма и уголемените букви IΛ зад Атина. *The situation of the monogram and the enlarged letters IΛ behind Athena*	19(31)
Rv22-5	20 mm	Увеличаващите се размери на буквите в името на царя *The increasing size of the letters in the name of the king*	28(19)
Rv22-6	19 mm	Наклонът на земната линия и позицията на букви в надписите *The slope of the ground line and the position of letters in the legends*	23(35), 26(170)
Rv22-7	22 mm	Позицията на монограмите спрямо ръката и името на царя *Position of the monograms in relation to the hand and the name of the king*	32(187)
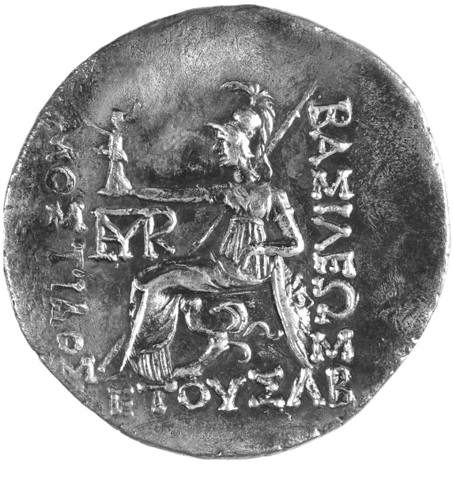 **Rv22-1**			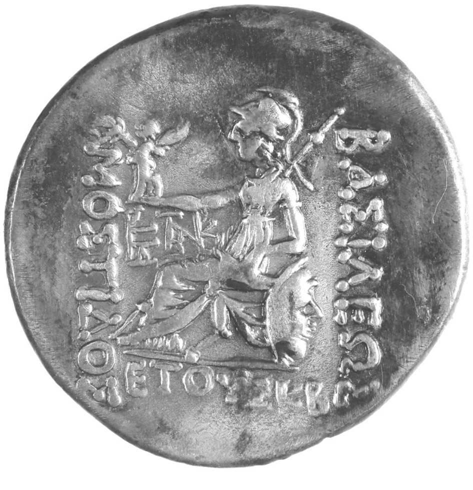 **Rv22-2**

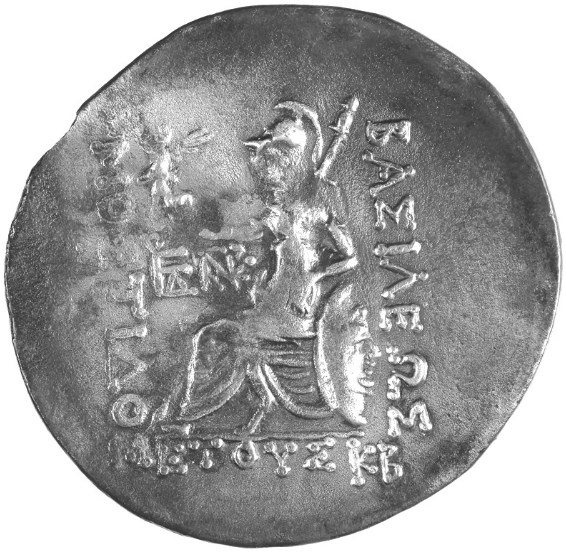

Rv22-3

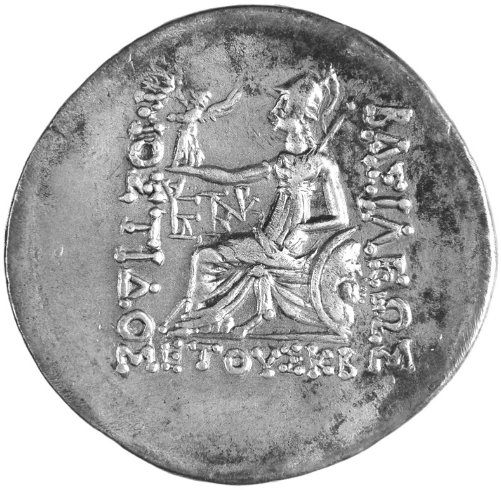

Rv22-4

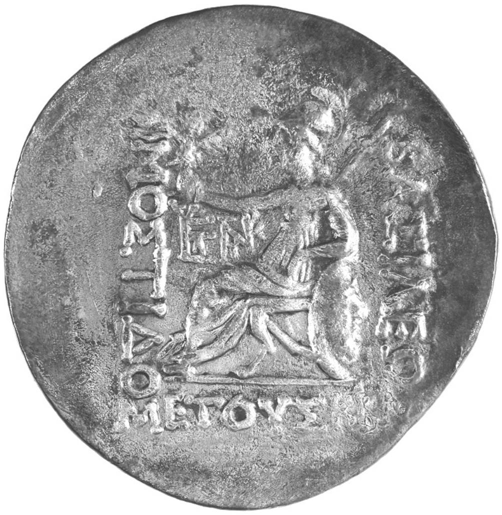

Rv22-5

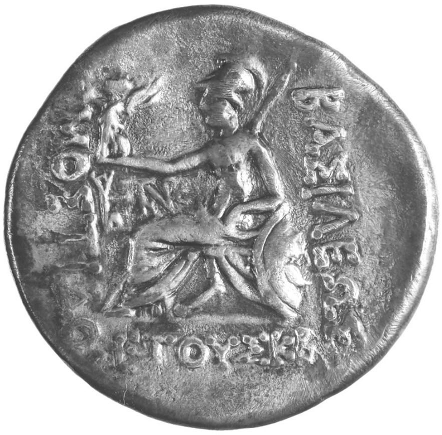

Rv22-6

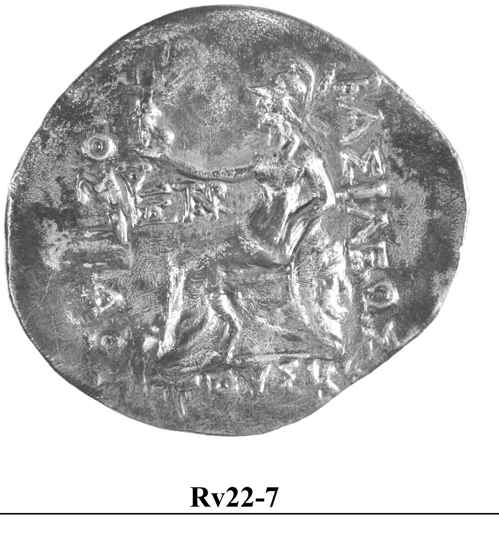

Rv22-7

земпляра, използваните аверсните печати са два. Освен във височината на бюста, разликите между тях са и представянето на къдриците на косата: при аверсен печат 1 (Av32-1) върху диадемата не падат кичури, докато при аверсен печат 2 (Av32-2) - има кичур коса върху диадемата (виж Таблица 2-9).

Таблица 2-8. Аверсни/реверсни печати за година 25-та на тетрадрахмите на Мостис от Синеморското съкровище

Table 2-8. *Obverse/reverse dies for year 25 applied for the tetradrachmae of Mostis in the Sinemorets hoard*

№ в Табл. 4 (Инв. № ОИМ Царево) ***№. in Table 4 (Inv. № Tsarevo Municipal Museum of History)***	**Аверсен печат** ***Obverse die*** ***M 2 : 1***	**Реверсен печат** ***Reverse die*** ***M 2 : 1***
36 (194)	***Av25-1*** 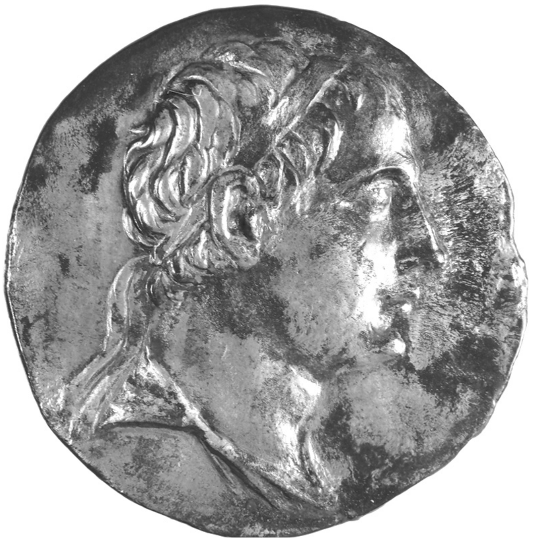 Бюст, височина – 27 mm *Bust, height – 27 mm*	***Rv25-1*** 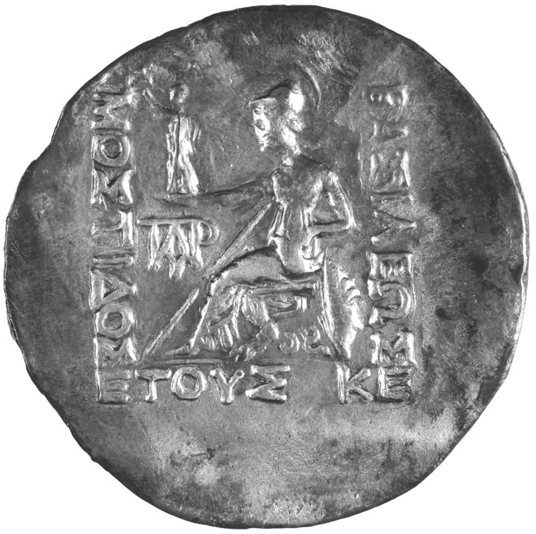 Атина, височина – 18 mm *Athena, height – 18 mm*

От таблицата се вижда, че с аверсния печат 1 са били отпечатани само 2 монети от 32-ра година от Синеморското съкровището, докато с аверсния печат 2 – 22 монети.

Наблюденията върху монетните печати за година 32 отново позволяват да се внесат корекции в използваната до сега номерация на аверсните печати за тетрадрахмите. Според класификацията на Паунов за сребърните монети на Мостис за

one obverse die had been used for the silver coins of Mostis from the year 32 (Paunov 2014, 478, Pl. 3). The detailed analysis carried out by us on the coins in the hoard permitted the distinction of two obverse dies for the coins from year 32 on the basis of differences, mainly in the shaping of the curls and their position in relation to the diadem. According to the new classification, exemplar no. 13 in Table 2-3 (with obverse 3 after Paunov) corresponds to obverse die 2 for the year 32 (Av32-2) in the classification presented by us.

The reverse dies were also defined by the dimensions of Athena's image and by the position of the letters in relation to the monograms and to the goddess. The differences between the reverse dies used are harder to

Таблица 2-9. Аверсни печати за година 32-ра на тетрадрахмите на Мостис от Синеморското съкровище
Table 2-9. *Obverse dies for year 32 applied for the tetradrachmae of Mostis in the Sinemorets hoard*

Аверсен печат ***Obverse die***	**Размер на бюста на владетеля** ***Dimensions of the ruler's bust***	**Основни характеристики** ***Basic characteristics***	**№ в Табл. 4 (Инв. № ОИМ Царево)** ***№ in Table 4 (Inv. №. Tsarevo Municipal Museum of History)***
Av32-1	28 mm	Прическата и позицията на ухото *Hair style and the position of the ear*	1(13), 17(29)
Av32-2	26 mm	Прическата – оформлението и мястото на къдриците *Hair style – the shaping and the position of the curls*	2(14), 4(16), 5(17), 6(18), 7(19), 8(20), 9(21), 11(23), 14(26), 15(27), 18(30), 20(32), 21(33), 22(34), 24(167), 25(168), 27(174), 29(180), 31(185), 33(188), 34(189), 35(192)

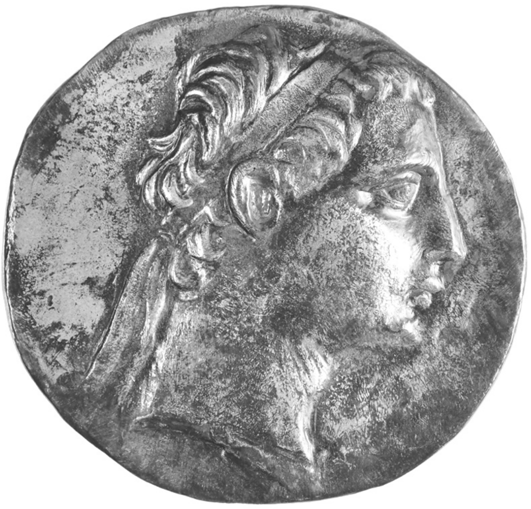

Av32-1

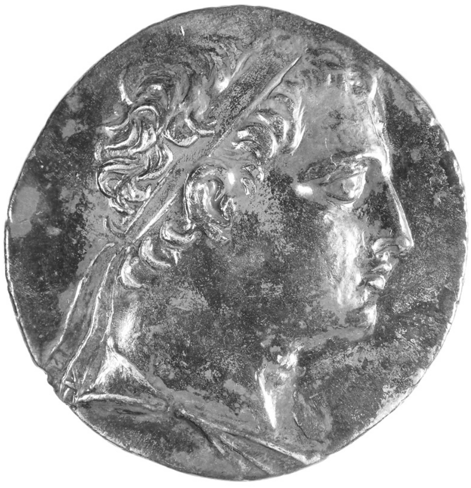

Av32-2

32-ра година е използван само един аверсен печат (Paunov 2014, 478, Pl. 3). Направеният от нас детайлен анализ на монетите от съкровището позволи да се открият различия основно при оформлението на къдриците и позицията им спрямо диадемата, съчетани с височината на бюста, което ни даде основание за разграничаването на два аверсни печата при монетите от 32-ра година. Съгласно новата класификация екземпляр № 13 от Таблица 3 (с аверс 3 по Паунов) съответства на аверсния печат 2 за година 32 (Av32-2) от предложената от нас класификация.

Реверсните печати пак са определяни според размерите на Атина и позицията на буквите спрямо монограмите и богинята. В резултат на по-добрата работа на гравьора разликите между реверсните пе-

perceive due to the better work of the engraver. Eleven different reverse dies were distinguished on the Sinemorets coins of Mostis from the 32nd year. The one exemplar from this year known before the discovery of the Sinemorets hoard (no. 13 in Table 2-3) adds a 12th reverse die to the total number of reverse dies for the year 32. All reverse dies for the year 32 in the Sinemorets hoard are given in Table 2-10.

It can be seen from the table that reverse die Rv32-8 was used for the stamping of eight coins, three coins each were stamped with reverse dies Rv32-5 an Rv32-7, two coins each were stamped with reverse dies Rv32-1 and Rv32-2, and one coin each – with reverse dies Rv32-3, Rv32-4, Rv32-6, Rv32-9, Rv32-10 and Rv32-11.

Таблица 2-10. Реверсни печати за година 32-ра на тетрадрахмите на Мостис от Синеморското съкровище

Table 2-10. *Reverse dies for the year 32 applied on the tetradrachmae of Mostis in the Sinemorets hoard*

Реверсен печат ***Reverse die***	**Височина на изображение на Атина** ***Height of the representation of Athena***	**Основни характеристики** ***Basic characteristics***	**№ в Табл. 4 (Инв. № ОИМ Царево)** ***№ in Table 4 (Inv. №. Tsarevo Municipal Museum of History)***
Rv32-1	19 mm	Позицията на името на царя спрямо Атина *Position of the name of the king in relation to Athena*	1(13), 17(29)
Rv32-2	19 mm	Мястото на годината ΛΒ спрямо щита и надписите *Location of the year ΛΒ in relation to the shield and the legends*	2(14), 25(168)
Rv32-3	20 mm	Позицията на буквите спрямо щита и монограма *The position of the letters in relation to the shield and the monogram*	4(16)
Rv32-4	20 mm	Размерът на буквите от надписите *The size of the letters in the legends*	5(17)
Rv32-5	26 mm	Позициите на протегнатата ръка на Атина и на буквите ΛΒ *The position of the outstretched hand of Athena and of the letters ΛΒ*	6(18), 18(30), 31(185)
Rv32-6	26 mm	Позицията на буквите спрямо съседните изображения *The position of the letters in relation to the neighboring representations*	7(19)
Rv32-7	20 mm	Разположението на Атина спрямо надписите *The position of Athena in relation to the legends*	8(20), 21(33), 22(34)
Rv32-8	20 mm	Позицията на буквите от надписите спрямо близките изображения *The position of the letters in the legends in relation to the close representations*	9(21), 11(23), 15(27), 20(32), 27(174), 33(188), 34(189), 35(192)
Rv32-9	20 mm	Позицията на Атина и на буквите едни спрямо други *The position of Athena and the letters in relation to one another*	14(26)
Rv32-10	21 mm	Размера и позицията на буквите от думата ΒΑΣΙΛΕΩΣ *Size and position of the letters in the word ΒΑΣΙΛΕΩΣ*	24(167)
Rv32-11	21 mm	Разположението на монограма спрямо буквите и на Атина около него *The situation of the monogram in relation to the letters and Athena around it*	29(180)

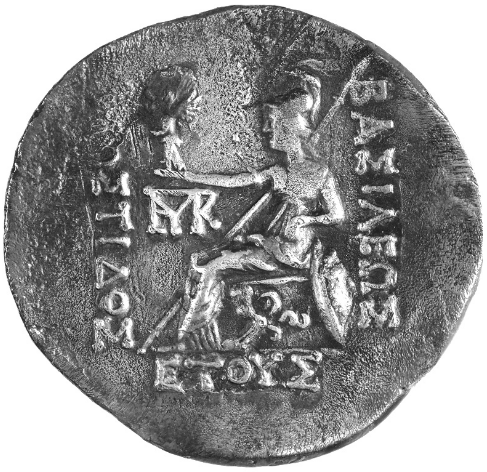

Rv32-1

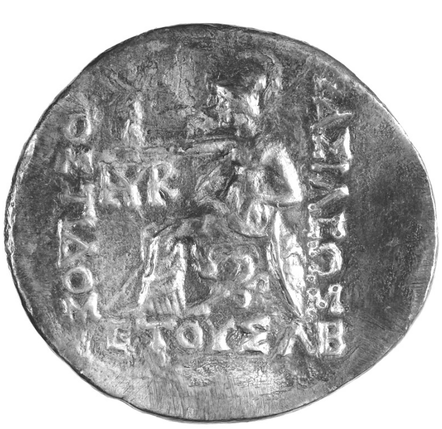

Rv32-2

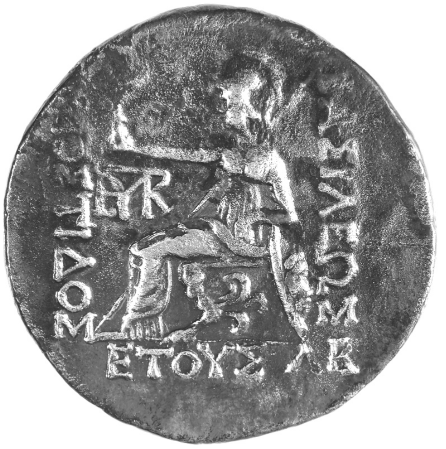

Rv32-3

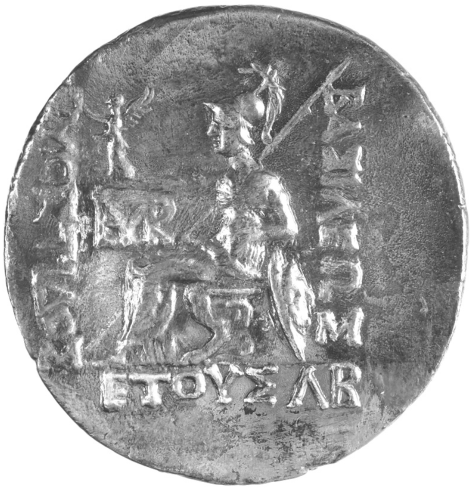

Rv32-4

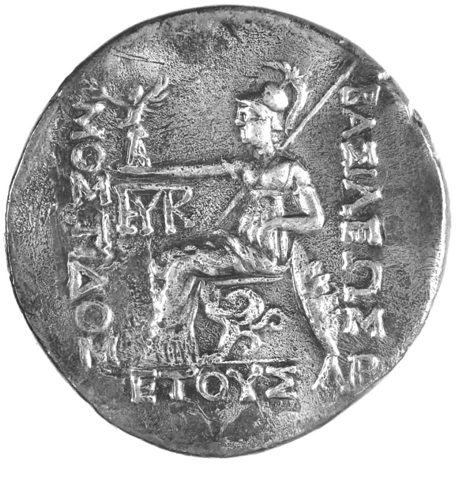

Rv32-5

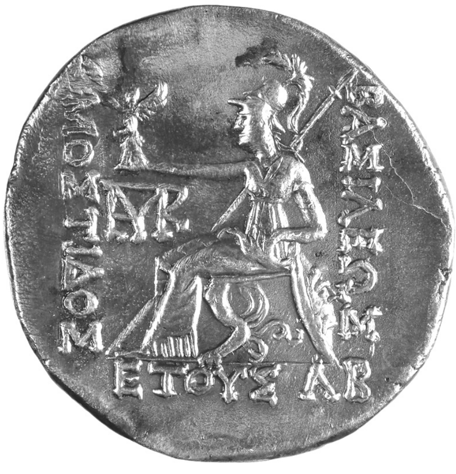

Rv32-6

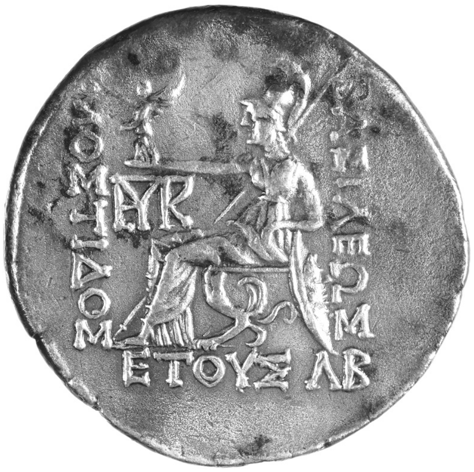

Rv32-7

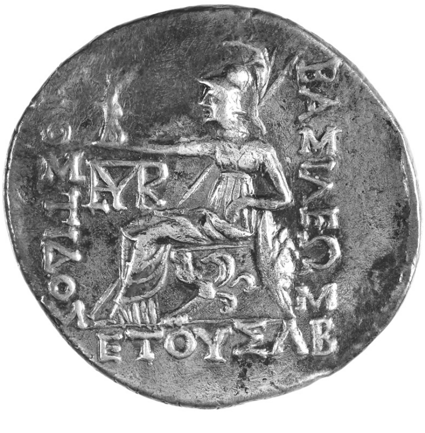

Rv32-8

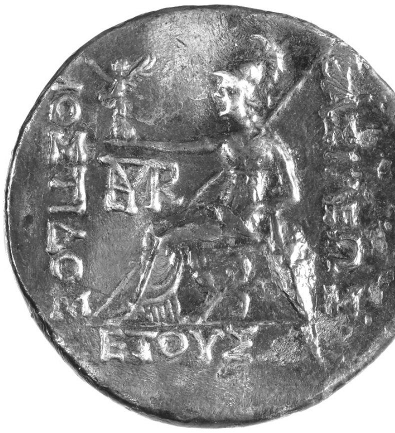

Rv32-9

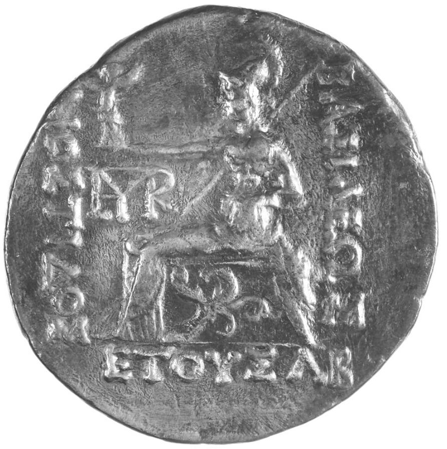

Rv32-10

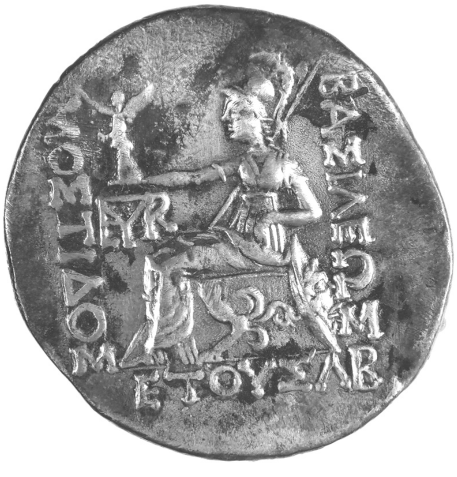

Rv32-11

чати са по-трудно уловими. Сред монетите на Мостис от 32 година, принадлежащи към съкровището, са засвидетелствани 11 различни реверсни печата. Известният до откриването на Синеморското съкровище екземпляр от тази година (№ 13 от Таблица 2-3) добавя 12-ти реверсен печат към общият брой реверсни печати за година 32. Всички реверсни печати за година 32 от Синеморското съкровище са

The relations between the used coin dies and monograms on the coins of Mostis in the Sinemorets hoard are summarized in Table 2-11.

The observations on the coins from years 22, 25 and 32 established some characteristic differences and specifics. The coin dies for the year 22 were made by an engraver of poorer skills. The legends on the reverse приведени в Таблица 2-10.

От таблицата се вижда, че с реверсен печат Rv32-8 са били отсечени 8 монети, с реверсните печати Rv32-5 и Rv32-7 – по 3 монети, по 2 монети са отсечени с реверсните печати Rv32-1 и Rv32-2 и по една монета – с реверсните печати Rv32-3, Rv32-4, Rv32-6, Rv32-9, Rv32-10 и Rv32-11.

Връзките между използваните монетни печати и монограми върху монетите на Мостис от Синеморското съкровище са обобщени в Таблица 2-11.

Наблюденията върху монетите от години 22, 25 и 32 показват някои характерни разлики и специфики. Монетните печати за 22-ра година са изработени от гравьор с по-лоши умения. Надписите по реверса са разкривени, а буквите в отделните думи са с различни размери.

По-многобройната група, тази от 32 година, е отсечена с умело изработени печати – бюстът на Мостис е представен реалистично и се долавя осанката на владетеля. Друга характерна разлика е позицията на буквите Σ от вертикалните надписи, които са разположени на едно ниво с надписа ΕΤΟΥΣ ΚΒ. При година 32 буквите Σ винаги са разположени малко по-високо от нивото на реда ΕΤΟΥΣ ΛΒ. Видимо е и по-високото умение на гравьора при направата на печатите за 32 година – буквите са с еднаква височина; фигурите на Атина и на Нике са симетрични.

Най-симетрична е изработката на монетният печат за монетата от година 25-та. Бюстът на владетеля е предаден реалистично и естествено. Надписите на реверса са гравирани напълно симетрично и буквите Σ са позиционирани точно над буквите Е (първата – от думата ΕΤΟΥΣ, втората – от годината ΚΕ).

С оглед на вече увеличеният брой на използваните аверсни/реверсни печати за монетите на Мостис, ще обърнем внимание на въпроса за изчисляването на приблизителният брой отсечени монети. Учените, изследвали и проучвали проблема за изчисляване на обемите на монетната продукция на базата на броя на използваните аверсни и реверсни печати, предлагат различни математически обосновани решения (Esty 2011, 43-58). Отделни статии са посветени на проблема за изчисляване на броя на монетите, отсечени с един аверсен печат (de Callataÿ 1995, 289-312). Намирането на отговора на този въпрос би могло да разкрие приблизителния обем на цялата монетна продукция на даден владетел. За съжаление еднозначен отговор няма и това е така поради факта, че използваемостта на аверсните печати е различна в Античността, и днес. С един аверсен печат могат да бъдат отсечени и 1000, и 30 000 монети. В случая с Мостис напълно е възможно изобщо да не са сечени толкова големи обеми

are crooked and the letters in the separate words are of different sizes.

The coins in the larger group – that from the year 32 – were struck with skillfully made dies. The bust of Mostis is represented realistically and the bearing of the ruler is discernible. One other characteristic difference is the position of letters Σ in the vertical legends, which are placed on the same level as the legend ΕΤΟΥΣ ΚΒ. The letters Σ on the coins from the year 32 are always positioned a little bit higher from the level of line of ΕΤΟΥΣ ΛΒ. The better skills of the engravers who made the dies for the year 32 are evident – the letters are of equal height, the figures of Athena and Nike are symmetrical.

The symmetrical is the coin die for the coin from year 25. The bust of the ruler is rendered realistically and naturally. The legends on the reverse were engraved absolutely symmetrical and the letters Σ are positioned just above the letters E (the first one in the ΕΤΟΥΣ, the second – in the year ΚΕ).

With a view to the already increased number of obverse/reverse dies used, we will focus on the question of the calculation of the average number of minted coins. The scholars who studied and investigated the problem of the calculation of the capacity of the coin issues on the base of the number of obverse and reverse dies used, offer various mathematical solutions (Esty 2011, 43-58). Single papers have been devoted to the problem of the calculation of the number of coins stamped by one and the same obverse die (de Callataÿ 1995, 289-312). The answer to this question may reveal the average volume of the entire coin production of a certain ruler. Unfortunately, there is no unambiguous answer due to the fact that the usefulness of the obverse dies is different, both then and today. One and the same obverse die could be used to stamp from 1,000 to 30,000 coins. In the case of Mostis, it is most probable that such large-scale coin issues were never minted. The existence of so few coins of the ruler discovered so far does not support a thesis of a large output of silver tetradrachmae (for example, about 15,000 pcs.) stamped with single known obverse dies. However, it is much more likely that the quantities of the issues varied over the years – smaller issues (of several hundred pieces) in years from which we know single obverse/reverse dies, or larger (several thousand exemplars) for the issues in years 22 and 32, when the existence of two obverse and 10 and more reverse dies are evidence of a more active coin output.

The problem concerning the origin of the silver used for the mintage of the tetradrachmae of Mostis also

Таблица 2-11. Монограмите и връзките между монетните печати на екземплярите на Мостис от Синеморското съкровище

Table 2-11. *Monograms and relations between the coin-dies stamped on the Sinemorets coins of Mostis*

№ на монограм ***No. of monogram***	**№ на монета – № на аверсен / реверсен печат** ***No. of coin – No. of obverse/reverse die***	**Инвентарен номер ОИМ Царево** ***Inv. No. Tsarevo Municipal Museum of History***
Монограми 1 и 2 (година 22) ***Monogram 1 and 2 (year 22)*** 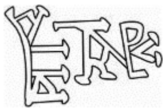	**Av22-1** **№ 3 - Rv22-1** **№ 13 - Rv22-3** **№ 16 - Rv22-1** **№ 19 - Rv22-4** **№ 28 - Rv22-5** **№ 32 - Rv22-7**	**15** **25** **28** **31** **179** **187**
Монограми 1 и 2 (година 22) ***Monogram 1 and 2 (year 22)*** 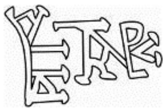	**Av22-2** **№ 10 - Rv22-2** **№ 12 - Rv22-2** **№ 23 - Rv22-6** **№ 26 - Rv22-6** **№ 30 - Rv22-2**	**22** **24** **35** **170** **184**
Монограм 3 (година 25) ***Monogram 3 (year 25)*** 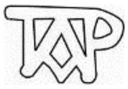	**Av25-1 → № 36 ← Rv25-1**	**194**
Монограм 4 (година 32) ***Monogram 4 (year 32)*** 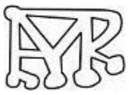	**Av32-1** **№ 1 – Rv32-1** **№ 17– Rv32-1**	**13** **29**
Монограм 4 (година 32) ***Monogram 4 (year 32)*** 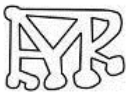	**Av32-2** **№ 2 – Rv32-2** **№ 4 – Rv32-3** **№ 5 – Rv32-4** **№ 6 – Rv32-5** **№ 7 – Rv32-6** **№ 8 – Rv32-7** **№ 9 – Rv32-8** **№ 11 – Rv32-8** **№ 14 – Rv32-9** **№ 15 – Rv32-8** **№ 18 – Rv32-5** **№ 20 – Rv32-8** **№ 21 – Rv32-7** **№ 22 – Rv32-7** **№ 24 – Rv32 10** **№ 25 – Rv32-2** **№ 27 – Rv32-8** **№ 29 – Rv32-11** **№ 31 – Rv32-5** **№ 33 – Rv32-8** **№ 34 – Rv32-8** **№ 35 – Rv32-8**	**14** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **23** **26** **27** **30** **32** **33** **34** **167** **168** **174** **180** **188** **189** **192**

монети. Наличието на малобройни монети на владетеля, откривани досега, не поддържа тезата за големи обеми тетрадрахми (например от порядъка на 15 000 броя), сечени от известни единични аверсни печати. По-вероятно е обемите през различните години да варират – по-малки (по неколкостотин) в години, за които са ни познати единични аверсни/реверсни печати, или по-големи (по няколко хиляди екземпляра) при емисиите от 22-ра и 32-ра година, когато наличието вече на по два аверсни и по десет и повече реверсни печати дава доказателство за по-активно монетно производство.

Непроучен остава и въпросът за произхода на среброто, използвано за отсичането на тетрадрахмите на Мостис. Една възможност е добив от планината Странджа, която се предполага, че е била контролирана изцяло от Мостис (ако не през цялото му управление, то поне през по-голяма част от царуването му) и се знае, че е богата на полезни изкопаеми. Правените геоложки проучвани в днешните български територии разкриват значителна концентрация на метали. Регистрираните през миналият век рудни полета в българска Странджа, според геолозите, са забележителни като обем и състав (Георгиев 1987, 27). Засвидетелстваният древен рудодобив и медодобив в района на планината Странджа би могъл да даде отговор на въпроса за снабдяването с метал и така да изясни и какви са били обемите на рудодобива през II и I в. пр.Хр.

Несъмнено периодът между 22-та и 32-та година от управлението на Мостис са и годините, в които той е бил в апогея на своята власт. Липсата на името Садала върху тетрадрахмите, монетосеченето в сребро и бронз, предполагат неоспорвано лидерство и авторитет. И докато дребните бронзови монети са били използвани за ежедневни дребни плащания, то интерес представлява въпросът за какво са били използвани сребърните монети? Липсата на регулярно едрономинално сребърно монетосечене у траките превръща монетосеченето на владетеля по-скоро в изключение, което трябва да бъде разбрано и обяснено. Така, например в Бизантион са отсичани многобройни емисии Лизимахови типове. Поводът за наличието на многобройните късни серии е свързан с заплащането на траките-наемници (de Callataÿ 2013, p. 95). Дали и Мостис е сякъл тетрадрахми за плащане на наемници? И ако това е така, дали поне 22-рата и 32-тата година от управлението му са свързани със събития, изискващи наемане на войници за водене на военни кампании? Или той е получавал под формата на сребърни монети, дължимите от съседните градове данъци?

Монети на Бизантион - Лизимахови типове

remains unstudied. One possibility is extraction from sources in Strandzha Mountain, known as a rich source of ores and minerals, which was supposedly fully controlled by Mostis during most of his rule, if not during his entire reign. Geological research across present day Bulgarian lands has revealed concentrations of metals. According to geologists, the ore fields in Bulgarian Strandzha recorded during the last century are remarkable in both volume and composition (Георгиев 1987, 27). The recorded ancient ore extraction and copper smelting in the region of Strandzha Mountain may provide an answer to the question concerning metal supply and thus to clarify the ore extraction scale during the 2nd and 1st centuries BC.

Undoubtedly, the period between the years 22 and the 32 of the reign of Mostis were also years in which he had been in the apogee of his rule. The lack of Sadala's name on the tetradrachmae, on the coinage in silver and bronze, suggest indisputable leadership and authority. Considering that the bronze coins of low face values were used in everyday small payments, it is interesting to know for what the silver ones were used. The lack of regular Thracian silver coinage of high face value makes the coinage of this ruler rather an exception that should be understood and explained. For example, numerous isues of Lysimachus' type coins were minted in Byzantium. The cause of the existence of the numerous late series was related to the due payments of the Thracian mercenaries (de Callataÿ 2013, p. 95). Did Mostis also mint tetradrachmae to pay mercenaries? And, if it was so, were the years 22 and 32 of his rule related to events that needed hiring mercenaries or military campaigns? Or did he receive the due taxes from neighboring cities in silver coins?

Coins of Byzantium – Lysimachus types

The main group of coins in the Sinemorets hoard – 143 exemplars – consists of tetradrachmae of the Lysimachus type minted in Byzantium. The city minted issues of this type for centuries thereby commemorating the king of Thrace, Lysimachus. The scholars who study the tetradrachmae of Lysimachus type had built up a relative chronology of the emissions minted in Byzantium, which is constantly supplemented and specified. It was created in the second half of the 20th century by Henry Seyrig (Seyrig 1968, 182-200) and Martin Price (Price 1968, 1-12), and was additionally developed by Margaret Thompson (Thompson 1973, 54-65) and Phyllis Pollak (Pollak 1970, 45-56). Eventually, it was made more precise by Constantine Marinescu (Marinescu 1996; Marinescu 2000, 333-336).

Таблица 2-12. Монети на Бизантион, Лизимахови типове, от състава на Синеморското съкровище
Table 2-12. *Lysimachus type Coins of Byzantium in the Sinemorets hoard*

№	Описание	Изображение Image (M 1 :1)	Description
1	***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион*** **Ав.** Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон. **Рв.** Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво. **Диаметър:** 33 мм **Тегло:** 16.16 гр. **Позиция на печатите:** 11 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, инв. № 36.	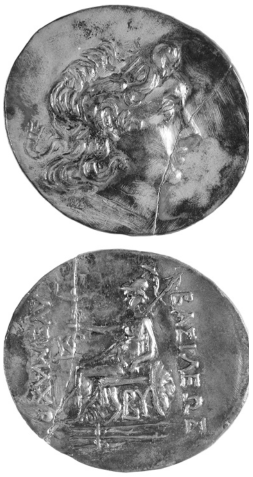	***Byzantium tetradrachm, Lysimachus type*** **Obv.** Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn. **Rev.** Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment. **Diameter:** 33 mm **Weight :** 16.16 g **Die alignment**: 11 h. **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 36
2	***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион*** **Ав.** Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон. **Рв.** Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм над колената на богинята 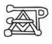. Под трона буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво. **Диаметър:** 32 мм **Тегло:** 16.65 гр. **Позиция на печатите:** 12 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, инв. № 37. ***Marinescu 1996****, iss. 158, No. 580-586. (150-120 г.пр.Хр.)* ***IGCH 921****, No. 15-16. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I*	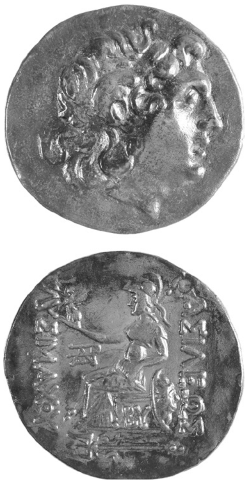	***Byzantium tetradrachm, Lysimachus type*** **Obv.** Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn. **Rev.** Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 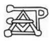. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment. **Diameter:** 32 mm **Weight :** 16.65 g **Die alignment**: 12 h. **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 37 ***Marinescu 1996****, iss. 158, No. 580-586. (150-120 BC)* ***IGCH 921****, No. 15-16. (last decade of 2nd century BC – the very*

в.пр.Хр.)
***IGCH 925,** моногр. IX, екз. 9-10.*

beginning of the 1st century BC)
***IGCH 925,** monogram IX, ex. (ex. – exemplar/s) 9-10.*

3

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)Υ)ΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм до коленета на богинята 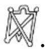. Под трона буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31 мм
Тегло: 16.10 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 38.
***Müller 1858** – 206.*

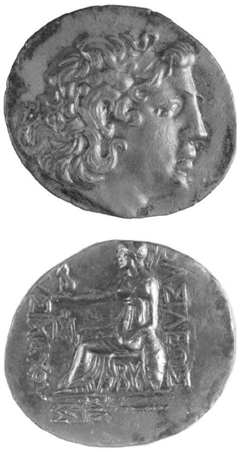

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)Υ)ΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31 mm
Weight : 16.10 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 38
***Müller 1858** – 206.*

4

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над коленета на богинята 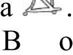. Под трона буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 33 мм
Тегло: 15.05 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 39.

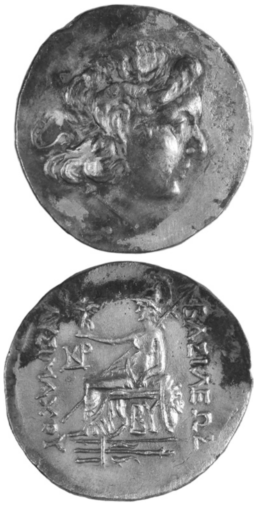

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 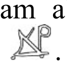. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 33 mm
Weight : 15.05 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 39

5

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм до колената на богинята 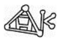. Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32/36 мм
Тегло: 14.71 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 40.
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г. пр. Хр.)*
***Marinescu 1996**, iss. 151, No 526-532. (150-120 г.пр.хр.)*
***IGCH 925** – моногр. XXI, екз. 40.*

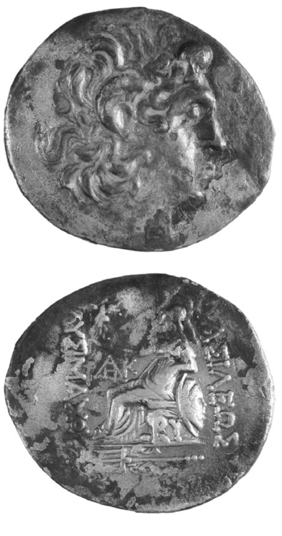

Obv. Head of deifiedAlexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram next to the goddess' knees 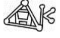. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32/36 mm
Weight : 14.71 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 40
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC)*
***Marinescu 1996**, iss. 151, No 526-532. (150-120 BC)*
***IGCH 925** – monogr. XXI, ex. 40.*

6 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм до колената на богинята 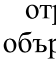. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм
Тегло: 13.58 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 41
***Müller 1858** – 194.*
***Marinescu 1996**, iss. 150, No 511-525. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 921** – 20-21. (посл. дест. II в.пр.Хр. – самото начало на I*

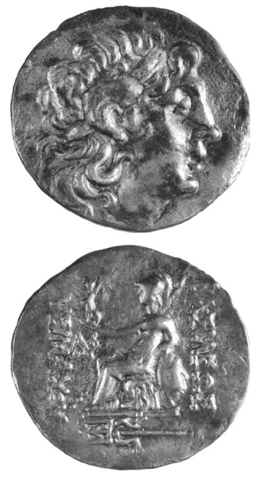

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deifiedAlexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram next to the goddess' knees 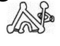. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm
Weight : 13.58 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 41
***Müller 1858** – 194.*
***Marinescu 1996**, iss. 150, No 511-525. (150-120 BC)*
***IGCH 921** – 20-21. (last decade of the 2nd century BC – the very*

в.пр.Хр.)
IGCH 925 *– моногр. XI, екз. 13-15.*

beginning of the 1st century BC)
IGCH 925 *– monogr. XI, ex. 13-15.*

7 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм
Тегло: 14.98 гр.
Позиция на печатите: 01 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 42.
Müller 1858 *– 185.*
Marinescu 1996, *iss. 144, No 493-495. (150-120 г.пр.Хр.)*

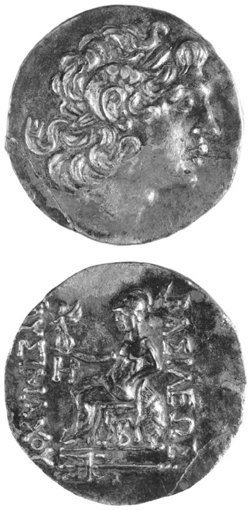

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm
Weight : 14.98 g
Die alignment: 01 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 42
Müller 1858 *– 185.*
Marinescu 1996, *iss. 144, No 493-495. (150-120 BC)*

8 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓. Монограм до колената на богинята . Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32/34 мм
Тегло: 14.81 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 43.
Marinescu 1996*, iss. 164, No 611-618. (120-110 г. пр. Хр.)*

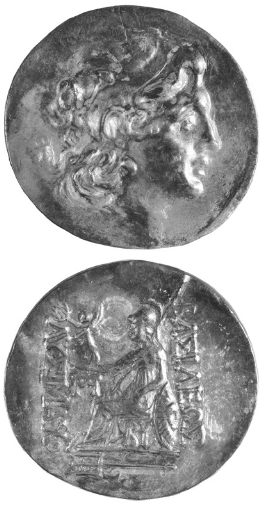

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓ on the left. Monogram next to the knees of the goddess 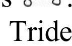. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32/34 mm
Weight : 14.81 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 43
Marinescu 1996*, iss. 164, No 611-618. (120-110 BC)*

9

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм до колената на богинята . Под трона буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм

Тегло: 15.51 гр.

Позиция на печатите: 01 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 44.

***Marinescu 1996**, iss. 166, No 624-628. (120-110 г.пр.Хр.)*

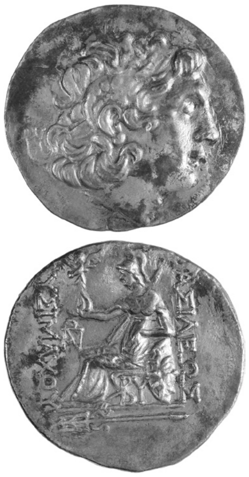

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram next to the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm

Weight : 15.51 g

Die alignment: 01 h

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 44

***Marinescu 1996**, iss. 166, No 624-628. (120-110 BC)*

10

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм до колената на богинята 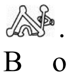. Под трона буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм

Тегло: 15.87 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 45.

***Müller 1858** – 194 вар.*

***Marinescu 1996**, iss. 150, No 511-525.(150-120 г. пр. Хр.)*

***IGCH 921** – 22. (посл. дест. II в.пр.Хр. – самото начало на I*

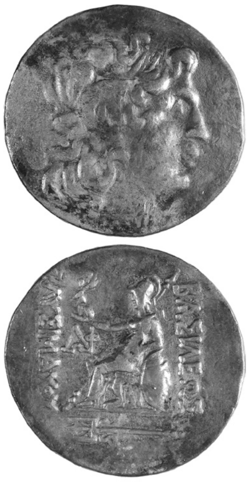

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram next to the knees of the goddess 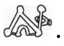. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm

Weight : 15.87 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 45

***Müller 1858** – 194 var.*

***Marinescu 1996**, iss. 150, No 511-525.(150-120 BC)*

***IGCH 921** – 22. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning*

в.пр.Хр.)
IGCH 925 *– моногр. XI, екз. 13-15.*

of the 1st century BC)
IGCH 925 *– monogr. XI, ex. 13-15.*

11 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм до колената на богинята 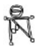. Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм
Тегло: 15.84 гр.
Позиция на печатите: 01 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 46.
Marinescu 1996*, iss. 166, No 624-628 (120-110 г.пр.Хр.)*

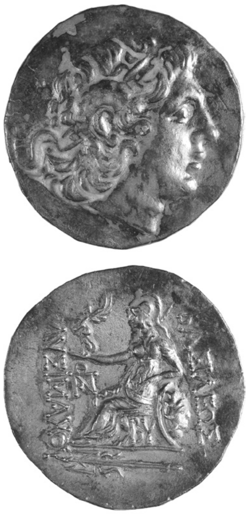

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram next to the goddesses' knees 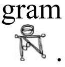. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm
Weight : 15.84 g
Die alignment: 01 h
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 46
Marinescu 1996*, iss. 166, No 624-628 (120-110 BC)*

12 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓, отляво (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм до колената на богинята 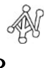. Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 35 мм
Тегло: 14.37 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 47.
Müller 1858*– 177.*
Marinescu 1996*, iss. 156, No 567-572 (150-120 г.пр.Хр.)*

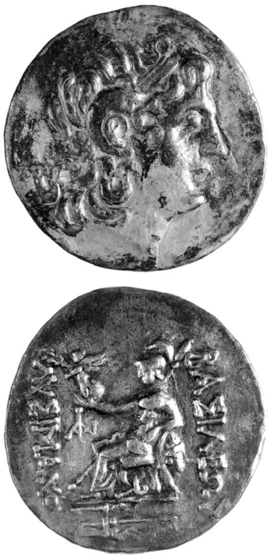

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓ on the right, (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram next to the knees of the goddess 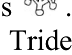. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 35 mm
Weight : 14.37 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 47
Müller 1858 *– 177.*
Marinescu 1996*, iss. 156, No 567-572 (150-120 BC)*

***IGCH 925**, моногр. XIX, екз. 35-37.*

***IGCH 925**, monogr. XIX, ex. 35-37.*

13 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм до коленета на богинята 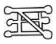. Под трона буквите BY В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31 мм

Тегло: 14.54 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 48.

***Marinescu1996**, iss. 157, No 573 (150-120 г.пр.Хр.)*

***IGCH 925**, моногр. XIII, екз. 18-20.*

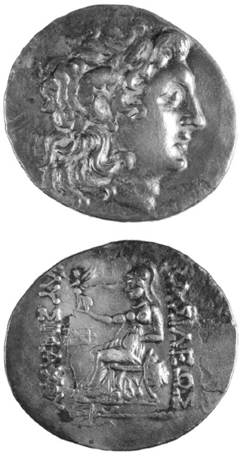

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram next to the knees of the goddess 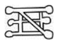. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31 mm

Weight : 14.54 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 48

***Marinescu1996**, iss. 157, No 573 (150-120 BC)*

***IGCH 925**, monogr. XIII, ex. 18-20.*

14 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟ(Υ)↓. Монограм до коленета на богинята . Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31 мм

Тегло: 15.99 гр.

Позиция на печатите: 01 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 49.

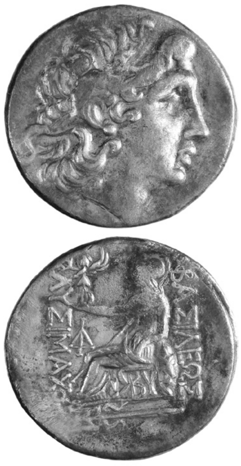

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟ(Υ)↓ on the left. Monogram next to the knees of the goddess 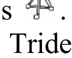. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31 mm

Weight : 15.99 g

Die alignment: 01 h

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 49

15 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм до колената на богинята 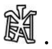. Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм

Тегло: 16.58 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 50.

***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г. пр. Хр.)*

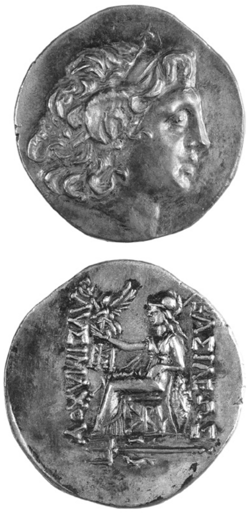

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram next to the goddesses' knees 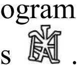. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm

Weight : 16,58 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 50

***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC)*

16 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм до колената на богинята 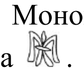. Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 33 мм

Тегло: 16.88 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 51.

***Müller 1858** – 203.*

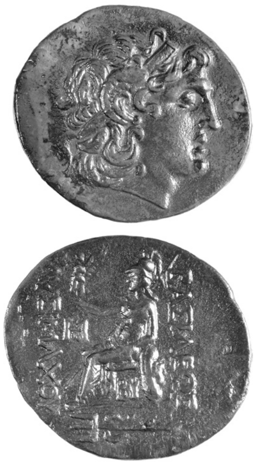

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram next to the goddesses' knees 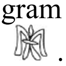. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 33 mm

Weight : 16.88 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 51

***Müller 1858** – 203.*

17 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned,

трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм над колената на богинята 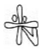. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 37 мм

Тегло: 15.59 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 52.

Müller *1858– 210.*

CH I, 80=CH II, 89=CH III, 58=CH VIII, 442; GCH in Turkey 1999, Ordu = Trabzon-Ordu hoard = Boehringer 1975 *– No 41. (150-140 г. пр. Хр./ 140-120 г. пр. Хр.)*

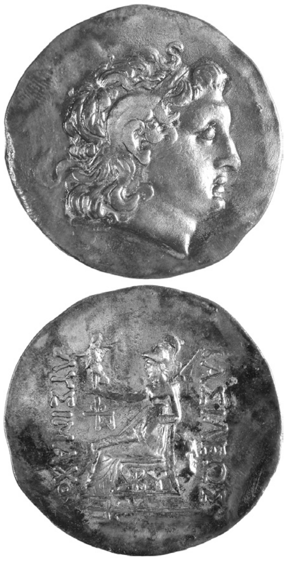

on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram next to the goddesses' knees 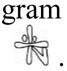. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 37 mm

Weight : 15.59 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 52

Müller *1858– 210.*

CH I, 80=CH II, 89=CH III, 58=CH VIII, 442; GCH in Turkey 1999, Ordu = Trabzon-Ordu hoard = Boehringer 1975 *– No 41. (150-140 BC/ 140-120 BC)*

18 **Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион.**

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 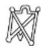. Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 33 мм

Тегло: 13.11 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 53.

Müller 1858 *– 206.*

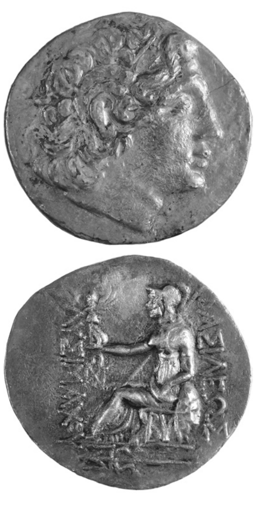

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 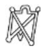. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 33 mm

Weight : 13.11 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 53

Müller 1858 *– 206.*

19 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned,

трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (ΛΥ)ΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм над коленета на богинята 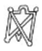. Под трона буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм

Тегло: 14.42 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 54.

***Müller 1858** – 206.*

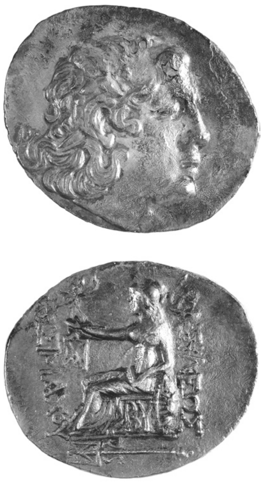

on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (ΛΥ)ΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 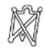. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm

Weight : 14.42 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 54

***Müller 1858** – 206.*

20 **Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион**

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм над коленета на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 37 мм

Тегло: 16.07 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 55.

***Müller 1858** – 215.*

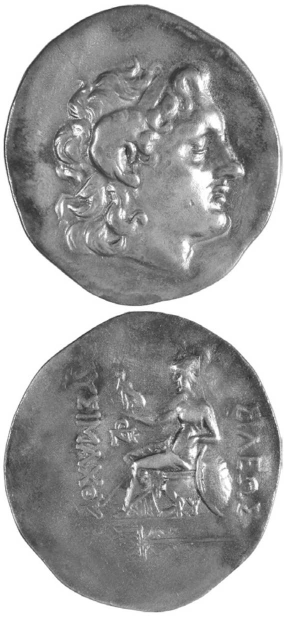

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 37 mm

Weight : 16.07 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 55

***Müller 1858** – 215.*

21 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent

щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм над колената на богинята 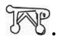. Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32/34 мм
Тегло: 13.51 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 56.

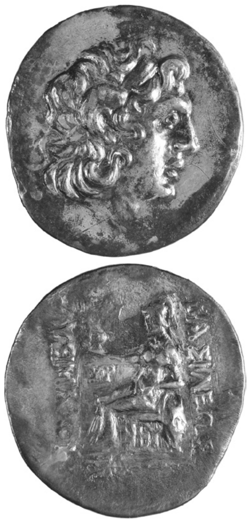

towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 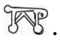. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32/34 mm
Weight : 13.51 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 56

22 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм до колената на богинята 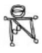. Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 29 мм
Тегло: 15.35гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 57.
***Marinescu 1996**, iss. 166, No 624-628 (120-110 г.пр.Хр.)*

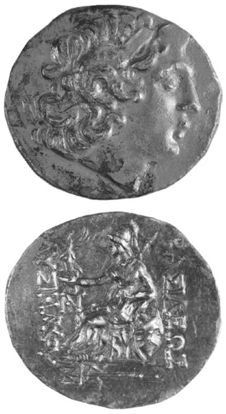

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram next to the goddesses' knees 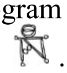. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 29 mm
Weight : 15.35 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 57
***Marinescu 1996**, iss. 166, No 624-628 (120-110 BC)*

23 **Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион**

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм над колената на богинята 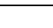. Под

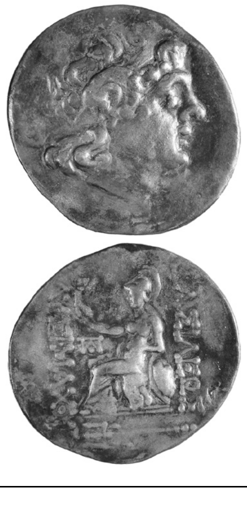

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the

трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 31/34 мм
Тегло: 15.70 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 58.
***Marinescu 1996**, iss. 142, No 481-486. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 925**, моногр. VIII, екз. 8.*

goddess 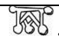. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 31/34 mm
Weight : 15.70 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 58
***Marinescu 1996**, iss. 142, No 481-486. (150-120 BC)*
***IGCH 925**, monogr. VIII, ex. 8.*

24 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (B)AΣIΛEΩΣ ↓, отляво (Λ)YΣIMAXOY↓. Монограм над колената на богинята 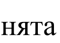. Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33 мм
Тегло: 16.72 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 59.
***Marinescu 1996**, iss. 132, No 435-448. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 925**, моногр. VI, екз. 6.*

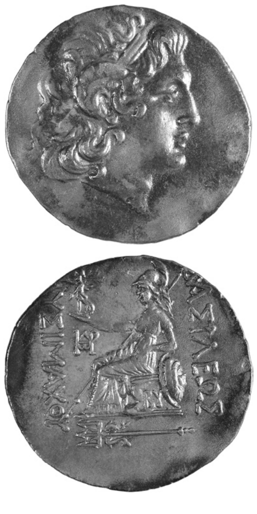

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (B)AΣIΛEΩΣ ↓ on the right, (Λ)YΣIMAXOY↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33 mm
Weight : 16.72 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 59
***Marinescu 1996**, iss. 132, No 435-448. (150-120 BC)*
***IGCH 925**, monogr. VI, ex. 6.*

25 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно BAΣIΛEΩΣ ↓, отляво ΛYΣIMAXOY↓. Монограм до колената на богинята 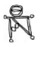. Под трона буквите BY. В отреза

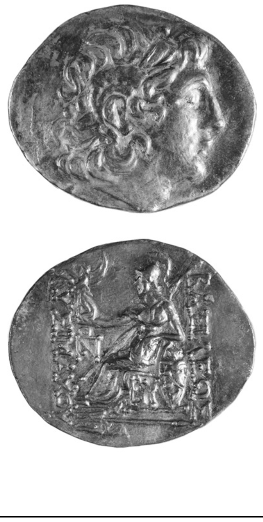

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: BAΣIΛEΩΣ ↓ on the right, ΛYΣIMAXOY↓ on the left. Monogram next to the goddesses' knees . Letters BY below the

тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 28/33 мм
Тегло: 15.20 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 60.
Marinescu 1996*, iss. 166, No 624-628. (120-110 г.пр.Хр.)*

throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 28/33 mm
Weight : 15.20 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 60
Marinescu 1996*, iss. 166, No 624-628. (120-110 BC)*

26 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм до колената на богинята . Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32/33 мм
Тегло: 15.57 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 61.
Marinescu 1996*, iss. 162, No 600-601. (120-110 г. пр. Хр.)*

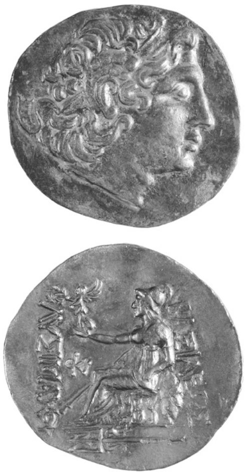

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram next to the goddesses' knees . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32/33 mm
Weight : 15.57 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 61
Marinescu 1996*, iss. 162, No 600-601. (120-110 BC)*

27 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (Β)ΑΣΙΛΕΩ)(Σ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм до колената на богинята – . Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32/35 мм

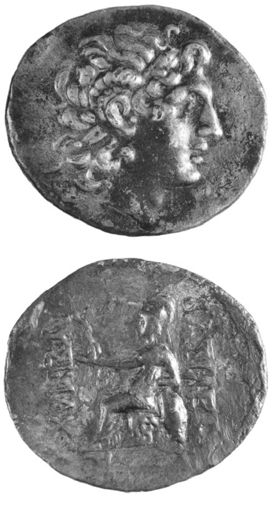

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (Β)ΑΣΙΛΕΩ)(Σ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram next to the goddesses' knees 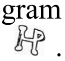. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32/35 mm

Тегло: 13.59 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 62.
Müller 1858 *– 185.*
Marinescu 1996*, iss. 144, No 493-495. (150-120 г.пр.Хр.).*

Weight : 13.59 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 62
Müller 1858 *– 185.*
Marinescu 1996*, iss. 144, No 493-495. (150-120 BC).*

28 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (В)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм до колената на богинята . Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 33 мм
Тегло: 15.67 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 63.
Müller 1858*– 219.*
Marinescu 1996*, iss. 139, 471-475. (150-120 г.пр.Хр.)*
IGCH 925 *– моногр. XX, екз. 39.*

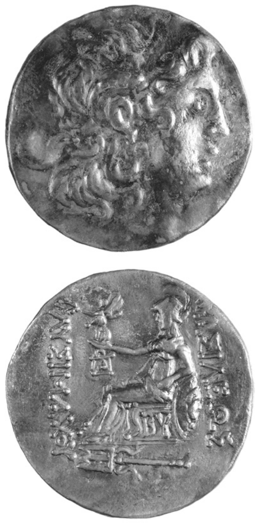

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram next to the goddesses' knees 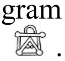. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 33 mm
Weight : 15.67 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 63
Müller 1858 *– 219.*
Marinescu 1996*, iss. 139, 471-475. (150-120 BC)*
IGCH 925 *– monogr. XX, ex. 39.*

29 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣ)ΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)Υ)ΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм до колената на богинята 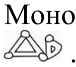. Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 35 мм

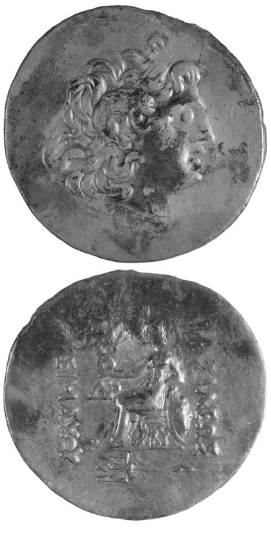

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣ)ΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)Υ)ΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram next to the goddesses' knees 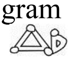. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 35 mm

Тегло: 13.68 гр.
Позиция на печатите: 10 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 64.
Müller 1858 *– 160.*
de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 г. пр. Хр.)*
IGCH 921 *– екз. 11-13. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
IGCH 925 *– XXII, екз. 41-43.*

Weight : 13.68 g
Die alignment: 10 h
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 64
Müller 1858 *– 160.*
de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 BC)*
IGCH 921 *– ex. 11-13. (last decade of the 1st century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
IGCH 925 *– XXII, ex. 41-43.*

30 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм до колената на богинята 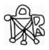. Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 35 мм
Тегло: 13.85 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 65.
Müller 1858 *– 204.*
Marinescu 1996*, iss.149, No. 504-508. (150-120 г. пр. Хр.)*
IGCH 921 *– екз. 18-19. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
IGCH 925, *моногр. XII, екз. 16-17.*

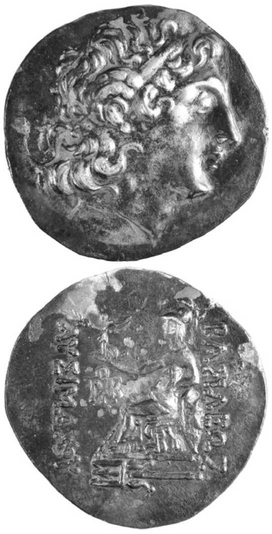

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram next to the goddesses' knees 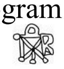. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 35 mm
Weight : 13.85 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 65
Müller 1858 *– 204.*
Marinescu 1996*, iss.149, No. 504-508. (150-120 BC)*
IGCH 921 *– ex. 18-19. (last decade of the 1st century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
IGCH 925, *monogr. XII, ex. 16-17.*

31 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи –

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical

вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 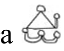. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33 мм
Тегло: 15.78 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 66.
***Müller 1858** – 234.*
***Marinescu 1996** – iss. 112 (вар.), No 302-303. (175 – 150 г. пр. Хр.)*

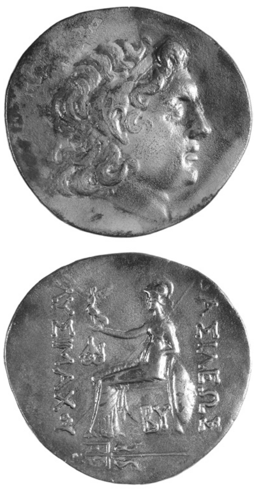

legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 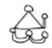. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33 mm
Weight : 15.78 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 66
***Müller 1858** – 234.*
***Marinescu 1996** – iss. 112 (var.), No 302-303. (175 – 150 BC)*

32

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 30/32 мм
Тегло: 13.77 гр.
Позиция на печатите: 01 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 67.
***Müller 1858** – 206.*

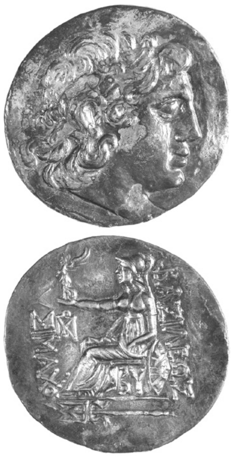

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 30/32 mm
Weight : 13.77 g
Die alignment: 01 h
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 67
***Müller 1858** – 206.*

33

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 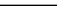. Под

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the

трона буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 35 мм
Тегло: 16.32 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 68.
***Marinescu 1996**, iss. 158, No. 580-586. (150-120 г.пр.хр.)*
***IGCH 921** – No. 15-16. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. IX, екз. 9-10.*

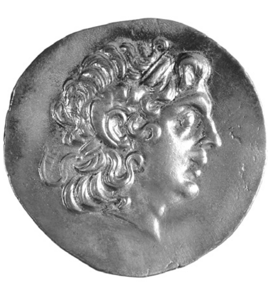

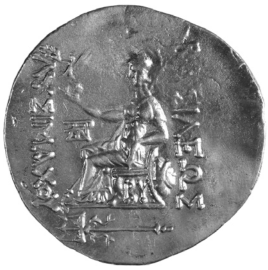

goddess 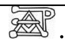. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 35 mm
Weight : 16.32 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 68
***Marinescu 1996**, iss. 158, No. 580-586. (150-120 BC)*
***IGCH 921** – No. 15-16. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
***IGCH 925** – monogr. IX, ex. 9-10.*

34 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над коленета на богинята 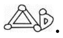. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33 мм
Тегло: 15.29 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 69.
***Müller 1858** – 160.*
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г. пр. Хр.)*
***IGCH 921** – екз. 11-13. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – XXII, екз. 41-43.*

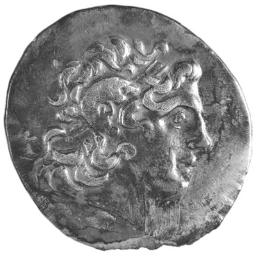

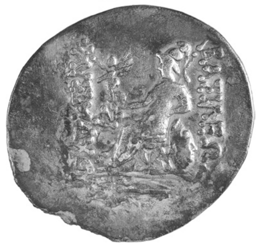

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 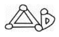. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33 mm
Weight : 15.29 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 69
***Müller 1858** – 160.*
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC)*
***IGCH 921** – exemplar. 11-13. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
***IGCH 925** – XXII, ex. 41-43.*

35 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king

царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 35 мм
Тегло: 16.69 гр.
Позиция на печатите: 10 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 70.
***Müller 1858** – 203.*

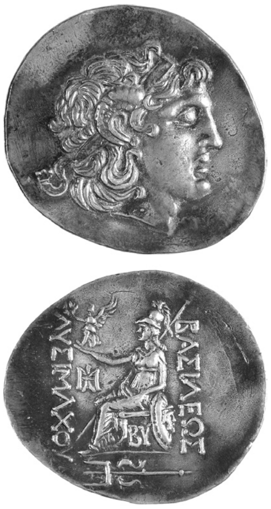

with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 35 mm
Weight : 16.69 g
Die alignment: 10 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 70
***Müller 1858** – 203.*

36 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33/36 мм
Тегло: 15.48 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 71.
***Müller 1858** – 153.*
***IGCH 971** – екз. 2. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*

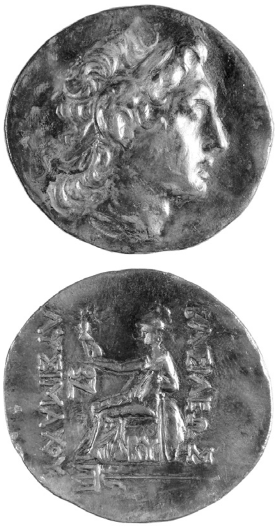

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33/36 mm
Weight : 15.48 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 71
***Müller 1858** – 153.*
***IGCH 971** – ex. 2. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*

37 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита,

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield

украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓. Монограм над колената на богинята 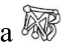. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33 мм
Тегло: 16.17 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 72.
***Müller 1858** – 204.*

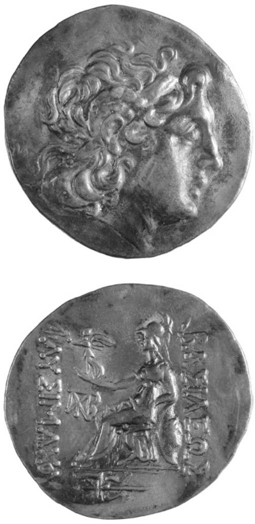

adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33 mm
Weight : 16.17 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 72
***Müller 1858** – 204.*

38 **Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион.**
Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧ(ΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 36 мм
Тегло: 15.30 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 73.
***Müller 1858** – 229.*
***Marinescu 1996**, iss.137, No. 463-465. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – IV, екз. 4.*

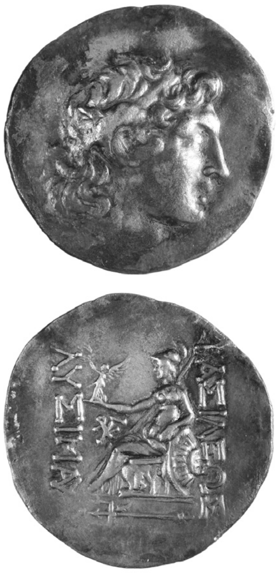

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type
Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧ(ΟΥ)↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 36 mm
Weight : 15.30 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 73
***Müller 1858** – 229.*
***Marinescu 1996**, iss.137, No. 463-465. (150-120 BC)*
***IGCH 925** – IV, ex. 4.*

39 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион.***
Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓,

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type
Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right,

отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 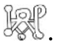. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 31/32 мм
Тегло: 15.25 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 74.
Marinescu 1858, *iss.153, No. 543-551. (150-120 г.пр.Хр.)*
IGCH 921*, 17. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
IGCH 925*– XVI, екз. 29.*

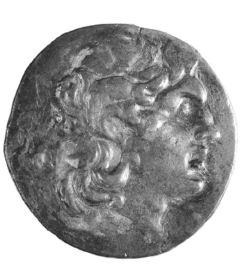

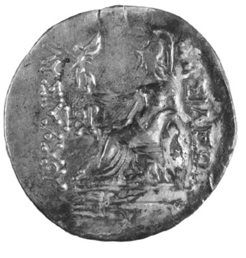

ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 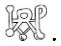. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 31/32 mm
Weight : 15.25 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 74
Marinescu 1858, *iss.153, No. 543-551. (150-120 BC)*
IGCH 921*, 17. (last decade of the 2nd century BC – very beginning of the 1st century BC)*
IGCH 925*– XVI, ex. 29.*

40 *Тетрадрахма. Лизимахов тип. Византион*

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)ΥΣΙΜΑ(ΧΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята 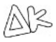. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32/35 мм
Тегло: 13.90 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 75.

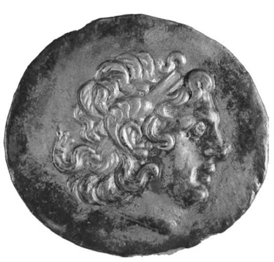

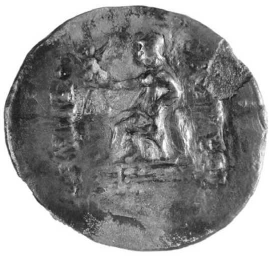

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)ΥΣΙΜΑ(ΧΟΥ)↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 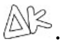. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32/35 mm
Weight : 13.90 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 75

41 Тетрадрахма. Лизимахов тип. Византион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм

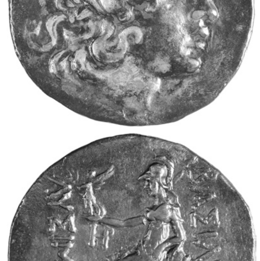

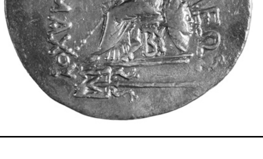

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left.

над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32/33 мм
Тегло: 12.99 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 76
Müller 1858 *– 185.*
Marinescu 1996*, iss. 144, No 493-495. (150-120 г.пр.хр.).*

Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32/33 mm
Weight : 12.99 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 76
Müller 1858 *– 185.*
Marinescu 1996*, iss. 144, No 493-495. (150-120 BC).*

42 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 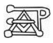. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 34 мм
Тегло: 14.36 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 77.
Marinescu 1996*, iss. 158, No. 580-586. (150-120 г.пр.Хр.)*
IGCH, 921 *– No. 15-16. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
IGCH 925 *– моногр. IX, екз. 9-10.*

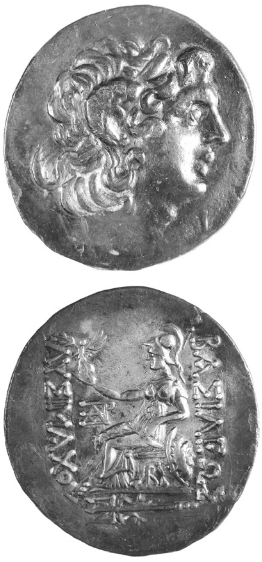

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 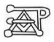. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 34 mm
Weight : 14.36 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 77
Marinescu 1996*, iss. 158, No. 580-586. (150-120 BC)*
IGCH, 921 *– No. 15-16. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
IGCH 925 *– monogr. IX, ex. 9-10.*

43 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи –

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical

вертикални: отдясно (BA)ΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 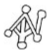. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 35 мм
Тегло: 15.28 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 78
Müller 1858 – 177.
Marinescu 1996*, iss. 156, No 567-572. (150-120 г.пр.хр.)*
IGCH 925*, моногр. XIX, екз. 35-37.*

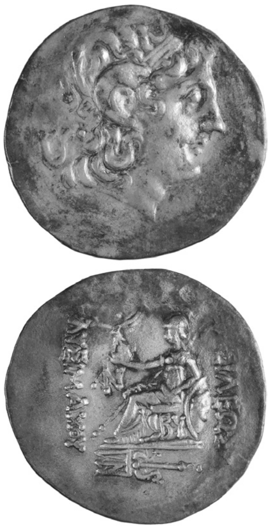

legends: (BA)ΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 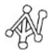. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 35 mm
Weight : 15.28 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 78
Müller 1858 – 177.
Marinescu 1996*, iss. 156, No 567-572. (150-120 BC)*
IGCH 925*, monogram. XIX, exemplars 35-37.*

44 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно отдясно (B)A)ΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)Υ)ΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над коленета на богинята 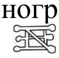. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 30/32 мм
Място на съхранение: Тегло: 15.49 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
ОИМ-Царево, инв. № 79.
IGCH 925*, моногр. XIII, екз. 18-20.*

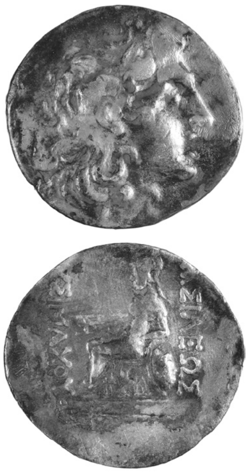

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (B)A)ΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)Υ)ΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 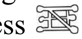. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 30/32 mm
Weight : 15.49 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 79
IGCH 925*, monogr. XIII, ex. 18-20.*

45 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи –

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical

вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33/37 мм
Тегло: 12.82 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 80.
***Marinescu 1996**, iss. 142, No 481-486. (150-120 г.пр.Хр.) моногр. VIII, екз. 8.*

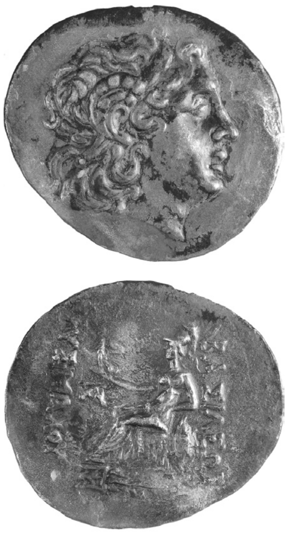

legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33/37 mm
Weight : 12.82 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 80
***Marinescu 1996**, iss. 142, No 481-486. (150-120 BC) monogr. VIII, ex. 8.*

46 Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (В)ΑΣΙΛΕΩΣ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 34 мм
Тегло: 15.87 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 81.
***Marinescu 1996**, iss. 142, No 481-486. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 925**, моногр. VIII, екз. 8.*

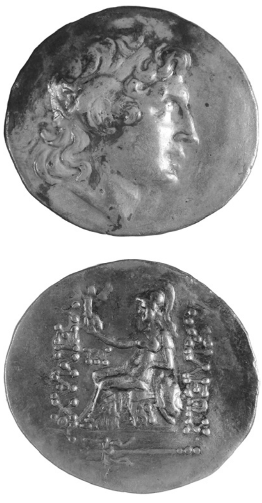

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (В)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 34 mm
Weight : 15.49 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 81
***Marinescu 1996**, iss. 142, No 481-486. (150-120 BC)*
***IGCH 925**, monogr. VIII, ex. 8.*

47 *Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион*

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓,

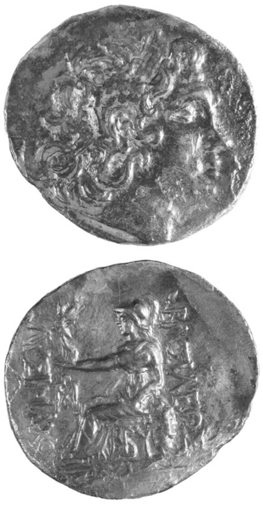

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right,

отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 31/34 мм
Тегло: 12.43 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 82.
***Müller 1858** – 206.*

ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 31/34 mm
Weight : 12.43 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 82
***Müller 1858** – 206.*

48 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Византион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 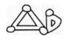. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32/35 мм
Тегло: 12.65 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 83.
***Müller 1858** – 160.*
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*
***IGCH 921** – екз. 11-13.*
(посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)
***IGCH 925** – моногр. XXII, екз. 41-43.*

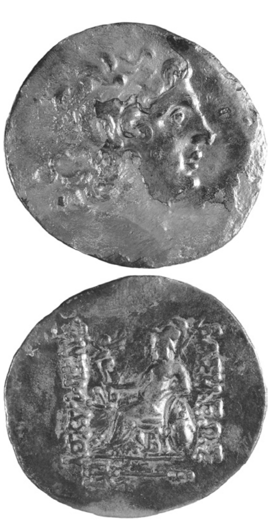

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32/35 mm
Weight : 12.65 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 83
***Müller 1858** – 160.*
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC)*
***IGCH 921** – ex. 11-13.*
(last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)
***IGCH 925** – monogr. XXII, ex. 41-43.*

49 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Византион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent

хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 31/34 мм
Тегло: 14.24 гр.
Позиция на печатите: 01 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 84.
***Marinescu 1996**, iss. 162, No 600-601. (120-110 г.пр.Хр.)*

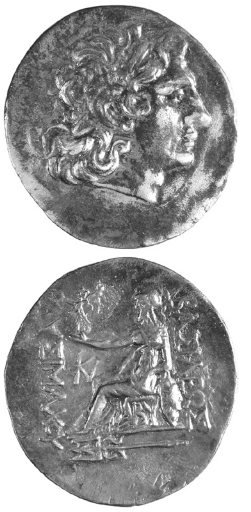

towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 31/34 mm
Weight : 14.24 g
Die alignment: 01 h
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 84
***Marinescu 1996**, iss. 162, No 600-601. (120-110 BC)*

50 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 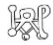. Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 31/35 мм
Тегло: 15.82 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 85.
***Marinescu 1996**, iss.153, No. 543-551. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 921**, 17. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. XVI, екз. 29.*

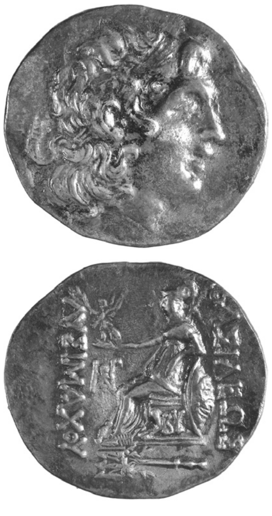

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 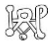. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 31/35 mm
Weight : 15.82 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 85
***Marinescu 1996**, iss.153, No. 543-551. (150-120 BC)*
***IGCH 921**, 17. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
***IGCH 925** – monogr. XVI, ex. 29.*

51 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king

царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 31/34 мм
Тегло: 14.69 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 86.
Marinescu 1996, *iss.154, No. 553-560. (150-120 г.пр.Хр.)*
IGCH 925 *– моногр. XVII, екз. 31-33.*

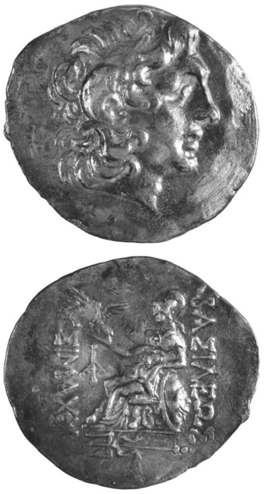

with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 31/34 mm
Weight : 14.69 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 86
Marinescu 1996, *iss.154, No. 553-560. (150-120 BC)*
IGCH 925 *– monogr. XVII, ex. 31-33.*

52 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 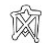. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 29/33 мм
Тегло: 15.94 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 87.
Müller 1858 *– 206.*

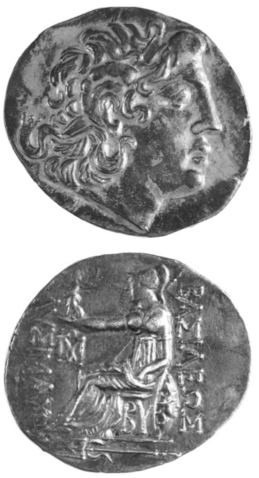

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 29/33 mm
Weight : 15.94 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 87
Müller 1858 *– 206.*

53 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита,

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield

украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩ(Σ) ↓, отляво (ΛΥΣΙ)Μ)ΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 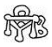. Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 35 мм

Тегло: 13.38 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 88.

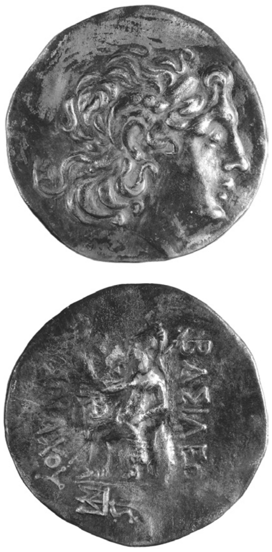

adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩ(Σ) ↓ on the right, (ΛΥΣΙ)Μ)ΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 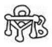. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 35 mm

Weight : 13.38 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 88

54

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 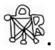. Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 30/34 мм

Тегло: 14.32 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 89.

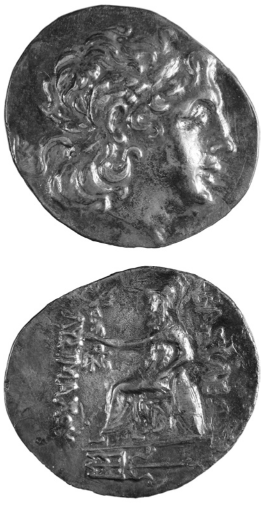

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 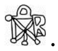. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 30/34 mm

Weight : 14.32 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 89

55

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩ)(Σ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧ(ΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално,

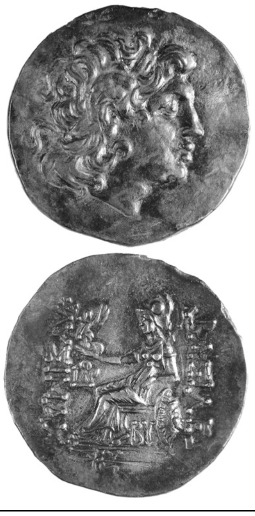

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩ)(Σ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧ(ΟΥ) ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 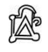. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 33 mm

обърнат наляво.
Диаметър: 33 мм
Тегло: 15.87 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 90.
Müller 1858 *– 220.*
de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 г. пр. Хр.)*
Marinescu 1996*, iss. 147, No 501-502. (150-120 г.пр.Хр.)*
IGCH 921 *– екз. 8. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*

Weight : 15.87 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 90
Müller 1858 *– 220.*
de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 BC)*
Marinescu 1996*, iss. 147, No 501-502. (150-120 BC)*
IGCH 921 *– ex. 8. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*

56 ***Тетрадрахма*. *Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧ)(ΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм
Тегло: 15.29 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 91.
IGCH 925 *– моногр.V, екз. 5.*

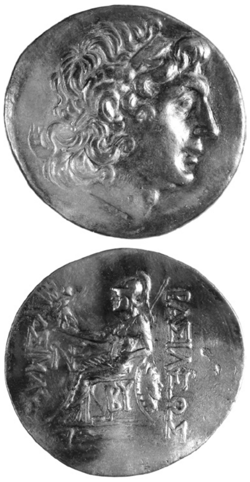

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧ)(ΟΥ) ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm
Weight : 15.29 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 91
IGCH 925 *– monogr.V, ex. 5.*

57 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (ΒΑ)Σ)ΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята

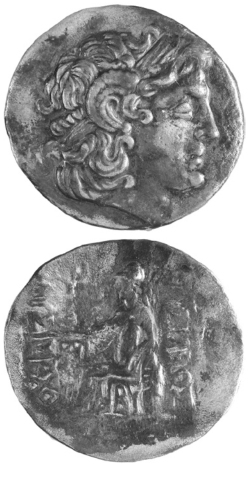

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (ΒΑ)Σ)ΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the

. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 30/32 мм
Тегло: 13.72 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 92.
***Marinescu 1996**, iss. 164, No 611-618. (120-110 г.пр.Хр.)*

goddess 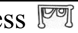. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 30/32 mm
Weight : 13.72 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 92
***Marinescu 1996**, iss. 164, No 611-618. (120-110 BC)*

58

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над коленета на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32/33 мм
Тегло: 14.81 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 93.
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*

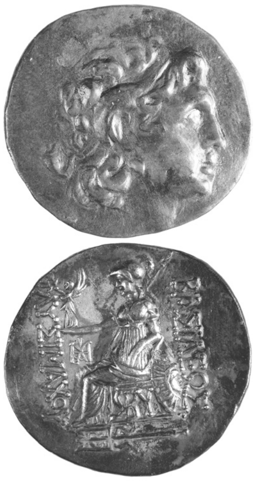

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32/33 mm
Weight : 14.81 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 93
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC)*

59

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над коленета на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

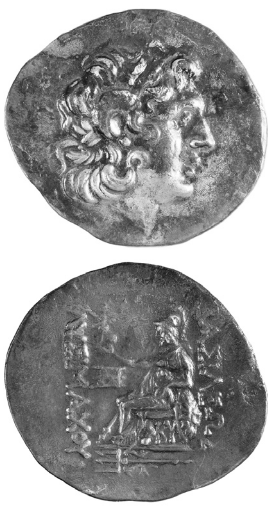

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: Β)ΑΣΙΛΕΩΣ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 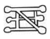. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Диаметър: 32/35 мм
Тегло: 14.98 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 94.

Diameter: 32/35 mm
Weight : 14.98 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 94

60 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм
Тегло: 16.25 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 95.
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*

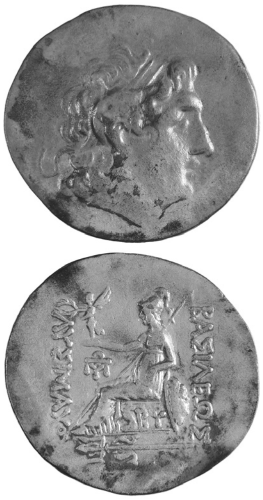

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm
Weight : 16.2 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 95

***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC)*

61 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31/36 мм
Тегло: 15.37 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 96

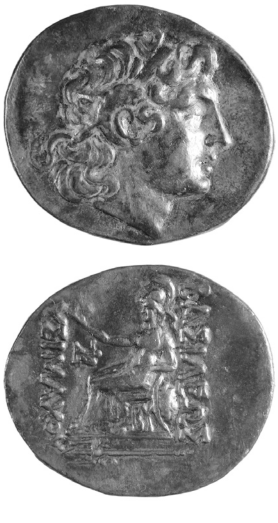

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31/36 mm
Weight : 15.37 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 96

Müller 1858 *– 194.*
Marinescu 1996*, iss. 150, No 511-525. (150-120 г.пр.Хр.)*
IGCH 921 *– екз. 20-21. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
IGCH 925 *– моногр. XI, екз. 13-15.*

Müller 1858 *– 194.*
Marinescu 1996*, iss. 150, No 511-525. (150-120 BC)*
IGCH 921 *– exemplar. 20-21. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
IGCH 925 *– monogr. XI, ex. 13-15.*

62 *Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион*

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33 мм
Тегло: 16.04 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 97.
Marinescu 1996*, iss. 164, No 611-618. (120-110 г.пр.Хр.)*

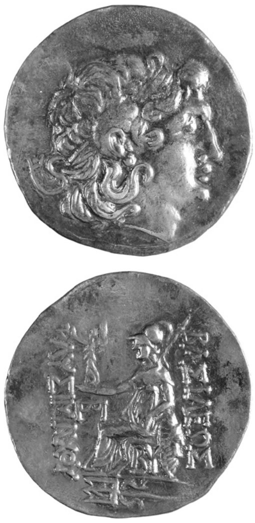

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33 mm
Weight : 16.04 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 97
Marinescu 1996*, iss. 164, No 611-618. (120-110 BC)*

63 *Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион*

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛ)(ΕΩΣ) ↓, отляво Λ(ΥΣΙΜ)Α)ΧΟΥ ↓. Нечетлив монограм над колената на богинята. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 30/34 мм
Тегло: 14.69 гр.
Позиция на печатите: 01 ч.

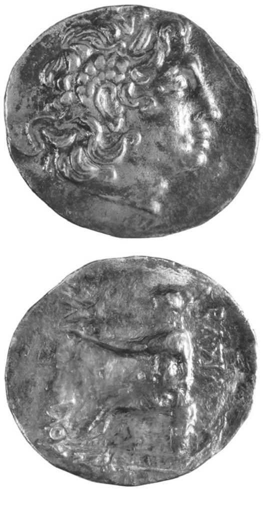

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛ)(ΕΩΣ) ↓ on the right, Λ(ΥΣΙΜ)Α)ΧΟΥ ↓ on the left. An indecipherable monogram above the knees of the goddess. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 30/34 mm
Weight : 14.69 g
Die alignment: 01 h

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 98.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 98

64 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 37 мм

Тегло: 14.81 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 99.

IGCH 925 *– моногр. I, екз. 1.*

CH I, 80=CH II, 89=CH III, 58=CH VIII, 442; GCH in Turkey 1999, Ordu = Trabzon-Ordu hoard = Boehringer 1975 *– No 38-40. (150-140 г. пр. Хр./ 140-120 г.пр.Хр.)*

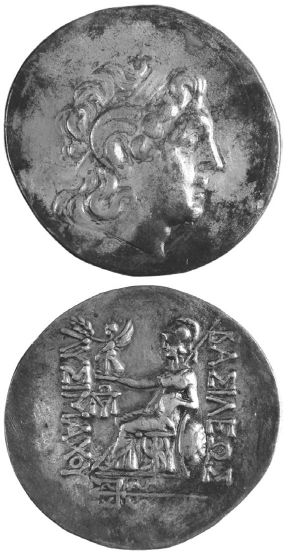

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 37 mm

Weight : 14.81 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 99

IGCH 925 *– monogr. I, ex. 1.*

CH I, 80=CH II, 89=CH III, 58=CH VIII, 442; GCH in Turkey 1999, Ordu = Trabzon-Ordu hoard = Boehringer 1975 *– No 38-40. (150-140 BC./ 140-120 BC)*

65 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 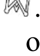. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм

Тегло: 14.70 гр.

Позиция на печатите: 01 ч.

Място на съхранение: ОИМ-

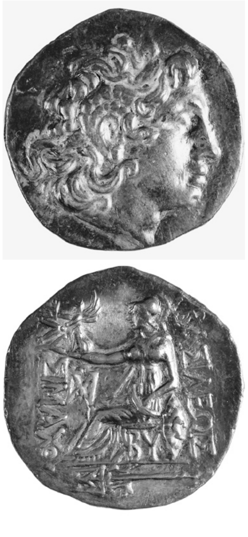

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm

Weight : 14.70 g

Die alignment: 01 h.

Location: Tsarevo Municipal

Царево, инв. № 100.
***Müller 1858** – 206.*

Museum of History, inv. no. 100
***Müller 1858** – 206.*

66 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм
Тегло: 16.17 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 101.
***Müller 1858** – 200.*
***Marinescu 1996**, iss. 161, No 592-597.*
(120-110 г.пр.Хр.)

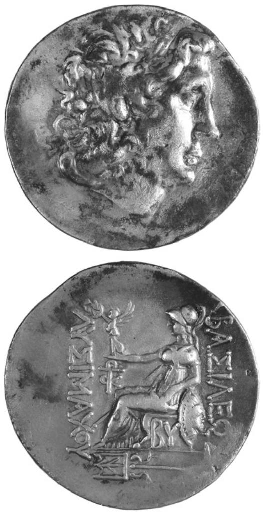

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm
Weight : 16.17 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 101
***Müller 1858** – 200.*
***Marinescu 1996**, iss. 161, No 592-597. (120-110 BC)*

67 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. Под отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм
Тегло: 15.75 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 102.

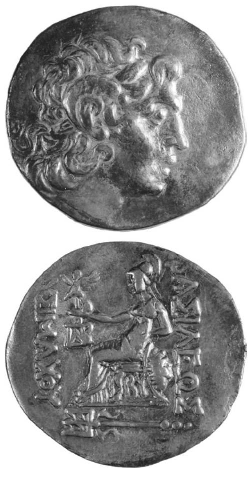

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 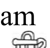. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm
Weight : 15.75 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 102

68 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 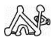. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм

Тегло: 15.57 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 103

***Müller 1858** – 194.*

***Marinescu 1996**, iss. 150, No 511-525. (150-120 г.пр.Хр.)*

***IGCH 921** – екз. 20-21. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*

***IGCH 925** – моногр. XI, екз. 13-15.*

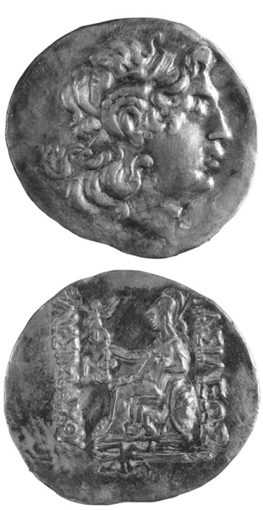

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 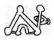. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm

Weight : 15.57 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 103

***Müller 1858** – 194.*

***Marinescu 1996**, iss. 150, No 511-525. (150-120 BC)*

***IGCH 921** – ex. 20-21. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*

***IGCH 925** – monogr. XI, ex. 13-15.*

69 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31/33 мм

Тегло: 15.89 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 104.

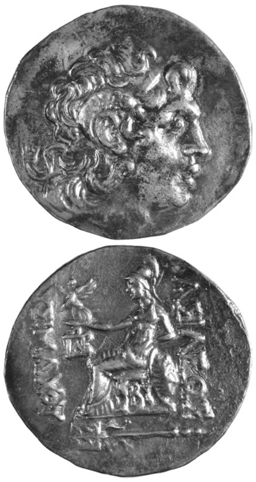

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31/33 mm

Weight : 15.89 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 104

70 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион.***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31 мм

Тегло: 15.52 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 105.

***Müller 1858** – 206.*

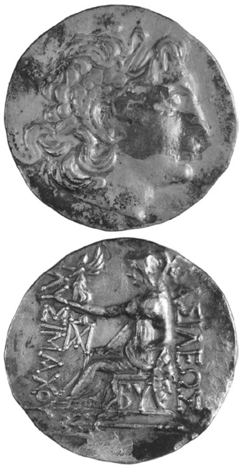

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31 mm

Weight : 15.52 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 105

***Müller 1858** – 206.*

71 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 30 мм

Тегло: 16.69 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 106.

***Marinescu 1996**, iss. 166, No 624-628. (120-110 г.пр.Хр.)*

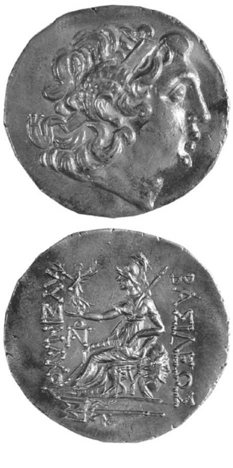

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus, enthroned on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 30 mm

Weight : 16.69 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 106

***Marinescu 1996**, iss. 166, No 624-628. (120-110 BC)*

72 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's

рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Нечетлив многрам над колената на богинята. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм

Тегло: 14.01 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 107.

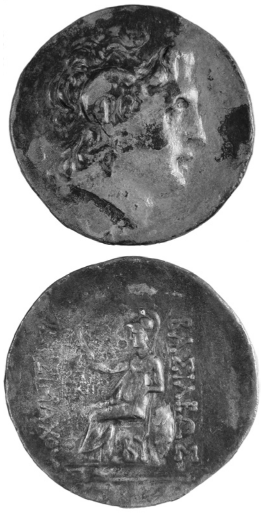

horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. An indecipherable monogram above the knees of the goddess. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm

Weight : 14.01 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 107

73 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Византион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 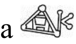. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 33/37 мм

Тегло: 16.53 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 108.

de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*

Marinescu 1996*, iss. 151, No 526-532. (150-120 г.пр.Хр.)*

IGCH 925 *– моногр. XXI, екз. 40.*

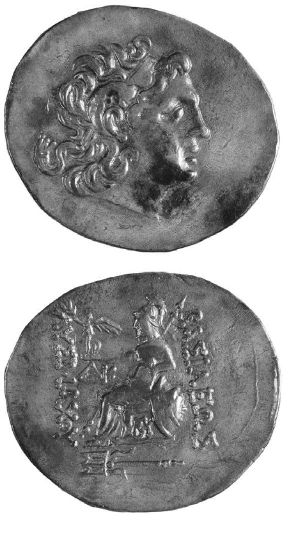

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 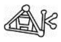. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 33/37 mm

Weight : 16.53 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 108

de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 BC)*

Marinescu 1996*, iss. 151, No 526-532. (150-120 BC)*

IGCH 925 *– monogr. XXI, ex. 40.*

74 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Византион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята (?). Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33 мм
Тегло: 15.72 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 109.
Некатегорично определен монограм.

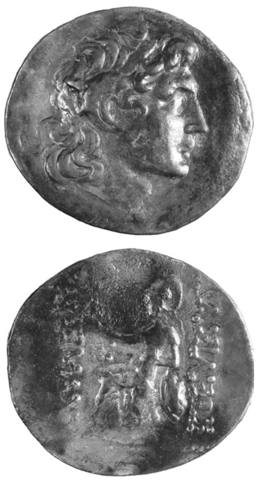

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess (?). Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33 mm
Weight : 15.72 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 109
The monogram cannot be defined unambiguously.

75 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33/34 мм
Тегло: 15.11 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 110.
Müller *1858 – 210.*
CH I, 80=CH II, 89=CH III, 58=CH VIII, 442; GCH in Turkey 1999, Ordu = Trabzon-Ordu hoard = Boehringer 1975 *– No 41. (150-140 г. пр. Хр./ 140-120 г.пр.Хр.)*

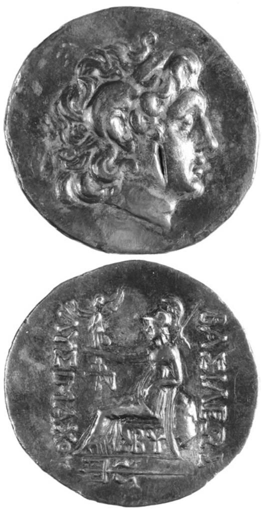

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33/34 mm
Weight : 15.11 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 110
Müller *1858 – 210.*
CH I, 80=CH II, 89=CH III, 58=CH VIII, 442; GCH in Turkey 1999, Ordu = Trabzon-Ordu hoard = Boehringer 1975 *– No 41. (150-140 BC/140-120 BC)*

76 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's

рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 33/35 мм

Тегло: 14.66 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 111.

Müller 1858 *– 153.*

IGCH 971 *– екз. 2. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*

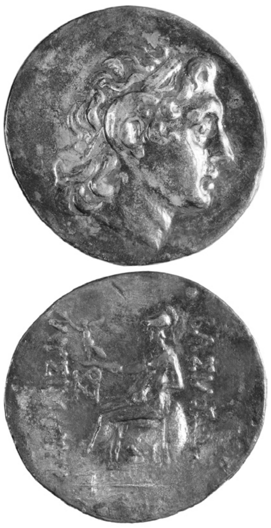

horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 33/35 mm

Weight : 14.66 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 111

Müller 1858 *– 153.*

IGCH 971 *– ex. 2. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*

77

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (Β)Α)ΣΙΛΕΩΣ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм

Тегло: 16.53 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 112.

Müller 1858 *– 173.*

de Callataÿ 1997 *– gr. 2A. (110-100 г.пр.Хр.)*

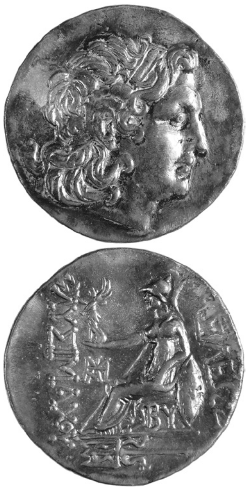

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (Β)Α)ΣΙΛΕΩΣ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm

Weight : 16.53 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 112

Müller 1858 *– 173.*

de Callataÿ 1997 *– gr. 2A. (110-100 BC)*

78

Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's

рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31 мм

Тегло: 16.81 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 113.

Marinescu 1996, *iss.159, No. 588-590. (150-120 г.пр.Хр.)*

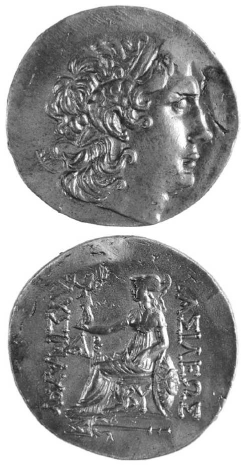

horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31 mm

Weight : 16.81 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 113.

Marinescu 1996, *iss.159, No. 588-590. (150-120 BC)*

79 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34/37 мм

Тегло: 14.59 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 114.

de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*

Marinescu 1996, *iss. 151, No 526-532. (150-120 г.пр.Хр.)*

IGCH 925 *– моногр. XXI, екз. 40.*

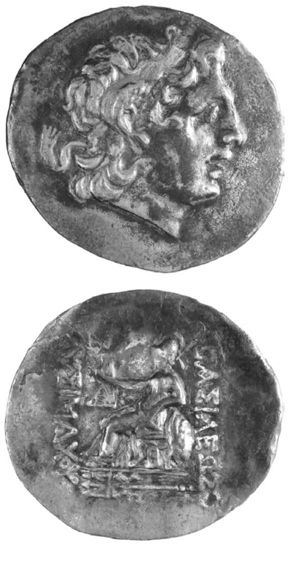

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34/37 mm

Weight : 14.59 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 114

de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 BC)*

Marinescu 1996, *iss. 151, No 526-532. (150-120 BC)*

IGCH 925 *– monogr. XXI, ex. 40.*

80 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's

рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)A)Σ)I)Λ)(EΩΣ) ↓, отляво Λ)YΣIMAXOY ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32/34 мм

Тегло: 14.07 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 115.

***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*

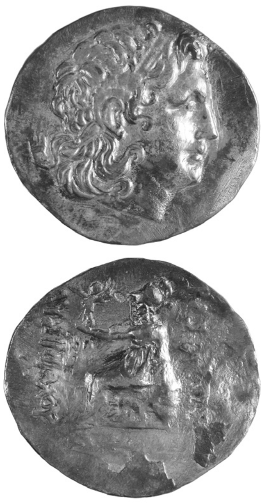

horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)A)Σ)I)Λ)(EΩΣ) ↓ on the right, Λ)YΣIMAXOY↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32/34 mm

Weight : 14.07 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 115

***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC)*

81 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)AΣIΛEΩΣ) ↓, отляво ΛYΣIMAXOY ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32/34 мм

Тегло: 15.13 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 116

***Müller 1858** – 229.*

***Marinescu 1996**, iss.137, No. 463-465. (150-120 г.пр.Хр.)*

***IGCH 925** – IV, екз. 4.*

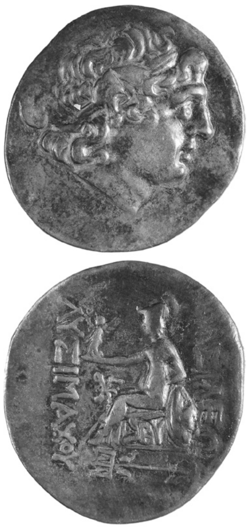

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)AΣIΛEΩΣ) ↓ on the right, ΛYΣIMAXOY↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32/34 mm

Weight : 15.13 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 116

***Müller 1858** – 229.*

***Marinescu 1996**, iss.137, No. 463-465. (150-120 BC.)*

***IGCH 925** – IV, exemplar. 4.*

82 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)Υ)Σ)ΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 28/33 мм
Тегло: 14.51 гр.
Позиция на печатите: 01 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 117.
***Müller 1858** – 206.*

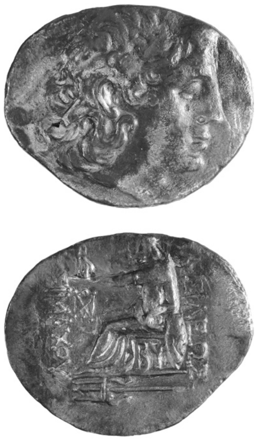

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)Υ)Σ)ΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32/34 mm
Weight : 14.51 g
Die alignment: 01 h
Location: Location: Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 117
***Müller 1858** – 206.*

83 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 34 мм
Тегло: 16.04 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 118.
***Müller 1858** – 194 вар.*
***Marinescu 1996,** iss. 150, No 511-525. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 921** – 20-21. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. XI, екз. 13-15.*

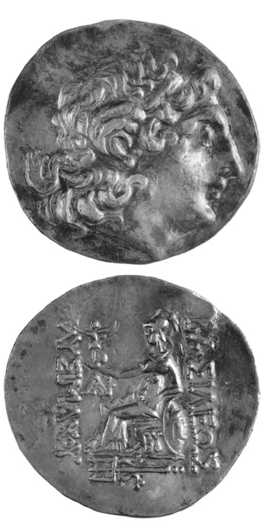

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 34 mm
Weight: 16.04 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 118
***Müller 1858** – 194 var.*
***Marinescu 1996,** iss. 150, No 511-525. (150-120 BC)*
***IGCH 921** – 20-21. (the last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
***IGCH 925** – monogr. XI, ex. 13-15.*

84 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to

Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 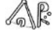. Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 30 мм

Тегло: 16.43 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 119.

***Marinescu 1996**, iss.159, No. 588-590. (150-120 г.пр.Хр.)*

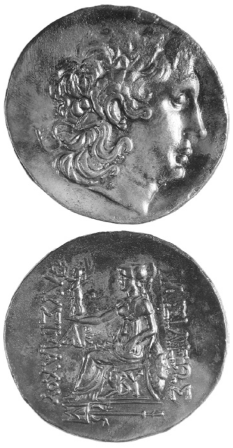

the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 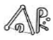. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 30 mm

Weight : 16.43 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 119

***Marinescu 1996**, iss.159, No. 588-590. (150-120 BC)*

85 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟ)(Υ) ↓. Монограм над коленета на богинята 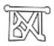. Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 36 мм

Тегло: 15.81 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 120.

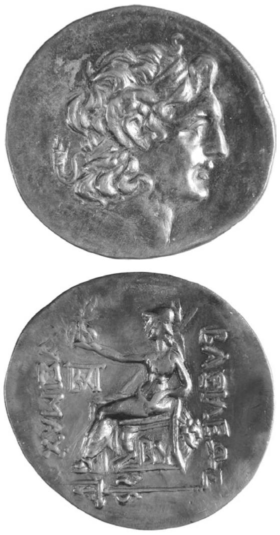

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟ)(Υ) ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 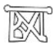. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 36 mm

Weight : 15.81 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 120

86 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding

протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 30/36 мм
Тегло: 14.04 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 121.
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*

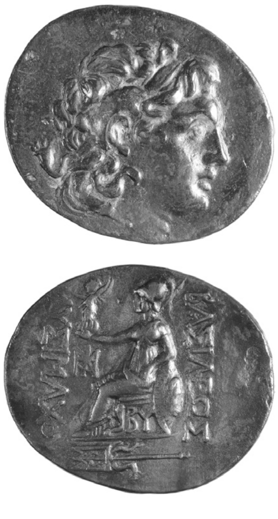

in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 30/36 mm
Weight : 14.04 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 121
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC)*

87 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32 мм
Тегло: 14.55 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 122.
***Marinescu 1996**, iss. 162, No 600-601. (120-110 г.пр.Хр.)*

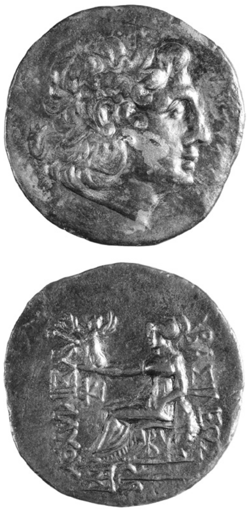

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32 mm
Weight : 14.55 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 122
***Marinescu 1996**, iss. 162, No 600-601. (120-110 BC)*

88 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent

хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (В)АΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33 мм
Тегло: 16.16 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 123.
***Müller 1858** – 193.*
***Marinescu 1996**, iss. 128, No 404-407 (175-150 г. пр. Хр.)*

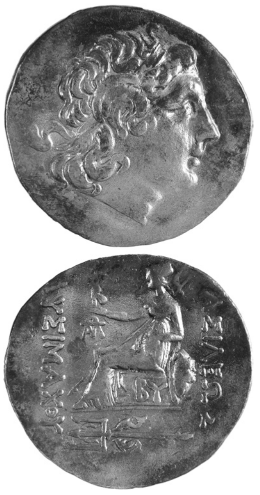

towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33 mm
Weight : 16.16 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 123
***Müller 1858** – 193.*
***Marinescu 1996**, iss. 128, No 404-407 (175-150 BC)*

89 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 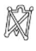. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 28/31 мм
Тегло: 15.95 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 124.
***Müller 1858** – 206.*

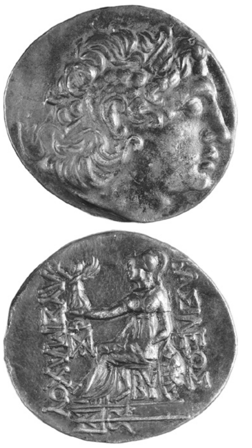

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 28/31 mm
Weight : 15.95 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 124
***Müller 1858** – 206.*

90 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓,

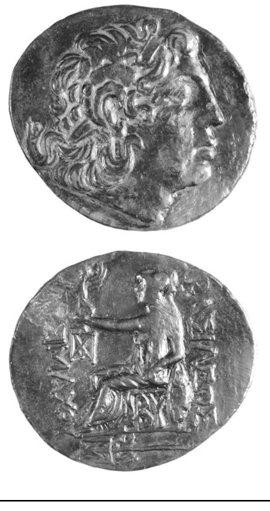

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right,

отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над коленaта на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 29/33 мм
Тегло: 15.95 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 125.
***Müller 1858** – 206.*

ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 29/33 mm
Weight : 15.95 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 125
***Müller 1858** – 206.*

91 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над коленaта на богинята 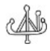. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33 мм
Тегло: 16.62 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 126
***Müller 1858** – 235.*

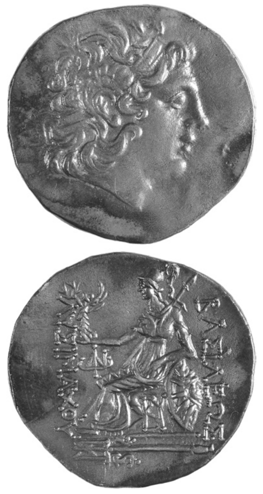

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33 mm
Weight : 16.62 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 126
***Müller 1858** – 235.*

92 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над коленaта на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

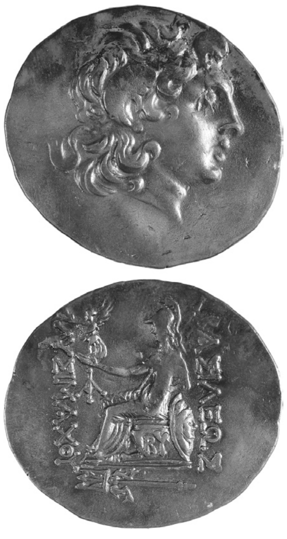

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Диаметър: 33/37 мм
Тегло: 16.61 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 127.
***Marinescu 1996**, iss.154, No. 553-560. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. XVII, екз. 31-33.*

Diameter: 33/37 mm
Weight : 16.61 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 127
***Marinescu 1996**, iss.154, No. 553-560. (150-120 BC)*
***IGCH 925** – monogram. XVII, exemplar. 31-33.*

93 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос седи на трон, наляво. С лява ръка се подпира на щит. Върху протегнатата дясна ръка стои Нике, която поставя венеца. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33 мм
Тегло: 16.71 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 128.
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*

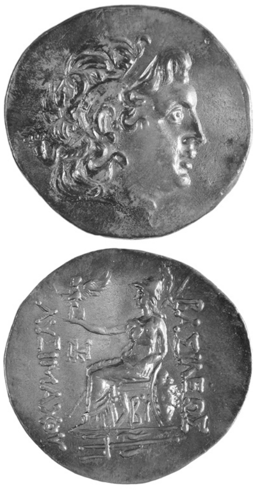

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33 mm
Weight : 16.71 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 128
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC.)*

94 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 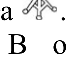. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 34/36 мм

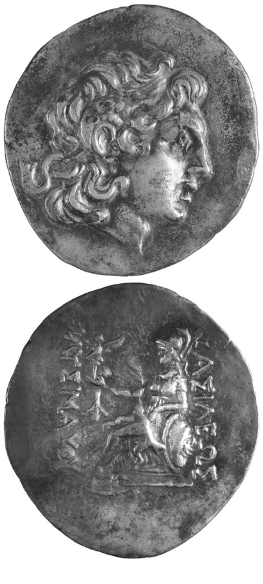

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 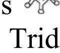. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 34/36 mm

Тегло: 15.66 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 129.
***Marinescu 1996**, iss.154, No. 553-560. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – XVII, екз. 31-33.*

Weight : 15.66 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 129
***Marinescu 1996**, iss.154, No. 553-560. (150-120 BC)*
***IGCH 925** – XVII, ex. 31-33.*

95 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 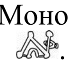. Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 35 мм
Тегло: 16.18 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 130.
***Müller 1858** – 194 вар.*
***Marinescu 1996**, iss. 150, No 511-525 (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 921** – 22. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. XI, екз. 13-15.*

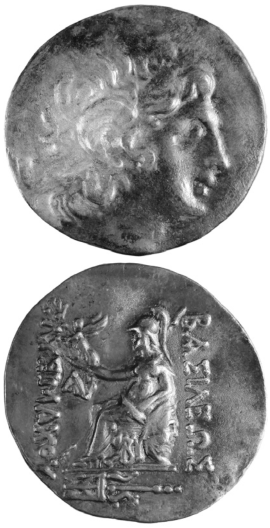

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 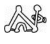. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 35 mm
Weight : 16.18 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 130
***Müller 1858** – 194 var.*
***Marinescu 1996**, iss. 150, No 511-525 (150-120 BC)*
***IGCH 921** – 22. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
***IGCH 925** – monogr. XI, ex. 13-15.*

96 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 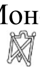. Под трона и буквите ΒΥ. В отреза

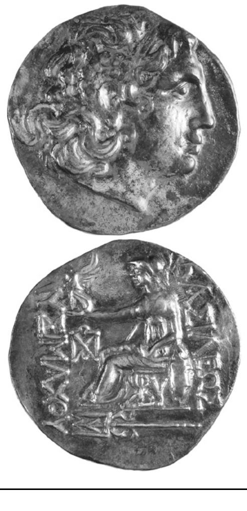

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 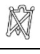. Letters ΒΥ below the

тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 31 мм
Тегло: 16.18 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 131.
***Müller 1858** – 206.*

throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 31 mm
Weight : 16.18 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 131
***Müller 1858** – 206.*

97 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩ(Σ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32 мм
Тегло: 16.45 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 132.
***Müller 1858**– 193.*
***Marinescu 1996**, iss. 128, No 404-407 (175-150 г.пр.Хр.)*

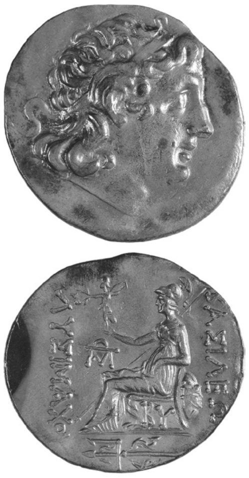

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩ(Σ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32 mm
Weight : 16.45 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 132
***Müller 1858**– 193.*
***Marinescu 1996**, iss. 128, No 404-407 (175-150 BC)*

98 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: ΒΑΣΙΛΕΩ(Σ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 33 мм

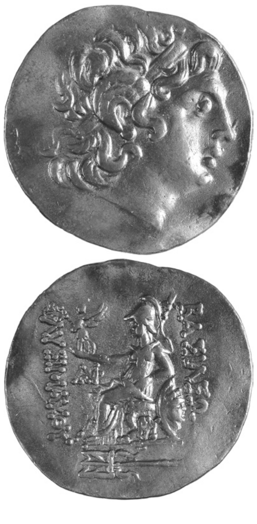

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩ(Σ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 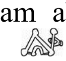. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 33 mm

Тегло: 16.91 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 133.
***Müller 1858** – 194 вар.*
***Marinescu 1996**, iss. 150, No 511-525 (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 921** – 22. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. XI, екз. 13-15.*

Weight : 16.91 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 133
***Müller 1858** – 194 var.*
***Marinescu 1996**, iss. 150, No 511-525 (150-120 BC)*
***IGCH 921** – 22. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
***IGCH 925** – monigr. XI, ex. 13-15.*

99 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонта- лно, обърнат наляво.
Диаметър: 34 мм
Тегло: 16.52 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 134.
***Müller 1858** – 219.*
***Marinescu 1996**, iss. 139, No. 471-475. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. XX, екз. 39.*

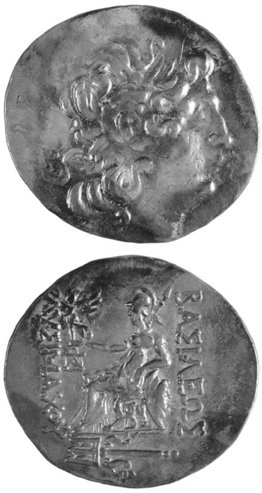

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 34 mm
Weight : 16.52 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 134.
***Müller 1858** – 219.*
***Marinescu 1996**, iss. 139, No. 471-475. (150-120 BC)*
***IGCH 925** – monogr. XX, ex. 39.*

100 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под

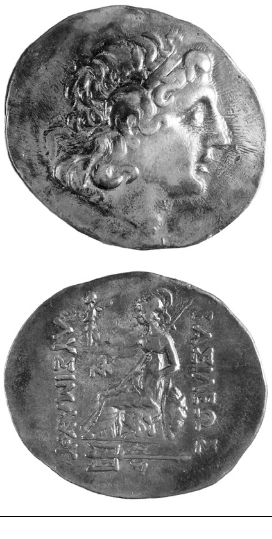

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the

трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32/35 мм
Тегло: 16.77 гр.
Позиция на печатите: 10 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 135.
***Müller 1858** – 146 вар.*
***IGCH 925** – моногр. III, екз. 3.*

goddess 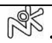. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32/35 mm
Weight : 16.77 g
Die alignment: 10 h
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 135
***Müller 1858** – 146 var.*
***IGCH 925** – monogr. III, ex. 3.*

101 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Византион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32 мм
Тегло: 14.66 гр.
Позиция на печатите: 01 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 136.
***Müller 1858** – 206.*

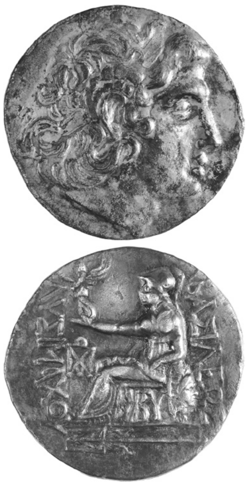

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32 mm
Weight : 14.66 g
Die alignment: 01 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 136
***Müller 1858** – 206.*

102 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Византион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧ(ΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята 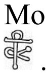. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 31 мм

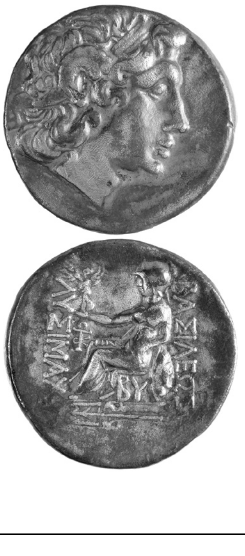

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧ(ΟΥ)↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 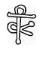. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 31 mm

Тегло: 15.97 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 137.
***Müller 1858** – 200.*
***Marinescu 1996**, iss. 161, No 592-597. (120-110 г.пр.Хр.)*

Weight : 15.97 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 137
***Müller 1858** – 200.*
***Marinescu 1996**, iss. 161, No 592-597. (120-110 BC)*

103 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (В)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32 мм
Тегло: 15.38 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 138.
***Marinescu 1996**, iss. 155, No 562-564. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. XVIII, екз. 34.*

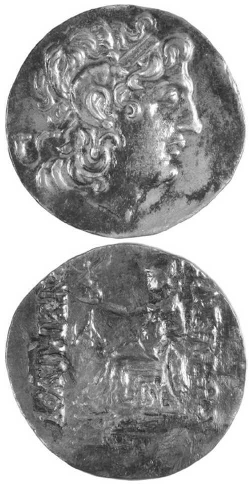

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32 mm
Weight : 15.38 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 138
***Marinescu 1996**, iss. 155, No 562-564. (150-120 BC)*
***IGCH 925** – monogr. XVIII, ex. 34.*

104 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 30/33 мм
Тегло: 16.05 гр.

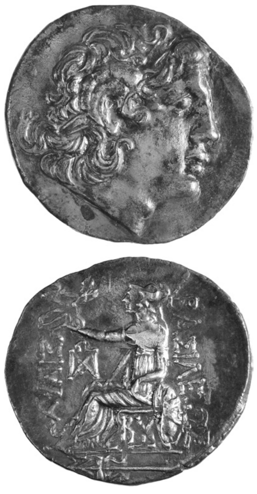

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 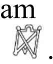. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 30/33 mm
Weight: 16.05 g

Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 139.
***Müller 1858** – 206.*

Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 139.
Müller 1858 – 206.

105 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 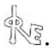. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 33 мм
Тегло: 15.48 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 140.
***Marinescu 1996**, iss. 136, No 458-462. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. X, екз. 11-12.*

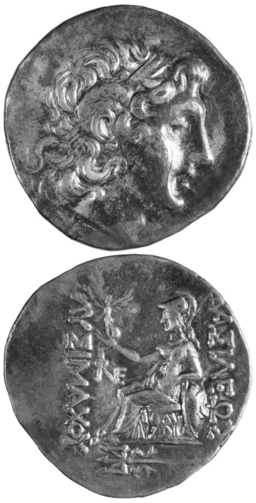

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 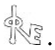. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 33 mm
Weight : 15.48 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 140
***Marinescu 1996**, iss. 136, No 458-462. (150-120 BC)*
***IGCH 925** – monogr. X, ex. 11-12.*

106 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 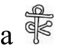. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм
Тегло: 17.08 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 141.

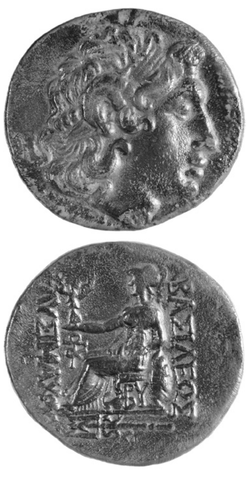

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 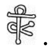. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm
Weight : 17.08 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 141

***Müller 1858** – 200.*
***Marinescu 1996**, iss. 161, No 592-597. (120-110 г.пр.Хр.)*

***Müller 1858** – 200.*
***Marinescu 1996**, iss. 161, No 592-597. (120-110 BC)*

107 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над коленета на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм
Тегло: 16.49 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 142.
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*

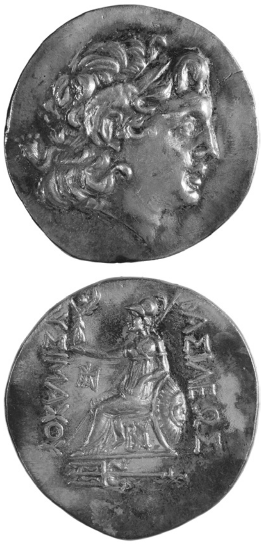

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm
Weight : 16.49 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 142
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC)*

108 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над коленета на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 30/35 мм
Тегло: 15.23 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 143.
***Marinescu 1996**, iss.159, No. 588-590. (150-120 г.пр.Хр.)*

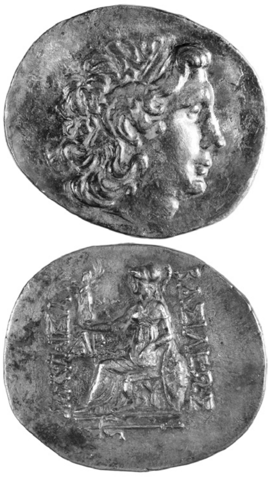

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 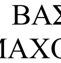. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 30/35 mm
Weight : 145.23 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 143
***Marinescu 1996**, iss.159, No. 588-590. (150-120 BC)*

109 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31/34 мм
Тегло: 15.17 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 144.
***Müller 1858** – 185.*
***Marinescu 1996**, iss. 144, No 493-495. (150-120 г.пр.Хр.)*

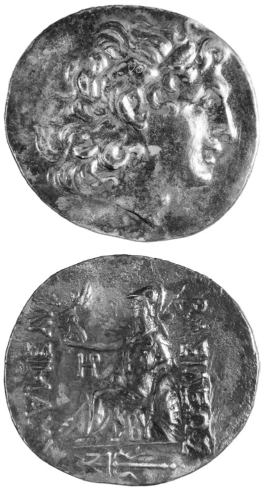

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31/34 mm
Weight : 15.17 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 144
***Müller 1858** – 185.*
***Marinescu 1996**, iss. 144, No 493-495. (150-120 BC)*

110 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (Β)Α)ΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 30/35 мм
Тегло: 16.85 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 145.
***Marinescu 1996**, iss. 164, No 611-618. (120-110 г.пр.Хр.)*

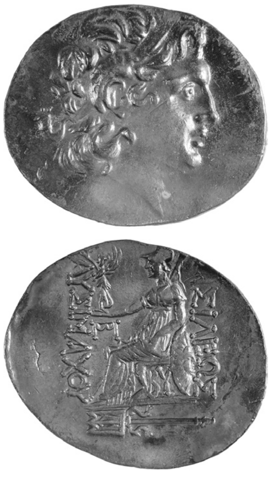

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (Β)Α)ΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 30/35 mm
Weight : 16.85 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 145
***Marinescu 1996**, iss. 164, No 611-618. (120-110 BC)*

111 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион.***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над коленета на богинята 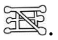. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 30/32 мм
Тегло: 16.60 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 146.
Marinescu 1996*, iss. 157, No 573. (150-120 г.пр.Хр.)*
IGCH 925*, моногр. XIII, 18-20.*

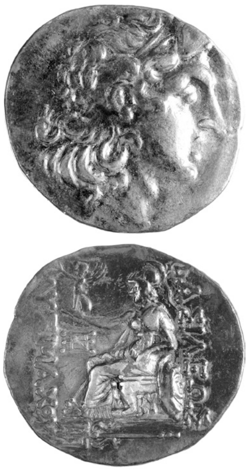

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 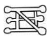. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 30/32 mm
Weight : 16.60 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 146
Marinescu 1996*, iss. 157, No 573. (150-120 BC)*
IGCH 925*, monogr. XIII, 18-20.*

112 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧ(ΟΥ) ↓. Монограм над коленета на богинята 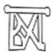. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 35/41 мм
Тегло: 14.16 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 147.

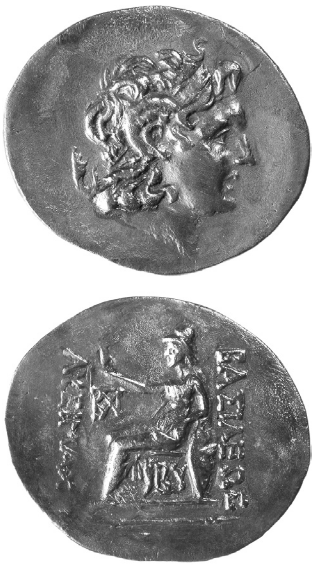

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧ(ΟΥ)↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 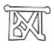. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 35/41 mm
Weight : 14.16 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 147

113 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's

рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм

Тегло: 16.61 гр.

Позиция на печатите: 10 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 148.

***Müller 1858** – 190 вар.*

***Marinescu 1996**, iss. 134, No. 451-452. (150-120 г.пр.Хр.)*

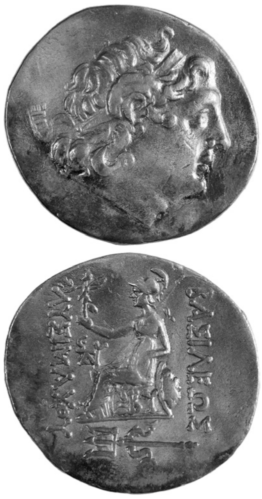

horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 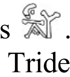. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm

Weight : 16.61 g

Die alignment: 10 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 148

***Müller 1858** – 190 var.*

***Marinescu 1996**, iss. 134, No. 451-452. (150-120 BC)*

114 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм

Тегло: 13.93 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 149.

***Marinescu 1996**, iss.154, No. 553-560. (150-120 г.пр.Хр.)*

***IGCH 925** – XVII, екз. 31-33.*

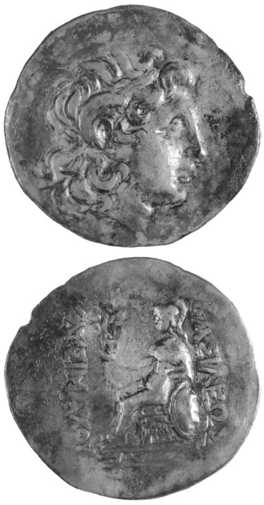

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm

Weight : 13.93 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 149

***Marinescu 1996**, iss.154, No. 553-560. (150-120 BC)*

***IGCH 925** – XVII, ex. 31-33.*

115 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)AΣIΛEΩΣ ↓, отляво Λ)Y)ΣIMAXOY ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 35 мм
Тегло: 16.13 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 150.
***Müller 1858** – 185.*
***Marinescu 1996**, iss. 144, No 493-495. (150-120 г.пр.Хр.)*

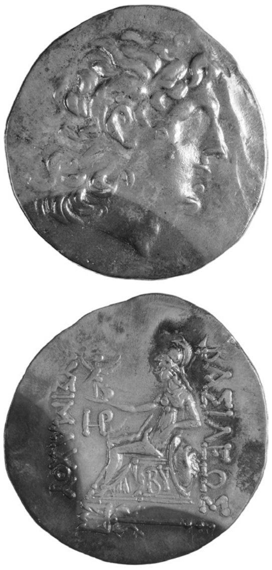

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)AΣIΛEΩΣ ↓ on the right, Λ)Y)ΣIMAXOY ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 35 mm
Weight : 16.13 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 150
.Müller 1858 – 185.
***Marinescu 1996**, iss. 144, No 493-495. (150-120 BC)*

116 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 34 мм
Тегло: 13.89 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 151.
***Müller 1858** – 177.*
***Marinescu 1996**, iss. 156, No 567-572. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 925**, моногр. XIX, 35-37.*

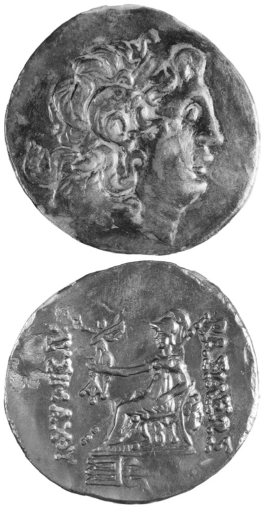

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 34 mm
Weight : 13.89 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 151
***Müller 1858** – 177.*
***Marinescu 1996**, iss. 156, No 567-572. (150-120 BC.)*
***IGCH 925**, monogram. XIX, 35-37.*

117 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 35 мм
Тегло: 15.77 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 152.
***Müller 1858** – 219.*
***Marinescu 1996**, iss. 139, 471-475. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. XX (вар.), екз. 39.*

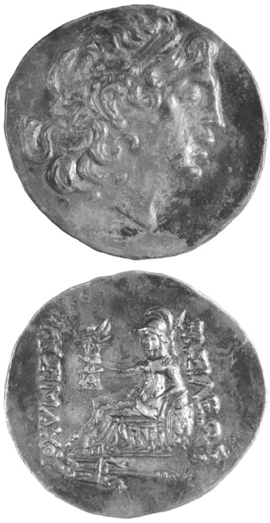

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 35 mm
Weight : 15.77 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 152
***Müller 1858** – 219.*
***Marinescu 1996**, iss. 139, 471-475. (150-120 BC)*
***IGCH 925** – monogr. XX (var.), ex. 39.*

118 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)Υ)ΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 34 мм
Тегло: 16.54 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 153.
***Marinescu 1996**, issue 146, No.498-500. (150-120 г.пр.Хр.)*

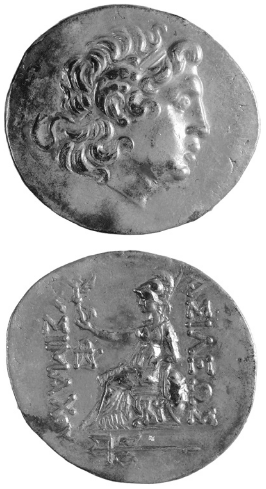

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)Υ)ΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 34 mm
Weight : 16.54 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 153
***Marinescu 1996**, issue 146, No.498-500. (150-120 BC)*

119 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. Под отреза тризъбец.
Диаметър: 36 мм
Тегло: 13.92 гр.
Позиция на печатите: 01 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 154.
***Müller 1858** – 227.*
***Marinescu 1996**, iss.118, No 326-333. (175-150 г. пр. Хр.)*
***CH I**, **80=CH II**, **89=CH III**, 58=**CH VIII**, 442; **GCH in Turkey 1999**, **Ordu = Trabzon-Ordu hoard = Boehringer 1975** – No 29. (150-140 г. пр. Хр./ 140-120 г.пр.Хр.)*

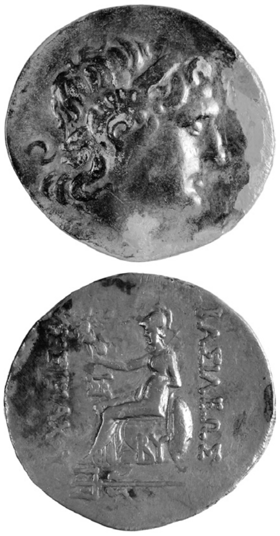

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 36 mm
Weight : 13.92 g
Die alignment: 01 h
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 154
***Müller 1858** – 227.*
***Marinescu 1996**, iss.118, No 326-333. (175-150 BC)*
***CH I**, 80=**CH II**, 89=**CH III**, 58=**CH VIII**, 442; **GCH in Turkey 1999**, **Ordu = Trabzon-Ordu hoard = Boehringer 1975** – No 29. (150-140 BC/ 140-120 BC)*

120 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 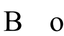. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 35 мм
Тегло: 15.56 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 155.
***Müller 1858** – 160.*
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г. пр. Хр.)*
***IGCH 921** – екз. 11-13. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I*

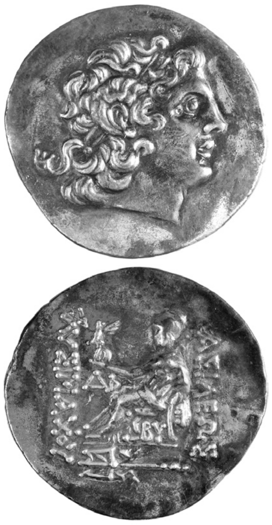

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 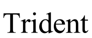. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 35 mm
Weight: 15. 56 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 155
***Müller 1858** – 160.*
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC)*
***IGCH 921** – exemplar. 11-13. (last decade of the 2nd century BC – the*

в.пр.Хр.)
IGCH 925 *– XXII, екз. 41-43.*

very beginning of the 1st century BC)
IGCH 925 *– XXII, ex. 41-43.*

121 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята 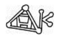. Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31/33 мм
Тегло: 15.03 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 156.
de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*
Marinescu 1996*, iss. 151, No. 526-532. (150-120 г.пр.Хр.)*
IGCH 925 *– моногр. XXI, екз. 40.*

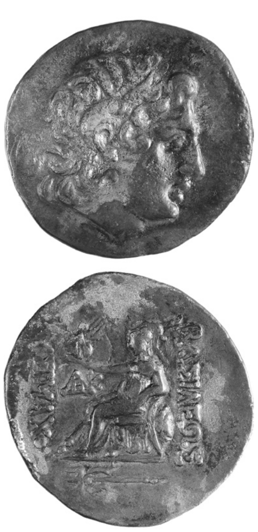

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 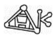. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31/33 mm
Weight : 15.03 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 156
de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 BC)*
Marinescu 1996*, iss. 151, No. 526-532. (150-120 BC)*
IGCH 925 *– monogr. XXI, ex. 40.*

122 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟ(Υ) ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31 мм
Тегло: 15.26 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 157.

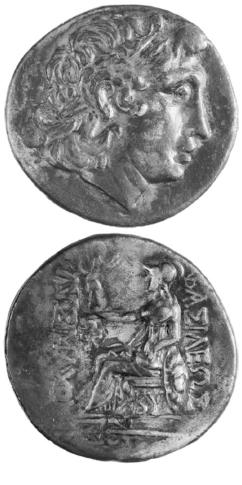

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟ(Υ)↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 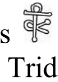. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31 mm
Weight : 14.07 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 157

***Müller 1858** – 200.*
***Marinescu 1996**, iss. 161, No 592-597.*
(120-110 г.пр.Хр.)

***Müller 1858** – 200.*
***Marinescu 1996**, iss. 161, No 592-597. (120-110 BC)*

123 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (B)A)ΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 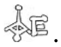. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32 мм
Тегло: 15.12 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 158.

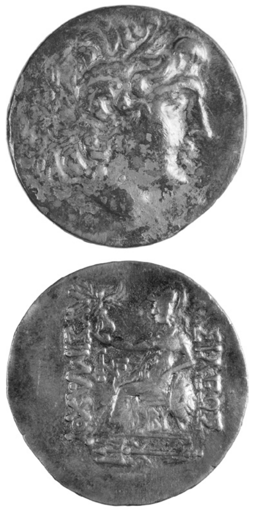

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (B)A)ΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 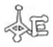. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32 mm
Weight : 15.12 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 158

124 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)AΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 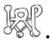. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31/34 мм
Тегло: 14.80 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 159.
***Marinescu 1996,** iss.153, No. 543-551. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH 921**, екз. 17. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I*

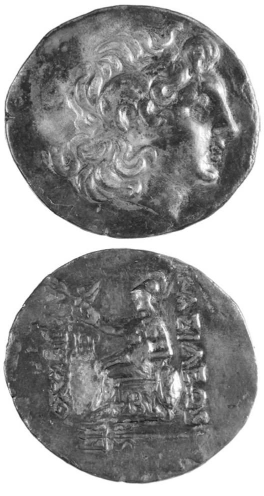

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)AΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31/34 mm
Weight : 14.80 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 159
***Marinescu 1996,** iss.153, No. 543-551. (150-120 BC)*
***IGCH 921**, ex. 17. (last decade of the 2nd century BC – the very*

в.пр.Хр.)
***IGCH 925** – XVI, екз. 29.*

beginning of the 1st century BC)
***IGCH 925** – XVI, ex. 29.*

125 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 31/34 мм
Тегло: 15.20 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 160.
***Marinescu 1996**, iss. 158, No. 580-586. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH, 921**– No. 15-16. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. IX, екз. 9-10.*

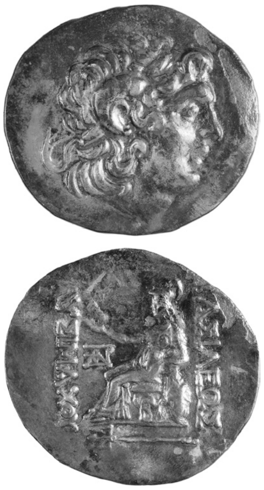

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 31/34 mm
Weight : 15.20 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 160
***Marinescu 1996**, iss. 158, No. 580-586. (150-120 BC)*
***IGCH, 921**– No. 15-16. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
***IGCH 925** – monogr. IX, ex. 9-10.*

126 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 31/35 мм
Тегло: 16.00 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-

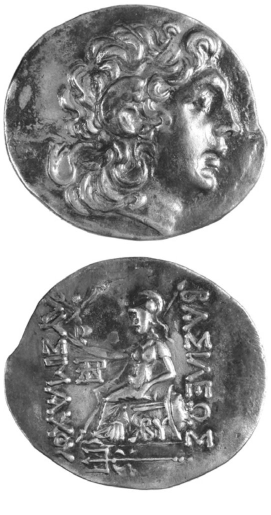

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 31/35 mm
Weight : 16.00 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal

Царево, инв. № 161.
***Marinescu 1996**, iss. 158, No. 580-586. (150-120 г.пр.Хр.)*
***IGCH, 921** – No. 15-16. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*
***IGCH 925** – моногр. IX, екз. 9-10.*

Museum of History, inv. no. 161.
***Marinescu 1996**, iss. 158, No. 580-586. (150-120 BC)*
***IGCH, 921** – No. 15-16. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*
***IGCH 925** – monogr. IX, ex. 9-10.*

127 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32/36 мм
Тегло: 13.57 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 162.
***Marinescu 1996**, iss. 166, No 624-628. (120-110 г.пр.Хр.)*

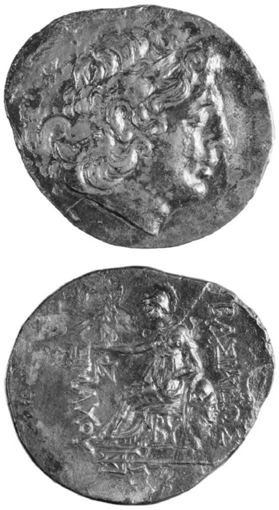

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32/36 mm
Weight : 13.57 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 162
***Marinescu 1996**, iss. 166, No 624-628. (120-110 BC)*

128 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 32/35 мм
Тегло: 14.84 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.

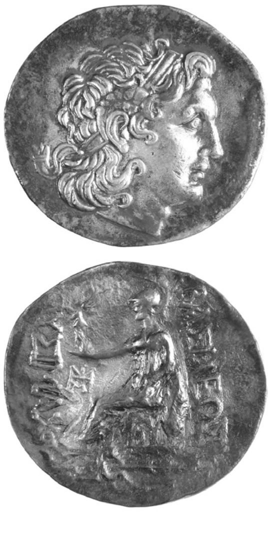

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun’s horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 32/35 mm
Weight : 14.84 g
Die alignment: 12 h.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 163.
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 163
***de Callataÿ 1997** – gr. 2A (110-100 BC)*

129 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 29/35 мм
Тегло: 15.05 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 164.
***Müller 1858** – 206*

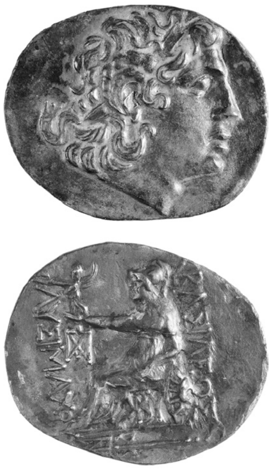

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 29/35 mm
Weight : 15.05 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 164
***Müller 1858** – 206*

130 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.
Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 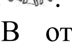. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 34/37 мм
Тегло: 14.59 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 165.
***Marinescu 1996**, iss.159, No. 588-590. (150-120 г.пр.Хр.)*

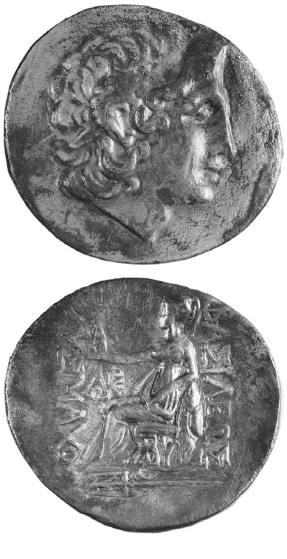

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.
Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 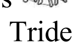. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 34/37 mm
Weight : 14.59 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 165
***Marinescu 1996**, iss.159, No. 588-590. (150-120 BC)*

131 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм

Тегло: 15.29 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 166.

***Müller 1858** – 177.*

***Marinescu 1996**, iss. 156, No 567-572. (150-120 г.пр.Хр.)*

***IGCH 925**, моногр. XIX, екз. 35-37.*

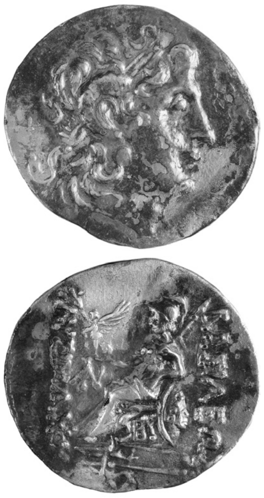

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm

Weight : 15.29 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 166

***Müller 1858** – 177.*

***Marinescu 1996**, iss. 156, No 567-572. (150-120 BC)*

***IGCH 925**, monogr. XIX, ex. 35-37.*

132 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (B)A)ΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 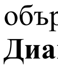. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31/37 мм

Тегло: 14.39 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 171.

***Marinescu 1996**, issue 138, No.467-470. (150-120 г.пр.Хр.)*

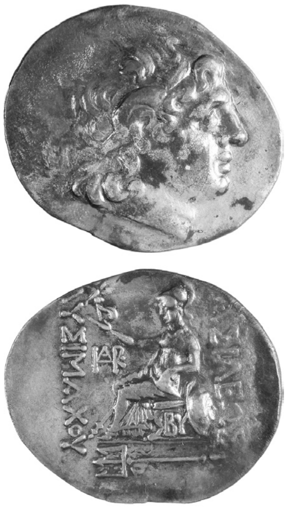

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (B)A)ΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 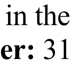. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31/37 mm

Weight : 14.39 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 171

***Marinescu 1996**, issue 138, No.467-470. (150-120 BC)*

133 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 35/36 мм

Тегло: 14.57 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 172.

Marinescu 1996*, iss. 146, No. 498-500. (150-120 г.пр.Хр.)*

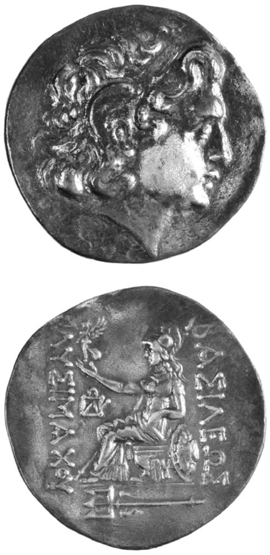

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 35/36 mm

Weight : 14.57 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 172

Marinescu 1996*, iss. 146, No. 498-500. (150-120 BC)*

134 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩ(Σ) ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 30/33 мм

Тегло: 15.55 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 173.

Marinescu 1996, *iss.153, No. 543-551. (150-120 г.пр.Хр.)*

IGCH 921, *17. (посл. десет. II в.пр.Хр. – самото начало на I в.пр.Хр.)*

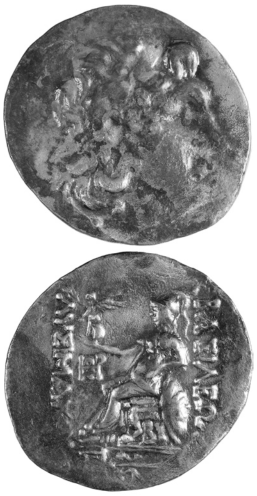

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩ(Σ) ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 30/33 mm

Weight : 15.55 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 173

Marinescu 1996, *iss.153, No. 543-551. (150-120 BC)*

IGCH 921, *17. (last decade of the 2nd century BC – the very beginning of the 1st century BC)*

***IGCH 925** – моногр. XVI, екз. 29.*

***IGCH 925** – monogr. XVI, ex. 29*

135 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)ΥΣΙΜΑΧ)(ΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32/35 мм

Тегло: 14.04 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 178.

***Marinescu 1996**, 132, No 435-448. (150-120 г.пр.Хр.)*

***IGCH 925**, моногр. VI, екз. 6.*

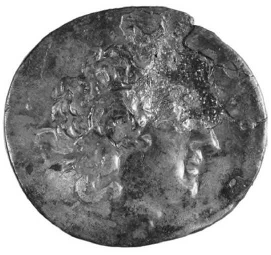

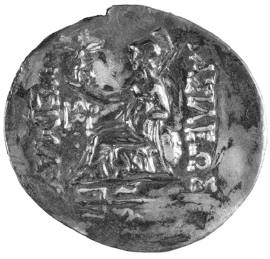

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: B)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)ΥΣΙΜΑΧ)(ΟΥ) ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32/35 mm

Weight : 14.04 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 178

***Marinescu 1996**, 132, No 435-448. (150-120 BC)*

***IGCH 925**, monogram. VI, exemplar. 6.*

136 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 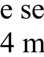. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм

Тегло: 15.08 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 181.

***Marinescu 1996**, iss. 164, No 611-618. (120-110 г.пр.Хр.)*

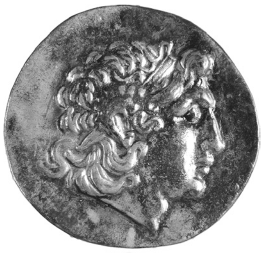

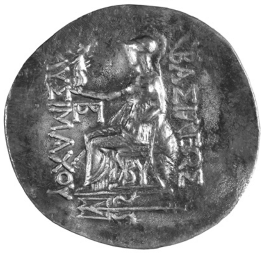

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm

Weight : 15.08 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 181

***Marinescu 1996**, iss. 164, No 611-618. (120-110 BC)*

137 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓. Монограм над колената на богинята 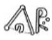. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32/36 мм

Тегло: 14.74 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 176.

Marinescu 1996, *iss.159, No. 588-590. (150-120 г.пр.Хр.)*

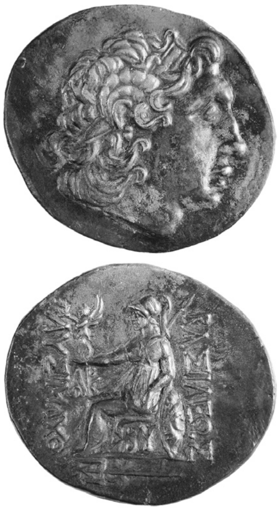

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ) ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 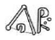. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32/36 mm

Weight : 14.74 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 176

Marinescu 1996, *iss.159, No. 588-590. (150-120 BC)*

138 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 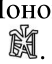. Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм

Тегло: 14.82 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 177.

de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 г.пр.Хр.)*

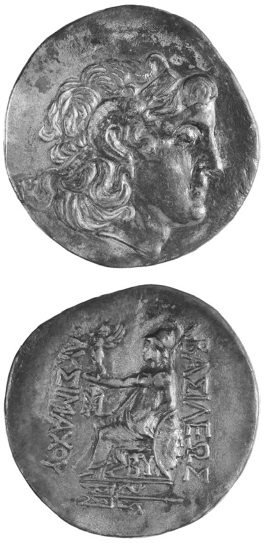

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm

Weight : 14.82 g

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 177

de Callataÿ 1997 *– gr. 2A (110-100 BC)*

139 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион***

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво (Λ)ΥΣ)ΙΜ)Α)(ΧΟΥ) ↓. Нечетлив монограм над колената на богинята. Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 32/35 мм
Тегло: 12.76 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 182.

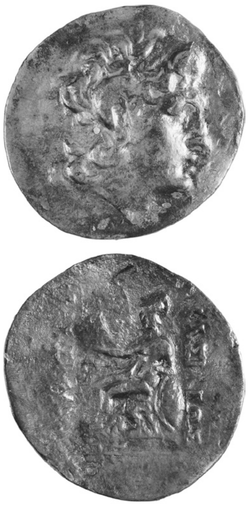

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, (Λ)ΥΣ)ΙΜ)Α)(ΧΟΥ) ↓ on the left. An indecipherable monogram above the knees of the goddess. Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 32/35 mm
Weight : 12.76 g
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 182

140 *Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион*

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 31 мм
Тегло: 15.19 гр.
Позиция на печатите: 11 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 186.
***Müller 1858** – 200.*
***Marinescu 1996**, iss. 161, No 592-597. (120-110 г.пр.Хр.)*

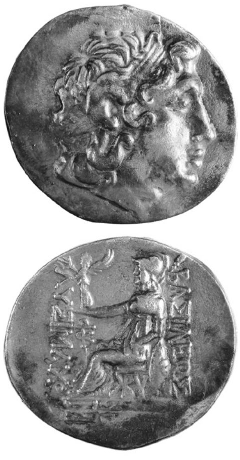

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 31 mm
Weight : 15.19 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 186
***Müller 1858** – 200.*
***Marinescu 1996**, iss. 161, No 592-597. (120-110 BC)*

141 *Тетрадрахма. Лизимахов тип. Бизантион*

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята 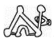. Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 34 мм

Тегло: 15.48 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 195.

***Müller 1858** – 194 вар.?*

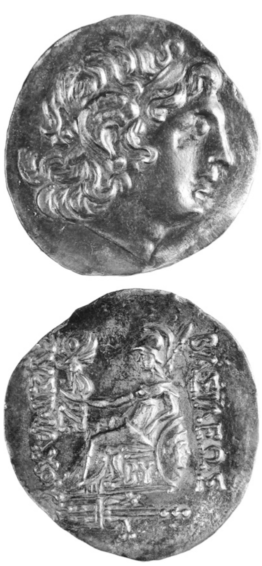

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 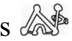. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 34 mm

Weight : 15.48 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 195

***Müller 1858** – 194 var.?*

142 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Византион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите ΒΥ. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.

Диаметър: 35 мм

Тегло: 15.91 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 197.

***Marinescu 1996**, iss.154, No. 553-560. (150-120 г.пр.Хр.)*

***IGCH 925** – XVII, екз. 31-33.*

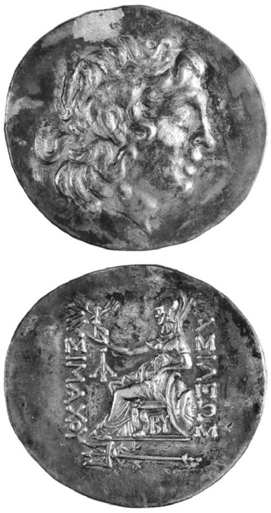

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: Β)ΑΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess 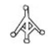. Letters ΒΥ below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.

Diameter: 35 mm

Weight : 15.91 g

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 197

***Marinescu 1996**, iss.154, No. 553-560. (150-120 BC)*

***IGCH 925** – XVII, ex. 31-33.*

143 ***Тетрадрахма. Лизимахов тип. Византион***

Ав. Глава на обожествения Александър, надясно, с диадема и рог на Амон.

Рв. Атина Никефорос, седнала на трон наляво, с шлем, облечена в химатион, с копие. Дясната ръка

Byzantium tetradrachm, Lysimachus type

Obv. Head of deified Alexander, to the right. With diadem and Amun's horn.

Rev. Athena Nicephorus enthroned, on the left, wearing helmet and himation, with a spear. She is holding

протегната напред, държи Нике, която увенчава с венец името на царя. Лявата ръка сгъната към хълбока и подпряна на щита, украсен с Горгонейон. Надписи – вертикални: отдясно (B)A)ΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво Λ)ΥΣΙΜΑΧΟ(Υ) ↓. Монограм над колената на богинята . Под трона и буквите BY. В отреза тризъбец, хоризонтално, обърнат наляво.
Диаметър: 34/35 мм
Тегло: 13.91 гр.
Позиция на печатите: 02 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 199.

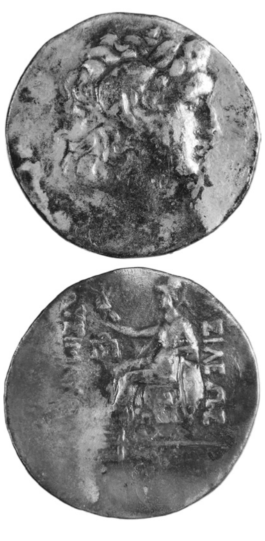

in her right outstretched hand Nike, who is crowning the name of the king with a wreath. The left hand is bent towards the hips, resting on the shield adorned with Gorgoneion. Vertical legends: (B)A)ΣΙΛΕΩΣ ↓ on the right, Λ)ΥΣΙΜΑΧΟ(Υ)↓ on the left. Monogram above the knees of the goddess . Letters BY below the throne. Trident horizontally, turned to the left, in the segment.
Diameter: 34/35 mm
Weight : 13.91 g
Die alignment: 02 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 199

Основната група монети в Синеморското съкровище, наброяваща 143 екземпляра, е формирана от отсечени в Бизантион тетрадрахми от Лизимахов тип – в продължение на векове градът сече емисии от този тип, с което увековечава царя на Тракия – Лизимах.

Изследователите на тетрадрахмите от Лизимахов тип са изградили относителна хронология на емисиите, отсечени в Бизантион, която постоянно се прецизира и допълва. Тя е създадена през втората половина на XX в. от Анри Сейриг (Seyrig 1968, 183-200) и Мартин Прайс (Price 1968, 1-12), доразвита от Маргарет Томпсън (Thompson 1973, 54-65) и Филис Полак (Pollak 1970, 45-56) и прецизирана от Франсоа дьо Калатай (de Callataÿ 1997, 120-138) и Константин Маринеску (Marinescu 1996; Marinescu 2000, 333-336).

Всички, изследвали Лизимаховите типове, знаят

All who have studied the Lysimachus types are familiar with the numerous difficulties associated with these coins. The exact chronological positioning of single issues is slow and is done on the basis of well dated hoards or re-struck exemplars. The Sinemorets hoard will make it possible for scholars who had dedicated their work to the Lysimachus types, to contribute to our knowledge about their chronology.

Part of the monograms on the Byzantium tetradrachmae from Sinemorets do not have exact parallels in other hoards or in the classification tables published so far by Constantine Marinescu and by Francois de Callataÿ. Thus, a parallel has been sought for each one of these coins in other synchronous hoards in order to facilitate the possible dating. The description of the Byzantium tetradrachmae from the Sinemorets hoard is given in Table 2-12. Comparative dating is also given

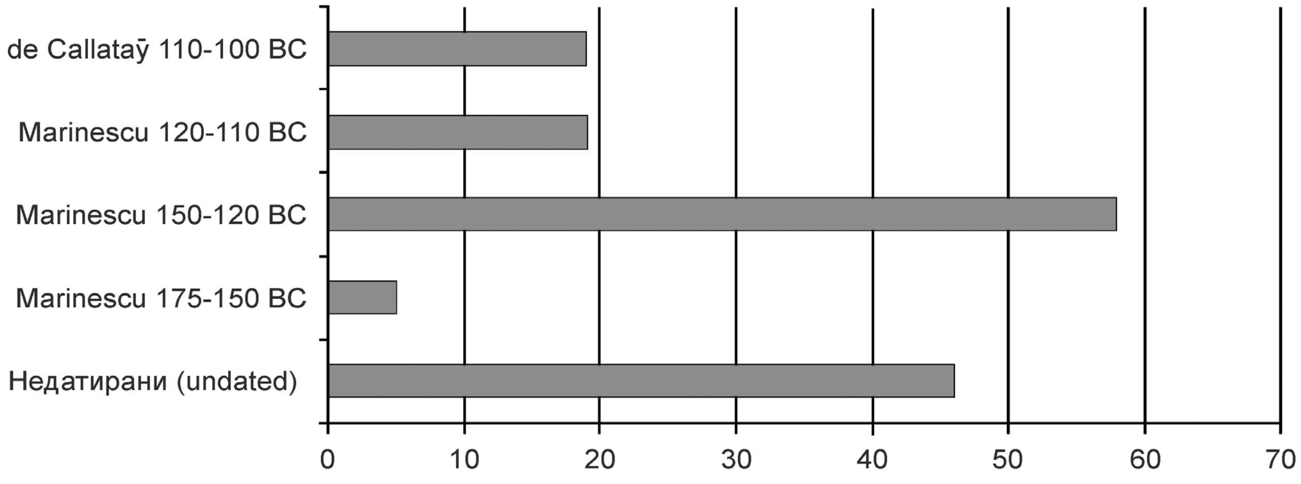

Обр. 2-3. Разпределение на бизантионските лизимаховки от Синеморското съкровище според класификациите на Маринеску и дьо Калатай
Fig. 2-3. *Distribution of the Byzantium Lysimachus tetradrachmae from the Sinemorets hoard in accordance with the classifications by Marinescu and by de Callatay*

за множеството трудности, свързани с тези монети. Точното хронологическо позициониране на отделните емисии става бавно и в резултат на добре датирани съкровища или пренасечени екземпляри. Синеморското съкровище ще даде възможност на учените, посветили се на Лизимаховите типове, да допълнят знанието ни за тяхната хронология.

Част от монограмите на Бизантионските тетрадрахми от Синеморец нямат точни паралели от съкровища или от издадените до момента класификационни таблици на Константин Маринеску и Франсоа дьо Калатай. По тази причина за всяка от тези монети е търсен паралел с други синхронни съкровища с цел да улесни възможните датировки. Описанието на Бизантионските тетрадрахми от синеморското съкровище е приведено в Таблица 2-12, като за част от екземплярите са дадени и сравнителни датировки на съкровища, в които са открити монети със същите монограми и стил на изработка.

Проведеният анализ позволи датиране на Бизантионски тетрадрахми от Синеморското съкровище в един сравнително широк диапазон – те са отсечени в период втората половина на II в. пр.Хр. – първите години на I в.пр.Хр.

Разпределението на монетите съгласно класификациите на Маринеску и дьо Калатай са показани на Обр. 2-3.

Общият брой на монетите на фигурата е 148 поради дублирането на 5 екземпляра, попадащи едновременно и към датираните между 150–120 г.пр.Хр. от Маринеску, и в групата на дьо Калатай, позиционирана между 110–100 г.пр.Хр. Съгласно класификацията на Маринеску, най-много Лизимаховки от Синеморското съкровище са отсечени между 150–120 г.пр.Хр.

Връзките между монограмите и монетните печати на тетрадрахмите от Бизантион, Лизимахов тип, от състава на Синеморското съкровище са показани в Таблица 2-13.

Сред Бизантионските лизимаховки от Синеморец има засвидетелствани 48 различни монограма. Най-често срещаният монограм е 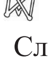 (№ 3), който е отпечатан върху 14 екземпляра. Следващите по многобройност са монограми 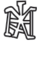 (№ 12) – върху 9 монети и 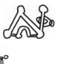 (№ 5) – открит върху 8 монети. Монограм 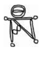 (№ 6) се среща върху 6 Бизантионски тетрадрахми; с монограми 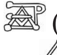 (№ 2), 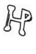 (№ 6), 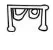 (№ 7), (№ 29), 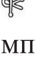 (№ 35) и - 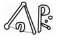 (№ 37) са маркирани по пет екземпляра. Останалите 18 монограма се срещат само върху една монета всеки.

for some of the exemplars on the basis of hoards comprising coins with the same monograms and manufacture style.

The analysis carried out allowed the dating of the Byzantium tetradrachmae from the Sinemorets hoard in a relatively broad diapason. They were minted in a period starting some time in the second half of the 2nd century BC – to the first years of the 1st century BC.

The distribution of the coins in accordance with the classifications by Marinescu and by de Callatay is presented in Fig. 2-3.

The total number of the coins in the figure is 148 due to the doubling of 5 exemplars, which fall both among those dated in the period 150-120 BC by Marinescu and in the group of de Callatay positioned in the period 110-100 BC. According to the classification by Marinescu, most of the Lysimachus' tetradrachmae from the Sinemorets hoard were minted in the period 150-120 BC.

The connections between monograms and dies of the Lysimachus Type tetradrachmae of Byzantium in the Sinemorets Hoard are presented in Table 2-13.

Forty-eight different monograms are evidenced among the Byzantium tetradrachmae of the Lysimachus Type in the Sinemorets hoard. The most frequently seen monogram is 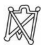 (no. 3) that had been struck on 14 exemplars. The monograms that follow by number are (no.12) - on 9 coins and 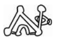 (no. 5) – discovered on 8 coins. Monogram 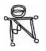 (no. 6) is seen on 6 tetradrachmae of Byzantium; monograms 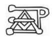 (no. 2), (no. 6), (no. 7), (no. 29), 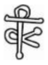 (no. 35) and 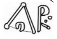 (no. 37) had been struck on 5 coins each. The remaining 18 monograms are seen on one coin each.

Coins of the Bithynian Kingdom

One interesting coin group in the composition of the Sinemorets hoard embraces the tetradrachmae of the Bithynian kings that comprises 14 exemplars with the portraits of Prusius II (183/182 – 149 BC), Nicomedes II (149 – 128/127 BC) and Nicomedes III (128/127 – 94 BC).

There is very scarce information about hoards from the territory of Bulgaria that contain similar exemplars. One such example is the hoard from Plovdiv

Таблица 2-13. Монограми и връзките между монетните печати на тетрадрахмите от Бизантион от състава на Синеморското съкровище

Table 2-13. *Monograms and the connections between the coin dies for the tetradrachmae of Byzantium in the Sinemorets Hoard*

№ на монограм ***No. of monogram***		**№ на монета и връзки между печатите** ***Coin number and connections between dies***	**Инвентарен номер ОИМ Царево** ***Inv. No. Tsarevo Municipal Museum of History***
1	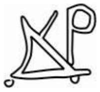	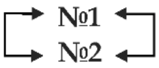 **№1** **№2**	**36** **39**
2	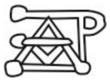	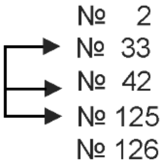 № 2 № 33 № 42 № 125 № 126	**37** **68** **125** **160** **161**
3	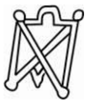	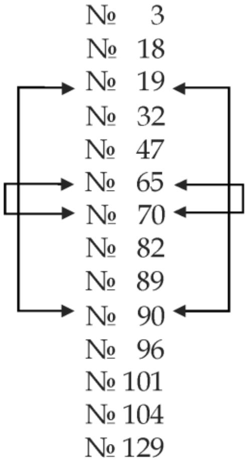 № 3 № 18 № 19 № 32 № 47 № 65 № 70 № 82 № 89 № 90 № 96 № 101 № 104 № 129	**38** **53** **54** **67** **82** **100** **105** **117** **124** **125** **131** **136** **139** **164**
4	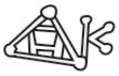	**№ 5** **№ 73** **№ 79** **№ 121**	**131** **136** **139** **156**
5	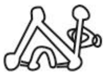	**№ 6** **№ 10** **№ 61** **№ 68** **№ 83** **№ 95** **№ 98** **№ 141**	**41** **45** **96** **103** **118** **130** **133** **195**
6	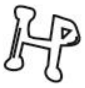	**№ 7** **№ 27** **№ 41** **№ 109** **№ 115**	**42** **62** **76** **144** **150**
7	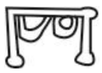	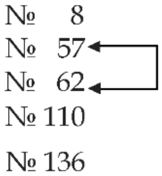 № 8 № 57 № 62 № 110 № 136	**43** **92** **97** **145** **181**

8	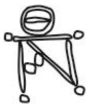	**№ 9** **№ 11** **№ 22** **№ 25** **№ 71** **№ 127**	**43** **46** **57** **60** **106** **162**
9	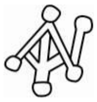	**№ 12** **№ 43** **№ 116** **№ 131**	**47** **78** **151** **166**
10	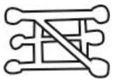	**№ 13** **№ 44** **№ 59** **№ 111**	**48** **79** **94** **146**
11	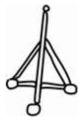	**№ 14**	**49**
12	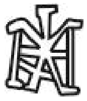	**№ 15** **№ 58** **№ 77** **№ 80** **№ 86** **№ 93** **№ 107** **№ 128** **№ 138**	**50** **93** **112** **115** **121** **128** **142** **163** **177**
13	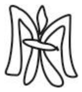	**№ 16** **№ 35**	**51** **70**
14	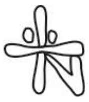	**№ 17** **№ 75**	**52** **110**
15	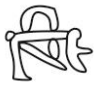	**№ 20**	**55**
16	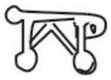	**№ 21**	**56**
17	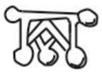	**№ 23** **№ 45** **№ 46**	**58** **80** **81**
18	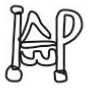	**№ 24** **№ 135**	**59** **178**
19	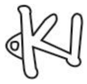	**№ 26** **№ 49** **№ 87**	**61** **84** **122**

20	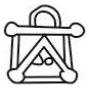	№ 28 № 99 № 117	63 134 152
21	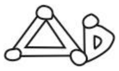	№ 29 № 34 № 48 № 120	64 69 83 155
22	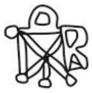	№ 30 № 54	65 89
23	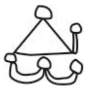	№ 31	66
24	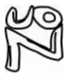	№ 36 № 76	71 111
25	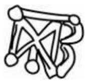	№ 37	72
26	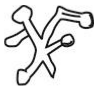	№ 38 № 81	73 116
27	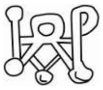	№ 39 № 50 № 124 № 134	74 85 159 173
28	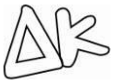	№ 40	75
29	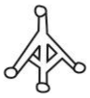	№ 51 № 92 № 94 № 114 № 142	86 127 129 149 197
30	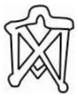	№ 52	87
31	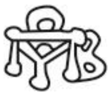	№ 53	88
32	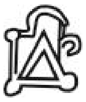	№ 55	90

33	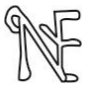	**№ 56**	**91**
34	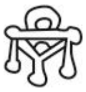	**№ 60** **№ 64** **№ 74** **№ 143**	**95** **99** **109** **199**
35	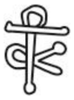	**№ 66** **№ 102** **№ 106** **№ 122** **№ 140**	**101** **137** **141** **157** **186**
36	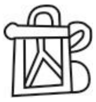	**№ 67** **№ 69**	**102** **104**
37	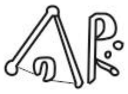	**№ 78** **№ 84** **№ 108** **№ 130** **№ 137**	**113** **119** **143** **165** **176**
38	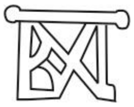	**№ 85** **№ 112**	**120** **147**
39	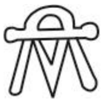	**№ 88** **№ 97**	**123** **132**
40	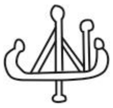	**№ 91**	**126**
41	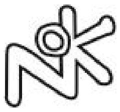	**№ 100**	**135**
42	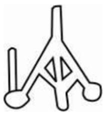	**№ 103**	**138**
43	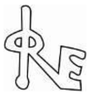	**№ 105**	**140**
44	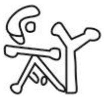	**№ 113**	**148**
45	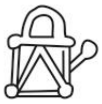	**№ 118** **№ 133**	**153** **172**

46	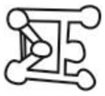	**№ 119**	**154**
47	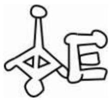	**№ 123**	**158**
48	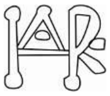	**№ 132**	**171**
Неразчетени монограми	**Indecipherable monograms**	**№ 63** **№ 72** **№ 139**	**98** **107** **182**

Монети на Витинското царство

Една интересна група монети от състава на Синеморското съкровище представлява тетрадрахмите на витинските царе, която наброява 14 екземпляра, с ликовете на Прусий II (183/182–149 г.пр.Хр.), Никомед II (149–128/127 г.пр.Хр.) и Никомед III (128/127–94 г.пр.Хр.).

От територията на днешна България има много малко сведения за съкровища, в които да присъстват подобни екземпляри. Един такъв пример е съкровището Пловдив IGCH 906 с тетрадрахма на Никомед II (разпръснато). В съседна Турция е засвидетелствана находката Хадрианопол IGCH 971 с тетрадрахми на Прусий II, Никомед II и Никомед III, която е открита в Едирне и понастоящем се съхранява в Истанбул. От Северна Гърция е известно съкровище IGCH 973, в което има монети на Никомед II и Никомед III. Липсата на монети на Витинските царе е в противовес на многобройните находки на съкровища от вътрешността на Тракия, в които има тетрадрахми на Тасос, Маронея, Лизимахови типове, а в териториите в близост до Черно море – и Одесоски и Месамбрийски монети. Монети на Витинските царе като правило по-рядко се намират в съкровища и разпространението им е ограничено предимно на територията на днешна Турция. Находката от Лимани-Херсонису на о. Крит IGCH 332 е по-късна и съдържа монети на Никомед IV (Le Rider 1966, 278-279).

Интересното за тези монети е, че от първите години от управлението на Никомед II върху реверса им е изписвана годината на отсичане според витинската ера. Началото ѝ е поставено в 297 г.пр.Хр., а след 149 г.пр.Хр. годината е отбелязвана и върху тетрадрахмите на Витинските царе. Тази малка, но

IGCH 906 (scattered) comprising one tetradrachm of Nicomedes II. The hoard from Hadrianopolis IGCH 971 is recorded in neighboring Turkey. It was discovered in Edirne and is now kept in Istanbul. The hoard contains tetradrachmae of Prusius II, Nicomedes II and Nicomedes III that. Hoard IGCH 973 is known from Northern Greece. It contains coins of Nicomedes II and Nicomedes III. The deficiency of coins of the Bithynian kings is in contradistinction with the numerous discoveries of hoards in the inner Thrace that comprise Lysimachus type tetradrachmae of Thasos and Maroneia, and in the territories close to the Black Sea that also contain coins of Odessos and Mesambria. As a rule, coins of the Bithynian kings are seldom found in hoards and their distribution is limited predominantly to the territory of present day Turkey. The find from Limani Chersonisu, on the isle of Crete - IGCH 332 – is from a later date and contains coins of Nicomedes IV (Le Rider 1966, 278-279).

The interesting thing about these coins is that since the first year from the reign of Nicomedes II, the year of the mintage marked on the reverse had been in accordance with the Bithynian era. It started in 297 BC, and after 149 BC the year was also marked on the tetradrachmae of the Bithynian kings. This small but important detail turns the Bithynian coins into a valuable and precise dating marker for each hoard.

The coins of the Bithynian Kingdom in the Sinemorets Hoard are described in Table 2-14.

The analysis showed that the fourteen exemplars of the Bithynian kings were minted mainly in the third quarter of the 2nd century BC. Only the exemplar of Prusius II was minted earlier. The remaining thirteen coins are di-

Таблица 2-14. Монети на Витинското царство от състава на Синеморското съкровище
Table 2-14. *Coins of the Bithynian Kingdom in the Sinemorets Hoard*

№	Описание	Изображение Image (M 1 : 1)	Description
1	***Тетрадрахма. Прусий II (183/182 – 149 г.пр.Хр.)*** **Ав.** Глава на владетеля, надясно, с диадема с крила. **Рв.** Зевс Stephanophoros прав, наляво, облечен с химатион в долната част на тялото. В дясната ръка, която е протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикален скиптър. Надписи: в дясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΠΡΟVΣΙΟ(Υ) ↓;във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица. Монограм 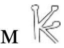 (долна част изтрита) под орела. **Диаметър**: 32 мм **Тегло:** 15.60 гр. **Позиция на печатите**: 12 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, инв. № 1. ***BMC Pontus*** *1889 (Pl.XXXVIII.1.)* ***BM*** *– HPB, p90.2.D.* ***Rec.Gen.****, p. 221* ***FRBNF****41742265, IFN-8480860.*	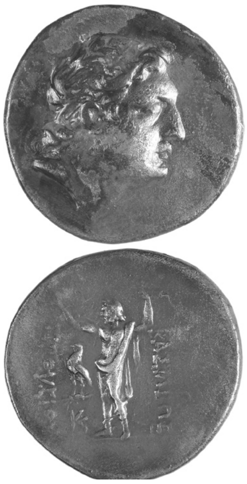	***Tetradrachm. Prusius II (183/182 – 149 BC)*** **Obv**. Head of the ruler with winged diadem, to the right. **Rev**. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left; the lower part of the body is dressed in himation. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΠΡΟVΣΙΟ(Υ) ↓. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram below the eagle (the lower part is erased). **Diameter**: 32 mm **Weight:** 15.60 g. **Die alignment**: 12 h.. **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 1 ***BMC Pontus*** *1889 (Pl.XXXVIII.1.)* ***BM*** *– HPB, p90.2.D.* ***Rec.Gen.****, p. 221* ***FRBNF****41742265, IFN-8480860*
2	***Тетрадрахма. Никомед II Епифан (149-128/127 г.пр.Хр.)*** **Ав.** Глава на владетеля с диадема, надясно. **Рв.** Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟ(Υ) ↓; във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, – магистратски монограм 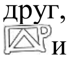и династична дата . **Диаметър**: 34 мм **Тегло:** 15.63 гр. **Позиция на печатите**: 12 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, инв. № 7. **NP** – година 150 = 147/146 г.пр.Хр. ***Rec.Gen****., p. 228. (Pl.XXXII, 7)*	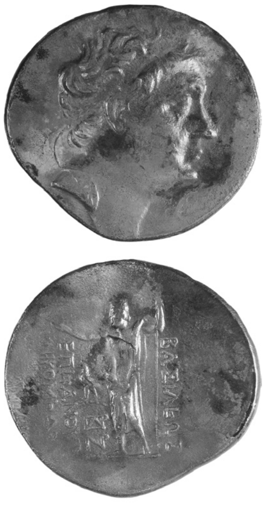	***Tetradrachm. Nicomedes II Epiphanes (149 – 128/127 BC)*** **Obv**. Head of the ruler with diadem, to the right. **Rev**. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟ(Υ) ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram 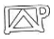 and a dynastic date , one above the other, are shown below the eagle. **Diameter**: 34 mm **Weight:** 15.63 g. **Die alignment**: 12 h.. **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 7 **NP** – year 150 = 147/146 BC ***Rec.Gen****., p. 228. (Pl.XXXII, 7)*
3	***Тетрадрахма. Никомед II Епифан (149-128/127 г.пр.Хр.)***		***Tetradrachm. Nicomedes II Epiphanes (149 – 128/127 BC)***

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.
Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓. във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, – магистратски монограм и династична дата .
Диаметър: 37 мм
Тегло: 13.42 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 175.
ΝΡ – година 150 = 147/146 г.пр.Хр.
Rec.Gen., *p. 228. (Löbb)*

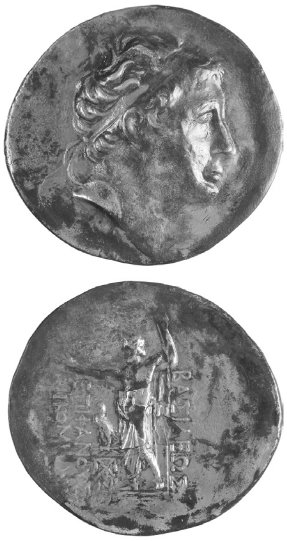

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.
Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟ(Υ) ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram and a dynastic date , one above the other, are shown below the eagle.
Diameter: 37 mm
Weight: 13.42 g.
Die alignment: 12 h..
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 175
ΝΡ – year 150 = 147/146 BC
Rec.Gen., *p. 228. (Löbb)*

4 ***Тетрадрахма. Никомед II Епифан (149-128/127 г.пр.Хр.)***

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.
Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓; във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, – магистратски монограм и династична дата .
Диаметър: 35 мм
Тегло: 14.19 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 5.
ΞΡ – година 160 = 137/136 г.пр.Хр.
Rec.Gen. *(същия маг. монограм, но от години 159 и 161; Pl. XXXII, 9)*

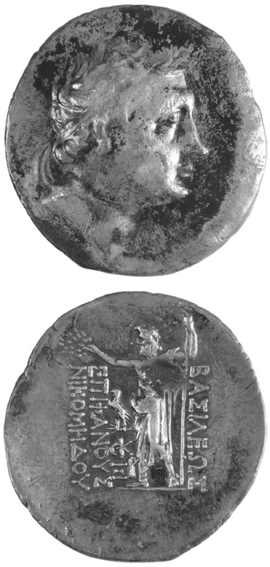

Tetradrachm. Nicomedes II Epiphanus (149 – 128/127 BC)

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.
Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram and a dynastic date , one above the other, are shown below the eagle.
Diameter: 35 mm
Weight: 14.19 g.
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 5
ΞΡ – year 160 = 137/136 BC
Rec.Gen. *(same magistrate's monogram but from years 159 and 161; Pl. XXXII, 9)*

5 ***Тетрадрахма. Никомед II Епифан (149-128/127 г.пр.Хр.)***

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.
Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надпис

Tetradrachm. Nicomedes II Epiphanes (149 – 128/127 BC)

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.
Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand

отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓; във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, – магистратски монограм и династична дата ΞΡ.

Диаметър: 42 мм
Тегло: 14.07 гр.
Позиция на печатите: 01 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 6.
ΞΡ – година 160 = 137/136 г.пр.Хр.
Rec.Gen. *(същия маг. монограм, но от години 159 и 161; Pl. XXXII, 10)*

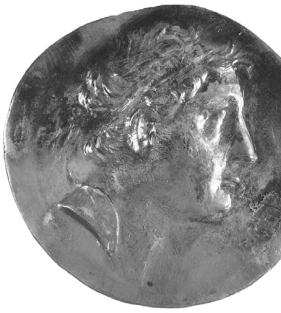

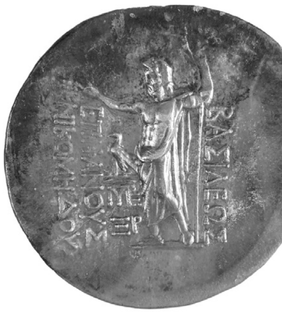

a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram and a dynastic date ΞΡ, one above the other, are shown below the eagle.

Diameter: 42 mm
Weight: 14.07 g.
Die alignment: 01 ч.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 6
ΞΡ – year 160 = 137/136 BC
Rec.Gen. *(same magistrate's monogram but from years 159 and 161; Pl. XXXII, 10)*

6 ***Тетрадрахма. Никомед II Епифан (149-128/127 г.пр.Хр.)***

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.

Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓. във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, – магистратски монограм и династична дата **ΓΞΡ.**

Диаметър: 35 мм
Тегло: 14.35 гр.
Позиция на печатите: 01 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 12.
ΓΞΡ – година 163 = 134/133 г.пр.Хр.
Rec.Gen. *p. 229.*

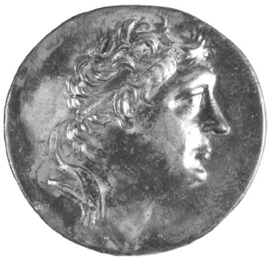

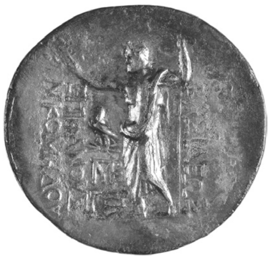

Tetradrachm. Nicomedes II Epiphanes (149 – 128/127 BC)

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.

Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram and a dynastic date **ΓΞΡ**, one above the other, are shown below the eagle.

Diameter: 35 mm
Weight: 14.35 g.
Die alignment: 01 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 12
ΓΞΡ- year 163 = 134/133 BC
Rec.Gen. *p. 229.*

7 ***Тетрадрахма. Никомед II Епифан (149-128/127 г.пр.Хр.)***

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.

Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ↓; отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓; във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, магистратски монограм и династична дата LΕΡ.

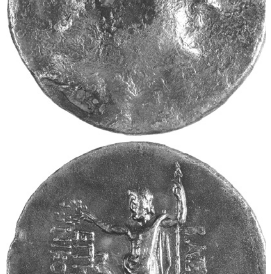

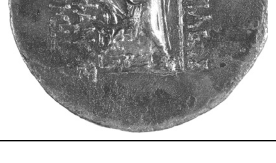

Tetradrachm. Nicomedes II Epiphanes (149 – 128/127 BC)

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.

Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram and a dynastic date LΕΡ, one above the other, are shown below the eagle.

Диаметър: 35 мм
Тегло: 12.80 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 10.
СΞР – година 166 = 131/130 г.пр.Хр.
Rec.Gen. *p.229.*

Diameter: 35 mm
Weight: 12.80 g.
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 10
СΞР- year 166 = 131/130 BC
Rec.Gen. *p. 229.*

8 *Тетрадрахма. Никомед II Епифан (149-128/127 г.пр.Хр.)*

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.
Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓; във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, магистратски монограм 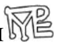 и династична дата .
Диаметър: 35 мм
Тегло: 15.71 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 196.
СΞР – година 166 = 131/130 г.пр.Хр.
Rec.Gen. *p. 229.*

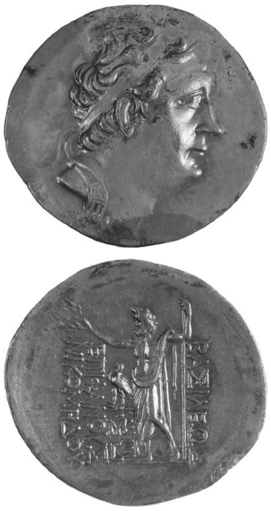

Tetradrachm. Nicomedes II Epiphanes (149 – 128/127 BC)

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.
Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram 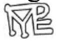 and a dynastic date , one above the other, are shown below the eagle.
Diameter: 35 mm
Weight: 15.71 g.
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 196
СΞР- year 166 = 131/130 BC
Rec.Gen. *p. 229.*

9 *Тетрадрахма. Никомед III Евергет (128/127 – 94 г.пр.Хр.)*

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.
Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надписи: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓; отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ (ΝΙΚ)ΟΜΗΔ(ΟΥ)↓; във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, магистратски монограм 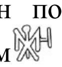 и династична дата .
Диаметър: 35 мм
Тегло: 15.66 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 198.
ОР – година 170 = 127/126 г.пр.Хр.
Rec.Gen. *p. 229.*
de Callataÿ 1997 *– Pl. 15.*

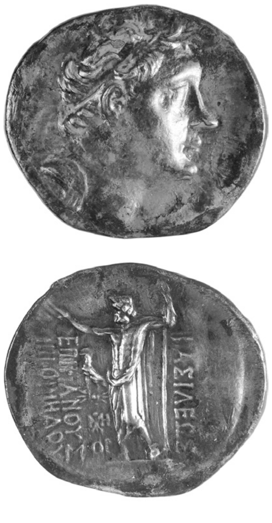

Tetradrachm. Nicomedes III Euergetes (128/127 – 94 BC)

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.
Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ (ΝΙΚ)ΟΜΗΔ(ΟΥ) ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram 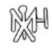 and a dynastic date , one above the other, are shown below the eagle.
Diameter: 35 mm
Weight: 15.66 g.
Die alignment: 12 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 198
ОР – year 170 = 127/126 BC
Rec.Gen. *p. 229.*
de Callataÿ 1997 *– Pl. 15.*

10 ***Тетрадрахма. Никомед III Евергет (128/127 – 94 г.пр.Хр.)***

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.

Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надписи: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓; отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ (ΝΙΚ)ΟΜΗΔ(ΟΥ) ↓; във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, магистратски монограм и династична дата .

Диаметър: 32 мм

Тегло: 15.66 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 8.

ОР – година 170 = 127/126 г.пр.Хр.

***Rec.Gen**. p. 229.*

***de Callataÿ 1997** – Pl. 15.*

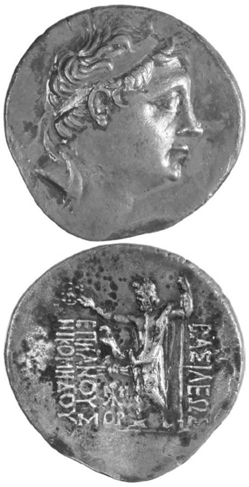

Tetradrachm. Nicomedes III Euergetes (128/127 – 94 BC)

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.

Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ (ΝΙΚ)ΟΜΗΔ(ΟΥ) ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram and a dynastic date , one above the other, are shown below the eagle.

Diameter: 32 mm

Weight: 15.66 g.

Die alignment: 12 ч.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 8

OP – year 170 = 127/126 BC

***Rec.Gen**. p. 229.*

***de Callataÿ 1997** – Pl. 15.*

11 ***Тетрадрахма. Никомед III Евергет (128/127 – 94 г.пр.Хр.)***

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.

Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надписи: отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ↓, отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓; във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, магистратски монограм и династична дата .

Диаметър: 38 мм

Тегло: 13.59 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 193.

АОР – година 171 = 126/125 г.пр.Хр.

***Rec.Gen**. p. 229. (магистратски монограм като от година 170)*

***de Callataÿ 1997** – липсва (магистратски монограм известен от години ОР и ВОР) Pl. 15.*

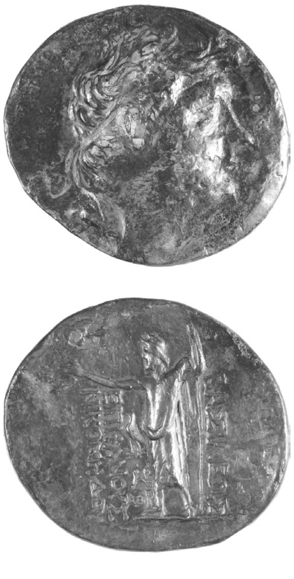

Tetradrachm. Nicomedes III Euergetes (128/127 – 94 BC)

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.

Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram and a dynastic date , one above the other, are shown below the eagle.

Diameter: 38 mm

Weight: 13.59 g.

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 193

AOP – year 171 = 126/125 BC

***Rec.Gen**. p. 229. (magistrate's monogram, as from year 170)*

***de Callataÿ 1997** – deficient (known magistrate's monogram from years OP and BOP, Pl. 15)*

12 ***Тетрадрахма. Никомед III***

Tetradrachm. Nicomedes III

Евергет (128/127 – 94 г.пр.Хр.)

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.

Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓; във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, магистратски монограм 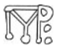 и династична дата ΑΟΡ.

Диаметър: 38 мм

Тегло: 15.81 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 183.

ΑΟΡ – година 171 = 126/125 г.пр.Хр.

***Rec.Gen**. p.229.*

***de Callataÿ 1997** – Pl. 15.*

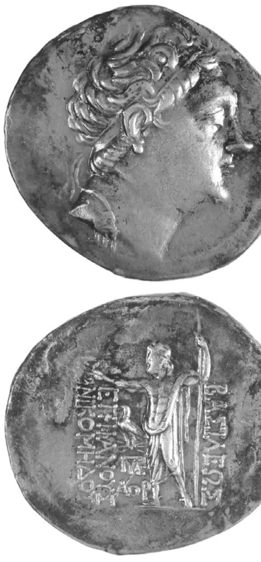

Euergetes (128/127 – 94 BC)

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.

Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram 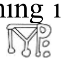 and a dynastic date ΑΟΡ, one above the other, are shown below the eagle.

Diameter: 38 mm

Weight: 15.81 g.

Die alignment: 12 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 183

ΑΟΡ – year 171 = 126/125 BC

***Rec.Gen**. p. 229.*

***de Callataÿ 1997** – Pl. 15.*

13 ***Тетрадрахма. Никомед III Евергет (128/127 – 94 г. пр.Хр.)***

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.

Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надпис отдясно. ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟ(Υ) ↓; във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него , един под друг, магистратски монограм 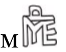 и династична дата ΑΟΡ.

Диаметър: 39 мм

Тегло: 15.21 гр.

Позиция на печатите: 11 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 9.

ΑΟΡ – година 171 = 126/125 г.пр.Хр.

***Rec.Gen**. p. 229.*

***de Callataÿ 1997** – D6-R1a, Pl. 15.*

(R1a = Rv 13 Синеморец)

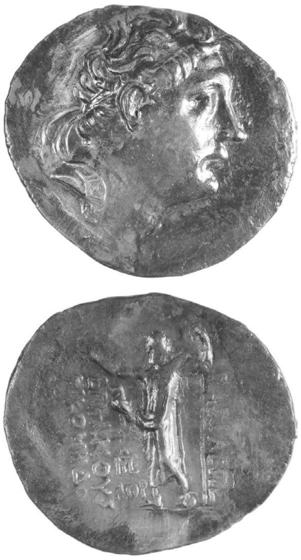

Tetradrachm. Nicomedes III Euergetes (128/127 – 94 BC)

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.

Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟ(Υ) ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram and a dynastic date ΑΟΡ, one above the other, are shown below the eagle.

Diameter: 39 mm

Weight: 15.21 g.

Die alignment: 11 h.

Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 9

ΑΟΡ – year 171 = 126/125 BC

***Rec.Gen**. p. 229.*

***de Callataÿ 1997** – Pl. 15.*

(Rv1a = Rv 13 Sinemorets)

14 ***Тетрадрахма. Никомед III Евергет (128/127 – 94 г.пр.Хр.)***

Ав. Глава на владетеля с диадема, надясно.

Tetradrachm. Nicomedes III Euergetes (128/127 – 94 BC)

Obv. Head of the ruler with diadem, to the right.

Рв. Зевс Стефанофорос, прав, наляво. В дясната ръка, протегната наляво, държи венец над името на царя. С лявата ръка държи вертикално подпрян на земята скиптър. Надпис отдясно ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, отляво ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓; във вътрешното поле отляво – орел, стъпил на светкавица; под него, , един под друг, магистратски монограм и династична дата .
Диаметър: 38 мм
Тегло: 15.16 гр.
Позиция на печатите: 12 ч.
Място на съхранение: ОИМ-Царево, инв. № 11.
АОР – година 171 = 126/125 г.пр.Хр.
Rec.Gen. *p.229.*
de Callataÿ 1997 *– Pl. 15.*

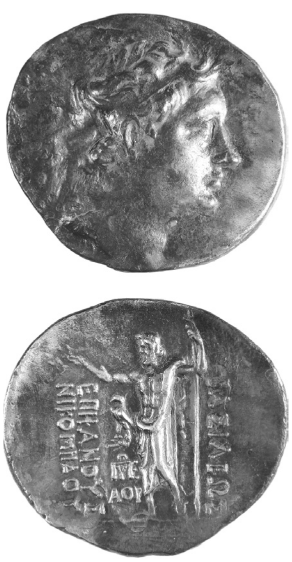

Rev. Zeus Stephanophoros, standing, turned to the left. He is holding a wreath over the ruler's name in his outstretched turned to the left right hand. He is holding with his left hand a scepter oriented vertically. Legends: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ↓, right; ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ ↓, left. Eagle perched on a lightening in the inner field, left. Monogram and a dynastic date , one above the other, are shown below the eagle.
Diameter: 38 mm
Weight: 15.16 g
Die alignment: 11 h.
Location: Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 11
АОР – year 171 = 126/125 BC
Rec.Gen. *p. 229.*
de Callataÿ 1997 *– Pl. 15.*

много важна подробност, превръща витинските монети в ценен и точно датиращ репер за всяко едно съкровище.

Описание на монетите на Витинското царство от състава на Синеморското съкровище е приведено в Таблица 2-14.

Анализът показа, че четиринадесетте екземпляра на витинските царе са отсечени основно през третата четвърт на II в.пр.Хр. По-ранен е само екземплярът на Прусий II. Останалите тринадесет монети се разделят почти поравно между наследилите го царе – 7 броя на Никомед II и 6 броя на Никомед III.

В синеморската монетна находка ясните години на отсичане на монетите са 147/146 г.пр.Хр., 137/136 г. пр.Хр, 134/133 г.пр.Хр. и 131/130 г.пр.Хр. – върху екземпляри на Никомед II, както и върху най-късните витински монети, които принадлежат към началните години на управлението на Никомед III Евергет, отсечени в години ОР 170 г. и АОР 171 г. от витинската ера, т.е. през 127/126 г.пр.Хр. и 126/125 г.пр.Хр.

Монети с номера 2 и 3 (година 147/146) са отсечени с общ аверсен печат и с два различни реверсни печата (виж Таблица 2-15). Монети с номера 4 и 5 (година 137/136) са отсечени с различни и аверсни, и реверсни печати. Монети с номера 7 и 8 (година 131/130) са отсечени с различни реверсни печати. Аверсните печати не могат да се сравнят точно поради лошото състояние на монета номер 7. Монети с номера 9 и 10 (година 127/126) са отсечени с различни и аверсни и реверсни печати. Четирите екземпляра от 127/126 г. пр.Хр. (номера 11, 12, 13

vided almost equally between the kings that succeeded him – 7 of Nicomedes II and 6 of the Nicomedes III.

The determined years of the mintage of the coins in the Sinemorets hoard are 147/146 BC, 137/136 BC, 134/133 BC and 131/130BC, on exemplars of Nicomedes II, as well as on the latest Bithynian coins that belong to the earliest years of the rule of Nicomedes III Euergetus, minted in the years OP – year 170 and AOP – year 171 of the Bithynian era, i.e. in 127/126 BC and 126/125 BC.

Coins no. 2 and no.3 (year 147/146) were minted with one and the same obverse die but with two different reverse dies (see Table 2-15). Coins no.4 and no.5 (year 137/136) were minted with different both obverse and reverse dies. Coins no. 7 and no. 8 (year 131/130) were minted with different reverse dies. It is not possible to compare the obverse dies applied exactly due to the bad condition of coin no. 7. Coins no. 9 and no. 10 (year 127/126) were minted with different both obverse and reverse dies. The four exemplars from year 127/126 BC (nos. 11, 12, 13 and 14) were minted with different obverse and reverse dies. There are three magistrate monograms.

The die stamp on the reverse of coin no. 13 in the description of the coins may definitely be related to the classification by Francois de Callataÿ (R1a from D6-R1a.) As for the rest of the coins, this correlation was not done due to either their bad condition or to the lack of similar exemplars in de Callataÿ.

Таблица 2-15. Години на отсичане и връзките между монетните печати на тетрадрахмите на Витинските царе от състава на Синеморското съкровище

Table 2-15. *Years of mintage and connections between the coin dies used on the tetradrachmae of the Bithynian kings in the Sinemorets hoard*

Династична дата Dynastic date		№ на монета Coin number	Инвентарен номер ОИМ Царево *Inv. No. Tsarevo Municipal Museum of History*
ΝΡ	**година 150** ***year 150***	→ № 2 → № 3	7 175
ΞΡ	**година 160** ***year 160***	№ 4 № 5	5 6
ΓΞΡ	**година 163** ***year 163***	№ 6	12
CΞΡ	**година 166** ***year 166***	№ 7 № 8	10 196
ΟΡ	**година 170** ***year 170***	№ 9 № 10	198 8
ΑΟΡ	**година 171** ***year 171***	№ 11 № 12 № 13 № 14	193 183 9 11

и 14), са отсечени с различни аверсни и реверсни печата. Магистратските монограми са три.

В описанието на монетите реверсен монетен печат на монетата 13 категорично се свързва с класификацията на Франсоа дьо Калатай (R1a от D6-R1a). За останалите монети, поради състоянието им и поради липсата на подобни екземпляри у дьо Калатай, подобно свързване не е направено.

Монета на Кизик

Синеморското съкровище съдържа и една тетрадрахмата на Кизик (виж Таблица 2-16).

Отсичането на този тип монети се датира в широки хронологични граници – основно през II в.пр. Хр. Стефанефорите на Кизик, подобно на монетите на Витинските царе, се открива рядко в съкровища от територията на България – не ни е известно да е намиран досега друг екземпляр. Иконографските разлики между екземплярите са основно в оформлението на прическата на Коре, а при опаката страна – в използваните магистратски монограми. Екземплярът от Синеморското съкровище вероятно ще допълни знанията ни за сребърните монети на града с нов монограм на монетен магистрат.

Coin of Cyzicus

The Sinemorets hoard also included one tetradrachm of Cyzicus (see Table 2-16).

The mintage of coins of this type is dated within broad chronological limits – mainly during the 2nd century BC. Like the coins of the Bithynian kings, coins of Stephanophoric type of Cyzicus are found seldom in hoards from the territory of Bulgaria – in fact, we do not know another exemplar found so far. The iconographic differences between the exemplars are mainly in the hairstyle of Kore, and on the reverse – in the magistrate monograms used. The exemplar from the Sinemorets hoard will probably contribute to our knowledge about the silver coins of the city with one new monogram of a coinage magistrate.

Conclusion

The main aim of the publication presented here is the precise description and analysis of the coins in the hoard discovered in a locality deep into the lands controlled by the Thracian King Mostis. The heterogeneous composition of the hoard that includes coins of cities and

Таблица 2-16. Монети на Кизик от състава на Синеморското съкровище
Table 2-16. *Coin of Cyzicus in the Sinemorets hoard*

№	Описание	Изображение Image (M 1 :1)	Description
1	***Тетрадрахма. Кизик*** **Ав.** Глава на Коре Сотейра с диадема, надясно. **Рв.** Хоризонтално разположена факла, над и под която има двуредов надпис – над факлата KYZI, под нея KHNΩN. Присъстват два монограма – над надписа 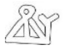 и под надписа 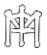 . Всичко е затворено в дъбов венец. **Диаметър:** 32 мм; **Тегло:** 14.84 гр. **Позиция на печатите:** 11 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, инв. № 4	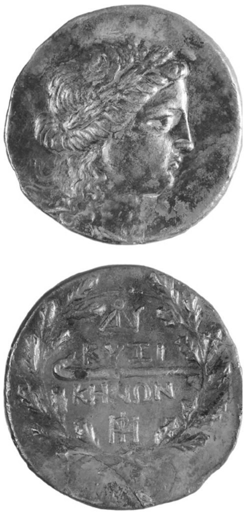	***Tetradrachm, Cyzicus*** **Obv.** Head of Kore Soteira with wreath, right. **Rev**. Horizontally situated torch; legend in two lines above and below it: KYZI above the torch and KHNΩN below it. There are two monograms: 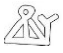 above the legend and 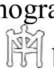 below it. All enclosed by oak wreath. **Diameter:** 32 mm **Weight:** 14.84 g **Die alignment:** 11 h. **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, inv. no. 4

Заключение

Основната цел на настоящата публикация е точното описание и анализ на монетите от съкровището, открито на място, разположено дълбоко във вътрешността на земите, контролирани от тракийския цар Мостис. Разнородният състав на съкровището, което включва монети от съседни на царството на Мостис градове и царства (Обр. 2-4), показва посоките, в които са вървели икономическите и политически връзки на владетеля.

Откритите в Синеморец монети разкриват натрупване на нумизматичен материал, отсечен в различни години на II в.пр.Хр. – от най-ранната монета на Прусий II (от първата половина на века) през сигурно датируемите тетрадрахми на Витинските царе Никомед II и Никомед III (от третата четвърт на века) до монетите на Мостис от 32-ра година (отсечени в края на II в.пр.Хр.) (виж Таблица 2-17).

Най-важната характеристика на съкровището е наличието в него на голям брой рядко откривани тетрадрахми с лика на царя Мостис, което позволи да се направи първото прецизно описание и детайлното сравнение на монети, отсечени през декадата между 22-рата и 32-рата година от управлението му. В настоящото изследване са представени данните както за монетните печати от известните вече години 22 и 32, така и новооткритата, единствена засега тетрадрахма на Мостис от година 25. Тази сребърна монета е от изключителна важност, тъй като върху нея е нанесен монограм, известен досега само по някои от бронзовите монети на владетеля. Това поз-

kingdoms neighboring to the Kingdom of Mostis (Fig. 2-4) shows the directions of the economic and political connections of the ruler. The coins discovered in Sinemorets reveal the accumulation of numismatic material minted in various years during the 2nd century BC: starting from the earliest coin (that of Prusius II from the first half of the century), through the reliably dated tetradrachmae of the Bithynian kings Nicomedes II and Nicomedes III (from the third quarter of the century), and reaching the coins of Mostis from year 32 (minted towards the end of the 2nd century BC) (see Table 2-17).

The most important characteristic of the hoard is the presense of a large number of rarely found tetradrachmae bearing the portrait of King Mostis, which allowed the presentation of the first precise description and detailed comparison of coins minted within the decade between the 22nd and the 32nd years of his reign. This study presents data concerning not only the coin dies from the already known years 22 and 32, but also the newly discovered – and unique for now – tetradrachm of Mostis from the year 25 of his rule. This silver coin is of the greatest importance as it bears a monogram, known until now on some bronze coins of the ruler only. This makes it possible to connect the year 25 of the reign of Mostis with the year in which these bronze coins were minted.

The total number of all known by mid-2015 tetradrachmae of Mostis became 55 after the discovery of the Sinemorets hoard. Their distribution by years is pre-

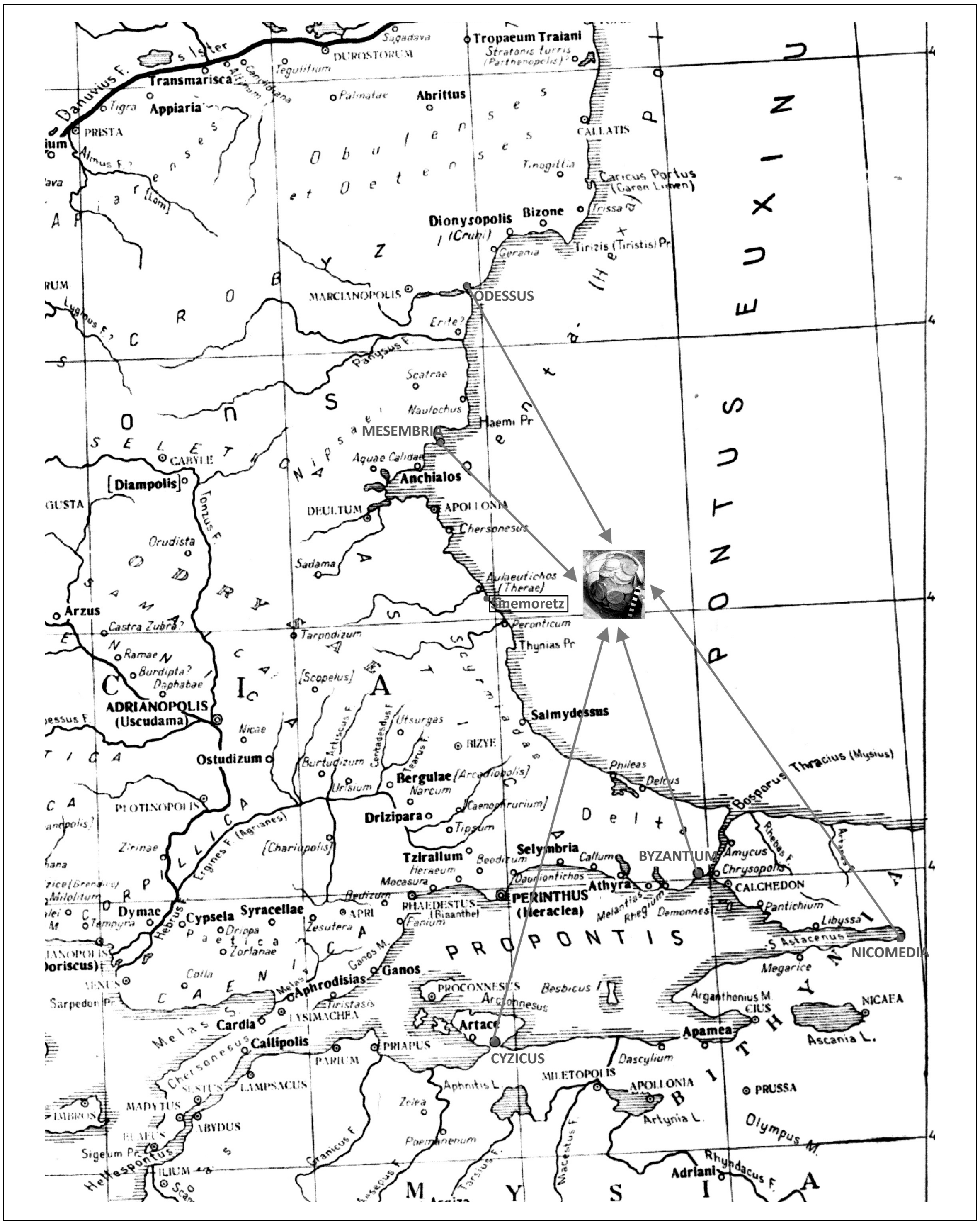
Danuvius F.
Ister
Transmarisca
Durostorum
Tropaeum Traiani
Stratonis turris (Parthenopolis?)
Appiaria
Abrittus
Prista
Callatis
Obulenses et Oetenses
Caricus Portus (Caron Limen)
Dionysopolis (Crubi)
Bizone
Tirizis (Tiristis) Pr.
Marcianopolis
ODESSUS
Erite?
Panysus F.
Scatrae
Naulochus
Haemi Pr.
MESEMBRIA
Cabyle
Diampolis
Aquae Calidae
Anchialos
Deultum
APOLLONIA
Chersonesus
Tonzus F.
Orudista
Sadama
Aulaeutichos (Therae)
Sinemoretz
Peronticum
Thynias Pr.
Arzus
Castra Zubra?
Ramae
Burdipta?
Daphabae
Tarpodizum
Scopelus
ADRIANOPOLIS (Uscudama)
Salmydessus
Ostudizum
Nicae
Bizye
Burtudizum
Bergulae (Arcadiopolis)
Ursium
Narcum
Phileas
Delcus
Plotinopolis
Drizipara
Caenophrurium
Bosporus Thracius (Mysius)
Tipsum
Selymbria
Tzirallum
Heraeum
Callum
BYZANTIUM
Amycus
Chrysopolis
CALCHEDON
Mocasura
Bedizum
Daunionteichos
Athyra
Melantias
Rhegium
Demonnesi
Pantichium
Libyssa
PERINTHUS (Heraclea)
Dymae
Cypsela
Syracellae
Apri
Rhaedestus
Bisanthe
Ganos
Zesutera
Drippa
Zorlanae
Doriscus
Aphrodisias
Ganos M.
PROPONTIS
Astacenus S.
NICOMEDIA
Megarice
Proconnesus
Besbicus I.
Arctonnesus
Arganthonius M.
CIUS
NICAEA
Ascania L.
Cardia
Lysimachea
Artace
Apamea
Callipolis
Priapus
CYZICUS
Parium
Dascylium
Miletopolis
APOLLONIA
PRUSSA
Lampsacus
Madytus
Sestus
Abydus
Aphnitis L.
Artynia L.
Olympus M.
Zeleia
Poemaneum
Sigeum Pr.
Hellespontus
Ilium
Granicus F.
Macestus F.
Adriani
Rhyndacus F.
PONTUS EUXINUS
MYSIA
BITHYNIA
THRACIA
ODRYSAE
CAENI
SAMAEI
ASTI
SELLETAE
MELAS S.

Обр. 2-4. Карта на Древна Тракия - адаптирана от (Дечев и Кацаров 1949)
Fig. 2-4. *Map of Ancient Thrace – adapted from (Дечев и Кацаров 1949)*

волява да се свърже годината 25 от управлението на Мостис с годината, в която са били отсечени тези бронзови монети.

След откриването на Синеморското съкровище общият брой на всички известни до средата на 2015 година тетрадрахми на Мостис става 55; разпределението им по години е представено на Обр. 2-5.

Най-многобройната група монети в съкровище-

sented below in Fig. 2-5.

The most numerous group in the hoard is that of the coins of Byzantium. Some of the monograms remain with no analogues found in clearly dated ambiance. However, others gave reason to conclude on the basis of both already published hoards (**IGCH 921, IGCH 925** and **CH I, 80=CH II, 89=CH III, 58=CH VIII,**

Таблица 2-17. Хронологическите рамки на монетите от Синеморското съкровище
Table 2-17. *Chronological frames of the coins in the hoard from Sinemorets*

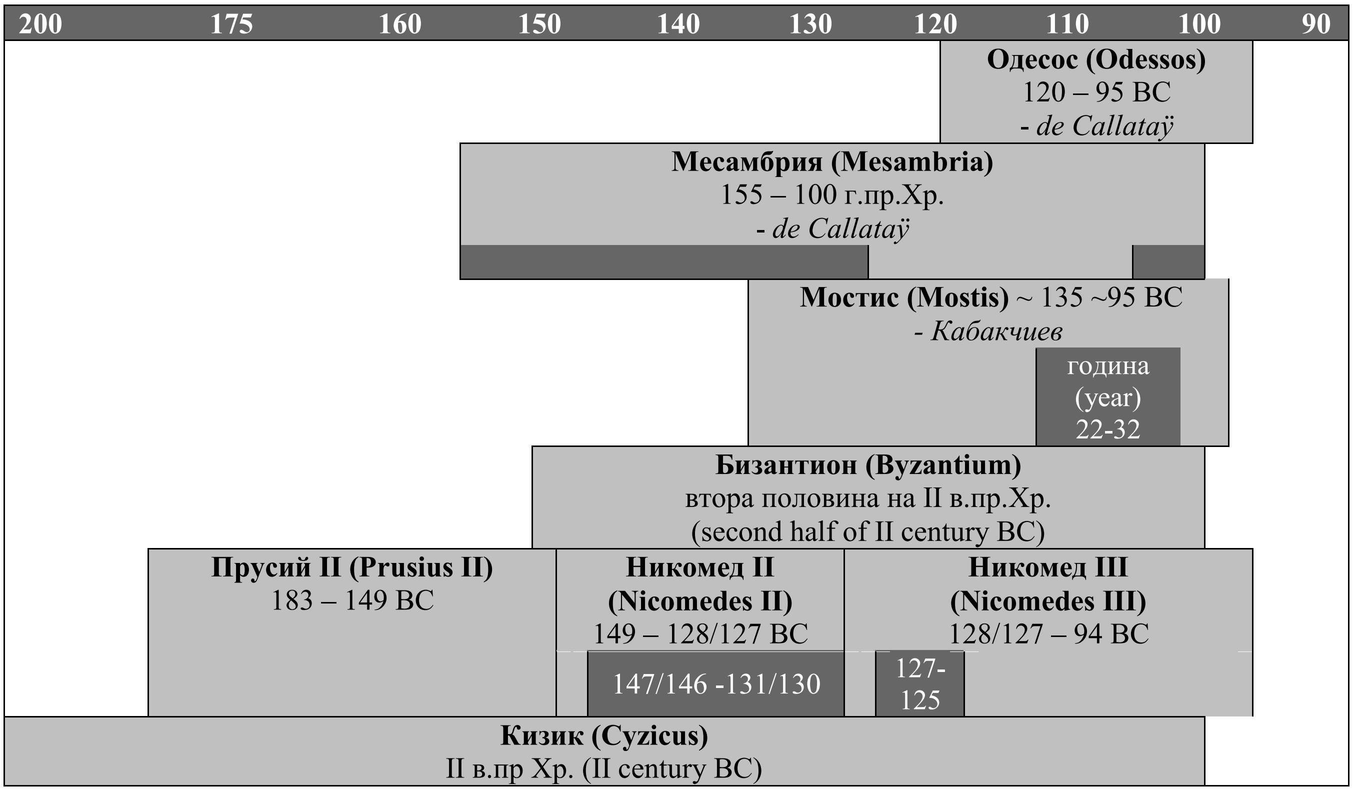

то е тази на Бизантион. Част от монограмите върху тях остават без открити аналози в ясно датирана среда. Обаче друга част, на база на сравнения с публикувани съкровища (IGCH 921, IGCH 925 и CH I, 80=CH II, 89=CH III, 58=CH VIII, 442) и свързване с аналогични монограми, които вече са намерили място в изградени хронологични таблици, позволява да се направи заключение, че най-късните монети от тази група са били отсечени не по-рано от последното десетилетие на II в.пр.Хр. Като едно неявно доказателство за това служи и факта, че сред лизимаховките от Синеморец присъстват монети от група 2А (по дьо Калатай), но не и от група 2В или от по-късните.

По-нататъшното уточняване на възможната дата на трезорирането на съкровище дават монетите от Одесос и Месамбрия – анализът показва, че най-късните тетрадрахми от Месамбрия (№ 2 и 3 от група 3 по дьо Калатай) са отсечени не по-рано от 105 г.пр.Хр.

Най-точното датиране имат витинските монети от съкровището. За съжаление те не могат да ни подпомогнат за уточняване на датирането на находката, тъй като най-късната тетрадрахма на Витинското царство в съкровището е отсечена през 126/125 г.пр.Хр., т.е най-малко с 20 години по-рано от тези от Месамбрия и Одесос.

Тетрадрахмата на Кизик също не позволява да

442) and of referring to analogical monograms, which had already found places in constructed chronological tables, that the latest coins in this group were minted not earlier than the last decade of the 2nd century BC. The fact that coins belonging to group 2A (after de Callataÿ), and not to group 2B or to the later ones, are present among the Lysimachus type coins from Sinemorets also provides indirect evidence for this.

Further specification of the possible date of the caching of the hoard is provided by the coins of Odessos and of Mesambria - the analysis showed that the latest tetradrachmae of the Mesambria (no. 2 and no. 3 from Group 3 after de Callataÿ) were minted not earlier than in 105 BC.

The coins of the Bithynian kings from the hoard have the most accurate dating. Unfortunately, they can not be used to date the hoard caching since the latest tetradrahm of the the Bithynian kings was minted in 126/125 BC, i.e. at least 20 years before those of Mesambria and Odessos.

The tetradrachm of Cyzicus also does not contribute to the narrowing of the chronological frames of the caching of the hoard, as it is dated within broad chronological limits, mainly in the 2nd century BC.

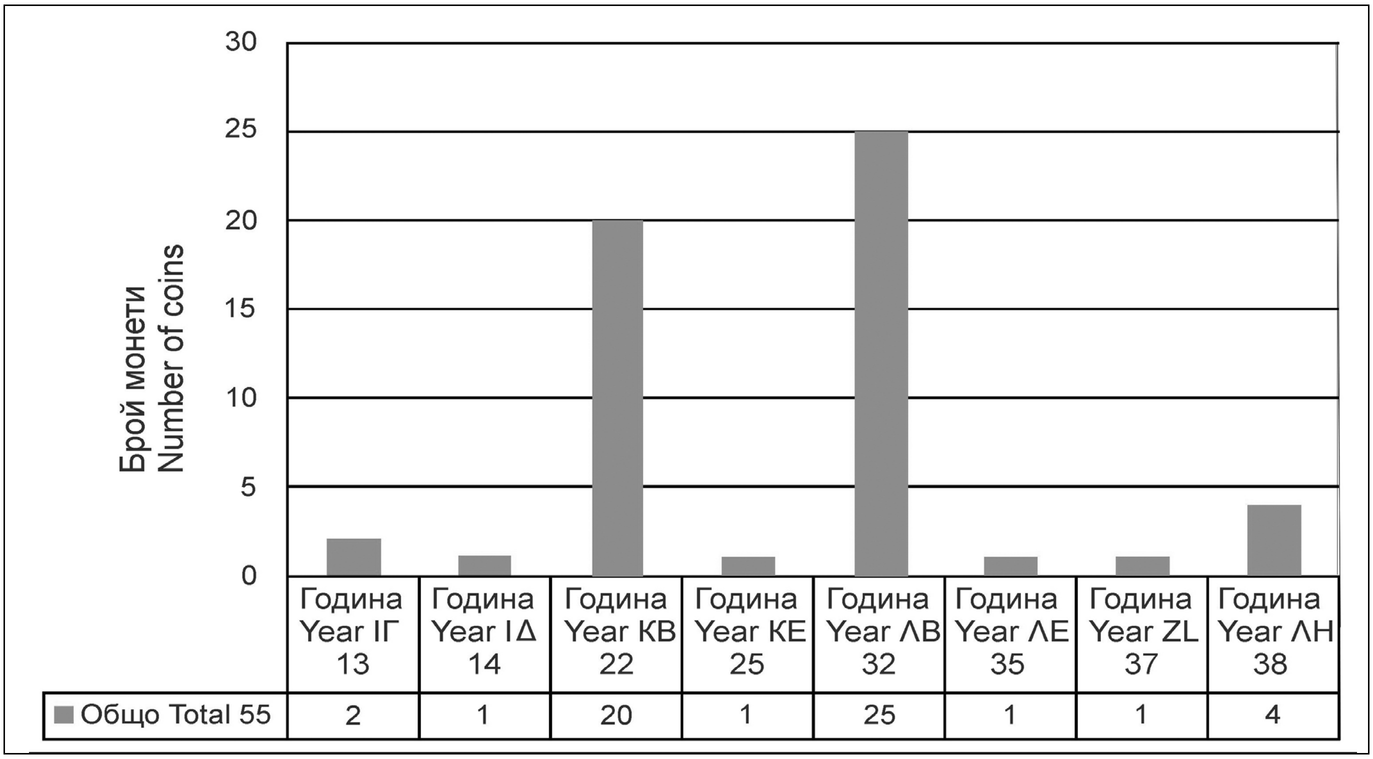

Обр. 2-5. Разпределение по години на тетрадрахми на Мостис, известни до средата на 2015 г.
Fig. 2-5. *Distribution of the tetradrachmae of Mostis, known till the middle of 2015*

бъдат стеснени хронологичните рамки на трезорирането на съкровището, тъй като тя се датира в широки хронологични граници – основно през II в.пр. Хр.

Последния аргумент за възможна дата на трезориране на съкровището дава анализът на присъстващите в него тетрадрахми на Мостис. Най-късните от тях са сечени през 32-та година от управлението му. За съжаление нямаме еднозначно, общоприето датиране на царуването на Мостис – по-рано в текста са посочени многобройни мнения на проучвателите, които предлагат различни години, и начални, и крайни, за този период. От направения преглед на мненията смятаме за най-сигурни датите между 135/133 г.пр.Хр. и 97/95 г.пр.Хр., тъй като се базират на историческите сведения, известни до днес. Приемайки тези дати стигаме до заключението, че най-късните монети на Мостис в Синеморското съкровище са били отсечени не по-рано от 103/101 г.пр.Хр. Тази дата добре се съчетава с датировката на базата на монетите от Месабрия, Одесос и Бизантион от съкровището, което ни позволява да посочим 103/101 г.пр.Хр. като най-ранната възможна дата на трезориране на цялото съкровище. Отчитайки местонамирането на съкровището като една възможна причина за неговото трезориране по това време може да бъде посочено настъплението на римските войски начело с Тит Дидий в земите на Мостис.

The last argument for a possible date for the caching of the hoard is provided by the analysis of the tetradrachmae of Mostis from the hoard. The latest among them were minted in the 32nd year of his reign. Unfortunately, we do not have unambiguous and generally accepted dating for the reign of Mostis. Many opinions of scholars giving different dates both for the beginning and the end of this period were given earlier in the text. From the review of these opinions we consider 125/133 BC and 97/95 BC as the most probable dates sine they are based on the historical sources known up to now. Acceptance of these dates leads to conclusion that the latest coins of Mostis in the Sinemorets hoard were minted not earlier than 103/101 BC. This date is in good harmony with the dating made on the basis of the coins of Mesambria, Odessos and Byzantium in the hoard and gives us reason to give 103/101 BC as the earliest possible date for the caching of the entire hoard. Bearing in mind the location in which the hoard was discovered, the advance of the Roman armed forces led by Titus Didius into the lands of Mostis could be the reason for its caching.

There are still many questions concerning Mostis, the territory of his kingdom, his belonging to a certain ethnic group, the time he reigned, etc. that remain with no categorical answers or which received answers that are not unambiguously accepted by all scholars. We hope that the new information from the tetradrachmae

Все още има множество въпроси свързани с Мостис, с територията на царството му, с етническата му принадлежност, с времето на управление и пр., които остават без категорични отговори или за които съществуващите отговори не се приемат еднозначно от всички изследователи. Надяваме се, новата информация за тетрадрахмите на Мостис, представена в настоящата публикация, ще допълни и обогати познанията ни за монетосеченето на владетеля. Искаме отново да подчертаем важният факт, че находката бе открита при редовни археологически разкопки, което гарантира истинността на данните за местонамирането, състава и пълнотата на съкровището. Смятаме, че всичко това ще позволи бъдещите проучвания, посветени на монетосеченето на Мостис, да имат стабилен фундамент.

of Mostis presented in this publication will contribute to our knowledge about the coinage of this ruler. We would like once more to underline the important fact that the hoard was found during regular archaeological excavations, which guarantees the trustworthiness of the data concerning the origin, contents and integrity of the hoard. We believe that all this will provide a stable foundation for future research of the coinage of Mostis.

Глава 3. Бронзовите монети от тракийския владетелски дом при с. Синеморец

Атанас Койчев

Обект на настоящото изследване са бронзовите монети от елинистическата епоха, открити до момента при разкопки на тракийския владетелски дом при с. Синеморец, които са общо дванадесет на брой. Монетите са на гр. Аполония – 1 бр., Котис ? (105/100–87 г.) – 1 бр., Котис (57–48 г.) – 1 бр., Мостис – 7 бр., една монета, която с голяма вероятност е от типа владетеля/горит и може би по метрични и стилови характеристики принадлежи на Мостис и една монета с обща датировка II–I в.пр.Хр. с изображение бюст/конник.

Chapter 3. Bronze Coins from the Thracian Ruler's Residence by Sinemorets

Atanas Koychev

The subject of the present study are the bronze coins dating from the Hellenistic Age discovered to date during excavations of a Thracian ruler's residence near the village of Sinemorets, a total of 12 in number. The coins were: one exemplar minted in Apollonia, one exemplar of Kotys ? (105/100-87 BC), one exemplar of Kotys (57-48 BC), seven exemplars of Mostis, one coin which is probably of the ruler/gorythos type and maybe metric and stylistic characteristics indicate it is of Mostis, as well as one coin with a general dating in the 2nd-1st century BC, depicting a bust/horseman.

Таблица 3-1. Неопределени бронзови монети от разкопки на тракийския владетелски дом при с. Синеморец (2007–2015 г.)

Table 3-1. *Unidentified bronze coins from the Hellenistic period from excavations of the Thracian ruler's residence near Sinemorets village (2007– 2015)*

№	Описание	Изображение Image (M 2 :1)	Description
1	***Бронзова монета. Неопределена (II–I в.пр.Хр.)*** **Ав.** Бюст надясно. **Рв.** Конник в ход надясно. **Диаметър**: 16 x 18 мм **Тегло**: 2.62 гр . **Позиция на печатите**: 12 ч. **Място на съхранение:** ОИМ - Царево, Археологически разкопки 2012 г. ПИН (Полеви инвентарен номер) 23/2012.	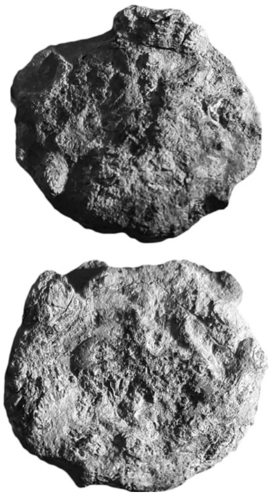	***Bronze coin. Unidentified (2nd-1st century BC)*** **Obv.** Bust on the right. **Rev.** Horseman at a trot on the right. **Diameter**: 16 x 18 mm **Weight**: 2.62 g **Die alignment**: 12 h **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History Archaeological excavations in 2012. PIN (Field Inventory Number) 23/2012.
2	***Бронзова монета. Неопределена (II–I в.пр.Хр.)*** **Ав.** Глава надясно. Главата от монетата заема цялото поле. **Рв.** Дъга/овален кръг?– горит? Надпис не личи. **Диаметър**: 11 x 13 мм **Тегло**: 1.30 гр . **Позиция на печатите**: 01 ч. **Място на съхранение:** ОИМ - Царево, Археологически разкопки 2015 г. ПИН 4д/2015.	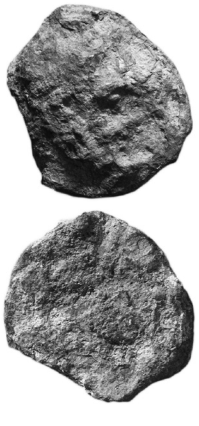	***Bronze coin. Unidentified (2nd-1st century BC)*** **Obv.** Head on the right. The head on the coin covers the entire field **Rev.** Bow/oval circle? - gorythos? No discernible inscription. **Diameter**: 11 x 13 mm **Weight**: 1.30 g **Die alignment**: 01 h **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History Archaeological excavations in 2015, PIN 4д/2015.

Монета на Аполония

В последното изследване по темата за монетосеченето на Аполония Ст. Топалов (2007, 526, № 1 и 2) свързва поставянето на кръглата контрамарка „глава на Аполон или Артемида и колчан със стрели(?)” с представителите на Митридат VI в района на западнопонтийското крайбрежие през първата четвърт на I в.пр.Хр. Според него наличието на понтийските контрамарки от I в.пр.Хр. върху редица типове монети на западнопонтийските градове е довело до допълнителното им контрамаркиране в същите градове след изтласкването от Рим на понтийските войски от района (Ст. Топалов, 2007, 536–542**)**.

Тази хипотеза за поставената контрамарка, изобразяваща глава на Артемида с кок, би следвало да не се приема еднозначно, тъй като в най-близкия район до Аполония се намира столицата на бизий-

Apollonia coin

In the latest study on the subject of coin minting in Apollonia S. Topalov related the round countermark “Apollo or Artemis head and quiver with arrows(?)” with the representatives of Mithridates VI in the area of the western Pontic coast in the first quarter of the 1st century BC (Топалов 2007, 526, No. 1 and 2). According to him, the existence of Pontic countermarks from the 1st century BC on a number of types of coins of West Pontic cities led to their additional countermarking in the same cities after Rome forced out the Pontic armies from the region (Топалов, 2007, 536-542**)**.

This hypothesis about the countermark depicting the head of Artemis with bun should not be accepted unequivocally because the capital of the Byzian kings was located in the region closest to Apollonia. It was

Таблица 3-2. Бронзова монета на гр. Аполония от разкопки на тракийския владетелски дом при с. Синеморец (2007– 2015 г.)

Table 3-2. *Bronze Apollonia coin from excavations of the Thracian ruler’s residence near Sinemorets village (2007– 2015)*

№	Описание	Изображение Image (M 2 :1)	Description
1	***Бронзова монета. Аполония (115/105 – 72/71 пр.Хр.)*** **Ав.** Глава на Аполон с лавров венец в профил надясно, върху лицето долу в лявата част – контрамарка с глава на Артемида с кок, зад нея колчан със стрели (?). **Рв.** Изправена котва с куките нагоре, вляво [IH], вдясно – рак/скарида. **Диаметър**: 18 х 19 мм **Тегло**: 3.43 гр . **Позиция на печатите**: 12 ч. **Размер на контрамарката**: 9 мм **Място на съхранение:** ОИМ - Царево, НФС № 180. Археологически разкопки 2015 г. ПИН 1/2015. *Ст. Топалов, 2007, 536–542; Лазаренко, 2011, 61–67.*	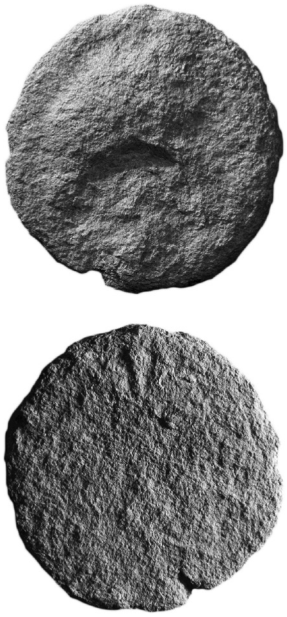 **Примерно изображение Sample (M 1:1)** 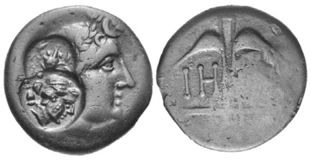 5.14g, 19.9 – 20.4 mm, 12h, SHH 3817	***Bronze coin. Apollonia (115/105 - 72/71 BC)*** **Obv.** Apollo head with laurel crown in profile to the right, on the face in the left part beneath – countermark with the head of Arthemis with bun, behind her a quiver of arrows (?). **Rev.** Anchor standing with the flukes up, to the left [IH], to the right –crab/shrimp. **Diameter**: 18 x 19 mm **Weight**: 3.43 g **Die alignment**: 12 h **Countermark dimensions**: 9 mm **Storage location:** Tsarevo Municipal Museum of HistoryНФС No. 180. Archaeological excavations in 2015. PIN 1/2015. *Ст. Топалов, 2007, 536-542; Лазаренко, 2011, 61-67.*

ските царе. Именно Котис от 105/100–87 г.пр.Хр., съвпадащ в управлението си с времето на отсичането и контрамаркирането на монетата на Аполония, също поставя върху основния си тип монети главата на Артемида с кок. При многото съвпадения, констатирани при използването на символите върху монетите от Котис и заимствани от символите от монетите на Мостис (приеман от мен като наместник на понтийския цар), тълкуването на смяната на символите чрез контрамарката придобива различен характер. Ако приемем, че монетите с глава на Артемида от монетите на Котис са отсечени с идването му на власт, то и контрамарката глава на Артемида би следвало да е поставена в същите години. Встъпването на власт на Котис е станало вероятно в годините около и преди съобщаването му в изворите – в периода 89–87 г.пр.Хр. (Mihailov 1964 Sill. 3, 565 – Абдерски надпис),или 93–88 г.пр.Хр.(Топалов 2013, 59, цитирайки Diodorus, XXXVII, 5a), когато е отбелязан като съюзник на Рим, или 100–87 г.пр. Хр., според стемата на Десау. С други думи, във всички предложени датировки се приема, че Котис управлява от 100 до 87 г.пр.Хр., като след последната дата в изворите като тракийски цар в Биза се появява Садала I.

За общата обвързаност при изобразяването на Артемида върху монетите на Котис и контрамарките на Аполония, свързана с влиянието на Митридат VI, говори и фактът, че никога по-късно върху монетите на следващите владетели Садала I и Котис (57–48 г.) при смяната на политическата ситуация не се поставя изображението на Артемида. В изворите владетелите Садала I и синът му Котис (57–48 г.) са свързани с Рим. В последното изследване по въпроса Игор Лазаренко (2011, 61–67, № 5) отново коментира темата за контрамарката върху аполонийската монета от този тип, като предлага по-категорично да се приеме, че образът на Аполон е контрамаркиран с глава на Аполон с тул зад главата. Относно тезата за извършването на контрамаркирането с образа на Аполон върху Аполон, считам че е по-вероятно това да е образът на Артемида върху Аполон. Относно датировката на това монетосечене Лазаренко предлага да се приеме, че монесеченето и контрамаркирането е по-логично да са извършени по времето на Митридатовото присъствие и преди унищожаването на Аполония през 72 г.пр. Хр от Рим (Лазаренко, 2011, 61–67), което може да се приеме с голяма вероятност.

Относно контрамаркирането на монетата от Синеморец смятам, че контрамарка е поставена през 90-те години на I в.пр.Хр.

precisely Kotys from 105/100 – 87 BC, the period of whose rule coincided with the time the Apollonia coin was minted and countermarked, who also placed the head of Artemis with bun on the main type of his coins. Considering the numerous coincidences established in the use of symbols used on Kotys coins and borrowed from the symbols of Mostis coins (who, I assume, stood in stead of the Pontic king), the interpretation of the change of symbols through the countermark acquires a different character. Should we assume that the Kotys coins with the head of Artemis were minted when he came to power, then the countermark of the head of Artemis should be dated in the same years. Kotys took the throne probably in the years around and before that was announced in the sources – in the period 89-87 BC (Mihailov 1964 Sill. 3, 565 – Abdera inscription), or 93-88 BC (Топалов 2013, 59, quoting Diodorus, XXXVII, 5a), when he is referred to as an ally of Rome, or in 100-87 BC, according to the Dessau stemma. In other words, all suggested datings assume that Kotys ruled from 100 to 87 BC, with Sadalas I appearing in sources as Thracian king of as the Thracian king in Byzias.

The fact that never after that, at the change of the political situation, the coins of the next rulers Saladas I and his son Kotys (57-48 BC) bore the image of Artemis, is indicative of the common connection at the depiction of the goddess on the coins of Kotys and the countermarks from Apollonia, related to the influence of Mithridates VI. The sources say Sadalas I and Kotys (57-48 BC) were associated with Rome. In the latest study on this matter Igor Lazarenko (Лазаренко 2011, 61-67, No. 5) again commented on the subject of the countermark on the Apollonia coin of this type, suggesting that it should be accepted more definitely that the image of Apollo is countermarked with a head of Apollo with a quiver behind the head. As regards the thesis of countermarking an image of Apollo on Apollo, it is my opinion that this is more probably the image of Artemis on Apollo. As to the dating of this minting, Lazarenko suggests that it should be assumed to be more logical for the minting and countermarking to have been done during the presence of Mithridates and before Rome's destruction of Apollonia in 72 BC (Лазаренко, 2011, 61-67), which can be accepted as quite probable.

As regards the countermarking of the coin from Sinemorets, I think a countermark was in the 90s BC.

Монета на Котис ? (ок. 105/100–87 г.пр. Хр.)

Този тип монети е известен отскоро и според първите публикации (Топалов, 2009, 67–71) е отнесен към монетосеченето на Котис от 171–167 г.пр.Хр. Средата на намиране на този тип монета, т.е. в стратиграфските пластове на Синеморец заедно с монети на Мостис и Аполония с контрамарка от началото на I в.пр.Хр., ясно говори, че монетата е открита в контекста на първата четвърт на I в.пр.Хр. и се свързва с времето на управление на друг Котис (100–87 г.пр.Хр.). Същата монетна циркулация от първата четвърт на I в.пр.Хр. се установява в стратиграфския пласт от археологическите проучвания на Ахтопол. В горял пласт в Ахтопол с материали, датирани в първата четвърт на I в.пр.Хр. се откриват монети на Котис (100–87 г.пр. Хр.), Мостис (110–85 г.пр.Хр.), както и на Аполония и Месамбрия от първата четвърт на I в.пр.Хр. (Koychev, Moutafov, 2001, 1–8; Koychev, Moutafov, 2002, 265; Койчев, Мутафов, 2002/1, 18–43 и Койчев 2003, 14–68).

Coin of Kotys? (c. 105/100 – 87 BC)

This type of coins has become known recently and according to the first publications (Топалов, 2009, 67-71) is referred to the minting of coins by Kotys dated 171-167 BC. The environment in which this type of coins are found, i.e. the stratigraphic layers at Sinemorets, together with coins of Mostis and Apollonia with countermarks dating from the beginning of the 1st century BC, clearly indicates that the coin was discovered in the context of the first quarter of the 1st century BC and is related to the time when another Kotys reigned (100-87 BC). The same coin circulation from the first quarter of the 1st century BC was established in the stratigraphic layer of the archaeological excavations in Ahtopol. Coins of Kotys (100-87 BC), Mostis (110-85 BC), as well as of Apollonia and Mesambria from the first quarter of the 1st century BC (Koychev, Moutafov, 2001, 1-8; Koychev, Moutafov, 2002, 265; Койчев, Мутафов, 2002/1, 18-43 and Койчев 2003, 14-68).

Таблица 3-3. Бронзова монета на Котис? (ок. 105/100–87 г.пр. Хр.) от разкопки на тракийския владетелски дом при с. Синеморец (2007–2015 г.)

Table 3-3. *Bronze coin of Kotys? (c. 105/100 – 87 BC) from excavations of the Thracian ruler's residence near Sinemorets village (2007– 2015)*

№	Описание	Изображение Image (M 2 :1)	Description
1	***Бронзова монета. Глава на владетеля/лък в калъф (горит). Котис? (ок. 105/100–87 г.пр. Хр.)*** **Ав.** Глава надясно на възрастен мъж с гърбав нос, брада и мустаци, като главата е украсена с тения. Представена е глава на владетеля. **Рв.** ΒΑΣΙΛΕ[ΩΣ] [ΚΟΤΥΟΣ] (хоризонтално отгоре и отдолу). Лък в калъф (горит) хоризонтално между надписите и колчан за стрели, разположен върху него, като част от лъка се вижда отдясно на калъфа. Надписът с името на владетеля не се чете. Монетата подлежи на почистване. **Диаметър**: 13 x 13 мм **Тегло**: 1.46 гр . **Позиция на печатите**: 02 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, Археологически разкопки 2015 г. ПИН 4б/2015. *Топалов, 2009, 67–71*	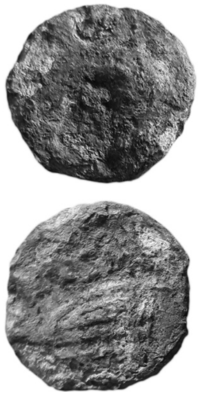	***Bronze coin. Head of the ruler/bow in bow-case (gorythos). Kotys? (c. 105/100 – 87 BC)*** **Obv.** Head of a grown man with an aquiline nose, a beard and mustaches, with the head adorned adorned with taenia. Presentation of the head of the ruler. **Rev.** ΒΑΣΙΛΕ[ΩΣ] [ΚΟΤΥΟΣ] (horizontally above and below). Bow in bow-case (gorythos) horizontally between the inscriptions and a quiver for arrows on it, part of the bow visible to the right of the case. Inscription with name of ruler barely discernible. The coin should be cleaned up. **Diameter**: 13 x 13 mm **Weight**: 1.46 g . **Die alignment**: 02 h **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History Archaeological excavations in 2015 PIN 4б/2015. *Топалов, 2009, 67-71*

Твърдението за отнасянето на монетата „глава на владетеля/горит" към Котис от 171–167 г.пр. Хр. е свързано с предложеното от Н. Мушмов и Й. Юрукова при определяне на монета № 8249 от НАИМ–БАН, като принадлежаща на тракийския владетел Котис II/III от 171–167 г.пр.Хр. от типа „глава на владетеля/кон". Последните проучвания доказват, че същата е неправилно отнесена към Котис II/III от 171–167 г.пр.Хр. и принадлежи на гр. Киме в Мала Азия (Койчев 2015, 241–244). Вторият вид монети, отнесени от Й. Юрукова към Котис II/III от 171–167 г.пр.Хр. от типа „глава на Артемида/кон" (възприето и от Топалов), се открива в стратиграфските пластове от Ахтопол заедно с материали от първата четвърт на I в.пр.Хр., на основание на което те са отнесени към своя истински издател Котис (100–87 г.пр.Хр.).

Към монетосеченето на Котис II/III от 171–167 г.пр.Хр. има отнесен и още един тип монети от типа „глава на Атина/ризница" (Топалов,1999, 46–59), които поради иконографските си сходства с монетите на Мостис и откриването им напоследък в пластове с монети на последния, се свързват категорично с управлението на Котис (100–87 г.пр.Хр.) (Койчев 2003, 37–39).

Кой е Котис от монетата глава на владетеля/горит? Според Топалов това е Котис, съюзникът на Персей от 171–167 г.пр.Хр. (Топалов, 2009, 71). Намерена в контекста на монетите от Синеморец, тази монета би следвало да се отнася не по-рано от последното десетилетие на II в.пр.Хр и не по-късно от края на първа четвърт на I в.пр.Хр. За определяне идентичността на издателя на монетите приложихме сравнителен анализ с използване на научни резултати от археологически проучвания. Така в търсене на отговор на въпроса кой е Котис достигаме до Котис, чието управление се датира към 100–87 г.пр.Хр., съгласно стемата на Десау (B. Lenk, 1936, 438), възприета в историографията от Данов,Тачева (1987, 81) и др. Според Тачева този Котис от Десау е споменатият от Диодор (XXXVII, 5а) като съюзник на Рим. Пак според нея, неговата власт е наследена от Садала I и синът му Котис, известен от Цицероновата реч срещу Пизон (in Pis., 34), последният е изпратил сина си, бъдещия Садала II, в лагера на Помпей през 48 г.пр.Хр. (Caes. B.C.III, 4). С този Садала се свързва откритият в тракийската столица Бизия надпис, посветен от цар Котис на родителите му– – цар Садала и царица Полемократия (IGRR, I, 775).

При тези обстоятелства, създадената стема на бизийските царе, предложена от Десау, възприета от Тачева и допълнена при конкретизиране на годините, придобива следната подредба:

The assertion referring to the coin as "head of ruler/gorythos" to Kotys of 171-167 BC is related to the suggestion of N. Moushmov and Y. Yuroukova when identifying coin No. 8249 at National Institute of Archaeology and Museum at the Bulgarian Academy of Sciences (NAIM-BAS) of the Thracian ruler Kotys II/III of 171-167 BC of the "head of ruler/horse" type. Latest research has proved that the same was incorrectly referred to Kotys II/III of 171-167 BC and comes from the city of Cyme in Asia Minor (Койчев 2015, 241-244). The second type of coins, referred by Y. Yuroukova to Cotys/Kotys II/III of 171-167 BC of the "head of Artemis/horse" type (also accepted by Topalov), is found in the stratigraphic layers at Ahtopol, along with materials from the first quarter of the 1st century BC, on which grounds they were referred to their true issuer Kotys (100-87 BC).

Yet another set of coins, of the "head of Athene/armor" type, has been referred to the coin minting of Kotys II/III of 171-167 BC (Топалов,1999, 46-59). Because of their iconographic similarities with the coins of Mostis and their recent discovery in strata with coins of the latter, these are categorically associated with the rule of Kotys (100-87 BC) (Койчев 2003, 37-39).

Who is Kotys from the coin head of the ruler/gorythos? According to Topalov, that was Kotys, the ally of Perseus of 171-167 BC (Топалов, 2009, 71). Found in the context of the coins from Sinemorets, this coin should be dated no earlier than the last decade of the 2nd century BC and no later than the end of the first quarter of the 1st century BC. To determine the identity of the coin source we applied comparative analysis using academic results from archaeological surveys. Thus, in seeking an answer to the question of "Who was Kotys?", we came to the Kotys whose reign is dated at 100-87 BC, according to the Dessau stemma (B. Lenk, 1936, 438), adopted in historiography by Данов, Тачева (1987, 81) and others. According to Tacheva, this Kotys from Dessau is the one mentioned by Diodorus (XXXVII, 5a) as an ally of Rome. Again according to her, his rule was inherited by Sadalas I and his son Kotys, known from Cicero's oration against Pisonus (in Pis., 34), with the latter sending his son, the future Sadalas II, to the camp of Pompey in 48 BC (Caes. B.C.III, 4). The inscription found in the Thracian capital of Byzias dedicated by the ruler Kotys to his parents, King Sadalas and Queen Polemokrateia, is associated with this Sadalas (IGRR, I, 775).

Under these circumstances, the stemma of Byzian kings suggested by Dessau, adopted by Tacheva and complemented when the years were specified, acquires

Котис 105/100–87 г.пр.Хр.
Садала I 87–57 г.пр.Хр.
Котис 57–48 г.пр.Хр.
Садала II 48–42 г.пр.Хр.

За да се допълни представата ни за Котис от 100–87 г.пр.Хр. и Бизийската династия, ще се обърнем към Месемврийския надпис (Mihailov, IGB, 1970, I 2, n. 307). Датировката на Михайлов, отнася надписа към времето на Садала от III в.пр.Хр. Предлагам да се преразгледа датировката му, като тя следва да се отнесе към управлението на Садала I (87–57 г.пр. Хр.). Тази идея за първи път е предложена в Анкара на Втория международен конгрес за античността на Черно море (Koychev, Moutafov, 2001, 2–9). В надписа шрифтът на буквите при изписване на имената на Садала и Котис са напълно идентични с начина на изписването на името им върху монетите.

Коментирайки текста от надписа, М. Тачева (1997, 37) директно го свързва с династията в Биза и територията, владяна от Садала по крайбрежието на Салмидесос. Остава само да свържем надписа с конкретно време и владетел от предложената династия. В изворите има двама владетели, но само един владетел може да заеме мястото и това е Садала I, управлявал през 87–57 г.пр.Хр., чиито предци са Котис, Медиста, Тарутин и Мопсюест. При тази подредба бащата на Садала I ще бъде цар Котис от 100–87 г.пр.Хр, а Медиста, Тарутин и Мопсюест ще са владели през II в.пр.Хр. Последните, поради липсата им в изворите, би следвало да са били по-незначителни владетели и пръв обединител и създател на Бизийската династия се явява Котис в около 100–та година пр.Хр.

Интересно е да се отчете фактът, че сключването на договор между две страни се предизвиква от различия в техните позиции и виждания. Считам, че договорът от надписа е между две страни от два различни лагера. За Месамбрия знаем, че е на страната на Митридат VI, а за Садала знаем, че е на страната на Рим. С този договор именно се уреждат отношенията на два воюващи лагера и той може да е сключен в 88/87 г. При тази ситуация Месамбрия е решила да сключи договорни отношения, за да не бъде прекъсната нейната търговия с Бизантион, за да преминава през териториите на владетелите около Салмидесос, а защо не и през териториите на Анхиало, който може вече да е бил домен на Бизийските царе, както това е засвидетелствано в по-късните извори и епиграфски паметници.

Според едно изследване на бронзовото монетосечене на понтийските градове и на Мостис, Сапрыкин (1996, 153–154) приема, че изображенията на монетите с орел отиват към ранните хронологически групи на понтийските градски монети,

the following order:

Kotys - 105/100-87 BC
Sadalas I - 87-57 BC
Kotys - 57-48 BC
Sadalas II - 48-42 BC

To add to our knowledge about Kotys of от 100-87 BC and the Byzian dynasty we shall turn to the Messembria inscription (Mihailov, IGB, 1970, I 2, n. 307). Mihailov's dating refers the inscription to the time when Sadalas I ruled (87-57 BC). This idea was first put forward at the Second International Congress on Black Sea Antiquities in Ankara (Koychev, Moutafov, 2001, 2-9). In the inscription, the lettering of the names of Sadalas and Kotys is completely identical to their inscription on the coins.

Commenting on the text of the inscription, M. Tacheva (Тачева 1997, 37) directly associated it with the Byzian dynasty and the territory ruled by Sadalas along the Salmydessos sea coast. We only have to associate the inscription with a concrete period and ruler from the suggested dynasty. The sources refer to two rulers, but only one can fit in the picture and that is Sadalas I, who ruled in 87-57 BC, and whose forebears were Kotys, Medistas, Taroutinos and Mopsyestis. In this order, Sadalas I's father would be King Kotys of 100-87 BC, and Medistas, Taroutinos and Mopsyestis would have ruled in the 2nd century BC. The latter, because of their absence in sources, would probably have been more insignificant rulers, and the first one to unite and establish the Byzian dynasty would be Kotys in about 100 BC.

It is interesting to note the fact that the conclusion of an agreement between two parties was caused by differences in their positions and views. In my opinion, the agreement from the inscription is between two parties from two different camps. We know that Mesambria was at the side of Mithridates VI and that Sadalas was at the side of Rome. It was this agreement precisely that settled the relations between the two warring sides and it could be concluded in 88/87. Considering this situation, Mesambria decided to conclude an agreement so that its trade with Byzantium would not cease, to pass through the territory of the rulers around Salmydessos, and why not through the territories of Anchialos, which could already have become the domain of the Byzian kings, as that has been recorded in later sources and epigraphic monuments.

According to a study of bronze coin minting of the Pontic cities and of Mostis, S. Saprykin (Сапрыкин 1996, 153-154) assumes that the eagle images on the coins rather refer to the early chronological groups of

описани като III група в Реал енциклопедия от Ф. Имхоф-Блумер около 111–105 г.пр.Хр. При монетите на Котис (100–87 г.пр.Хр.) няма изображения на орел. Неговите монети повтарят монетните типове на Мостис – освен коментираната тук с глава на владетел/горит и тези с изображения на кон и ризница. След като няма известни типове с орел, то неговите монети и управление ще отнесем не по-рано от 105 г.пр.Хр. и не по-късно от 87 г.пр.Хр.

Монета на Котис (57–48 г.пр.Хр.)

Монетосеченето на Бизийският цар Котис от 57–48 г.пр.Хр е обстойно изследвано от Й. Юрукова (1992, 281, № 142 и 143) и последно от А. Койчев (2003, 14–68, № 50) и С. Топалов (2009, 158, обр. 14.1 и 14.2). Този Котис е известен от редица извори и епиграфски паметници във връзка с надпис от Бизия (IGRR 775), посветен на баща му Садала I (87–57 г.пр.Хр.) и майка му царица Полемократия, а също така, и на отечествените богове според М. Тачева (1987, 59). За същия Котис знаем и от речта на

the Pontic urban coins described as Group III by F. Imhoof-Blumer in Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft, commonly called the Pauly–Wissowa, c. 111-105 BC. The coins of Kotys (100-87 BC) do not feature images of an eagle. His coins repeat the coin types of Mostis except the one with head of ruler/gorythos commented here and those with the images of a horse and armour. Since there are no known types with an eagle, then his coins and rule should be dated not earlier than 105 BC and not later than 87 BC.

Coin of Kotys (57-48 BC)

The coin minting of the Byzian king Kotys of 57-48 BC has been studied in detail by Y. Youroukova (Юрукова 1992, 281, No. 142 and 143) and lately by A. Koichev (Койчев 2003, 14-68, No. 50) and S. Topalov (Топалов 2009, 158, Fig. 14.1 and 14.2). This Kotys is known from a number of sources and epigraphic monuments related to an inscription from Byzias (IGRR 775), dedicated to his father Sadalas I (87-57 BC) and his

Таблица 3-4. Бронзова монета на Котис (57– 48 г.пр.Хр.) от разкопки на тракийския владетелски дом при с. Синеморец (2007–2015 г.)

Table 3-4. *Bronze coin of Kotys (57- 48 BC) from excavations of the Thracian ruler's residence near Sinemorets village (2007– 2015)*

№	Описание	Изображение Image (M 2 :1)	Description
1	***Бронзова монета. Котис (57–48 г.пр.Хр.)*** **Ав.** Бюст на Котис в профил надясно с диадема и панделки. **Рв.** Отгоре и отдолу: [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΟΤΥΟΣ]. Орел, стъпил върху мълния наляво. **Диаметър**: 10 x 11мм **Тегло**: 0.67 гр. **Позиция на печатите**: 12 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево, Археологически разкопки 2012 г. ПИН 26/2012. *Юрукова 1992, 281, № 142 и 143; Койчев 2003, 14–68, № 50 и С. Топалов 2009, 158, обр. 14.1 и 14.2)*	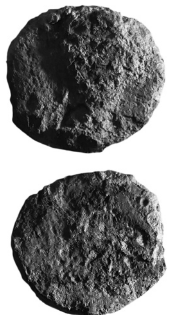 **Примерно изображение Sample (M 1:1)** 1,48g, 12 mm, Pecunem Au 41, Lot 84 6-03-2016	***Bronze coin. Kotys (57-48 BC)*** **Obv.** Bust of Kotys in profile to the right, with diadem and ribbons. **Rev.** Above and below: [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΟΤΥΟΣ]. Eagle stepping on thunderbolt left. **Diameter**: 10 x 11mm **Weight**: 0.67 g **Die alignment**: 12 h **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History, Archaeological excavations in 2012, PIN 26/2012. *Юрукова 1992, 281, No. 142 and 143; Койчев 2003, 14-68, No. 50 and С. Топалов 2009, 158, image 14.1 and 14.2)*

Цицерон срещу Пизон, както и че последният е бил подкупен от Котис с 300 таланта сребро и е убил беса Рабокет (Юрукова 1992, 179). По време на гражданската война между Цезар и Помпей, Котис помогнал на Помпей материално и с 500 конници, ръководени от сина му Садала II, а след поражението в битката, войниците на Котис били не само помилвани, а получили и публично признание заради своята икономическа и политическа сила (Юрукова, 1992, 179). Въз основа на Одесоския надпис от времето на Садала II се счита, че с отслабване на мощта на Буребиста Котис го е измествал и царската фамилия е достигнала до териториите на Одесос (Юрукова 1992, 179). От същия надпис научаваме, че Садала II чрез своя стратег за района на Одесос и Месамбрия Меноген помогнал за възстановяването на Одесос след победата на Буребиста.

До момента са публикувани множество монети на Котис от 57–48 г.пр.Хр., Садала I и Котис от 100–87 г.пр.Хр., открити в района на Месамбрия (Койчев, Мутафов, 2002/1, 6, № 5; Койчев, Жекова, 1999, 20–26). Присъствието на спменатия в Одесоския надпис стратег за района на Месамбрия е синхронно с монетната циркулация на бизийските царе Котис от 57–48 г.пр.Хр., Садала I и Котис от 100–87 г.пр.Хр.

Приемам, че център на местопребиваване на стратега за Месамбрия от Одесоския надпис, като представител за района през I в. пр. Хр., вероятно е бил гр. Анхиало, мнение изказано от В. Мутафов. За елинистическия Анхиало като център на стратегия на владетелите от Биза говорят последните нумизматични наблюдения, както и нумизматичните и археологическите находки, съобщени от К. Кръстев (2011, 48–60), но не бива да забравяме и разказа от едно писмо на римския поет Овидий, който се възхищава на крепостните стени на града и на неговото пристанище. По това време (9 г.сл.Хр.) Анхиало е бил, център на стратегията на тракийския аристократ Аполоний Ептайкент, който е управлявал от името на Одриските владетели обширни територии в източната част на Балканския полуостров. Поради тази причина можем да предположим, че през късния елинизъм Анхиало е бил тракийски град.

Друго косвено доказателство за присъствието на тракийските владетели от династията от Виза или тяхна стратегия в Анхиало, можем да открием по времето на похода на Марк Лукул през 72 г.пр.Хр., когато негова кохорта от римската армия остава на зимен лагер край града. Марк Лукул не би останал при враждебно население, той би лагерувал в близост до свой съюзник. Друг аргумент е, че той не е завзел града, за да се настани в него, а лагерува извън портите му.

mother, Queen Polemocratia, as well as to the father gods, according to M. Tacheva (Тачева 1987, 59). We also know about the same Kotys from the oration of Cicero against Piso, as well as that the latter was bribed by Kotys with 300 talents of silver and killed the Bessi prince Rabocentus (Юрукова 1992, 179). During the civil war between Caesar and Pompey, Kotys helped Pompey materially with 500 horsemen led by his son, Sadalas II, and after the defeat in the battle, the soldiers were not only pardoned, but they also received public acknowledgement because of their economic and political power (Юрукова, 1992, 179). The Odessos inscription of Sadalas II also served as grounds to think that the power of Kotys was increasing with the weakening power of Burebista, who was being ousted and the royal family reached the territories of Odessos (Юрукова 1992, 179). The same inscription tells us that, through his strategos for the region of Odessos and Mesambria Menogenos, Sadalas helped for the restoration of Odessos after the victory over Burebista.

To date, there are numerous published coins of Kotys of 57-48 BC, Sadalas I and Kotys of 100-87 BC, discovered in the vicinity of Mesambria (Койчев, Мутафов, 2002/1, 6, No. 5; Койчев, Жекова, 1999, 20-26). The presence of the strategos for the region of Mesambria mentioned in the inscription is synchronous to the coin circulation of the Byzian kings Kotys of 57-48 BC, Sadalas I and Kotys of 100-87 BC.

I assume that Anchialos was the place of residence of the strategos from the Odessos inscription as a representative for the region in the 1st century BC, an opinion given by V. Moutafov. That Hellenistic Anchialos was a centre of a strategion for the rulers of Byzias is indicated by the latest numismatic and archaeological finds reported by K. Krustev (Кръстев 2011, 48-60), but we should not forget the observation from a letter of the Roman poet Ovid who admired the city's fortification walls and its port. At that time, 9 AD, Anchialos was the centre of Apollonios, son of Heptaikenthos, a royal governor of large territories in the eastern part of the Balkan Peninsula. For this reason we can assume that Anchialos was a Thracian city in the Late Hellenistic period.

Another indirect proof of the presence of Thracian kings from the Byzian dynasty or their strategion in Anchialos can be found at the time of the march of Marcus Lucullus in 72 BC, when a cohort of his Roman army camped for the winter near the city. Marcus Lucullus would not have stayed where the population

Монети на Мостис (110–85 г. пр.Хр.)

Най-голямо количество бронзови монети, намерени при разкопките на тракийския владетелски дом при с. Синеморец се пада на владетеля Мостис – 7 бр. Монетите са от три типа: 2 бр. от типа „Зевс и Хера/орел върху мълния", 3 бр. от типа „Аполон/кон наляво" и 2 бр. от типа „глава на Зевс/колчан = горит". Или от общо 12 бронзови монети открити до момента, Мостисовите бронзови заемат над 50 процента в монетната циркулация. Относно типовете като подредба във връзка с настоящото проучване ще се наложи да разместим досегашната типология, предложена от нас през 2003 г. (Койчев 2003, 62–64). Като за първи тип в монетосеченето на владетеля ще предложим да се счита типа с орел – Тип I, досега определян като Тип III, за Тип II, ще определим типа с кон, досега определян като Тип I, а за Тип III, ще определим типа с ризница, досега отбелязван като Тип II. Тип IV ще запазим, както е предложен през 2003 г. Това е типът, с изправен с острата си част нагоре лък в калъф/колчан = горит. За Тип V ще запазим типа с кадуцей (Койчев 2003, № 80–82). Тук е мястото да отбележим, че предложеният през 2003 г. Тип VI неправилно бе възприет от предходни публикации като сребърна монета на Мостис от типа глава надясно/конник (Мушмов, 1912, табл. VII, 173). Скоро след публикуването на същата и от мен (Койчев 2003, № 80–82) открих, че тази монета принадлежи на владетеля Москон, гетски цар (Делев, 2004, 238) от средата и края на II и началото на I в.пр. Хр. (Петков, 2011, 339), за който няма никакви сведения, а единствените два сребърни екземпляра произхождат от Истрия и Тулча (днешна Румъния) (Делев, 2004, 238). При това положение за Тип VI предлагаме да се счита досегашен тип VII, описван погрешно като тип „с амфора?/ глава на Артемида". Правейки по-подробен анализ на единствената монета досега от този тип, описана само от Мушмов (1912, табл.VII, 175), отчитам, че определянето на изображението на реверса като амфора е погрешно. При настоящия преглед на изображението считам, че това е изправен меч в калъф, отдясно на който е изобразено въженце за прикрепяне към тялото. Освен това, на лицевата страна на монетата, според сегашното ни виждане, е изобразен Арес. При анализа от 2003 г. е направен погрешен извод и паралел и с монетите на Дизазелмис от типа Артемида /амфора, като бе допуснато, че амфората е определящ символ и за двамата владетели. След тези уточнения за подредбата на бронзовите монети типовете на Мостис ще бъдат синхронизирани с типологизациите, предложени от Паунов (2013, 457–480) и Топалов (2009, 133–141).

was hostile, rather he would have camped near an ally. Another argument is the fact that he did not take the city to reside there but camped outside the city gates.

Coins of Mostis (110-85 BC)

The largest number of bronze coins found at the excavations of the Thracian ruler‘s residence near Sinemorets were those of Mostis (7 in number). The coins are of three types: two of the Zeus and Hera/eagle on thunderbolt type, three of the Apollo/horse to the left type and two of the Zeus head/gorythos type. In other words, of the total of 12 coins found to date the coins of Mostis amount to over 50 per cent of the coin circulation. As regards the order of the types, in relation to the present study we will have to relocate the hitherto existing typology, proposed by us in 2003 (Койчев 2003, 62-64). For the first type of coin mintage of the ruler we shall suggest the type with eagle – Type I, hitherto defined as Type III, for Type II we suggest the type with horse, so far identified as Type I, and for Type III we designate the type with armour, so far identified as Type II. Type IV remains as suggested in 2003. This is the type with the pointed bow in bow case = gorythos. For Type V we will retain the type with caduceus (Койчев 2003, No. 80-82). It should be noted here that the Type VI suggested in 2003 was incorrectly accepted in previous publications as a silver coin of Mostis of the head to the right/horseman type (Мушмов, 1912, Table VII, 173). Soon after the publication of the same by myself (Койчев 2003, No. 80-82), I found that this coin belongs to the Getae king Moskon (Делев, 2004, 238), of the middle and end of the 2nd and the beginning of the 1st century BC (Петков, 2011, 339), about whom there is no information, and the only two silver exemplars originate from Histria and Tulcea (present day Romania) (Делев, 2004, 238). Considering this, we suggest that the hitherto Type VII, described erroneously as type with amphora?/head of Artemis, should be considered as Type VI. After a more detailed analysis of the single coin of this type found so far, described only by Мушмов (1912, Table VII, 175), I find that the definition of the image on the reverse as an amphora is incorrect. At the present review of the image, I think this is an arrow case with a thin rope to attach to the body to the right. The analysis made in 2003 came to a wrong conclusion and a parallel with the coins of Dizaselmios of the Artemis/amphora type, it being assumed that the amphora was a definitive symbol for both rulers. After these specifications about the order of the Mostis bronze types they will be synchronized with the typologization orders suggested by Paounov (Паунов 2013, 457-480) and Topalov (Топалов 2009, 133-141).

Таблица 3-5. Бронзовите монети на Мостис от разкопки на тракийския владетелски дом при с. Синеморец (2007–2015 г.)

Table 3-5. *Bronze coins of Mostis from excavations of the Thracian ruler's residence near Sinemorets village (2007– 2015)*

№	Описание	Изображение Image (M 2 :1)	Description
1	***Бронзова монета. Мостис. Тип I. Номинал 2 – тип с орел*** **Ав.** Глави на Зевс и Хера с лаврови венци, допрени една до друга, в профил надясно. **Рв.** [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Орел, стъпил върху мълния наляво. Над него монограм от буквите ΠAP. Надписът и монограмът са едва доловими. **Диаметър**: 19 х 20 мм **Тегло**: 2.90 гр. **Позиция на печатите**: 12 ч.. **Място на съхранение:** ОИМ - Царево. Археологически разкопки 2015 г. ПИН 3/2015. *Й. Юрукова (1992, с. 277, № 134); А. Койчев (2003, 45, № 74 и 75); С. Топалов (2009, 133, № 2) и E. Paunov (2013, 458–480, обр. 2).*	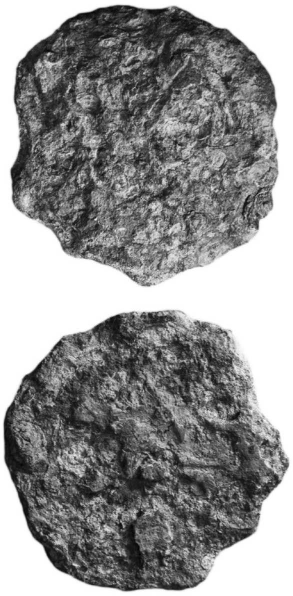 **Примерно изображение Sample (M 1:1)** 15.57g, 22 mm, CNG AU 306, lot 37, 2013	***Bronze coin. Mostis. Type I. Face value 2 – type with eagle*** **Obv.** Laureate heads of Zeus and Hera touching, in profile to the right. **Rev.** [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Eagle stepping on thunderbolt left. Above monogram with letters ΠAP. The inscription and the monogram are barely discernible. **Diameter**: 19 x 20 mm **Weight**: 2.90 g **Die alignment**: 12 h **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History Archaeological excavations in 2015. PIN 3/2015. *Й. Юрукова (1992, p. 277, No. 134); А. Койчев (2003, 45, No. 74 and 75); С. Топалов (2009, 133, No. 2) and E. Paunov (2013, 458-480, fig. 2).*
2	***Бронзова монета. Мостис. Тип I. Номинал 2 – тип с орел*** **Ав.** Глави на Зевс и Хера с лаврови венци, допрени една до друга, в профил надясно. **Рв.** [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Орел, стъпил върху мълния наляво. Над него монограм от буквите ΠAP. Надписът и монограмът не личат. Силно обрушена. **Диаметър**: 11 х 15,5 мм **Тегло**: 0.92 гр. **Позиция на печатите**: 12 ч. **Място на съхранение:** ОИМ-Царево. Археологически разкопки 2015 г. ПИН 4е2/2015. *Й. Юрукова (1992, с. 277, № 134); А. Койчев (2003, 45, № 74 и 75); С. Топалов (2009, 133, № 2) и E. Paunov (2013,458–480, тип* I).	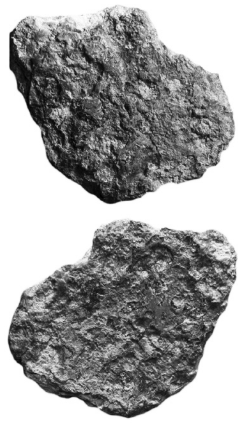 **Примерно изображение Sample (M 1:1)** 15.57g, 22 mm, CNG AU 306, lot 37, 2013	***Bronze coin. Mostis. Type I. Face value 2 – type with eagle*** **Obv.** Laureate heads of Zeus and Hera touching, in profile to the right. **Rev.** [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Eagle stepping on thunderbolt left. Above monogram with letters ΠAP. The inscription and the monogram indiscernible. Extremely damaged. **Diameter**: 11 x 15.5 mm **Weight**: 0.92 g **Die alignment**: 12 h **Location:** Tsarevo Municipal Museum of History Archaeological excavations in 2015. PIN 4e2/2015. *Й. Юрукова (1992, p. 277, No. 134); А. Койчев (2003, 45, No. 74 and 75); С. Топалов (2009, 133, No. 2) and E. Paunov (2013, 458-480, type* I).

3

Бронзова монета. Мостис. Тип II. Номинал 2 – тип с кон

Ав. Глава на Аполон с лавров венец в профил надясно (или Мостис ? според Paunov 2013, 461).

Рв. ΒΑΣΙΛΕΩΣ [ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Кон в спокоен ход наляво, с вдигнат преден десен крак, върху земна линия.

Запазена е част от надписа в горен десен ъгъл ΒΑΣ…

Диаметър: 14 х 15 мм

Тегло: 1.55 гр.

Позиция на печатите: 11 ч. (?)

Място на съхранение: ОИМ-Царево. Археологически разкопки 2015 г. ПИН 4в/2015.

В литературата е публикувана само още една подобна монета – от Munzkabinett в Берлин – от Н. Мушмов. (1925[1927], табл. VII, № 170); същата и в А. Койчев (2003, 14–68, № 62), и Е. Paunov (2013, 458–480, тип № 6 – 17 мм.)

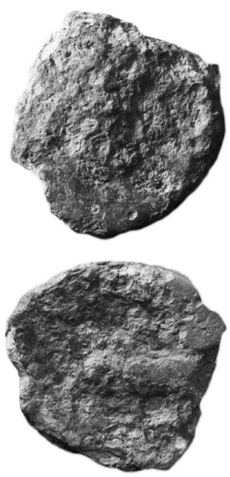

Примерно изображение
Sample (M 1:1)

1.88 gr, 14.5 x 15.3 mm,
Berlin № 18214367

Bronze coin. Mostis. Type II. Face value 2 – type with horse

Obv. Laureate head of Apollo in profile to the right (or Mostis? – according to (Paunov 2013, 461).

Rev. ΒΑΣΙΛΕΩΣ [ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Horse at a trot with raised right foreleg, on ground line.

Preserved part of the inscription in upper right corner ΒΑΣ…

Diameter: 14 x 15 mm

Weight: 1.55 g

Die alignment: 11 h (?)

Location: Tsarevo Municipal Museum of History Archaeological excavations in 2015. PIN 4в/2015.

Literature features a publication of only one similar coin from Berlin - Munzkabinett by Н. Мушмов. (1925[1927], Table VII, No. 170); the same in А. Койчев (2003, 14-68, No. 62), and E. Paunov (2013, 458-480, type No. 6 – 17 mm)

4

Бронзова монета. Мостис. Тип II. Номинал 2 – тип с кон

Ав. Глава на Аполон с лавров венец в профил надясно (или Мостис ? според Paunov 2013, p. 461).

Рв. [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Кон в спокоен ход наляво с вдигнат преден десен крак, върху земна линия.

Запазена е част от надписа в горен ляв ъгъл …ΙΛΕΩ…

Диаметър: 14 х 16 мм

Тегло: 1.78 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево

Археологически разкопки 2015 г. ПИН № 4г/2015.

В литературата е публикувана само една подобна монета – от Munzkabinett в Берлин – от Н. Мушмов. (1925[1927], табл. VII, № 170); същата и в А. Койчев (2003, 14–68, № 62), и Е. Paunov (2013, 458–480, тип № 6 – 17 мм.)

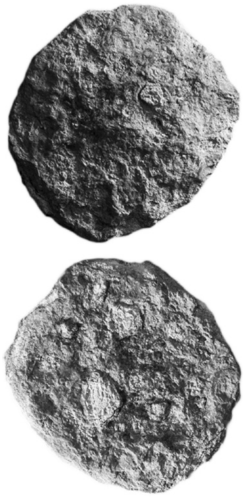

Примерно изображение
Sample (M 1:1)

1.88 gr, 14.5 x 15.3 mm,
Berlin № 18214367

Bronze coin. Mostis. Type II. Face value 2 – type with horse

Obv. Laureate head of Apollo in profile to the right (or Mostis? – according to (Paunov 2013, p. 461).

Rev. [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Horse at a trot with raised right foreleg, on ground line.

Preserved part of the inscription in upper left corner …ΙΛΕΩ…

Diameter: 14 x 16 mm

Weight: 1.78 g

Die alignment: 12 h

Location: Tsarevo Municipal Museum of History Archaeological excavations in 2015. PIN No. 4г/2015.

Literature features a publication of only one similar coin from Berlin - Munzkabinett by Н. Мушмов. (1925[1927], Table VII, No. 170); the same in А. Койчев (2003, 14-68, No. 62), and E. Paunov (2013, 458-480, type No. 6 – 17 mm)

5 ***Бронзова монета. Мостис. Тип II. Номинал 3 – тип с кон***

Ав. Глава на Аполон с лавров венец в профил надясно.

Рв. [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Кон в спокоен ход наляво с вдигнат преден десен крак, върху земна линия. В дясно над коня монограм ΠΑΡ.

Запазена е част от надписа горе [ΒΑΣΙ]Λ[ΕΩΣ].

Диаметър: 16 x 17 мм

Тегло: 2.02 гр.

Позиция на печатите: 12 ч. (горе – горе).

Място на съхранение: ОИМ-Царево, НФС (Научно спомагателен фонд) №195. Археологически разкопки 2012 г. ПИН 40/2012.

Y. Youroukova (1992, 278, № 137); А. Койчев (2003, 44, № 63 и 66); С. Топалов (2009, 135,№ 3.2); E. Paunov (2013,458–480, тип 2, обр .4)

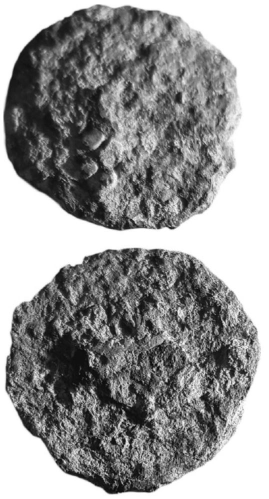

Примерно изображение Sample (M 1:1)

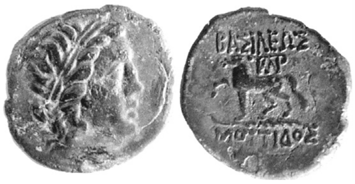

18 x 22 mm, Койчев 2003, №66

Bronze coin. Mostis. Type II. Face value 3 – type with horse

Obv. Laureate head of Apollo in profile to the right.

Rev. [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Horse at a trot with raised right foreleg, on ground line. Monogram ΠΑΡ above the horse to the right. Preserved part of the inscription above [ΒΑΣΙ]Λ[ΕΩΣ].

Diameter: 16 x 17 mm

Weight: 2.02 g

Die alignment: 12 h (above - above).

Location: Tsarevo Municipal Museum of History (Additional Scientific Fund) No.195. Archaeological excavations in 2012. PIN 40/2012.

Y. Youroukova (1992, 278, No. 137); A. Койчев (2003, 44, No. 63 and 66); С. Топалов (2009, 135,No. 3.2); E. Paunov (2013,458-480, type 2, fig. 4)

6 ***Бронзова монета. Мостис. Тип IV. Тип с колчан***

Ав. Глава на Зевс с лавров венец надясно.

Рв. От двете страни надпис [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Колчан с лък и стрели.

Диаметър: 15 x 18 мм

Тегло: 2.39 гр.

Позиция на печатите: 12 ч.

Място на съхранение: ОИМ-Царево НФС №186. Археологически разкопки 2012 г. ПИН 30/2012.

Й. Юрукова (1992, 279, № 138); Койчев (2003, 45, тип 4, № 77 – 79); С. Топалов (2009, 139, обр. 8.1 и 8.2) и E. Paunov (2013, 458–480, тип 4).

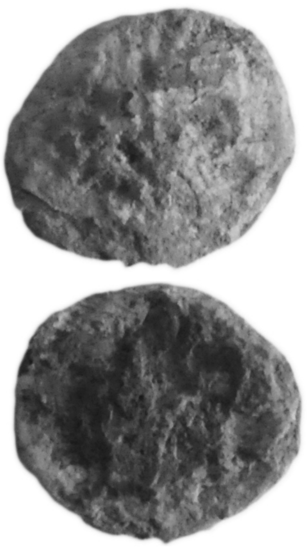

Примерно изображение Sample (M 1:1)

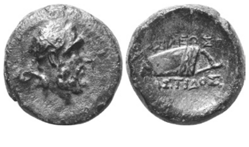

3,71g, 16 mm, Pecunem AU 38, lot 72, 2015

Bronze coin. Mostis. Type IV. Type with gorythos

Obv. Laureate head of Zeus to the right.

Rev. On both sides inscription [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Gorythos with bow and arrows.

Diameter: 15 x 18 mm

Weight: 2.39 g

Die alignment: 12 h

Location: Tsarevo Municipal Museum of History (Additional Scientific Fund) No.186. Archaeological excavations in 2012. PIN 30/2012.

Й. Юрукова (1992, 279, No. 138); Койчев (2003, 45, type 4, No. 77 – 79); С. Топалов (2009, 139, exemplar 8.1 и 8.2) and E. Paunov (2013, 458-480, type 4).

7 ***Бронзова монета. Мостис. Тип IV. Тип с колчан***

Ав. Глава на Зевс с лавров венец надясно.

Рв. От двете страни надпис [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Колчан с лък и стрели.

Запазена е част от надписа ΒΑΣΙΛΕΩΣ/….

Диаметър: 8 x 12 мм

Тегло: 0.59 гр.

Позиция на печатите: 06 ч.

Място на съхранение: ОИМ-–Царево.

Археологически разкопки 2015 г. ПИН 4E1/2015.

Й. Юрукова.(1992, 279, № 138); Койчев (2003, 45, тип 4, № 77 – 79); С. Топалов (2009, 139, обр. 8.1 и 8.2) и E. Paunov (2013, 458–480, тип 4).

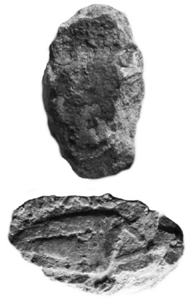

Примерно изображение Sample (M 1:1)

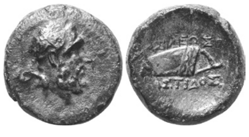

3,71g, 16 mm, Pecunem AU 38, lot 72, 2015

Bronze coin. Mostis. Type IV. Type with gorythos

Obv. Laureate head of Zeus to the right.

Rev. On both sides inscription [ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΟΣΤΙΔΟΣ]. Gorythos with bow and arrows.

Preserved part of the inscription ΒΑΣΙΛΕΩΣ/….

Diameter: 8 x 12 mm

Weight: 0.59 g

Die alignment: 06 h

Location: Tsarevo Municipal Museum of History

Archaeological excavations in 2015. PIN 4E1/2015.

Й. Юрукова.(1992, 279, No. 138); Койчев (2003, 45, type 4, No. 77 – 79); С. Топалов (2009, 139, exemplar 8.1 and 8.2) and E. Paunov (2013, 458-480, type 4).

От известните шест типа бронзови монети на Мостис в монетната циркулация на Синеморец присъстват три от тях. За момента можем с голяма категоричност да определим като Тип I от бронзовото монетосечене типа с орел. Според Й. Юрукова изображението на орела, стъпил върху мълния, представен върху най-масовия тип монети на владетеля, заема особено място в иконографския репертоар на бронзовото монетосечене на Мостис (Юрукова, 1992, 172). Стъпилият върху мълния орел е характерен тип, обединяващ бронзовото монетосечене на различни градове в Босфора, Понта и Пафлагония (като Тира, Амизос, Синопе, Лаодикея и др.), пуснат в обръщение по времето на Митридат VI, което ги обособява като част от монетното производство на понтийския владетел (Юрукова, 1992, 172). Именно това представяне на стъпилия върху мълния орел, според Й. Юрукова, въвежда тракийския владетел и неговото монетно производство в икономическата и политическата орбита на Митридат VI (Юрукова, 1992, 172).

Сапрыкин (1996, 153–154) както Юрукова (1992, 172) смята, че бронзовото монетосечене на Мостис от типа орел върху мълния напомня за редица градски монетосечения на Понта и Пафлагония от 111–105 г. пр. Хр., както и за медните монети на Боспора, Херсонес и Тира от времето, в което те влизат в държавата на Митридат VI. От анализа на тези монети Сапрыкин (1996, 153–154) приема, че типологията им се отнася директно към ранни-

Three of the six known types of bronze Mostis coins are present in the coin circulation of Sinemorets. To date, we can say with a great deal of certainty that the coins with the eagle type were Type I of the bronze coin mintage. According to Y. Youroukova, the image of an eagle stepping on a thunderbolt, represented in the most numerous type of the ruler's coins, has a particular place in the bronze coin mintage of Mostis (Юрукова, 1992, 172). The eagle stepping on a thunderbolt is characteristic, uniting various cities in the Bosphorus, the Pontic area and Paphlagonia (such as Tyras, Amisus, Sinope, and Laodicea, among others), released for circulation at the time of Mithridates VI, which designates them as part of the coin minting of the Pontic ruler (Юрукова, 1992, 172). According to Y. Youroukova, it is precisely this presentation of the eagle on a thunderbolt that includes the Thracian ruler and his coin minting in the economic and political orbit of Mithridates VI (Юрукова, 1992, 172).

Saprykin (Сапрыкин, 1996, 153-154), just as Youroukova (Юрукова, 1992, 172), thinks that the bronze coin minting of Mostis of the eagle on thunderbolt type resembles a number of city coin minting in Pontus and Paphlagonia of 111-105 BC, as well as the copper coins of Bosphorus, Chersonesus and Tyras from the time when they were part of the kingdom of Mithridates VI. From the analysis of these coins Saprykin (Сапрыкин 1996, 153-154) assumes that their typology refers directly to the early chronological groups of Pontic city

те хронологически групи на понтийските градски монети, описани като III група по Ф. Имхоф- Блумер (Реалната енциклопедия на Паули-Висова). И това според него означава, че Мостис е станал съюзник на Понтийското царство около 111–105 г. пр. Хр., като допуска, че това е станало около 108 г.пр. Хр., когато Митридат VI присъединява Херсонес и Боспорското царство. Това е и началото на активните му дипломатически и военни действия в Мала Азия, както и на разширяване на влиянието му на Балканите, за да измести оттам Рим.

Приемайки тезата за годините на управление на Мостис 110 – 85 г.пр.Хр. (която ще обоснова по-долу), смятам че типът монети „орел върху мълния" е отсечен в годините между 110 и 105 г.пр.Хр., но вероятно е продължило сеченето му и след тази дата. Като втори основен тип трябва да се нареди този с кон. Същият вероятно е сечен, като най-ранна дата, след 105 г.пр.Хр. и до края на монетосеченето. За останалите типове считам, че с по-голяма вероятност са отсечени през втория период, т.е. след 105 г.пр.Хр.

Що се отнася до въпроса за територията на владение на Мостис, от направения статистически анализ на откритите до момента бронзови монети от района на античния Бизанте (днешен град Текирдаг) (Паунов 2013, 457–480) става ясно, че концентрацията им е най-голяма в сравнение с всички останали територии, на които са намирани бронзови монети на владетеля. Това дава едно категорично потвърждение, че районът на управление и седалището на владетеля е в района на старата столица на тракийските владетели – Бизанте, която към този момент (в края II в.пр.Хр.), географски съвпада с описаните в изворите кени или е поне на границата с тях.

Относно периода на управление на Мостис за край на монетосеченето на владетеля се приема една тетрадрахма Тасоски тип от второто десетилетие на I в.пр.Хр. Върху нея е надпечатана монета на Мостис с последната династична година на неговото управление – 38 г. Това последно монетосечене се свързва с годината около 86 г.пр.Хр., когато Луций Корнелий Сула разрушава Атина, превзема Македония и на път за Хелеспонта минава със свои войски през Тракия (Юрукова, 1992, 172). Хронологията на историческите събития може да се разгледа и по друг начин. Походът на Сула и преминаването му през Тракия е по-коректно да се свърже с 85 г.пр.Хр, когато Сула получава известие при Кипсела за това, че понтийският цар е съгласен с постигнатите договорености след поражението му при Херонея (Петков 2011, 122). Така през август 85 г.пр.Хр. Сула преминава от Кипсела към Дардан за сключването на договора с Митридат VI през

coins described as Group III by F. Imhoof-Blumer in the Pauly–Wissowa. And that, according to him, means that Mostis became an ally of the Kingdom of Pontus around 111-105 BC, assuming that this happened c. 108 BC, when Mithridates VI added Chersonesus and the Bosporan Kingdom to his domain. This was also the beginning of his diplomatic and military action in Asia Minor, as well as of expanding his influence in the Balkans in order to oust Rome from there.

Accepting the thesis that Mostis ruled in 110 - 85 BC (which I will support with arguments below), I think the eagle on thunderbolt type was minted in the years between 110 and 105 BC, but the minting probably continued after this date. The second main type should be listed as that with a horse. The same was probably minted after 105 BC at the earliest and until the end of the minting. As to the other types, I think they were more probably minted in the second period, i.e. after 105 BC.

On the matter of the territory ruled by Mostis, the statistical analysis of the bronze coins found to date from the region of the ancient Bisanthe (today Tekirdağ in Turkey) (Паунов 2013, 457-480), shows that their concentration is largest in comparison to all other territories where bronze coins of the ruler have been found. This is a definitive confirmation that the area of governance and the seat of the ruler was in the vicinity of the old capital of Thracian rulers, Bisanthe, which at that time (at the end of the 2nd century BC) coincided geographically with the territory of the Kainoi described in ancient sources, or at least bordered on it.

As regards the period of the rule of Mostis, a Thasian type tetradrachm from the second decade of the 1st century BC. It is overstruck with a Mostis coin with the last dynastic year of his rule – 38 BC. This last minting is associated with the year c. 86 BC when Lucius Cornelius Sulla sacked Athens, conquered Macedonia and passed with his troops through Thrace on his way to the Hellespont (Юрукова, 1992, 172). The chronology of historical events can also be viewed from another angle. Sulla's march and his crossing of Thrace should more correctly be associated with the year 85 BC, when Sulla was notified at Cypsella that the king of Pontus had agreed with the terms negotiated after his defeat at Chaeronea (Петков 2011, 122). Thus, in August 85 BC Sulla crossed from Cypsella to Dardanos to conclude the agreement with Mithridates VI through or in direct proximity with the territories of Mostis, at which the latter found his end. The Roman commander himself reported about this stage of the negotiations marking the end of the war (Петков 2011, 122). According to

или в непосредствена близост до териториите на Мостис, при което последният намира своя край. За този етап от преговорите, бележещи края на войната, съобщава самият римски пълководец (Петков 2011, 122). Според него, след като понтийският цар приема поставените условия, потвърждава решенията от Делион, постигнати с Архелай, с което е приет сред приятелите и съюзниците на римския народ (Петков 2011, 122, следвайки–Memn. fr. 35 = FHG; Liv. Per. 83; Vell. Pat. 2.23;1, 40; Piut. Sull. 24; App. Mithr. 56–58; Eutr. 5.6.2;5.7.1).

Ако приемем, че монетосеченето на тетрадрахми на Мостис приключва в 85 г.пр.Хр. с унищожаването му от Сула или с договора между Митридат VI и Рим, според който Митридат VI се оттегля от териториите на Тракия, то едно преизчисляване на 38 годините назад дава и първоначалната дата – 123 г.пр.Хр.

Едно интересно решение за датировката на монетосеченето предлага Ст. Топалов (2009, 142,143), който приема вместо години от ерата на Мостис, същите да се считат за годините на управление и летоброене на Митридат VI. Приравняване на летоброенето върху монетите на Мостис към летоброенето на понтийския цар Митридат VI до голяма степен може да се приеме за обосновано, а също така ще конкретизира и относителната датировка на бронзовите типове (Койчев 2003,44–47). Независимо, дали ще приемем, че това е летоброенето на Мостис или на Митридат VI, то датировка на изписаните години и управление на двамата владетели съвпада напълно.

Относно началото на Мостисовото монетосечене приемам, че то е започнало, когато Понтийското царство на Митридат VI Евпатор вече се разпростира по южното и източното крайбрежие на Pontos Euxeinos, т.е. от Амастрида до Диоскуриада и граничи с Битиния, Пафлагония, Кападокия и Велика Армения. Западнопонтийските селища Истрия, Томи, Калатис, Дионисополис, Одесос, Месамбрия и Аполония също оттогава поддържат тесни връзки с понтийския владетел.

След акцията на Диофант през 110 г.пр.Хр. и преминаването на Теодосия и Пантикапей към Понт, Митридат VI придобива силни позиции на Кримския полуостров. Разпростирайки властта си и по северното крайбрежие на Pontos Euxeinos, той вече се нарича и цар на Кимерийския Боспор и защитник на Херсонес, което му донася ежегоден данък от 180000 медимни зърно и 200 таланта сребро (Петков 2011, 112). Контролираните територии му осигуряват неизчерпаем човешки ресурс, което е от съществена важност за неговата армия (Петков 2011, 112).

him, after the Pontic king accepted the conditions, he confirmed the decisions from Delion achieved with Archelaus, thereby being accepted as "friend of the Roman people" (Петков 2011, 122, following-Memn. fr. 35 = FHG; Liv. Per. 83; Vell. Pat. 2.23;1, 40; Piut. Sull. 24; App. Mithr. 56-58; Eutr. 5.6.2;5.7.1).

Should we assume that the coin minting of Mostis tetradrachms ended in 85 BC, with its elimination by Sulla in 85 BC or with the agreement between Mithridates VI and Rome, according to which Mithridates withdrew from the territories of Thrace, then a recalculation of 38 years back also gives the initial date of 123 BC.

One interesting solution about the dating of the coin minting was offered by S. Topalov (Ст. Топалов 2009, 142, 143), who assumed that, instead of years from the age of Mostis, the same should be counted as the years of rule and dating of Mithridates VI. The equalization of the dating on the coins of Mostis to that of the Pontic king Mithridates VI can largely be accepted as well-founded, and it will also specify the relative dating of the bronze types (Койчев 2003, 44-47). Regardless of whether we shall accept that this is the dating of Mostis or of Mithridates VI, the dating of the written years and governance of the two rulers coincides completely.

As regards the beginning of the coin minting of Mostis, I assume that it began when the Pontic Kingdom of Mithridates VI Eupator had already spread along the southern and eastern shores of Pontos Euxeinos, i.e. from Amastris to Dioscurias, and bordered on Bithynia, Paphlagonia, Cappadocia and the Kingdom of Greater Armenia. The western Pontic towns of Tomis, Kallatis, Dionysopolis, Odessos, Messambria and Appolonia also maintained close relations with the Pontic ruler.

After the action of Diophantus in 110 BC and the siding of Theodosia and Panticapaeum with Pontus, Mithridates VI gained powerful positions in Crimea. Then, by also spreading his power along the northern coast of Pontos Euxeinos, he also began to title himself as King of the Cimmerian Bosporus and defender of Chersonesus, which brought him an annual tribute of 180,000 medimni of grain and 200 talents of silver (Петков 2011, 112). The territories he controlled provided endless human resources, which were essential for his army (Петков 2011, 112).

In my opinion, it was precisely then that Mithridates VI funded the coin minting of Mostis, with the aim to establish influence in Southeastern Thrace and recruiting an army with the new revenue. That is why

Считам, че именно тогава Митридат VI финансира монетосеченето на Мостис, с цел установяване на влияние в Югоизточна Тракия и набирането на армия с новите приходи. Затова първата година на Мостисовото монетосечене е отбелязана като 13–година по ерата на Митридат, или 110 г. пр. Хр.

От направения анализ смятам, че сребърното и бронзовото монетосечене на Мостис започва през 110 г.пр.Хр. с договор между него и Понтийският цар Митридат VI и приключва по време или във връзка с договора от август 85 г.пр.Хр. между Луций Корнелий Сула и Митридат VI, според който победеният понтийски владетел се оттегля от Тракия. Дали Мостис е загинал от Сула, или е останал жив при новата политическа ситуация можем само да гадаем. Но със сигурност след договора от 85 г.пр.Хр. е прекратено неговото голямономинално монетосечене.

Бронзовите монети, намерени при разкопки на обекта край Синеморец: на гр. Аполония – 1 бр. от първата четвърт на I в. пр. Хр., на Мостис – 7 бр. от 110–85 г. пр. Хр. и на Котис (105/100–87 г. пр. Хр.) – 1 бр., напълно отговарят на представената по-горе историческа картина.

Откриването на монетата на Котис с монети на Мостис и Аполония в описаният монетен хронологически период (стратиграфски пласт), отново доказва нашата теория, че датирането на неговите монети се свързват именно с Котис от 105/100–87 г.

На обекта е открита и една монета от Котис (57–48 г.), която поради случайния и характер на единствена момента, може да свържем с периода на слабо присъствие в обсега на обекта, без други археологически материали. При този владетел, както коментирахме по горе, династията в Биза има стабилни позиции в района и вероятно не е имала необходимостта от множеството укрепени селища, като е запазила само по-слабо функционално присъствие в тях.

Липсата на монети от Садала I, за който е съобщено, че със смяната на политическа линия изпраща през 86–85 г. пр. Хр. стратега си Амадок в помощ на Луций Корнелий Сула в битката при Херонея (Hoiiedux, 1919, 146–150), е признак, че по това време укрепеният дом при с. Синеморец вече не функционира.

the first year of the Mostis minting was recorded as the 13th year of the Mithridates era, or 110 BC.

From the analysis quoted so far, I think that the silver and bronze coin minting of Mostis began in 110 BC with an agreement between him and Mithridates VI of Pontis, and ended at the time of or with the agreement of August 85 BC between Lucius Cornelius Sulla and Mithridates VI, according to which the defeated Pontic ruler would withdraw from Thrace. Whether Mostis died at the hands of Sulla or remained alive at the new political conjecture is pure speculation. What is sure, however, is that his minting of large face value coins was terminated after the agreement of 85 BC.

The bronze coins found at excavations of the site by Sinemorets: of Apollonia (one exemplar from the first quarter of the 1st century BC, of Mostis – seven exemplars dated 110-85 BC and of Kotys (105/100-87 BC) – one exemplar) completely correspond to the historical picture described above.

The discovery of the coin of Kotys together with coins of Mostis in Apollonia in the chronological coin period described (stratigraphic layer), once again confirms our theory that the dating of its coins is related precisely to Kotys of the years 105/100-87 BC.

The site also revealed one coin of Kotys (57-48 BC), which, because of its chance character of a single find to date, may be related to the period of feeble presence within the scope of the site, without any other archaeological material. Under this ruler, as commented above, the dynasty at Byzias has stable positions in the region and probably did not need numerous fortified settlements, thereby preserving just a weaker functional presence in them.

The absence of Sadalas I coins, for whom it was reported that he sent his strategos, Amadokos, to help Lucius Cornelius Sulla in the Battle of Chaeoronea in 86-85 BC (Hoiiedux, 1919, 146-150), is indicative that the fortified residence at Sinemorets no longer functioned at that time.

Глава 4. Характеристика и периодизация на обекта в м. Голата нива край с. Синеморец

Даниела Агре

През шестте археологически сезона бяха проучени в различна степен около една пета от територията на обекта и са получени важни данни, позволяващи да бъде направена както интерпретацията на разкритите археологически структури, така и да се предложи неговата датировка.

Характеристика на обекта

При досегашните проучвания на обекта бе дадено работно име „укрепен владетелски дом"[1]. Това описателно наименование имаше за цел да се даде най-точната характеристика, без да се впускаме в полемика за точната терминология на подобен род паметници. Дискусията в съвременната българска научна литература относно названието на тези обекти е започната от Д.П. Димитров, който пръв въвежда понятието „тюрзис" (кула) за означаване на временни резиденции на владетелите (Димитров 1958, 683-699) и се продължава и понастоящем (Христов 2011, 180-187; Балабанов 2012, 68-111; Порожанов 2012, 242). В основата ѝ е описанието на подобни обекти от древният историк Ксенофонт, който им дава и наименованието – „тюрзис" *(τύρσιβ)*. В „Анабазиса" той подробно описва като тюрзиси два обекта в Малоазийска Мизия – единият е тюрзисът на Астиаг във Витиния, разположен в равнина, а другият е тюрзисът, в който е живеел царят на мосиниките, построен на височина и представляващ добре охранявана кула с бойници дебела „осем кирпича" (Xen. *Anab.* VIII, 12, 15; Ксенофонт 1984, 198). Като добре охранявана кула Ксенофонт описва и мястото, където го посреща Севт (II) (Xen. *Anab.* VII, 2, 21).

В съвременната научна литература с наименованието „тюрзис" се означават укрепени домове (временни резиденции) на тракийски владетели, откъдето те са ръководили страната (Попов 2007, 202, Порожанов 2012). Планировката на тези обекти на практика не се променя в продължение на около четири века. Проучванията през последните години недвусмислено показват, че тюрзисите са разполагани извън синхронно съществували с тях селища и са били изграждани най-често на естествено защитени места, които са били ограждани с укрепителна стена, ограждаща територия приблизително от един до три декара. Оградeното пространство е

---

[1] Агре, Дичев – АОР за 2009–2016 г.

Chapter 4. Characteristics and Periodization of the Site at Golata Niva Locality near Sinemorets

Daniela Agre

About one-fifth of the territory of the site was investigated to various degrees with resulting important information that allows both interpretation of the revealed archaeological structure and suggestions for its dating.

Site characteristics

A working designation of 'fortified residence of a ruler' was introduced in the investigations to this point[1]. This descriptive form aimed to provide the most precise characterization without entering into polemics about the precise terminology of such monuments. The discussion concerning the precise name of these sites in contemporary Bulgarian academic literature was launched by D. P. Dimitrov who was the first to introduce the concept of 'tyrsis' (fortified tower) to designate temporary ruler residences (Димитров 1958, 683-699). This continues to this day (Христов 2011, 180-187; Балабанов 2012, 68-111; Порожанов 2012, 242). The concept is based on the description of such sites by the ancient historian Xenophon who gave them their name, *tyrsis (τύρσιβ)*. In the *Anabasis* he describes in detail two sites in Asia Minor's Mysia: one is the *tyrsis* of Asidates in Bithynia, located in a plain, and the other of the *tyrsis* in which the king of the Mossynoicoi lived and which was "high and large, and furnished with battlements and a considerable force of warlike defenders", with a wall that had "a thickness of eight earthen bricks". (Xen. *Anab.* VIII, 12 – 15; Ксенофонт 1984, 198). Xenophon also described the place where Seuthes (II) met him as a well guarded tower (Xen. *Anab.* VII, 2, 21).

In contemporary academic literature the term *tyrsis* is used to designate fortified homes (temporary residences) of Thracian rulers from where they ruled the country (Попов 2007, 202, Порожанов 2012). The planning of these sites remained practically unchanged in the course of some four centuries. Research in recent years unequivocally shows that the *tyrsis* were located outside synchronously existing settlements and were built most frequently on naturally protected sites, which were surrounded by fortified walls over a territory of approximately 0.1 to 0.3 hectares. The walled-in space included residential quarters sufficient for the включвало жилищни сгради, достатъчни за нуждите на домакинството на владетеля и обслужващата го прислуга и охрана, както и стопански части.

---

[1] Агре, Дичев - АОР за 2009 -2016 г. (Archaeological Discoveries & Excavations in 2009-2016).

Липсата на директно описание на жилищни и стопански части при подобни обекти у Ксенофонт вероятно се дължи на неговия поглед на военачалник, който е възприемал и вероятно оценявал даден обект от гледна точка на неговата система за фортификация – степен на укрепване, охрана и други военни особености. Трудно е да си представим, че жилищна част липсва на мястото, където Севт посреща Ксенофонт. Невероятно звучи идеята владетелят да пребивава в кула заедно със свитата и охраната си и да организира в същото това пространство и пиршество за Ксенофонт и неговите приближени. Според мен в обектите, определяни като тюрзиси, задължително е съществувала жилищна част, включваща и специално помещение (зала) за по-представителни цели като посрещане на чуждестранни делегации и гости.

Смятам, че обектът край Синеморец има всички основания да бъде отнесен към категорията обекти определяни като тюрзиси, което в дадения случай е равнозначно на укрепен дом (с кула) на местен аристократ-владетел.

Ксенофонт е посещавал Странджа и е имал преки впечатления от начина на изграждане на обектите наречени от него тюрзиси. Техниката на градеж на укрепителните стени и жилища от времето на Ксенофонт е запазена в Странджа без големи промени в почти непокътнат вид до началото на XX век. Жилищните и стопанските сгради са на два етажа, като основата е от камък, а във височина градежът е от дърво и плет, обмазани с глина. Стената, ограждаща двора на домовете, е с каменна основа, изградена е във височина от кирпич и е покрита с двускатен керемиден покрив. Твърде вероятно е домът в Синеморец да е бил изграден по сходен начин. Уместно е да се отбележи, че и жилищата в Севтополис са изграждани в основата си с ломен камък с паянтова надстройка, представляваща дървен скелет, изпълнен с кирпич или глина (Чичикова 1991, 64).

Има редица други обекти по Южното Черноморие, които са тълкувани като тюрзиси. Така обектът на северния бряг на Мандренското езеро край Бургас е определен като тюрзис от елинистическата епоха – средата на IV – началото на II в.пр.Хр. (Балабанов 1984, 20) или като тракийска крепост – владетелски тюрзис-резиденция (Порожанов 2011, 115-116). Това е единственият (на този етап на проучванията) обект, разположен в близост до други селищни обекти от епохата. От същия период е и разкрития край с. Черни връх, община Камено обект, определен като вила – резиденция – тюрзис (Гюзелев 2009,

needs of the ruler’s household, his servants and guards, as well as supplementary buildings.

The lack of a direct description of residential quarters and supplementary buildings in Xenophon is probably due to his view as a military commander who perceived and probably assessed a certain site according to its fortification system, including degree of fortification, security and other military specifics. It is difficult to imagine that there were no residential quarters at the place where Seuthes received Xenophon. The idea that the ruler resided in a tower together with his retinue and guards, and at the same time organized a feast for Xenophon and his associates in the same space sounds improbable. In my opinion, the sites designated as *tyrsis* always featured residential quarters, which included a special room (hall) for more official events such as the reception of foreign delegations and guests.

I think that the site near Sinemorets can definitely be classed with the category of sites designated as *tyrsis*, which in this case is equal to a fortified residence (with tower) of a local aristocrat ruler.

Xenophon visited Strandzha and had direct observations about the manner in which the sites he called *tyrsis* were built. The construction technique of the fortification walls and residential buildings used at the time of Xenophon was preserved in Strandzha without any major changes and almost intact until the beginning of the 20th century. The residential and supplementary buildings were two-storeyed, with stone foundations and walls of wood, wattle and daub. The wall surrounding the courtyard of the residential buildings had stone foundations, topped with adobe and covered with a gabled tiled roof. The residence in Sinemorets was most probably built in a similar manner. It is appropriate to note that the houses in Seuthopolis were also built with stone foundations made of hewn stones and frame-built superstructure made of a wooden frame filled with adobe or clay (Чичикова 1991, 64).

There are a number of other sites along the southern Black Sea coast that are interpreted as *tyrsis*. Thus the site on the northern shore of Lake Mandra near Bourgas has been identified as a *tyrsis* from the Hellenistic Age (mid 4th – early 2nd century BC) (Балабанов 1984, 20) or as a Thracian fortress/a ruler’s *tyrsis/*residence (Порожанов 2011, 115-116). This is the only site (at this stage of investigations) located near other settlement sites from the period. The site excavated near Cherni Vruh village, Kameno municipality, designated as villa/residence/*tyrsis*, also dates from the same period (Гюзелев 2009, 197 and the literature cited). The fortified cult centre (according to the researchers) located

197 и цит. лит.). В края на IV–III в.пр.Хр. е датиран укрепения култов център (според проучвателите), разположен до минерален извор в м. Манастир тепе край с. Банево, община Бургас (Гюзелев 2009, 183-185 и цит. лит.). Според мен този обект по своите характеристики (площ от 2 500 кв.м., местоположение – изграден самостоятелно върху платото на възвишение; фортификация – каменен зид с дебелина 1,70 м, фланкиран от две кули и кирпичени стени върху каменни основи) отговаря на определението за тюрзис. Близо до устието на река Караагач, на десния ѝ бряг, е разкрит археологически комплекс, определен от Ив. Карайотов като малка крепост „тюрзис" (Karayotov 2002, 564). Като тюрзис е определен и укрепения дом от късноелинистическата епоха край с. Бродилово, отстоящ на около 10 км западно от обекта край Синеморец, проучван през последните три години от Д. Дичев (Дичев 2014, 174-176; Дичев 2015, 215-217). Вероятно същият характер има и обектът край Приморско, проучван от експедиция на НИМ през 2015 г., който е датиран в късноелинистическата епоха (Христов, Пантов 2016, 277-281). Твърде възможно е в различни периоди и в различните региони на Тракия този тип обекти да са носили и други имена, като хорион или базилейон, отнасящи се най-вече за тракийски царски резиденции – седалища с доказана царска власт, за които пише и Ксенофонт (Порожанов 2012, 192, 207, 236).

Архитектурно-строителни решения

Анализът на архитектурно-строителните решения, приложени при изграждането на оградната (укрепителна) стена и кулата на обекта край Синеморец, показва както стари местни влияния, така, безспорно, и елинистическа традиция. Тази традиция е отразена в предварителното планиране на обекта, ориентирането му по посоките на света, в самия начин на градеж на стените, при който е използван кирпич, в рустичната обработка на каменните блокове, в подсилването на укрепителната стена с кула, в специфичната покривна конструкция. Данните от проучванията показват, че кулата и укрепителната стена в проучените досега участъци са изградени по един и същ начин. Ширината на стената в южната част на обекта е 1,40 м, а в разкрития участък в североизточната част на обекта е около 0,50-0,55 м (малката ширина в този участък от стената е обяснима с това, че стената е разположена по ръба на почти отвесен скалист склон). Градежът на стената е двулицев с пълнеж от по-дребни ломени камъни на калова спойка. Най-масивни са каменните блокове, полагани в ъглите и входа на кулата, които са

by a mineral spring in Manastir Tepe locality Banevo village, Bourgas municipality, was dated in the end of the 4th – 3rd century BC (Гюзелев 2009, 183-185 and the literature cited). In my opinion, by its characteristics (area of 2,500 sq m, location – built independently on a plateau, fortification – 1.70 m thick stone wall flanked by two towers and adobe walls on stone foundations) corresponds to the definition of *tyrsis*. An archaeological site, designated by I. Karayotov as a small *tyrsis* - fortress (Karayotov 2002, 564), was discovered near the mouth of the Karaagach river. The fortified residence from the Later Hellenistic Age discovered near the village of Brodilovo, at a distance of some 10 km to the west of the site at Sinemorets, which has been investigated by D. Dichev in the last three years, has also been defined as a *tyrsis* (Дичев 2014, 174-176; Дичев 2015, 215-217). The site near Primorsko, investigated by an expedition of the National History Museum in 2015 and dated in the Late Hellenistic Age, is probably of the same character (Христов, Пантов 2016, 277-281). It is quite possible that in different periods and in different regions of Thrace this type of sites bore different names, such as chorion or basileion, referring particularly to royal residences and seats with proven royal rule about which Xenophon also wrote (Порожанов 2012, 192, 207, 236).

Architectural and building solutions

The analysis of the architectural and building solutions applied at the construction of the surrounding (fortification) wall and the tower at the site near Sinemorets revealed both old local influences and the undeniable presence of Hellenistic tradition. This tradition is reflected in the preliminary design of the site, its orientation by the cardinal directions, the very manner in which the walls were built with the use of adobe, the rusticated processing of the stone blocks, the addition of a tower to the fortification wall and a specific roof structure. The data from the investigations show that the so far studied sectors of the fortification wall and the tower were built in the same manner. The width of the wall in the southern part of the site is 1.40 m and about 0.50-0.55 m in the revealed section of the site's northeastern part (the small width in this part of the wall can be explained with the fact that the wall is located along the ridge of an almost sheer rocky drop). The wall is two-faced, with a filling of smaller hewn stones soldered with mud. Well-rusticated corner stones with the largest dimensions were laid at the corners and the entrance of the tower. The superstructure of the stone foundations, which were about 1.0 m high, was made of adobe, and the total height of the wall probably reached 3.50 – 4.0 m.

добре обработени чрез рустициране. Върху каменната основа, която е била с височина около 1,0 м, суперструкцията е била изградена от кирпичи, като общата височина на стената вероятно е достигала 3,50–4,0 м.

При проучването на обекта край Синеморец се получиха категорични данни за наличието на керемиден покрив при кулата и оградната стена, като това покритие вероятно е било двускатно. За това съдим по равномерната концентрация на покривна керамика от двете страни на стената в проучените участъци, както и във вътрешността на кулата и в близост до стените ѝ отвън. Покривната конструкция е служила за защита на уязвимата от атмосферни влияния (дъжд, влага и пр.) кирпичена част на стената.

На база на откритите деструкции и ситуации около кулата край Синеморец може да се предположи, че тя е била на два етажа. Между първия и втория етаж е имало гредоред. Дървените греди от подовото ниво на втория етаж са били обмазани с глина. Долният етаж на кулата е служил и за хранилищен склад. В момента на опожаряване на обекта и рухването на втория етаж, хранилищните съдове вероятно са били празни - за това съдим от факта, че вътрешността им бе запълнена с фрагменти от керемиди, мазилки и фрагменти от амфори, някои от които вероятно са се намирали на горния етаж.

Начинът на изграждане на стената намира сходства сред градежа на редица укрепителни стени от Тракия, датирани в периода V – началото на III в.пр.Хр. (Стоянова, Попов 2008, 343). Употребата на кирпич във фортификацията е засвидетелствана при крепостната стена на Севтополис – върху каменен цокъл суперструкцията е изградена от кирпичи, подравнявани с дървени греди (Чичикова 1957, 144; Димитров 1960, 6-7; Стоянова, Попов 2008, 340-341; Чичикова 2014, 14-15), както и при крепостната стена на тракийското селище на хълма „Кракра" край Перник (Паунова, Михайлов 2004, 66). Кирпичи са използвани при строителство на различни участъци от укрепителната система на емпорион Пистирос (Bouzek 1996, 43; Bouzek et al. 2001-2002, 7-18; Попов 2002, 81-82) и във фортификацията на укрепената владетелска резиденция под връх Кози грамади в Средна гора (Христов 2011, 52). От втората половина на II в.пр.Хр. е датирана крепостта на връх „Големият кръст" при с. Боснек, Пернишко, където в суперструкцията на крепостната ѝ стена е използван кирпич (Liubenova 2005, 190; Стоянова, Попов 2008, 342). Укрепителната стена и кулата при проучвания в последните години укрепен владетелски дом край с. Княжево, Тополовградско (средата на IV – началото на III в.пр.

The investigation of the site near Sinemorets provided definitive data about the existence of a tile roof at the tower and the surrounding wall, a roof which was probably gabled. This is indicated by the uniform distribution of roof tiles on both sides of the wall in the investigated sections, as well as in the interior of the tower and near its walls outside. The roof structure served to protect the adobe part of the wall which was vulnerable to weather conditions (rain, moisture and the likes).

On the basis of the revealed destructions and situations around the tower from the site near Sinemorets it can be assumed that it had two storeys. Wooden beams divided the first and second storey. The wooden beams of the second floor were plastered with clay. The lower floor of the tower also served as a storeroom. At the time when the site was burned and the second storey collapsed the storage vessels were probably empty, judging by the fact that their interior was filled with fragments of tiles, plaster and amphorae, some of which were probably on the upper floor.

The manner in which the wall was built is similar to that of a number of fortification walls from Thrace dated in the period between the 5th and the beginning of the 3rd century BC. (Стоянова, Попов 2008, 343). The use of adobe in the fortification has been registered at the fortification wall of Seuthopolis where a stone socket is topped by a superstructure of adobe levelled with wooden planks (Чичикова 1957, 144; Димитров 1960, 6-7; Стоянова, Попов 2008, 340-341; Чичикова 2014, 14-15); at the fortification wall of the Thracian settlement on Krakra hill near Pernik (Паунова, Михайлов 2004, 66). Adobe was used in the construction of various parts of the fortification system of emporion Pistiros (Bouzek 1996, 43; Bouzek, Domaradzki, Domaradzka, Taneva 2001-2002, 7-18; Попов 2002, 81-82), as well as in the fortification of the fortified ruler's residence below Kozi Gramadi peak in Sredna Gora (Христов 2011, 52). The fortification on Golemiyat Krust peak at Bosnek village in the vicinity of Pernik, where adobe was used in the superstructure of its fortification wall, is dated in the second half of the 2nd century BC (Liubenova 2005, 190; Стоянова, Попов 2008, 342). The fortification wall and the tower at the fortified ruler's residence by Knyazhevo village near Topolovgrad (mid 4th – beginning of 3rd century BC), which has been investigated in recent years, are built in a manner similar to those quoted above – the superstructure on a stone foundation is made of adobe covered with a gabled roof structure (Агре, Дичев 2015, 205-208). The similarities in the construction of the fortifications of the above-listed sites and the site by Sinemorets are probably due to age-old construction

Хр.) са изградени по сходен с посочените по-горе примери начин – върху каменна основа суперструкцията е изградена от кирпичи, покрити с двускатна покривна конструкция (Агре, Дичев 2015, 205-208). Набелязаните сходства при строежа на укрепителните съоръжения на посочените по-горе обекти и обекта край Синеморец вероятно се дължат на вековни сходни строителни традиции и прийоми.

Кирпич е употребяван и при строителството на крепостни стени в Гърция, в Северното и Източното Черноморие, както и при много други центрове на елинистическия свят (Лордкипанидзе 1985, 250-251; Nankov 2008 и цит. лит.).

Кули са изграждани при всички посочени по-горе обекти. По мнение на Хр. Попов кули и бастиони при строежа на крепостни стени в Тракия се появяват от средата на V в.пр.Хр. (Попов 2002, 101). От вътрешността на Тракия са известни редица примери от средата на IV–III в.пр.Хр. – това са кулите на укрепленията при Севтополис, Кабиле, Сборяново, Княжево и др. С размерите си (6,70 x 5,75 м) кулата край Синеморец е много близка до тази от обекта под връх Кози грамади (Христов 2011, 50); до кулата от тюрзиса край Бродилово; до кулата от обекта край Мандренското езеро (Балабанов 1984, 12, фиг. 2); до кулата от укрепения дом край Княжево (Агре, Дичев 2015, 206, обр. 2), както и до редица други. По аналогичен начин с кулата на обекта край Синеморец са изградени и кулите от обектите край Мандренското езеро и край Княжево.

Фортификация

От вътрешната страна на оградната стена, в южната и западната (най-достъпни) части на обекта край Синеморец, вероятно е била изградена платформа, по която са се придвижвали защитниците на обекта при военни конфликти. Платформи за придвижване на войниците са съществували почти при всяка крепостна стена в античния свят (Garlan, 1974, 265; Adam 1982, 32). При обекта край Синеморец върху описаните в първата глава „контрафорси" стъпват напречните стени, поддържащи платформата в двата ѝ края. Във височина до около 2,0 м тези напречни стени (ширината им е 1,40–1,50 м) са изграждани по аналогичен на оградната стена начин – върху каменната основа с височина около 1,0 м градежът е от кирпич. Може да се предположи, че ширината на оградната стена (която е 1,40 м), във височина след 2,50 м е била намалена от вътрешна страна с около 0,60–0,70 м. Платформата вероятно е била изградена на ниво около 2,50–2,70 м. Между „контрафорсите" и оградната стена успоредно са поставяни носещи греди, върху които напречно

traditions and skills.

Adobe was also used at the construction of fortification walls in Greece, along the northern and eastern Black Sea coast, as well as in many other centres of the Hellenistic world (Лордкипанидзе 1985, 250-251; Nankov 2008 and the literature quoted therein).

Towers were built at all sites cited above. In the opinion of H. Popov, towers and bastions at the construction of fortification walls in Thrace appeared from the middle of the 5th century BC (Попов 2002, 101). We know of a number of examples from the interior of Thrace dated from the middle of the 4th and the 3rd century BC: these are the towers of the fortifications at Seuthopolis, Kabile, Sboryanovo and Knyazhevo, among others. By its dimensions (6.70 x 5.75 m) the tower by Sinemorets closely resembles that of the one in the site under Kozi Gramadi peak (Христов 2011, 50); the tower at the *tyrsis* near Brodilovo; the tower at the site by Lake Mandra (Балабанов 1984, 12, Fig. 2); the tower at the fortified residence by Knyazhevo (Агре, Дичев 2015, 206, Fig. 2), as well as a number of others. The towers at the sites by Mandra Lake and Knyazhevo were built in a manner similar to that of the tower near Sinemorets.

Fortification

At the inner side of the surrounding wall in the southern and western (most accessible) parts of the site near Sinemorets there was probably a platform used by the defenders of the site on which they moved during military conflicts. Platforms for relocation of soldiers existed at nearly each fortification wall in antiquity (Garlan, 1974, 265; Adam 1982, 32). At the site near Sinemorets the cross walls supporting the platform at both ends step on the "buttresses" described in Chapter 2. At a height of about 2.0 m these cross walls (width 1.40-1.50 m) were built in a manner analogous to the surrounding wall: adobe superstructure on the stone foundation of about 1.0 m. It can be assumed that the width of the surrounding wall (which is 1.40 m) was probably reduced by about 0.60-0.70 m at a height after 2.50 m. The platform was probably made at a level of about 2.50 – 2.70 m. Wooden girders were placed parallel to the "buttresses" and the surrounding wall, covered with crosswise planks stepping on the beams and the wall, thus making a walking platform with a width of 2.20-2.50 m. Such a width is sufficient for the better and freer circulation of the soldiers who, considering the small area of the site, would hardly have numbered more than 10 to 15 men. Since the space between the two "buttresses" is considerable, there were probably wooden columns to provide stability of the platform

са нареждани дъски, стъпващи върху гредите и стената, така образувалото се ходово ниво е ставало с ширина 2,20–2,50 м. Подобна ширина е достатъчна за по-добрата и свободна циркулация на войниците, които, имайки предвид малката площ на обекта, едва ли са наброявали повече от 10–15 човека. Тъй като пространството между двата „контрафорса" е значително, по всяка вероятност за стабилност на платформата между тях е имало дървени колони, следи от които на този етап не са открити. Оградната стена, във височина след стесняването ѝ, е изпълнявала и ролята на парапет на платформата. На този етап от проучванията нямаме никакви данни за каквото и да е покритие на платформата. В основата на стената и около „контрафорсите" липсват гвоздеи, както и следи от отухляване (ако покритието е било от дърво). Ако покритието на стената и платформата е било изцяло с керемиди, откритото количество керемиди в основата на стената следва да е много по-голямо отколкото откритото на терена.

Пространството под платформата е използвано за складиране на различни продукти (вероятно зърно), за което говорят откритите непосредствено до „контрафорсите" и оградната стена фрагментирани на място четири питоса. Подобно разширяване на платформата на крепостната стена с включените под нея помещения (обозначени като φυλακτήρια) са описани от Филон Механик (по Garlan 1974, 348). Те са били предназначени за съхраняване на хранителни запаси, военно оборудване и помещаване на войници и животни (по Lawrence 1979, 76-77, 82-84; Garlan, 1974, 348; Tolstikov, 1986, 174). При редица укрепени селища в Северното и Източното Черноморие, датирани към края на II-I в.пр. Хр.(Пантикапей, Мирмекий, Вани и Ешерското градище), се наблюдава удвояване на платформата посредством пристрояване от вътрешното лице на крепостната стена на втора успоредна стена, като пространството между двете стени е заето с помещения, върху които е изградена плаформата (Толстиков 1984, 38-47, рис. 9-12; Tolstikov 1986, 172-174, fig. 200-202; Лоркипанидзе 1985, 252; Lordkipanidze 1986, 179-184, fig. 223) .

Стратиграфия и хронология на обекта

Трябва да се отбележи, че проученият досега културен пласт на обекта варира от около 0,20 м в северната му част, до 0,75 м в южната, като стерилният терен (материковата скала) е достигнат само в два участъка на обекта. Първият е в сондаж 1 (2007 г.), разположен в северната половина на обекта – на дълбочина от 0,17 м до 0,20 м от съвременното ниво. В проучените два пласта пръстта е със свет-

between them, traces of which have not been discovered at this stage. The surrounding wall, up above its narrowing, also acted as a railing of the platform. At this stage of the investigations we have no indication of any covering of the platform. The foundations of the wall and the vicinity of the "buttresses" did not reveal nails or traces of bricks (if the covering was wooden). If the covering of the wall and the platform was entirely of tiles, the quantity of tiles found at the foundations of the wall should have been much larger than what was discovered *in situ*.

The space beneath the platform was used to store various commodities (probably grain), which is indicated by the four pithoi fragmented on the place and discovered directly next to the "buttresses" and the surrounding wall. Such widening of the fortification wall platform with the premises below included (designated as φυλακτήρια) have been described by Philo of Byzantium/Philo Mechanicus (after Garlan 1974, 348). They were intended for the stocks of food, military equipment and housing soldiers and animals (after Lawrence 1979, 76-77, 82-84; Garlan, 1974, 348; Tolstikov, 1986, 174). The doubling of platforms by means of adding a second wall parallel to the inner face of the fortification wall, with the space between the two walls featuring premises on which a platform was built, is observed in a number of settlements along the North and the East Black Sea coast dated at the end of the 2nd – the 1st century BC such as Panticapaeum, Myrmēkion, Vani and the Eshera settlement (Толстиков 1984, 38-47, Fig. 9-12; Tolstikov 1986, 172-174, Fig. 200-202; Лоркипанидзе 1985, 252; Lordkipanidze 1986, 179-184, Fig. 223) .

Site stratigraphy and chronology

It should be noted that the cultural layer of the site studied so far varies from about 0.20 m in the northern part to 0.75 m in the southern; the sterile terrain (continental crust) was reached in only two sections. The first is in Trench 1 (2007), located in the northern part of the site, at a depth of 0.17 to 0.20 m from the contemporary level. The earth in the two investigated layers is light brown in colour and the ceramics found in them belongs solely to the Late Hellenistic Age.

The other section of the site where the continental crust was reached lies in front of the eastern face of the tower in square E3 and the southern face of the surrounding wall in square E4. Beneath the turf layer, to a depth of 0.20 m from the level of the contemporary terrain, we found mainly materials from the National Revival (18th-19th century) and a very small number of relayed локафяв цвят, а откритата в тях керамика се отнася единствено към късноелинистическата епоха.

Другият участък от обекта, където е достигнат материка, е пред източното лице на кулата в кв. Е3 и южното лице на оградната стена в кв. Е4. Под чимовия пласт до дълбочина 0,20 м от нивото на съвременния терен се откриват основно материали от Възраждането (XVIII–XIX век) и много малък брой преотложени фрагменти от керамични съдове на колело от късноелинистическата епоха. Деструкции от кулата и оградната стена се разкриват също непосредствено под чимовият пласт. Намиращите се под каменния разсип пластове са равномерно наситени с въглени и с керамични фрагменти от късноелинистическата епоха. След дълбочина 0,20 м се откроява отухлен пласт с червен цвят и дебелина около 0,10 м. Пластът е преотложен и се е образувал от постепенното обрушаване на горелия кирпич и мазилки от стените на кулата и оградната стена. Следващите пластове са със светлокафяв цвят и глинеста структура – те са се образували от постепенното разрушаване на кирпичените стени на кулата и оградната стена. Върху нивото на древния терен, достигнато на дълбочина 0,75 м от съвременното ниво, се разкриват основно струпвания от строителна керамика – фрагменти от калиптери и солени.

Сребърното монетно съкровище е открито в кв. Е3 в керамичен съд, поставен в плитко вкопана в материковата скала дупка. Стратиграфските наблюдения показват, че липсват каквито е да е следи от вкопавания, нарушаващи покриващи го пластове, свързани с разрушаването на обекта (от дълбочина 0,20 м от съвременния терен до нивото на античния терен). Това доказва, че съкровището е заровено преди разрушаването на обекта.

Стратиграфията на проучените пластовете в квадратите от западната половина на обекта, където не са регистрирани нарушения от вкопавания от Възраждането, е аналогична на тази от източния сектор на обекта. Трябва пак да се отбележи, че в нито един от квадратите в тази част на обекта не е достигнат античният терен. Единствено в северната половина на кв. И6 и Й6, под плътен пласт от отухлени глинени деструкции (мазилки), е достигнато подовото ниво (покрито с дебел около 6-7 см пласт от пепел и въглени) на опожарена постройка, отнасяща се към късноелинистическия период.

Пред вътрешното лице на западната оградна стена и западно от кулата на този етап са разкрити вкопани шестнадесет гроба от XVIII–XIX в., които в голяма степен нарушават елинистическия пласт.

В централната част на обекта културният пласт е с дебелина от 0,05 до 0,10 м. На това място през

fragments of Late Hellenistic ceramic vessels. Destructions from the tower and the surrounding wall are also found directly under the turf layer. The layers beneath the spilled stone are evenly saturated with ashes and ceramic fragments from the Late Hellenistic Age. After a depth of 0.20 m there is layer of brick fragments, red in colour and about 0.10 m thick. The layer was relayed and was formed by the gradual destruction of the burn adobe and plaster from the walls of the tower and the surrounding wall. The next layers are light brown in colour and clayish structure. They were formed by the gradual destruction of the adobe walls of the tower and the surrounding wall. Above the level of the ancient terrain, reached at a depth of 0.75 m from the contemporary terrain, we found mainly accumulations of building ceramics in the form of fragments of solenes and kalupters.

The silver coin hoard was discovered in square E3 in a ceramic vessel placed in a shallow hole made in the continental rock. Stratigraphic observations show that there are no traces of imbedding whatsoever violating layers above related to the destruction of the site (at the depth of 0,20 m from the contemporary terrain to the level of the ancient terrain). This proves that the hoard was buried before the site was destroyed.

The stratigraphy of the investigated layers in the squares in the western half of the site, where no digs dating from the National Revival were registered, is similar to that in the eastern sector of the site. It should be noted again that terrain from antiquity was not reached in any of the squares in this part of the site. Only in the northern half of squares И6 and Й6, under a solid layer of baked clay destruction (plaster), investigators reached the floor level of a burn building dating from the Late Hellenistic Age, covered with about 6-7 cm of ashes.

At this stage, 16 graves dating from the 18th-19th century, considerably damaging the Hellenistic layer, have been discovered in front of the inner face of the western wall and west of the tower.

In the central part of the site the cultural layer has a thickness ranging from 0.05 to 0.10 m. A single-aisled church and a building with two rooms were built on the cleared territory of the site during the 18th-19th century.

Investigations so far have not registered any additional improvements of the tower or the surrounding wall of the site.

Thus, the stratigraphy of the site studied so far shows that the location was inhabited over two chronologi-

XVIII–XIX в. върху почистен терен е изградена еднокорабна църква с долепена до нея сграда с две помещения.

При досегашните проучвания не са регистрирани никакви преправки на кулата и оградната стена на обекта.

И така, стратиграфията на проучените до сега сектори на обекта показва, че мястото е било обитавано през два хронологически периода: късноелинистическия период и периода на Възраждането (XVIII–XIX в.). Анализът на укрепителните съоръжения, както и датиращите находки от импортна керамика – мегарски чаши, амфори и други типове съдове, показват, че хронологическата рамка на съществуване на обекта като укрепен владетелски дом може да се постави във времето от средата на II в.пр.Хр. до началото на I в.пр.Хр. (Агре, Дичев 2015, 213-215; Агре, Дичев 2016, 270-274). Направените до сега проучванията показват, че животът в този дом е продължил без периоди на прекъсване в рамките на около 40–60 години. Домът е загинал вследствие на голям пожар, който изцяло го е унищожил. За това свидетелстват отухлени мазилки, пепел и въглени, които са разкрити във вътрешността на кулата и в квадратите в западната част на обекта.

Откритите при проучванията материали доказват, че местното население е *посещавало обекта и известен период след унищожаването му*. Към тях отнасяме поставения (закопан) монетен „куп" от шест бронзови монети и култово керамично съдче до тях, както и друга колективна находка, в която влизат два керамични съда (поставени с дъното нагоре), прешлен за вретено и бронзова монета. Към тази група отнасяме и откритите от външната страна на оградната стена, в квадрата западно от кулата (на дълбочина от около 0,20 м), два керамични предмета – теракота на тракийския конник и паница, обърната с дъното нагоре. Всички изброени монети и съдове са открити в пластове глинеста почва със светлокафяв до жълто цвят без други археологически материали или архитектурни структури в тях. Ние смятаме, че всички тези материали са *следи от ритуални (култови) практики* – след унищожаването на дома неговите руини са се превърнали в свещено (култово) място, където местното население е извършвало определени култови практики, при които са поставяни (заравяни) посочените предмети. Според нас тези практики са свързани с култа към хероя, който в случая е персонифициран с конкретна личност – владетелят на дома.

Аналогични практики са засвидетелствани и на обекта край Бродилово, датиран във времето на съществуване на дома край Синеморец. Сакрализа-

cal periods: the Late Hellenistic Age and the National Revival (18th- 19th century). The analysis of the fortifications, as well as of the dating finds of import pottery (Megara cups, amphorae and other kinds of vessels) show that the chronological framework of the existence of the site as a fortified residence of a ruler can be established between the second half of the 2nd century BC and the beginning of the 1st century BC (Агре, Дичев 2015, 213-215; Агре, Дичев 2016, 270-274). The investigations so far show that life in this residence continued without interruption for about 40 to 60 years. The residence was totally destroyed as a result of a large fire. This is confirmed by the burnt plaster and ashes found in the interior of the tower and in the squares in the western part of the site.

The items found in the course of investigations proved that the local population *visited the site for some time after it was destroyed*. These include the buried "hoard" of six bronze coins and a cult ceramic vessel next to them, as well as another collective find including two ceramic vessels (imbedded bottom up), a spindle whorl and a bronze coin. We also refer two ceramic objects – a terracotta of a Thracian horseman and a bowl turned bottom up – which were found in the square west of the tower (at a depth of about 0.20 m) to this group. All above-listed coins and vessels were discovered in layers of light brown to yellow clayish soil without any other archaeological material or architectural structures. In our opinion, all these materials are *traces of ritual (cult) practices*, as after the residence was destroyed its ruins became a holy (cult) location where the local population engaged in certain cult practices at which the quoted objects were placed (buried). In our opinion, these practices were related to the cult of the Hero, whom the concrete figure of the owner of the residence personified in this case.

Similar practices have also been registered at the site near Brodilovo, dated at the time when the residence by Sinemorets existed. Sacralisation of the location where a local ruler lived (raised to the rank of a Hero after his death) has also been recorded at the site near Knyazhevo, a fortified ruler's residence dating from the middle of the 4th - the beginning of the 3rd century BC. There ritual pits were dug around the ruins of the residence and were later covered with a mound fill.

Analysis of the six bronze coins discovered in one place and published in the present volume by A. Koichev could help specify to a certain degree the period over which these rituals could have been practised at the site by Sinemorets. These are Mostis coins of the smallest face value. Since such coins have a relatively short

ция на мястото, където е обитавал местен владетел (хероизиран след смъртта му), е документирано и при обекта край Княжево – укрепен владетелски дом от средата на IV – началото на III в.пр.Хр. При този обект около руините на дома са вкопавани култови ями, които на по-късен етап са били покрити с могилен насип.

За уточняване на периода, през който са извършвани тези ритуални практики на обекта край Синеморец, в известна степен може да спомогне анализът на шестте бронзовите монети, открити на едно място и публикувани в настоящия том от Ат. Койчев. Монетите са на Мостис от най-дребен номинал. Тъй като подобни монети имат сравнително кратък период на употреба, може да се предположи, че към момента на заравянето им те все още са били в циркулация. От тук следва, че или по това време Мостис все още царува, или че заравянето им е станало в сравнително кратък срок след падането му от власт или неговата смърт. Това предположение до някъде се базира и на факта, че сред тези монети няма монети на „наследниците" на Мостис – Котис и Садала.

Базирайки се на откритата извън археологически контекст на обекта монета на Котис II (57–48 г.пр. Хр), може да се предположи, че описаните ритуални практики са продължили да се изпълняват с различен интензитет и до средата на I в.пр.Хр. Разбира се, напълно е възможно тази монета да е попаднала на обекта и случайно.

Важно е да се отбележи, че при извършване на разгледаните ритуални практики на обекта не се е образувал никакъв културен пласт.

Проведеният анализ, показващ, че част от откритите на обекта бронзови монети *не са* свързани с периода на неговото обитаване, а *с периода след разрушаването му*, ни позволява да направим заключението, че унищожаването на дома не е свързано със смъртта на Мостис, а е станало по-рано, по време на събитие, за което нямаме никакви исторически данни. Склонни сме да приемем, че това е времето между 32-та година от царуването на Мостис (година на отсичането на най-късната тетрадрахма от съкровището) и 38-та година от неговото управлението или кратък период след това[2]. Взимайки под внимание, че в момента няма едно общоприето мнение за датите на царуване на Мостис, можем да

---

[2] 38-та година е последната известна година на отсичане на монетите на Мостис. Обаче няма никакви исторически свидетелства, че това е годината на неговата смърт или годината, когато той е престанал да управлява. Напълно е допустимо предположението, че Мостис да е бил на власт още 4–5 години, през които не е отсякъл следваща емисия монети (или те просто още не са намерени).

period of usage, it can be assumed that at the time they were buried they were still in circulation. From here it follows that either Mostis was still king at that time or that they were buried in a relatively short period of time after he was dethroned or after his death. To a certain extent, this assumption is also based on the fact that these do not include coins of the Mostis "heirs", Kotys and Sadala.

Based on the coin of Kotys II (57-48 BC) discovered out of archaeological context on the site, it can be assumed that the ritual practices described continued with a different intensity until the middle of the 1st century BC. Of course, it is quite possible that this coin found its way to the site by chance.

It is important to note that mentioned-above ritual practises did not cause the creation of any culture layer.

The analysis showing that part of the bronze coins found at the site were not related to the period when it was inhabited, but with the period after it was destroyed, allows us to conclude that the destruction of the residence is not related to the death of Mostis. Rather, it occurred earlier, during an event about which we do not have any historical information. We could assume that that was the time between the 32nd year of Mostis's reign (the year when the latest tetradrachma from the hoard was minted) and the 38th year of his rule or shortly after that[2]. Bearing in mind that currently there is no generally accepted opinion about the dates between which Mostis reigned, we can most generally place the destruction of the fortified residence near Sinemorets in the period 101 – 86 BC, without any traces of military action being recorded on the site so far.

At this stage of its investigation researchers have not discovered any traces showing that the residence was restored after it was burnt – the only traces of repeated habitation of the place where it was located date from the time of the National Revival (18th-19th century).

Who was the owner of the residence near Sinemorets?

The events which occurred in the Balkan Peninsula in the 2nd century BC were very dynamic. In 148 BC поставим най-общо рамките на унищожаването на укрепения владетелски дом край Синеморец в период 101–86 г.пр.Хр., като на обекта досега не са документирани следи от военни действия.

---

[2] The 38th year is the last known year in which coins of Mostis were minted. However, there is no historical evidence that that was the year of his death or the year in which he stopped ruling. It is completely possible to assume that Mostis was in power another 4-5 years during which he did not mint another issue of coins (or these simply have not been found yet).

На този етап на проучвания не са регистрирани никакви следи за възстановяване на дома след опожаряването му – единствените следи от повторното обитаване на мястото, където той е бил разположен, са датирани от времето на Възраждането – XVIII-XIX в.

Кой е бил владетеля на дома край Синеморец?

През втората половина на II в.пр.Хр. събитията, случващи се на Балканския полуостров, са много динамични. През 148 г.пр.Хр. Македония окончателно е победена и е обявена за римска провинция (Тачева 1990, 396). За Рим тази победа има важно икономическо и стратегическо значение, т.к. от този момент Македония става основен плацдарм за завоюване на Тракия, а по-късно на градовете по Западното Черноморие и на царствата в Мала Азия. През 133 г.пр.Хр. Пергамското царство е присъединено към Римската република, а през 129 г.пр. Хр. Тракийският Херсонес и част от крайбрежието преминават към провинция Македония и стават седалището на македонски провинциален управител. През 101–100 г.пр.Хр. Тит Дидий подчинява намиращите се на север и северозапад (във вътрешността на полуострова) земи на кените и налага стабилен контрол на егейското крайбрежие (Тачева 1990, 396). Макар че съпротивата на отделни тракийски племена в някаква степен пречи на римската експанзия, главният ѝ противник е могъщият и амбициозен владетел на Понтийското царство Митридат VI Евпатор (113–63 г.пр.Хр.). В битките си срещу Рим той успява да привлече на своя страна всички елински колонии по Западното Черноморие, както и част от тракийските племена.

Важно е да се подчертае, че владетелският дом край Синеморец е съществувал в период по-ранен от войните на Митридат VI срещу Рим. Самият Мостис се е възползвал икономически от конфликтите, образувани от римската експанзия на Балканите и Мала Азия. За икономическия му просперитет съдим както по голямото количество сребърни емисии, които той пуска и които в голяма степен служат за външнотърговски отношения, така и по огромното количество на бронзови монети, обслужващи нуждите на вътрешния пазар.

От проучването на обекта край Синеморец може да се направи извода, че той се явявал център на икономическа и политическа власт в региона, макар че на самата му територия едва ли се е извършвала ня-

Macedonia was finally defeated and declared a Roman province (Тачева 1990, 396). This victory was important to Rome in both economic and strategic terms because from that point on Macedonia became the main lodgement for the conquest of Thrace, and later of the cities along the Western Black Sea coast and the kingdoms in Asia Minor. In 133 BC the kingdom of Pergamon was added to the Roman Republic and in 129 BC Thracian Chersonesus and part of the coastal area were included in the province of Macedonia, becoming the seat of the provincial governor. In 101-100 BC Titus Didius subjugated the lands of the Kainoi to the north and to the northwest (in the interior of the peninsula) and imposed stable control of the Aegean coast (Тачева 1990, 396). Although the resistance of some Thracian tribes did hinder Roman expansion to a certain degree, its main enemy was the powerful and ambitious ruler of the Kingdom of Pontus, Mithridates VI, also known as Eupator Dionysius (113 – 63 BC). In his battles against Rome he succeeded in turning to his side all Greek colonies along the Western Black Sea coast, as well as part of the Thracian tribes.

It is important to underscore that the ruler's residence near Sinemorets existed in a period before the Mithridatic Wars against Rome. Mostis himself took economic advantage of the conflicts caused by the Roman expansion in the Balkans and Asia Minor. We can judge about his economic prosperity both by the large quantity of silver issues he released, which largely served for foreign trade relations, and by the enormous amount of bronze coins serving the needs of the domestic market.

The investigation of the site near Sinemorets can lead to the conclusion that it was a centre of economic and political power in the region, although some serious production activity was hardly carried out on its territory. The local ruler most probably did not have the royal title of *βασιλεὺς*. Rather, he would have been a 'strategos' (Фол 1990, 106), one of the governors in the kingdom of Mostis. He governed a concrete territory along the lower flow of the Veleka river, which was used as a trade route to the interior of Strandzha. It can be assumed that the controlled territory was not large, as at the same time there was a residence of another aristocrat at about 10 km in the interior of Strandzha, by the village of Brodilovo (Дичев 2015, 217). The "Sinemorets" ruler controlled the organization and trade with the abundant resources of Strandzha known from ancient times: iron and copper ore, as well as logging products that were exceedingly important raw materials for the military campaigns at that time. Most probably, he owed his enormous wealth to the trade re-

каква сериозна производствена дейност. Местният владетел най-вероятно не притежавал царска титла *βασιλεύς,* а по-скоро е бил „стратег" (Фол 1990, 106) – един от управителите в царството на Мостис. Той е владеел конкретна територия в района по долното течение на р. Велека, по която се е осъществявала търговията с вътрешността на Странджа. Може да се приеме, че контролираната територия не е била голяма като площ, тъй като по същото време, на около 10 км във вътрешността на Странджа, край с. Бродилово, е съществувал друг владетелски дом (Дичев 2015, 217). „Синеморският" владетел е държал под контрол организацията и търговията с богатите ресурси на Странджа, известни от дълбока древност: желязната и медна руда, както и продуктите на дърводобива – суровини изключително необходими за военните кампании по това време. По всяка вероятност огромното си богатство той дължи именно на търговията, свързана с изнасянето на тези стоки по море. За това съдим по древното пристанище локализирано в залива, намиращ се в подножието на обекта – на мястото на вливането на река Велека в морето.

Един от главните градове, с които е търгувал и „синеморският" владетел, е бил Бизантион – основният пункт за търговия и преразпределение на стоките от Понта към Средиземноморския свят. Това предположение до голяма степен се потвърждава от голямо количество (143 на брой) тетрадрахми от Лизимахов тип, отсечени в Бизантион, намиращите се в сребърното съкровище от обекта. Като цяло съставът на монетите показва истински морски характер на съкровището – монетите в него са сечени в области от двете страни на Пропонтида, като единствено пет от тях са отсечени в западнопонтийските Одесос и Месамбрия. Монетите от съкровището показват изключителен икономически разцвет на царството на Мостис, който в голяма степен, както беше споменато по-горе, е базиран на мащабна търговска дейност.

За голямото богатство на дома на „синеморския" владетел можем да съдим не само по откритото монетно съкровище, но и по изключително богатия гробен инвентар в женското погребение (по всяка вероятност на съпругата на владетеля на дома), открито през 2006 г. в намиращата се в непосредствена близост до дома могила и датирано в края на III–II в.пр.Хр. (Агре 2007, 77-78). Поставянето на подобно богатство в гроба, накитите от който се нареждат сред шедьоврите на античното ювелирство, е един ясен показател за икономическите възможностите на владетеля на дома.

Тук е мястото да се изкаже и едно предположение относно името на владетеля. Върху един

lated to the export of these commodities by sea. We can judge about that by the ancient port located in the bay at foot of the site where the Veleka flows into the sea.

Byzantion, the main point of trade and redistribution of the goods from the Pontus to the Mediterranean world, was one of the main cities with which the ruler from Sinemorets traded. This assumption is largely confirmed by the numerous (143) Lysimiachus-type tetradrachmae minted in Byzantion and featured in the silver hoard found *in situ*. As a whole, the coins show the true naval character of the hoard: the coins in it were minted on both sides of the Propontis and only five were minted in the Western Pontic Odessos and Mesambria. The coins in the hoard are indicative of the exceptional economic prosperity of the kingdom of Mostis which, as was mentioned above, was based on large-scale trade.

We can judge about the considerable riches of the 'Sinemorets' ruler not only by the discovered coin hoard, but also by the exceptionally rich grave goods discovered in the grave of a woman (most probably his wife) in 2006 in the tumulus directly next to the residence and dated at the end of the 3rd – the 2nd century BC (Агре 2007, 77-78). The placement of such riches in the grave, the jewellery which ranks among the masterpieces of antiquity, are quite indicative of the economic capacity of the owner of the residence.

This is the point where we could also make an assumption about the name of the ruler. One of the jewels from the grave, a gold plate which is part of a diadem wreath, features an inscription: „ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΠΟΙΣΕΝ ΚΟΡΤΟΖΟΥΝΤΟΣ" – Demetrios has made (this object) for Kortodzuntos (Agre 2009, 21-27; Manov 2009, 27-30). According to M. Manov, Demetrios was the name of the master jeweller who made the jewel for the Thracian lady Kortodzuntos (Manov 2009, 30). In my opinion, this view should be reconsidered. The plate is a central element of an extremely rich jewel. The placement of the jeweller's name at the top of the jewel, at a position equal to that of its owner, who was obviously a woman of high social status, does not seem logical to me and is quite unnatural, as in ancient time artists, jewellers and architects signed their works discreetly, if at all. For this reason, I think that, although it is Greek, the name Demetrios was probably that of the ruler of the residence by Sinemorets who ordered the jewels for his wife. The practice of Thracian aristocrats to bear Greek names existed in Thrace for centuries, this even including the sons of Thracian kings (Йорданов 2000, 31).

The investigations of the site near Sinemorets so far от накитите от гроба – златна плочка, явяваща се част от диадема-венец, има надпис: „ΔΗΜΗΤΡΙΟC ΕΠΟΙCΕΝ ΚΟΡΤΟΖΟΥΝΤΟΣ" – „Деметриос направи за Кортодзунтос" (Agre 2009, 21-27; Manov 2009, 27-30). Според М. Манов, Деметриос е името на майстора-ювелир, изработил бижуто за тракийката Кортодзунтос (Manov 2009, 30). Според мен това твърдение трябва да бъде преразгледано. Плочката се явява централен елемент от изключително богат накит. Поставянето на името на ювелира на челно място на накита, в позиция равностойна на името на неговата притежателка – безспорно жена с висок социален статус, ми се струва не логично и в голяма степен неестествено, тъй като в древността художници, ювелири и архитекти, ако изобщо подписват направените от тях произведения, го правят на дискретно място. По тази причина смятам, че името Деметриос, въпреки, че е гръцко, напълно е вероятно да принадлежи на владетеля на дома край Синеморец, поръчал накитите за съпругата си. Практиката тракийските аристократи да носят гръцки имена съществува векове наред в Тракия, като това се отнася дори за синовете на тракийски царе (Йорданов 2000, 31).

Направените досега проучвания на обекта край Синеморец по безспорен начин доказват, че той представлява укрепения дом на един от тракийските аристократи, чрез които Мостис е управлявал държавата си. Надяваме се, продължаващото проучване на обекта да спомогне за по-доброто изясняване на ролята на този тип обекти в структурата на държавата на Мостис, както и на мястото на техните владетели в политическата йерархия на държава.

undoubtedly prove that it is the fortified residence of a Thracian aristocrat through whom Mostis ruled his state. We hope that the continuing investigation of the site will contribute to the better understanding of this type of sites in the structure of the state of Mostis, as well as the place of their owners in the political hierarchy of the kingdom.

ЛИТЕРАТУРА И СЪКРАЩЕНИЯ

BIBLIOGRAPHY AND ABBREVIATIONS

Антични автори

Ancient Authors

Herodotus. Historiae (= Херодот. История [прев. П. Димитров]. Т. 1. С., 1986; Т. 2. С., 1990.

Xenophon. Anabasis (= Ксенофонт. Анабазис [прев. М. Мирчев]. – В: Ксенофонт. Исторически съчинения. С., 1984, 23–203.

Агре 2001: Д. Агре. Археологически разкопки в м.”Пропада” край Малко Търново. - В: *Археологически открития и разкопки през 1999-2000 г.* София 2001, 65-66.

Агре 2002: Д. Агре. Археологически разкопки на могили в м.”Пропада” край Малко Търново. - В: *Археологически открития и разкопки през 2001 г*. София 2002, 71-73.

Агре 2003а: Д. Агре. Спасителни археологически разкопки на могилен некропол край с. Визица, Малкотърновска община. - В: *Археологически открития и разкопки през 2002 г*. София 2003, 72-73.

Агре 2003б: Д. Агре. Археологически разкопки на два долмена в землището на с. Заберново, Малкотърновска община.- В: *Археологически открития и разкопки през 2002 г*. София 2003, 73-75.

Агре 2003в: Д. Агре. Археологически разкопки на могили в м.”Пропада” край Малко Търново. - В: *Археологически открития и разкопки през 2002 г*. София 2003, 75-76.

Агре 2004а: Д. Агре. Разкопки на могили в землището на с. Българи, община Царево. - В: *Археологически открития и разкопки през 2003 г.* София 2004, 86-87.

Агре 2004б: Д. Агре. Археологически разкопки на крепостта „Градището“ край с. Българи, община Царево. - В: *Археологически открития и разкопки през 2003 г*. София 2004, 151-152.

Агре 2007: Д. Агре**.** Аварийни спасителни археологически разкопки на тракийска надгробна могила в землището на с. Синеморец, общ. Царево. - В: *Археологически открития и разкопки през 2006 г*. София 2007, 77-78.

Агре 2008: Д. Агре. Археологически разкопки на селище в м. “Голата нива” край с. Синеморец, Община Царево. - В: *Археологически открития и разкопки през 2006 г*. София, 2008, 191-192.

Агре 2009: Д. Агре. Археологически разкопки на укрепен дом в м. “Голата нива”, край с. Синеморец, Община Царево. - В: *Археологически открития и разкопки през 2008 г*. София, 2009, 212-215.

Агре – Дичев 2005: Д. Агре, Д. Дичев. Могили от римската епоха в Централна Странджа. – *ИНИМ*, том XV, 2005, 43-74.

Агре – Дичев 2010: Д. Агре, Д. Дичев. Археологически разкопки на укрепен дом в м. “Голата нива” край с. Синеморец, Община Царево. - *Археологически открития и разкопки през 2009 г*. София, 2010, 214-217.

Агре – Дичев 2013: Агре, Д. Дичев. Укрепен дом в м. Голата нива край с. Синеморец, община Царево. - В: *Археологически открития и разкопки през 2012 г*. София, 2013, 145-147.

Агре – Дичев 2014: Д. Агре, Д. Дичев. Археологически разкопки на укрепен владетелски дом в м. Татар маша край с. Княжево, община Тополовград. - В:

Археологически открития и разкопки през 2013 г. София, 2014, 168-171.

Агре – Дичев 2015: Агре, Д. Дичев. Археологически разкопки на укрепен дом в м. Голата нива край с. Синеморец, община Царево. - В: *Археологически открития и разкопки през 2014 г.* София, 2015, 213-215.

Агре – Йорданов 2013: Д. Агре, С. Йорданов. Сребърно монетно съкровище от дома на тракийски владетел край с. Синеморец, община Царево – В: *Нумизматика, Сфрагистика и Епиграфика* 9, 2013, 1-12.

Балабанов 1984: П. Балабанов. Тракийски тюрсис близо до Бургас. - *Известия на музеите от Югоизточна България*, VII. Пловдив 1984, 11-38.

Балабанов 2012: П. Балабанов. Бележки за селищните структури в древна Тракия. – В: *Селищна археология. Годишник на Департамент „Археология“*, т.VII. София 2012, 68-111.

Велков – Димитров – Найденова 1985: В. Велков, Б. Димитров, В. Найденова. Подводни археологически проучвания по Южното Черноморие: - В: *Археологически открития и разкопки през 1984 г.* София 1985, 295-296.

Герасимов 1968: Т. Герасимов. Две фалшиви тетрадрахми на тракийския цар Мостис – *ИАИ*, XXXI, 1968, 237-239.

Георгиев 1987: Г. Георгиев. *Полезните изкопаеми от времето на траките*, София, 1987.

Герасимов 1974: Т. Герасимов. Фалшиви тетрадрахми с името на тракийския владетел Мостис – *ИНМ Варна*, X (XXV), 1974, 9-17.

Гюзелев 2009: М. Гюзелев. *Западният Понт между Емине и Босфора през първото хилядолетие пр.Хр.* Бургас 2009.

Гълъбов 1957: Ив. Гълъбов. Археологически материали и наблюдения из Странджа. – В: *Комплексна научна странджанска експедиция през 1955 г. (доклади и материали)*. София, 1957, 61-72.

Делев 1990: П. Делев. Археологически и епиграфски паметници. - В: Сб. *Странджа -древност и съвремие*. София 1990, 45-149.

Делев 2012: П. Делев. За тегловните стандарти на тежките сребърни монети на дероните. – *Сборник ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΘΑΣΙΩΝ. Изследвания в чест на Иля Прокопов от приятелите и учениците му по случай неговата 60-годишнина*. В. Търново, 2012, 61-72.

Делев 2004: П. Делев. *Лизимах*, С., 2004

Делев 2014: П. Делев. *История на племената в Югозападна Тракия през I хил. пр. Хр.* София, 2014.

Димитров 1958: Д. П. Димитров. За укрепените вили и резиденции , траките в предримската епоха. В: *Изследвания в чест на академик Д. Дечев по случай 80-годишнината му*. С., 1958, 683 - 699.

Димитров 1987: К. Димитров. Тракийската царска династия в Кабиле през ранноелинистическата епоха. – *ИПр*, 3, 1987,

Дичев 2016: Д. Дичев. Археологически разкопки на обект „Укрепен дом от елинистическата епохоа” в м. Пастич до с. Бродилово, община Царево. - В: *Археологически открития и разкопки през 2015 г.* София, 2016, 274-277.

Добруски 1897: В. Добруски. Исторически поглед върху нумизматиката на тракийските царе. – *СбНУНК*, XIV, 1897, 555-633.

Драганов 1993: Д. Драганов. *Монетосеченето на Кабиле*. Ямбол, 1993.

Илиев 2016: Й. Илиев. Rhodope Mountains and the Roman Conquest of Thrace (188 BC - 45 AD) – *Collegium historicum* том I, 2016, С. 321, 309-331.

Йорданов 1990: К. Йорданов. Етно-географска и политическа обстановка в Странджа до последната четвърт на IV в. пр. н.е. - В: Сб. *Странджа - древност и съвреме*. София 1990, 366-387.

Йорданов 2000: К. Йорданов. Политическите отношения между Македония и тракийските държави (359–281 г. пр.Хр.). *Studia Thracica* 7. София, 2000.

Кабакчиев 2000: Ю. Кабакчиев. *Summa Thracologiae I – Наблюдения върху тракийската държавност*. София, 2000.

Карайотов 1976: И. Карайотов. Съкровище от тетрадрахми на Месамбрия и Одесос от с. Рудник, Бургаски окръг – *Нумизматика* 1-2, 1976, 36-44.

Карайотов 1992: И. Карайотов. *Монетосеченето на Месамбрия*. Бургас, 1992.

Карайотов 2000: И. Карайотов. Месамбрия и Митридат VI Евпатор. – *JUBILAEUS IV. Сборник в памет на чл. кор. Веселин Бешевлиев*. София, 2000, 60–69.

Кацаров – Дечев 1949: Г. Кацаров, Д. Дечев. *Извори за старата история на Тракия и Македония.* София, 1949.

Койчев - Мутафов 1999: А. Койчев, В. Мутафов. Нумизматични и археологически наблюдения в Авлеотейхос-Агатополис според стратиграфията на сондаж I от 1999 г. - *Нумизматични изследвания*, 1-2/1999, 3-14

Койчев - Мутафов 2002: А. Койчев, В. Мутафов. Нумизматични и археологически резултати от разкопките през 2000 г. в Авлеотейхос-Агатополис - *Numismatica Bulgarica* 2002/2, 18-43.

Койчев - Мутафов 2002a: А. Койчев, В. Мутафов. Новооткрити тракийски монети на Котис (~100-87 г.пр.Хр.), съвременника на Мостис, и Котис (57-48 г.пр.Хр.) от района на Месамбрия. - *Numismatica Bulgarica* 2002/1, 5-14

Койчев - Жекова 1999: А. Койчев, Ж. Жекова. Новооткрити тракийски монети на Котис (57-48 г.пр.Хр.) и Садала (48-42 г.пр.Хр.) от "калето" до с. Голица, община Обзор, Варненско. *Нумизматични изследвания*, 3-4/1999, 20-26;

Койчев 2003: А. Койчев. Монетосеченето с надпис ΟΔΡΟΣΩΝ и владетелите от Одриската, Астейската, Кенийската и Сапейската династии през II-I в.пр.Хр. **-** *Numismatica bulgarica* II, 1, 2003, 14-68

Койчев 2015: А. Койчев. За монета № 8249 от НАИМ, отнесена към тракийският владетел Котис II/III от 171-167 г. пр. Хр. – *Известия на Бургас*, том V, Бургас 2015, 241-244

Кръстев 2011: К. Кръстев. Монетите на Месамбрия от фонда на Исторически музей - Поморие, свързани с най-ранната история на Анхиало – *Историки* т. 4, Шумен 2011, 48-60

Лазаренко 2011: И. Лазаренко. Рядък тип бронзова монета на Аполония Понтика(?) – *Историки том 4, монета № 5,* Шумен, 2011 г., 61-67

Лещаков 2002: К. Лещаков. Теренни обхождания в землището на с. Резово и с. Синеморец през 2001г. - В: *Археологически открития и разкопки през 2001 г*. София, 2002, 36-38.

Лордкипанидзе 1985: О. Лордкипанидзе. Древна Колхида. София, 1985.

Манов 2014: М. Манов. Надписи с име на тракийския владетел Мостис – *Нумизматика, сфрагистика и епиграфика* 10, 2014, 263-265.

Мушмов 1912: Н. Мушмов. *Античните монети Балканският полуостров и монетите на Българските царе*. София, 1912.

Мушмов 1925 (1927): Н. Мушмов. Монетите на тракийските царе – *Годишник на народната библиотека в Пловдив.* 1925 (1927), 195-272.

Паунова, Михайлов 2004: В. Паунова, Ф. Михайлов. Археологически разкопки на крепостта в м. Кракра, град Перник, през 2003. - В*: Археологически открития и разкопки през 2006 г*. София 2004, 66-68.

Петков 2012: П. Петков. *Военно-политически отношения на тракийските владетели в Европейския югоизток между 230/229 г. пр. Хр. – 45/46 г. сл. Хр.* Велико Търново, 2012

Плакидов 1988: Б. Плакидов. Сребърното монетосечене на тракийския владетел Мостис. – *Нумизматика* (XXII), 1, 1988, 37 – 41.

Попов 2002: Х. Попов. *Урбанизация във вътрешните райони на Тракия и Илирия през VI – I в.пр.Хр*. София, 2002.

Порожанов 2011: К. Порожанов Одриското царство, полисите по неговите крайбрежия и Атина (от края на V в. до края на 341 г. пр. Хр.). – *Studia Thracica*, 14. Благоевград, 2011.

Порожанов 2012: К. Порожанов. *Тракийската цивилизация в началата на два континента и по крайбрежията на три морета*. София, 2012.

Рогалски 1971: А. Рогалски. Към въпроса за тетрадрахмите с името Мостис – *ИНМВ* XII (XXII), 1971, 41-50.

Рогалски 1983: А. Рогалски. Нова тетрадрахма на тракийския владетел Мостис. – *ИНМВ* XIX (XXXIV), 1983, 81-82.

Сапрыкин 1996: С. Ю. Сапрыкин. *Понтийское царство*, Москва, 1996.

Стоянова, Попов 2008: Д. Стоянова, Хр. Попов. Нови сведения за употребата на кирпич в Предримска Тракия. – *PHOSPHORION. Studia in honorem Mariae Cicikova*, София, 2008, 340–347.

Тачева 1987: М. Тачева. *История на българските земи в древността*. София, 1987.

Тачева 1990: М. Тачева. Странджа от III в. пр.н.е. до III в. от н.е. – В: *Сб. Странджа -древност и съвремие*. София, 1990, 388-407.

Тачева 1997: М.Тачева. *История на българските земи в древността, през елинистическата и римската епоха* С., 1997

Теодосиев – Торбов 1996: П. Теодосиев, Н. Торбов. Археологическо проучване на тракийска надгробна могила "Тумбата" в околностите на Синеморец. - В: *Археологически открития и разкопки през 1995 г.* С., 1996, 40-41.

Топалов 1999: С. Топалов. Неизвестен тип бронзова монета с надпис ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΟΤΥΟΣ – *Анали* 1-4, 1999, 46-59

Топалов 2007: С. Топалов. *Аполония Понтика. Приноси към проучване монетосеченето на града VI-I в.пр.н.е.*, С., 2007, 526 (№ 1 и 2)

Топалов 2009: С. Топалов. *Приноси към проучване на монетосеченето и историята в земите на Тракия от II в. пр. н.е. до средата на I в. от н.е.* София, 2009.

Христов 2011: И. Христов. Кози грамади. *Проучване на одриска владетелска резиденция и светилища в Средна гора VIII-I в.пр.Хр.* Т. 1. София, 2011.

Христов, Пантов 2016: И. Христов, Д. Пантов. Спасителни археологически проучвания на тракийска крепост в м. Фармакида, землище на град Приморско. - В: *Археологически открития и разкопки през 2015 г.* София, 2016, 277-281.

Цветкова 2008: Ю. Цветкова. *История на Тракийския Херсонес*. София, 2008.

Чичикова 1957: М. Чичикова. Поява и употреба на тухлата като строителен материал у траките в края на IV и началото на III в.пр.н.е. – *Известия на Археологическия институт*, 21, 1957, 129-152.

Чичикова 1991: М. Чичикова. Нови наблюдения върху градоустройството и архитектурата на Севтополис. - В: *Тракийската култура през елинистическата епоха в Казанлъшкия край*. Казанлък, 1991, 60-70.

Чичикова 2014: М. Чичикова. Приноси към фортификацията и градоустройството на Севтополис. - В: *Проблеми и изследвания на тракийската култура*, т.

VII. Казанлък 2014, 13-31.

Шкорпил 1925: К. Шкорпил. Мегалитни паметници и могилища. Старини в Черноморската област. *Материали за археологическа карта на България*. II.1. София, 1925.

Юрукова 1992: Й. Юрукова. *Монетни съкровища от българските земи: Монетите на тракийските племена и владетели*. София, 1992.

Agre 2009: D.Agre. Hellenistic Gold Plate with Inscription from a Tumlar Grave near Sinemorets, Tsarevo Region. - *Archaeologia Bulgarica*, XIII, 2009, 2, 21-27.

Adam 1982: J.-P. Adam. *L'architecture militaire greque*, Paris, 1982.

Bouzek 1996: J. Bouzek. Palastartige Anglagen im Schwarzmeer Gebiet. – In: Hoepfner, G., Brands G. (eds). *Basilea. Die Paläste der Hellenistischen Könige (International Symposium in Berlin 1992)*, 1996, 213-215

Bouzek et al. 2001-2002: J. Bouzek, M.Domaradzki, L.Domaradzka, V. Tanev. Fortification and Urban Planning of the Emporion Pistiros (Adzijska Vodenica). – *Archeologia* 52, 2001-2002, 7-18.

Babelon 1936 : J. Babelon. *Catalogue de la collection de Luynes*. Paris, 1936.

Babelon 1942: J. Babelon. *Le portrait dans l'antiquité d'après les monnaies*. Paris, 1942.

BM British Museum, collection online

BMC Pontus: *A Catalogue of the Greek Coins in the British Museum. Pontus, Paphlagonia, Bithynia and the kingdom of Bosporus*. By W.Wroth, London 1889.

Boehringer 1975: Ch. Boehringer. Hellenistischer Münzschatz aus Trapezunt 1970 – *Revue suisse de numismatique*, 54, 1975, 37-64.

Broughton 1952: T. Robert S. Broughton. *The magistrates of the Roman Republic*, vol. I. New York, 1952.

Cary MDCCLII: F. Cary. *Histoire des rois de Thrace et de ceux du Bosphore cimmérien éclaircie par les medailles.* Paris, 1752.

CH 1975-2010 Coin Hoards, vol. I, 1975.
Coin Hoards, vol. II, ed. Martin Jessop Price, 1976.
Coin Hoards, vol. III, ed. Martin Jessop Price, 1977.
Coin Hoards, vol. IV, ed. Martin Jessop Price, 1978.
Coin Hoards, vol. V, ed. Martin Jessop Price, 1979.
Coin Hoards, vol. VI, ed. Martin Jessop Price, 1981.
Coin Hoards, vol. VII, 1985.
Coin Hoards, vol. VIII, Greek hoards, ed. Ute Wartenberg, Martin Jessop Price and Kaelyn A. McGregor, 1994.
Coin Hoards, vol. IX, Greek hoards, ed. Andrew Meadows and Ute Wartenberg, 2002.
Coin Hoards, vol. X, Greek hoards, ed. Oliver D. Hoover, Andrew Meadows and Ute Wartenberg, 2010.

Chabouillet 1866 : Jean Marie Anatole Chabouillet. *Dissertation sur un statère d'or du roi inconnu ACÈS ou ACAS*. Paris, 1866.

CNG Classical Numismatic Group Inc., PA/London, 1991

de Callataÿ 1991: F. de Callataÿ. Le roi thrace Mostis et une surfrappe d'un alexandre tardif de Mésembria. – *Revue Belge de Numismatique*, CXXXVII, 1991, 37-45.

de Callataÿ 1994: F. de Callataÿ. Les Derniers Alexanders Posthumes Frappes A Odessos et Mesembria. – *Поселищен живот в Древна Тракия.* III Международен симпозиум „Кабиле". Ямбол, 1994, 300-342.

de Callataÿ 1995: F. de Callataÿ, Calculating ancient coin production: seeking a balance – *Numismatic Chronicle*, 1995, 289-312.

de Callataÿ 1997: F. de Callataÿ. *L'histoire des guerres mithridatiques vue par les monnaies.* Louvain-La-Neuve, 1997.

de Callataÿ 1998: F. de Callataÿ. Les Derniers Alexanders Posthumes d' Odessos à la lumière d'une trouvaille récente. – *Stephanos Nomismatikos*: *Edith Schonert-Geiss Zum 65*. Geburtstag. Berlin, 1998, 169-192.

Diod. XXXIV, 12: http://attalus.org/translate/diodorus34.html

Dressel 1898: H. Dressel. Fortsetzung des Erwerbungsberichts des König. Münzkabinetts Berlin in den Jahren 1890-1897. – *Zeitschrift für Numismatik* (ZfN) 21, 1898, 211.

Eckhel 1839 : Eckhel, I. *Doctrina Nvmorvm Vetervm*, P. I, Vol. II, Vindobonae, 1839.

Esty 2011: W. Esty. The geometric model for estimating the number of dies – *Quantifying Monetary Supplies in Greco-Roman Times*, Bari, 2011, 43-58.

Frölich 1753 : E. Frölich. *Notitia Elementaris Nvmismatvm antiqvorvm Illorvm Quae Vrbivm Liberarvm, regvm et Principvm Ac Personarvm Illvstrivm Appellantvr.* Viennae, Pragae et Tigresti, 1753.

FRBNF Bibliothèque nationale de France, département Monnaies, médailles et antique

Gardner 1876: P. Gardner. The date of king Mostis, and of certain later coins of Thasos – *Numismatic Chronicle (new series)* vol. XVI, 1876, 299-306.

GCH in Turkey 1999: M. Arslan, Ch. Lightfoot. *Greek Coin Hoards in Turkey*. The Antalya Archaeological Museum and The C.S. Okray Collection. Ankara, 1999.

Hassall – Crawford – Reynolds 1974: M. Hassall, M. Crawford, J. Reynolds. Rome and the Eastern Provinces at the end of the Second Century B.C. – *The Journal of Roman Studies*, vol. 64, 1974, 195-220.

Hatzopoulos, Loukopoulou 1987: M. Hatzopoulos, L. Loukopoulou. *Two Studiesin Ancient Macedonian Topography. ΜΔΛΔΤΗΜΑΤΑ, 3. 1987,* Athens, 78.

Head 1887: B. Head. *Historia Numorum*. Oxford, 1887.

Head 1911: B. Head. *Historia Numorum.* Oxford, 1911.

Head – Gardner 1877: B. Head, P. Gardner. *Catalogue of greek coins. The Tauric Chersonese, Sarmatia, Dacia, Moesia, Thrace*. London, 1877.

Hoiiedux 1921: M. Hoiiedux. Decret de Cheronee relative a la premiere guerre de Mitridates. – In: *Etudes d epigeaphie et d historie grecques*. T. XXXII, Paris, 1921, 320-337 = REG, XXXI, 1919, 146-150

IGCH M. Thompson, O. Mørkholm, C. M. Kraay. *An Inventory of Greek Coin Hoards*. New York, 1973.

IGCH 921 Б. Русева. Относителна хронология на късноелинистическите лизимаховки от Бизантион – екземпляри от съкровището от с. Маца, Новозагорско (IGCH 921, 922 и 923) – *Годишник на Департамент Археология – НБУ*, т. 1. София, 1994

IGCH 925 М. Лазаров. Находка от сребърни тетрадрахми от с. Съдиево, Бургаско. – *Археология*, VII, 2, 1965

Koychev - Moutafov 2001: A. Koychev, V. Moutafov. Coin Circulation and Settlement Life in South-Eastern Thrace in the Late Hellenistic Times: Numismatic and Archaeological Data from the Town of Ahtopol. – *2nd International Congress on Black Sea Antiquities, Ankara*, 2-9 *September* 2001, p. 1-8;

Koychev - Moutafov 2002: A. Koychev, V. Moutafov. Tracian coins of Kotys (100-87 BC), the contemporary of Mostis, and of Kotys (57-48 BC): recent finds from the region of Mesambria. - *Studia in honorem Ivan Karayotov, Bulletin du musee national de Bourgas*, vol. 4, 2002, 153-160

Karayotov 1994: I. Karayotov. *The Coinage of Mesambria, vol. I. Silver and Gold Coins of*

Mesambria. Burgas, 1994.

Karayotov 2001: I. Karayotov. Les derniers tétradrachmes posthumes de Mésambria et d'Odessos du trésor de Roudnik, auprès de Bourgas (CH II 98 = CH III 74 = CH VI 43) – *Acta Musei Varnaensis II, Numismatic and Sphragistic Contributions to History of the Western Black Sea Coast*, International Conference. Varna, September 12th-15th, 2001. Varna, 2004, 145-158.

Karayotov 2009: I. Karayotov. *The Coinage of Mesambria, vol. II. Bronze Coins of Mesambria.* Burgas, 2009.

Karayotov 2002: I. Karayotov. Nouveaux monuments des villes antiques du littoral oust de la Mer Noire. – In: *Πιτύη: Studies in honorem prof. Ivani Marazov*. Sofia, 2002, 558-567.

Lanz Numismatik Lanz, Munich.

Lenk 1936: B. Lenk. *RE* VI, A, kol. 438.

Le Rider 1966 G. Le Rider. Études crétoises XV. *Monnaies crétoises du Ve au Ier siècle av. J.-C.* Paris, 1966, 269-303

Liubenova 2005: V. Liubenova. Das Keilegtum zu ebener Erde in einem der Turme der hellenistischen Festung beim Dorfe Bosnek, Kreis Pernik. – *BAR International Series* 1350, The Culture of Thracians and their Neighbors. Oxford 2005, 187-192.

Lordkipanidze 1986: O. Lordkipanidze. The Fortification of Ancient Colchis (Eastern Black Sea Littoral). – In: P. Leriche, H. Treziny (eds*.). La fortification dans l'hisroire du monde grec. Actes du Colloque International "La fortification et sa place dans l'hisroire politque,culturelle et sociale du monde grec*. Valbone, 1982. Paris 1986, 179-184

Manov 2009: M. Manov, Hellenistic Inscription on a Gold Applique from Sinemorets, - *Archaeologia Bulgarica* XIII, 2, 2009, 27-30.

Magie 1950: D. Magie. *Roman rule in Asia Minor to the end of the third century after Christ*, Vol. I. 1950.

Marinescu 1996: C. Marinescu. *Making and Spending Money Along the Bosporus: The Lysimachi Coinages Minted by Byzantium and Chalcedon and their Socio-Cultural Context* Ph.D. Thesis, Columbia University, 1996.

Marinescu 2000: C. Marinescu. The Posthumous Lysimachi Coinage and the Dual Monetary System at Byzantium and Chalcedon in the Third Century BC – *Akten XII Internationaler Numismatischen Kongress Berlin 1997*. Berlin, 2000, 333-336

Martin – Badian 1979: T. R. Martin and Badian, E. Two notes on The Roman law from Cnidos. - *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* Bd. 35, 1979, 153-167.

Mionnet 1807: T. Mionnet. *Description de médailles antiques, grecques et romains.* T. II, Paris, 1807.

Mihailov 1964: G. Mihailov. Inscriptiones Graecae in Bulgaria repertae. Vol. III. *Inscriptiones inter Haemum et Rhodopem repertae. Fasc. 2. A territorio Philippopolitano usque ad oram Ponticam*. Serdicae, 280 + 200 ill.

Mihailov 1970: G. Mihailov. Inscriptiones Graecae in Bulgaria repertae. Vol. I. *Inscriptiones orae Ponti Euxini. Editio altera emendata*. Serdicae, 504 + 128 ill.

Mihailov 1984: G. Mihailov. Epigraphica Thracica. – *Philologia*, 16, Sofia, 1984, 3-15.

Müller 1858: L. Müller. Die *Münzen des thracischen Konigs Lysimachus*. Kopenhagen, 1858.

Nankov 2008: E. Nankov. The Fortifications of the Early Hellenistic Thracian City of Seuthopolis: Breaking the Mold. – Archaeologia Bulgarica 2008, XII, 3, 15-56.

Paunov 2013: E. Paunov. The Coinage of the Thracian King Mostis: Recent Finds, Chronology, Distribution and Localisation. - *First international congress of the Anatolian monetary history and numismatics 25-28 february, Antalya 2013, 458-480.*

Paunov 2014: E. Paunov. The Coinage of the Thracian King Mostis: Recent Finds, Chronology, Distribution and Localisation – *Proceedings of First International Congress of the Anatolian Monetary History and Numismatics, 25-28 February 2013, Antalya*. Istanbul, 2014, 457-480.

Pellerin 1762: J. Pellerin. *Recueil de médailles de rois*. Paris, 1762.

Potter 1988: D. Potter. Where did Aristonicus' Revolt Begin? - *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik,* Bd. 74, 1988, 293-295.

Price 1968: M. Price. Mithradates VI Eupator, Dionysus, and the Coinages of the Black Sea. – *NC*, Vol. VIII. London, 1968.

Price 1991: M. Price. *The Coinage in the Name of Alexander the Great and Philip Arrhidaeus*, Vol.1. Zurich/London, 1991.

Prokopov 2009: I. Prokopov. The imitations of late Thasian tetradrachms: Chronology, classification and dating. – N. Holmes (ed.), *Proceedings of the XIVth International Numismatic Congress*, Glasgow, 31 August – 4 September 2009. London: Spink, 2011, 337–349.

Sherwin-White 1977: A. N. Sherwin-White. Roman involvement in Anatolia, 167-88 BC. – *The Journal of Roman studies*, vol. 67, 1977, 62-75.

Sayar 1995: M. Sayar. Der thrakische König Mostis. – *Tyche* 7, 1992, 187–195.

Sestini 1790: D. Sestini. *Lettere e dissertazioni numismatiche sopra alcune medaglie rare della collezione Ainslieana*. T. IV, Livorno, 1790.

Seyrig 1968: H. Seyrig. Monnaies hellénistiques de Byzance et de Calcédoine. – *Essays in Greek Coinage Presented to Stanley Robinson*. Oxford, 1968, 183-200.

SHH Sylloge Historica Hourmouziadis, Falkensee

Taşlıklıoğlu 1971: Z. Taşlıklıoğlu. *Trakya'da Epigrafya Araştırmaları, Cilt 2 (Biga Yarımadasında Bulunan Kitabelerle Birlikte).* Istanbul, 1971.

Thomas 1870: J. Thomas. *Universal Pronouncing Dictionary of Biography and Mythology. Vol. I,* Philadelphia, 1870.

Thomas 1901 : J. Thomas. *Universal Pronouncing Dictionary of Biography and Mythology.* Vol. II. Philadelphia, 1901.

Thompson 1973: M. Thompson. Byzantium over Aesillas. – *RN*, 6 (15), 1973, 54-65.

Tolstikov 1986: V. Tolstikov. L'apport de la fortification a l'histoire du Bosphore antique. – In: P. Leriche, H. Treziny (eds.). *La fortification dans l'hisroire du monde grec. Actes du Colloque International "La fortification et sa place dans l'hisroire politque, culturelle et sociale du monde grec*. Valbone, 1982. Paris 1986, 167-177.

Val. Max. IX, 2, ext. 4: http://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Valerius_Maximus/9*.html

Visconti 1808: E. Q. Visconti. Iconographie ancienne ou Recueil des portraits authentiques des empereurs, rois, et hommes illustres de l'antiquité. Iconographie grecque, *Rois,* Vol. 2/1, Paris, 1808.

von Sallet 1888: A. von Sallet (Ed.) *Beschreibung der Antiken Münzen, I*, Berlin, 1888.

Youroukova 1976: Y. Youroukova. Coins of the Ancient Thracians. – *BAR Supplementary Series* 4, 1976.

Тракийски владетелски дом край село Синеморец. Том I

Българска

Първо издание

Редактор: Даниела Агре

Автори: Даниела Агре, Светослав Йорданов, Атанас Койчев

Издател: Авалон Пъблишинг ЕООД
Преводач: Светла Цанева, Бистра Рушкова
Предпечат: Геннадий Агре
Фотограф: Деян Дичев, Даниела Агре, Красимир Георгиев
Корица: Славян Стоянов
Графична документация: Деян Дичев, Доротея Гюрджийска
Коректор: Явор Милтенов

Формат: 60/90/8

© Даниела Агре, Светослав Йорданов, Атанас Койчев

ISBN: 978-954-9704-35-8

Цена: 40 лв.

A Thracian Ruler's Residence near the Village of Sinemorets. Volume I

Bulgarian

First Edition

Editor: Daniela Agre

Authors: Daniela Agre, Svetoslav Yordanov, Atanas Koychev

Publisher: Avalon Publishing Ltd.
Translator: Svetla Tzaneva, Bistra Roushkova
Pre-print: Gennady Agre
Photos provided by: Dejan Dichev, Daniela Agre, Krassimir Georgiev
Cover design: Slavian Stoyanov
Graphics provided by: Dejan Dichev, Doroteia Giurdzhiiska
Proof-reader: Yavor Miltenov

Format: 60/90/8

© Daniela Agre, Svetoslav Yordanov, Atanas Koychev

ISBN: 978-954-9704-35-8

Price: 20 Euro

Всички права запазени. Не е разрешено публикуването на книгата или на части от нея под каквато и да е форма - електронна, механична, фотокопирна, презапис или по друг начин, без изричното писмено разрешение на авторите.

All rights reserved. The publication of the book or parts of it in any form whatever, electronic, mechanical, photocopy, transcript or any other mode without the written authors' consent is forbidden.